

INJIILKASIDA MATAYOS UQORAY

Abtirsiinta Ciise

(Luuk. 3:23-38)

¹ Kanu waa kitaabkii abtirsiinyada Ciise Masiix, ina Daa'uud, ina Ibraahim.

² Ibraahim wuxuu dhalay Isxaaq, Isxaaqna wuxuu dhalay Yacquub, Yacquubna wuxuu dhalay Yahuudah iyo walaalihiis,

³ Yahuudahna wuxuu Tamar ka dhalay Feres iyo Serah, Feresna wuxuu dhalay Esroom, Esroomna wuxuu dhalay Araam,

⁴ Araamna wuxuu dhalay Caminadaab, Caminadaabna wuxuu dhalay Naasoon, Naasoonna wuxuu dhalay Salmoon,

⁵ Salmoonna wuxuu Raxab ka dhalay Bocas,

Bocasna wuxuu Ruud ka dhalay Coobeed, Coobeedna wuxuu dhalay Yesay, ⁶

Yesayna wuxuu dhalay boqor Daa'uud.

Daa'uudna wuxuu naagtii Uuriyaah qabi jiray
ka dhalay Sulaymaan,

⁷ Sulaymaanna wuxuu dhalay Rexabcaam,
Rexabcaamna wuxuu dhalay Abyaah, Abyaahna
wuxuu dhalay Aasaa,

⁸ Aasana wuxuu dhalay Yoosafaad,
Yoosafaadna wuxuu dhalay Yooraam,
Yooraamna wuxuu dhalay Cusyaah,

1:9

MATAYOS 1:18

⁹ Cusyaahna wuxuu dhalay Yootam,
Yootamna wuxuu dhalay Axaas, Axaasna
wuxuu dhalay
Xisqiyaah,

¹⁰ Xisqiyaahna wuxuu dhalay Manaseh,
Manasehna wuxuu dhalay Aamoon, Aamoonna
wuxuu dhalay Yoosiyaah,

¹¹ Yoosiyaahna wuxuu dhalay Yekonyaah
iyo walaalihiis waagii Baabuloon loo kaxeeyey.

¹² Goortii Baabuloon loo kaxeeyey
dabadeed,

Yekonyaah wuxuu dhalay Salaatii'eel,
Salaatii'eelna wuxuu dhalay Serubaabel,

¹³ Serubaabelna wuxuu dhalay Abihuud,
Abihuudna wuxuu dhalay Eliyaaqiim,
Eliyaaqiimna wuxuu dhalay Asoor,

¹⁴ Asoorna wuxuu dhalay Saadooq,
Saadooqna wuxuu dhalay Akhiim, Akhiimna
wuxuu dhalay
Eliyuud,

¹⁵ Eliyuudna wuxuu dhalay Elecaasaar,
Elecaasaarna wuxuu dhalay Mataan, Mataanna
wuxuu dhalay Yacquub,

¹⁶ Yacquubna wuxuu dhalay Yuusuf oo ahaa
ninkii Maryan, tii Ciise, kan Masiix la
yidhaahdo, ka dhashay.

¹⁷ Haddaba abtirsiinyada oo dhan oo
Ibraahim ilaa Daa'uud waa afar iyo toban oday,
Daa'uud ilaa waagii Baabuloon loo kaxeeyeyna
waa afar iyo toban oday, waagii Baabuloon loo
kaxeeyey ilaa Masiixana waa afar iyo toban
oday. *Dhalashadii Ciise Masiix*

(Luuk. 2:1-7)

¹⁸ Dhalashadii Ciise Masiix sidanay ahayd.
Kolkii hooyadiis Maryan u doonanayd Yuusuf,

1:19

MATAYOS 2:1

intaanay isu iman, waxaa la arkay iyadoo Ruuxa
Quduuskaa ka uuraysatay.

¹⁹ Ninkeedii Yuusuf wuxuu ahaa nin xaq ah
oo aan doonayn inuu dadka tuso, wuxuuse
doonayay inuu si qarsoon u eryo.

²⁰ Laakiin intuu waxan ka fiirsanayay ayaa
malaa'igtii Rabbigu riyo ugu muuqatay, iyadoo
leh, Yuusuf ina Daa'uudow, ha ka baqin inaad

naagtaada Maryan qaadatid, waayo, waxa ay uuraysatay ayaa Ruuxa Quduuskaa ka yimid.

²¹ Oo waxay umuli doontaa wiil, magiciisana waxaad u bixin doontaa Ciise, waayo, dadkiisa ayuu dembiyadooda ka badbaadin doonaa.

²² Waxaas oo dhan waxay u dhaceen in la arko wixii Rabbigu kaga dhex hadlay nebiga, isagoo leh,

²³ Gabadh bikrad ah baa uuraysan doonta oo wiil umuli doonta,

Magiciisana waxaa loo bixin doonaa,

Cimmaanuu'eel;

kan micnihiisu yahay, Ilaah baa inala jooga. ²⁴

Markaasaa Yuusuf hurdadii ka kacay oo yeelay sidii malaa'igtii Rabbigu ku amartay, oo naagtiisii

ayuu qaatay;

²⁵ uma uuse tegin iyada ilaa ay wiil umushay, oo wuxuu magiciisa u baxshay Ciise.

2

Imaatinkii Nimankii Xigmadda Lahaa

¹ Goortii Ciise ku dhashay Beytlaxamtii Yahuudiya, waagii Herodos boqorkii ahaa, waxaa Yerusaleem bari kaga yimid niman xigmad leh iyagoo leh,

² Xaggee buu joogaa boqorka Yuhuudda ee dhashay? Waayo, bari ayaannu xiddigtiisii ka aragnay, oo waxaannu u nimid inaannu caabudno.

³ Goortuu boqor Herodos waxan maqlay, ayuu welwelay, isaga iyo reer Yeruusaalem oo dhan.

⁴ Oo intuu isu ururiyey wadaaddadii sare iyo culimadii dadka oo dhan, ayuu weyddiiyey meeshii Masiixu ku dhalan lahaa.

⁵ Oo waxay ku yidhaahdeen, Beytlaxamtii Yahuudiya, waayo, sidaasaa nebigii u qoray,

⁶ Adigu Beytlaxam, oo dhulka Yahuudah ahay, Kuma aad yaridba caaqillada Yahuudah dhexdooda,

Waayo, waxaa adiga kaa soo bixi doona taliye, Kan dadkayga Israa'iil u talin doona.

⁷ Markaasuu Herodos nimankii xigmadda lahaa hoos ahaan ugu yeedhay, oo ka habsaday goortay xiddigtu u muuqatay.

⁸ Kolkaasuu Beytlaxam cid u diray oo ku yidhi, Taga oo ilmaha aad u doondoona, oo goortaad heshaan i soo ogeysiya si aan anna ugu tago oo u caabudo.

⁹ Goortay boqorkii maqleen ayay tageen, oo xiddigtii ay bari ka arkeen ayaa hor kacday ilaa ay timid oo ay kor joogsatay meeshii ilmuhu joogay,

¹⁰ oo goortay xiddigtii arkeen ayay farxad aad u weyn ku farxeen.

¹¹ Markaasay gurigii galeen oo waxay arkeen ilmihii iyo Maryan hooyadiis, wayna dhaceen oo caabudeen isaga, oo intay khasnadahoodii

fureen waxay isaga u dhiibeen hadiyado dahab iyo beeyo iyo malmal ah.

¹² Markaasaa riyo loogu digay inaanay Herodos ku noqon, oo dhulkoodii ayay jid kale u mareen. *Cararkii Xagga Masar*

¹³ Goortay ka tageen, malaa'igtii Rabbiga ayaa Yuusuf riyo ugu muuqatay, iyadoo leh, Kac oo kaxee ilmaha iyo hooyadiis, oo Masar u carar oo halkaas joog ilaa aan kuu soo sheego, waayo, Herodos ayaa ilmaha dooni doona inuu dilo.

¹⁴ Wakhti habeen ah ayuu kacay, oo ilmihii iyo hooyadiis kaxeeyey, oo Masar tegey,

¹⁵ oo halkaasuu joogay ilaa dhimashadii Herodos, inay noqoto wixii Rabbigu kaga dhex hadlay nebiga, isagoo leh, Wiilkayga ayaan Masar uga yeedhay.

Layntii Herodos Uu Carruurtii Beytlaxam Laayay

¹⁶ Goortuu Herodos arkay inay nimankii xigmadda lahaa ku cayaareen isagii, ayuu aad u cadhooday, oo cid buu u diray oo laayay wiilashii yaryaraa oo dhan, kuwii laba sannadood jiray iyo kuwii ka yaraa oo joogay Beytlaxam iyo meelaha u dhow oo dhan, sida wakhtigii uu nimankii xigmadda lahaa ka habsaday.

¹⁷ Markaas waxaa noqotay wixii nebi

Yeremyaah lagaga dhex hadlay, isagoo leh,
¹⁸ Cod baa Raamaah laga maqlay,
Oohin iyo baroor weyn,
Raaxeel oo u ooyaysa carruurteeda,
Oo aan doonaynin in la qalbi qabowjiyo, waayo,
ma ay joogin.

2:19

MATAYOS 3:3

Ka Soo Noqodkii Xagga Masar

¹⁹ Laakiin goortuu Herodos dhintay,
malaa'igtii
Rabbiga ayaa riyo ugu muuqatay Yuusuf oo
Masar jooga, iyadoo leh,
²⁰ Kac oo kaxee ilmaha iyo hooyadiis, oo
dhulka Israa'iil tag, waayo, kuwii ilmaha naftiisa
doonayay waa dhinteen.
²¹ Markaasuu kacay oo kaxeeyey ilmihii iyo
hooyadiis, oo dalkii Israa'iil tegey.
²² Laakiin goortuu maqlay in Arkhela'os
meeshii aabbihis Herodos Yahuudiya
xukumayo, wuu ka baqay inuu halkaas tago.

¹ Maalmahaas waxaa yimid Yooxanaa
Baabtiisaha isagoo cidlada Yahuudiya wax ku
wacdiyaya, oo leh,

² Toobadkeena, waayo, boqortooyadii jannadu
waa dhow dahay.

Markaase Ilaah baa riyo ugu digay, oo uu dhinacyada Galili ku leexday.

²³ Wuxuuna yimid oo degay magaalada Naasared la odhan jiray si ay u noqoto wixii nebiyada lagaga hadlay, Waxaa loogu yeedhayaa Naasaraani.

3

*Yooxanaa Baabtiisaha Iyo Farriintii Uu Waday
(Mar. 1:1-8; Luuk. 3:1-17)*

3:4

3:12

⁴ Yooxanaa qudhiisu wuxuu guntanaa dharkiisii dhogorta geel ahaa, oo suun meged ahna dhexduu ku xidhnaa, cuntadiisuna waxay ahayd ayax iyo malab dibadeed.

⁵ Markaas waxaa u soo baxay dadka Yeruusaalem, iyo kuwa Yahuudiya oo dhan iyo kuwa dalka Urdun ku wareegsan oo dhan,

⁶ markaasuu Webi Urdun ku baabtiisay iyagoo dembiyadooda qiranaya.

⁷ Laakiin goortuu arkay qaar badan oo

³ Waayo, kan waa kii nebi Isayos ka hadlay kolkuu yidhi,
Waa codka kan cidlada kaga qaylinaya,
Jidka Rabbiga hagaajiya,
Waddooyinkiisa toosiya.

Farrisiin iyo Sadukiin ah oo baabtiiskiisa yimid wuxuu ku yidhi, Dhal jilbisay, yaa idiinka digay inaad ka carartaan cadhada imanaysa?

⁸ Haddaba midho toobad istaahila soo bixiya,

⁹ hana ku fikirina inaad tidhaahdaan, Waxaannu leennahay Ibraahim oo aabbe noo ah. Waayo, waxaan idinku leeyahay, Ilaah waa karaa inuu dhagaxyadan carruur uga kiciyo Ibraahim.

¹⁰ Haddeer weliba faaska waxaa la dhigay geedaha guntooda. Sidaa darteed geed walba oo aan midho wanaagsan soo bixin waa la gooyaa oo dabkaa lagu tuuraa.

¹¹ Anigu biyo ayaan idinku baabtiisaa ilaa toobadda, laakiin kan iga daba imanayaa waa iga itaal weyn yahay, kan aanan istaahilin inaan kabihiisa u qaado. Isagu wuxuu idinku baabtiisi doonaa Ruuxa Quduuska ah iyo dab.

¹² Masaftiisu gacantiisay ku jirtaa, goobta wax lagu tumona aad buu u safayn doonaa, oo sarreenkiisa ayuu maqsinka ku soo ururin doonaa, laakiin buunshaha ayuu dab aan damayn ku gubi doonaa.

Ciise Waa La Baabtiisay
(Mar. 1:9-11; Luuk. 3:21-22)

⁴⁵³ Markaasaa Ciise Galili ka yimid oo Webi Urdun ugu tegey Yooxanaa inuu baabtiiso.

¹⁶ Yooxanaase waa diiday, isagoo leh, Anaa u baahan inaad i baabtiisto, adiguna miyaad ii timid?

¹⁵ Laakiin Ciise waa u jawaabay oo ku yidhi, Haddeer oggolow, waayo, sidaas waa inoo eg tahay inaynu xaqnimada oo dhan wada yeelno; markaasuu u oggolaaday.

¹⁶ Ciise goortii la baabtiisay, ayuu markiiba biyaha kor uga baxay, kolkaasaa samooyinku furmeen, oo wuxuu arkay Ruuxa Ilaah oo sida qoolley oo kale u soo degaya oo dushiisa imanaya,

¹⁷ oo cod baa samooyinka ka lahaa, Kanu waa

⁴ Goortaasaa Ruuxu Ciise cidlada u kaxeeyey in Ibliisku jirrabo.

⁵ Oo goortuu afartan maalmood iyo afartan habeen soomanaa, ayuu dabadeed gaajooday.

³ Markaasaa duufiyihii u yimid oo ku yidhi, Haddaad tahay Wiilka Ilaah, dhagaxyadan ku dheh, Kibis noqda.

⁶ Laakiin wuu u jawaabay oo ku yidhi, Waa qoran tahay, Dadku waa inaanu kibis oo keliya ku noolaan, laakiin waa inuu eray walba oo afka Ilaah ka soo baxa ku noolaado.

Wiilkayga aan jeclahay, oo aan ku faraxsanahay.

4

Shayddaan Baa Isku Dayay Inuu Ciise Duufsado
(Mar. 1:12-13; Luuk. 4:1-13)

4:5

4:14

⁵ Markaasaa Ibliisku magaaladii quduuska ahayd geeyey, wuxuuna saaray munaaraddii macbudka

⁶ oo ku yidhi, Haddaad tahay Wiilka Ilaah, hoos isu tuur, waayo, waa qoran tahay, Malaa'igihiisa ayuu amri doonaa, Oo gacmahooda ayay sare kuugu qaban doonaan,

Inaanay cagtaadu dhagax ku dhicin. ⁷ Ciise wuxuu ku yidhi, Haddana waa qoran tahay, Rabbiga Ilaahaaga ah waa inaad jirrabin.

⁸ Haddana Ibliiskii ayaa buur aad u dheer geeyey, wuxuuna tusay boqortooyooyinka dunida oo dhan iyo ammaantooda.

⁹ Wuxuuna ku yidhi, Waxyaalahan oo dhan waan ku siinayaa haddaad sujuuddid oo i caabuddid.

¹⁰ Markaasaa Ciise wuxuu ku yidhi, Shayddaan yahow, bax, waayo, waa qoran

tahay, Waa inaad caabuddo Rabbiga Ilaahaaga ah oo waa inaad isaga keliya u adeegto.

¹¹ Markaasaa Ibliiskii ka tegey, oo waxaa u yimid malaa'igo, wayna u adeegeen.

Ciise Wuxuu Degay Kafarna'umtii Galili

¹² Maarkuu maqlay in Yooxanaa la qabtay, ayuu Galili ku leexday,

¹³ oo intuu Naasared ka tegey, wuxuu yimid oo degay Kafarna'um, tan badda agteeda ahayd oo ku jirtay soohdimaha Sebulun iyo Naftaali,

¹⁴ inay noqoto wixii nebi Isayos lagaga dhex hadlay, isagoo leh,

15 Dhulka Sebulun iyo dhulka Naftaali,
Xagga jidka badda, Webi Urdun shishadiisa,
Galili quruumaha ka mid ah,

16 Dadkii fadhiyi jiray gudcurka
Ayaa iftiin weyn arkay,
Kuwii fadhiyi jiray dalka iyo
hooska dhimashadana, Iftiin baa u
baxay.

Bilowgii Wacdiga Ciise

(Mar. 1:14-15; Luuk. 4:14-15)

17 Markaas dabadeed Ciise wuxuu bilaabay
inuu wax ku wacdiyo oo yidhaahdo,
Toobadkeena, waayo, boqortooyadii jannadu
waa dhow dahay.

Ciise Wuxuu U Yeedhay Xertiisii U Horraysay

(Mar. 1:16-20; Luuk. 5:1-11)

18 Markuu badda Galili ag marayay wuxuu
arkay laba walaalo ah, Simoon kii Butros la
odhan jiray iyo Andaros oo ahaa walaalkiis,
iyagoo shabag badda ku tuuraya, waayo, waxay
ahaayeen kalluumaystayaal.

19 Oo wuxuu ku yidhi, I soo raaca, waxaan
idinka dhigayaa kuwa dadka jillaabta.

20 Markiiba intay shabagyadii ka tageen,
ayay raaceen isagii.

²¹ Markuu meeshaas hore uga socday wuxuu arkay laba kale oo walaalo ah, Yacquub ina Sebedi iyo walaalkiis Yooxanaa, iyagoo aabbahood doonnida kula jira oo shabagyadoodii hagaajinaya, wuuna u yeedhay.

²² Markiiba doonnidii iyo aabbahood way ka soo tageen oo way raaceen.

4:23

MATAYOS 5:4

Ciise Wuxuu Ku Wareegay Oo Ka Shaqeeyey Galili

(Luuk. 6:17-19)

²³ Ciise ayaa Galili oo dhan ku wareegay, isagoo

* sunagogyadooda wax ku baraya oo injiilka boqortooyadii ku wacdiyaya oo bukaan oo dhan iyo cudur oo dhan bogsiiinaya dadka dhexdiisa.

²⁴ Warkiisuna waa gaadhay Suuriya oo dhan, oo waxay u keeneen kuwii bukay oo dhan, oo cudurro kala cayncayn ah iyo silic qabay, iyo kuwo jinni qaba, iyo kuwo suuxdin qaba, iyo kuwa curyaan ah, wuuna bogsiiyey.

²⁵ Waxaana raacay dad badan oo ka yimid Galili iyo Dekabolis iyo

Yeruusaalem iyo Yahuudiya iyo Webi
Urdun shishadiisa.

5

Wacdigii Ciise Dadka Ku Wacdiyey Markuu Buurta Joogay

¹ Markuu dadkii badnaa arkay ayuu
buur fuulay, markaasuu fadhiistay oo
xertiisa ayaa u timid.

² Kolkaasuu afkiisa kala qaaday oo
wax baray, isagoo leh.

Kuwa Barakaysan (Luuk. 6:20-23)

³ Waxaa barakaysan kuwa xagga
ruuxa ka masaakiin ah, waayo,
boqortooyada jannada iyagaa leh.

⁴ Waxaa barakaysan kuwa baroorta,
waayo, waa la qalbiqabowjin doonaa.

* 4:23 sunagog = guri lagu tukado.

5:5

5:15

⁵ Waxaa barakaysan kuwa camal
qabow, waayo, dhulkay dhaxli doonaan.

⁶ Waxaa barakaysan kuwa
xaqnimada u gaajaysan oo u harraadsan,
waayo, way dhergi doonaan.

⁷ Waxaa barakaysan kuwa naxariista leh, waayo, waa loo naxariisan doonaa.

⁸ Waxaa barakaysan kuwa qalbiga ka daahirsan, waayo, Ilaah bay arki doonaan.

⁹ Waxaa barakaysan kuwa nabadda ka shaqeeyaa, waayo, waxaa loogu yeedhi doonaa wiilashii Ilaah.

¹⁰ Waxaa barakaysan kuwa xaqnimada aawadeed loo silciyo, waayo, boqortooyada jannada iyagaa leh.

¹¹ Waad barakaysan tihiin goortii laydin caayo, oo laydin silciyo, oo wax walba oo xun oo been ah laydinka sheego aawaday.

¹² Farxa oo reyreeya, waayo, jannada abaalgudkiinnu waa ku weyn yahay, waayo, sidaasay u silcin jireen nebiyadii idinka horreeyey.

Wixii Laga Bartay Cusbo Iyo Laambad

(Mar. 9:50; 4:21; Luuk. 14:34-35; 8:16; 11:33)

¹³ Idinku waxaad tihiin cusbadii dhulka, laakiin haddii cusbadu dhadhan beesho, maxaa lagu cusbaynayaa? Dabadeed waxba tari mayso in dibadda loo tuuro oo dadku ku tunto maahee.

¹⁴ Idinku waxaad tihiin iftiinkii dunida.

Magaalo buur ku taallu ma qarsoomi karto.

¹⁵ Ilays looma shido in la hoos geliyo
weel, laakiin waxaa la saaraa meeshii
ilayska, oo wuu u iftiimaa kuwa guriga ku
jira oo dhan.

16 Sidaas oo kale iftiinkiinnu dadka
hortiisa ha
iftiimo, si ay shuqulladiinna wanaagsan u
arkaan, oo ay Aabbihinna jannada ku jira u
ammaanaan.

Sharcigii Hore Iyo Sharciga Ciise

17 Ha u malaynina inaan u imid inaan
sharciga ama qorniintii nebiyada
baabbi'iyo; uma aan iman inaan
baabbi'iyo, laakiin waxaan u imid inaan
wada oofiyo

18 Runtii waxaan idinku leeyahay,
Intaan cirka iyo dhulku idlaan, xaraf ama
dhibic keliya ka idlaan mayso sharciga
ilaa ay wada noqdaan.

19 Sidaa darteed kii jebiya
qaynuunnadan kuwa ugu yar midkood,
oo sidaas dadka u bara, waxaa loogu
yeedhi doonaa kan uga yar boqortooyadii
jannada, laakiin kii yeela oo bara, waxaa
loogu yeedhi doonaa kan weyn
boqortooyadii jannada.

20 Waayo, waxaan idinku leeyahay,
Xaqnimadiinnu haddaanay ka badnaan
tan culimmada iyo Farrisiinta, geliba
maysaan boqortooyadii jannada.

*Cadhada Iyo Dhiigqabidda**(Luuk. 12:57-59)*

²¹ Waad maqasheen in kuwii hore lagu yidhi, Waa inaanad dhiig qabin; kii dhiig qabaa wuxuu galabsadaa xukunka.

²² Laakiin waxaan idinku leeyahay, Mid walba oo walaalkiis u cadhoodaa wuxuu galabsadaa xukunka, oo kii walaalkiis ku yidhaahda, Nacas yahow, wuxuu galabsadaa in shirka la geeyo, oo

5:23

5:30

kii yidhaahda, Doqon yahow, wuxuu galabsadaa jahannamada dabka ah.

²³ Haddaba haddaad hadiyaddaada meesha allabariga keento, oo meeshaas aad ku xusuusatid in walaalkaa wax kuu haysto,

²⁴ hadiyaddaada ku dhaaf meeshii allabariga horteeda, tag, oo horta walaalkaa la soo heshii, dabadeed kaalay oo hadiyaddaada bixi.

²⁵ Dhaqso cadowgaaga ula heshii intaad jidka kula socoto, si aan cadowgu xaakinka kuugu dhiibin, xaakinkuna askariga kuugu dhiibin, oo xabsi lagugu tuurin.

²⁶ Runtii waxaan kugu leeyahay,
Halkaas ka soo bixi maysid ilaa aad siisid
beesadda ugu dambaysa.

Daahirla'aanta

*(Mat. 18:8-9; Mar. 9:43-48; Mat. 19:9; Mar.
10:11-12; Luuk. 16:18)*

²⁷ Waad maqasheen in la yidhi, Waa
inaanad sinaysan.

²⁸ Laakiin waxaan idinku leeyahay,
Nin walba oo qof dumar ah damac u
eegaa, durba qalbigiisuu kaga sinaystay.

²⁹ Haddii ishaada midig ku xumayso,
iska bixi oo iska tuur, waayo, waxaa kuu
wanaagsan in xubnahaaga mid kaa lunto
intii jidhkaaga oo dhan jahannamada
lagu tuuri lahaa.

³⁰ Gacantaada midig hadday ku
xumayso, iska jar oo iska tuur, waayo,
waxaa kuu wanaagsan in xubnahaaga
mid kaa lunto intii jidhkaaga oo dhan
jahannamada geli lahaa.

5:31

5:40

³¹ Waxaana la yidhi, Ku alla kii
naagtiisa furaa, warqaddii furniinka ha
siiyo.

³² Laakiin waxaan idinku leeyahay,
Mid walba oo naagtiisa furaa sababta
sinada aawadeed maahee, wuxuu ka
dhigayaa inay sinaysato, oo kii guursadaa
tii la furayna waa sinaystaa.

Dhaaraha Iyo Runsheegidda

³³ Weliba waad maqasheen in kuwii
hore lagu yidhi, Waa inaanad
nidarradaada jebin, laakiin waa inaad
Rabbiga u yeeshaa nidarradaada.

³⁴ Laakiin waxaan idinku leeyahay,
Ha dhaaraninaba; jannada ha ku
dhaaranina, waayo, waa carshigii Ilaah.

³⁵ Dhulkana ha ku dhaaranina,
waayo, waa meeshuu cagihiiisa dhigo;
Yeruusaalemna ha ku dhaaranina, waayo,
waa magaaladii Boqorkii weynaa.

³⁶ Madaxaagana ha ku dhaaran,
waayo, tin keliya kama dhigi kartid
caddaan ama madow.

³⁷ Laakiin hadalkiinnu ha ahaado,
Haah, haah,
maya, maya; wixii intaas ka badan sharkuu ka
yimaadaa.

Aargudashada

(Luuk. 6:29-30)

³⁸ Waad maqasheen in la yidhi, Il il ha loo rido, iligna ilig ha loo rido.

³⁹ Laakiin waxaan idinku leeyahay, Sharka ha hor istaagina, laakiin ku alla kii dhabanka midig kaa dharbaaxa, kan kalena u jeedi,

⁴⁰ oo kii doonaya inuu ku ashtakeeyo oo khamiiskaaga kaa qaato, maradaadana u daa,

⁴¹ oo ku alla kii kugu gasba inaad
mayl la socotid, laba la soco.

⁴² Kii wax kaa barya, sii, oo kii
doonaya inuu wax kaa amaahdo ha ka sii
jeesan.

Jacaylka Iyo Dabeecadda Daahirka Ah

(Luuk. 6:27-28; 32-36)

⁴³ Waad maqasheen in la yidhi, Waa
inaad deriskaaga jeclaatid oo cadowgaaga
necbaatid,

⁴⁴ laakiin waxaan idinku leeyahay,
Cadowyadiinna jeclaada, u duceeya kuwa
idin habaara, wax wanaagsan u sameeya
kuwa idin

neceb, oo Ilaah u barya kuwa idin caaya oo idin
silciya,

⁴⁵ si aad u ahaataan wiilashii
Aabbihinna

jannada ku jira, waayo, qorraxdiisa wuxuu u
soo bixiya kuwa xun iyo kuwa wanaagsan,
roobna wuu u di'iyaa kuwa xaq ah iyo kuwa
aan xaq ahaynba.

⁴⁶ Waayo, haddaad jeceshihiin kuwa
idin jecel, abaalkee baad leedihiin?
Cashuurqaadayaashu miyaanay sidaas oo
kale samayn?

⁴⁷ Haddaad salaantaan walaalihiin oo keliya, maxaa dheeraad ah oo aad samaysaan? Dadka kale miyaanay sidaas oo kale samayn?

⁴⁸ Saas aawadeed u samaada sida Aabbihinna jannadu u san yahay.

6

Sadaqadbixinta Qarsoon

¹ Iska jira inaydnaan xaqnimadiinna dadka ku hor samayn inay idin arkaan, haddii kale abaal kuma lihidin Aabbihinna jannada ku jira.

^{6:2} MATAYOS 6:8

² Haddaba markaad sadaqad bixinayso, buun ha ugu dhufan hortaada sida labawejiilayaashu sunagogyada iyo jidadka ku sameeyaan si dadku u ammaanaan. Runtii waxaan idinku leeyahay, Abaalgudkoodii way heleen.

³ Laakiin adigu goortaad sadaqad bixinayso, bidixdaadu yaanay ogaan waxa midigtaadu samaynayso,

⁴ si ay sadaqaddaadu u qarsoonaato,
oo Aabbahaaga waxa qarsoon arka ayaa
kuu abaalgudi doona.

Tukasho Qarsoon

⁵ Oo goortaad tukanaysaan, ha
ahaanina sida labawejiilayaasha, waayo,
waxay jecel yihiin inay tukadaan iyagoo
taagan sunagogyada iyo meesha jidadku
isku gooyaan si ay dadka ugu muuqdaan.
Runtii waxaan idinku leeyahay,
Abaalgudkoodii way heleen.

⁶ Laakiin adigu goortaad tukanaysid,
qolkaaga qarsoon gal, oo goortaad
albaabkaaga xidhid, Aabbahaaga meesha
qarsoon ku jira bari, oo Aabbahaaga
waxa qarsoon arka ayaa kuu abaalgudi
doona.

⁷ Goortaad tukanaysaan hadalka ha
ku celcelinina sida dadka aan Ilaah
aaminin yeelaan, waayo, waxay u
malaynayaan in loo maqlayo hadalkooda
badan aawadiis.

⁸ Sidaa darteed ha ahaanina sidooda
oo kale,

waayo, Aabbihiin waa og yahay waxaad u
baahan tihiin intaanad weyddiin.

Tukashaduu Ciise Xertiisii Baray

(Luuk. 11:2-4)

⁹ Haddaba sidatan u tukada,
Aabbahayaga jannada ku jirow,
magacaagu quduus ha ahaado.

¹⁰ Boqortooyadaadu ha timaado,
doonistaada dhulka ha lagu yeelo sida
jannada loogu yeelo. ¹¹ Kibis maalin nagu
filan, maanta na sii.

¹² Oo naga cafi qaamahayaga
sidaannu u cafinnay kuwa noo
qaamaysan.

¹³ Oo jirrabaadda ha noo kaxayn,
laakiin sharka naga du. Waayo,
boqortooyada iyo xoogga iyo ammaanta
adigaa leh weligaa. Aamiin.

¹⁴ Waayo, haddaad dadka u cafidaan
xumaantooda, Aabbihiinna jannada ku
jira ayaa idin cafiyi doona.

¹⁵ Laakiin haddaanad dadka cafiyin,
Aabbihiinnu xumaantiinna idiin cafiyi
maayo.

Soonka

¹⁶ Kolkaad soontaan ha ahaanina sida
labawejiilayaashu u fool qulubsan yihiin,
waayo, way isfoolxumeeyaan si ay dadka ugu
muuqdaan inay sooman yihiin. Runtii waxaan
idinku leeyahay, Abaalgudkoodii way heleen.

¹⁷ Laakiin adigu goortaad soontid,
madaxaaga saliid marso oo fool dhaqo,
¹⁸ si aadan dadka ugu muuqan inaad
sooman tahay, laakiin aad ugu muuqatid
Aabbahaaga meel qarsoon ku jira, oo
Aabbahaaga waxa qarsoon arkaa waa
kuu abaalgudi doonaa.

Hodannimada Runta Ah
(Luuk. 12:33-34)

¹⁹ Maal ha ku urursanina dhulka,
meesha
aboorka iyo miridhku ku baabbi'iyaan, iyo
meesha tuugaggu jebiyaan oo ka xadaan,
²⁰ laakiin maal jannada ku urursada,
meesha aboorka iyo miridhku ayan ku
baabbi'in iyo meesha tuugaggu ayan jebin
oo ayan ka xadin.

²¹ Waayo, meesha maalkaagu ku jiro,
meeshaasaa qalbigaaguna ku jiri doonaa.
Iftiinka Iyo Gudcurka

(Luuk. 11:34-36)

²² Ilayska jidhku waa isha; haddaba
haddii ishaadu hagaagsan tahay,
jidhkaaga oo dhammi waa iftiimi doonaa.

²³ Laakiin ishaadu hadday xun tahay,
jidhkaaga oo dhammi gudcur buu ahaan
doonaa. Haddaba iftiinka kugu jira
hadduu gudcur yahay, gudcurkaasu sidee
buu u weyn yahay! *Welwelka Iyo
Aaminaadda Ilaah Lagu Aammino*
(Luuk. 16:13; 12:22-31)

²⁴ Ninna laba sayid uma shaqayn
karo, waayo, mid buu nacayaa, kan
kalena wuu jeclaanayaa, ama mid buu la
jirayaa, kan kalena wuu quudhsanayaa.

Uma wada shaqayn kartaan Ilaah iyo maal.

²⁵ Sidaa darteed waxaan idinku leeyahay, Ha ugu welwelina naftiinna waxaad cuni doontaan, iyo waxaad cabbi doontaan, jidhkiinnana ha ugu welwelina waxaad u huwan doontaan. Naftu miyaanay ka roonayn cuntada, jidhkuna miyaanu ka roonayn dharka?

²⁶ Shimbirraha cirka eega, waayo, waxba ma beeraan, waxna ma gurtaan, maqsinnona waxba

6:27

MATAYOS 7:1

kuma urursadaan, oo Aabbihinna jannada ku jira ayaa cunto siiya. Idinku miyaydnaan ka roonayn?

²⁷ Midkiinnee intuu welwelo dhererkiisa

dhudhun ku dari kara?

²⁸ Maxaad dharka ugu welweshaan? Fiiriya ubaxyada duurka siday u baxaan, ma ay shaqeeyaan, ma ayna miiqdaan.

²⁹ Weliba waxaan idinku leeyahay, Xataa Sulaymaan wakhtigii ammaantiisa oo dhan dhar uma uu gashan jirin sida kuwan midkood.

³⁰ Laakiin haddii Ilaah sidaa u huwiyo cawska maanta duurka ku yaal oo berrito

moofada lagu ridayo, sidee ka badan
ayuu idiin huwinayaa,
rumaysadyarayaalow?

³¹ Sidaa darteed ha ku welwelina,
idinkoo leh, Maxaannu cunaynaa? ama,
Maxaannu cabbaynaa? ama, Maxaannu
huwanaynaa?

³² Waayo, quruumuhu waxaas oo
dhan ayay doondoonaan. Aabbihiinna
jannada ku jiraa waa og yahay inaad
waxaas oo dhan u baahan tihiin.

³³ Laakiin horta doondoona
boqortooyadii Ilaah iyo xaqnimadiisa, oo
waxaas oo dhan waa laydinku dari
doonaa.

³⁴ Sidaa darteed berrito ha ka
welwelina,
waayo, berrito iyadaa isu welwelaysa. Maalinta
sharkeedu waa ku filan yahay.

7

Xukunka Dadka Kale Lagu Xukumo

(Luuk. 6:37-38, 41-42)

¹ Ninna ha xukumina inaan laydin
xukumin.

² Waayo, xukunkii aad ku xukuntaan ayaa laydinku xukumi doonaa, oo qiyaastii aad ku qiyaastaan ayaa laydinku qiyaasi doonaa.

³ Saxarka isha walaalkaa ku jira maxaad u aragtaa, dogobka ishaada ku jirase aad u fiirsan weydaa?

⁴ Sidee baad walaalkaa ugu odhan doontaa, I daa, saxarka ishaada ku jira aan kaa saaree; oo dogob baa ishaada ku jiree?

⁵ Labawejiile yahow, horta dogobka ishaada ku jira iska saar, goortaasaad bayaan u arkaysaa inaad saxarka isha walaalkaa ku jira ka saarto.

⁶ Waxa quduuska ah eeyaha ha siinina, luulkiinnana doofaarrada hortooda ha ku tuurina, si ayan ugu tuman oo ayan idinku soo jeesan oo ayan idiinkala jeexjeexin. *Dhiirrigelinta Tukashada*

(Luuk. 11:9-13)

⁷ Weyddiista oo waa laydin siin doonaa; doona oo waad heli doontaan: garaaca oo waa laydinka furi doonaa;

⁸ waayo, mid kasto oo weyddiista waa la siiyaa, kii doonaana waa helaa, kii garaacana waa laga furi doonaa.

9 Ninkiinnee baa haddii wiilkiisu
kibis
weyddiisto, dhagax siinaya?
10 Ama hadduu kalluun weyddiisto,
abeeso siinaya?
11 Haddaba idinka oo shar leh
haddaad
garanaysaan inaad hadiyado wanaagsan
carruurtiinna siisaan, intee ka badan ayaa
Aabbihiinna jannada ku jiraa wax wanaagsan
uu siin doonaa kuwa isaga weyddiista?

7:12

MATAYOS 7:20

Qaynuunka Dahabka Ah
(Luuk. 6:31)

12 Haddaba wax kasta oo aad
doonaysaan in laydinku sameeyo,
idinkuna sidaas oo kale u sameeya;
waayo, kanu waa sharcigii iyo nebiyadii.

Labada Jid
(Luuk. 13:24)

13 Irida cidhiidhsan ka gala, waayo,
iriddu waa weyn tahay, jidkuna waa
ballaadhan yahay kan xagga baabbi'idda
u kaca, oo kuwa ka galaa waa badan
yihiin.
14 Waayo, iriddu waa cidhiidhsan
tahay, jidkuna waa yar yahay kan xagga

nolosha u kaca, kuwa helaana waa yar
yihiiin. *Runta Iyo Beenta*

(Luuk. 6:43-44)

¹⁵ Iska jira nebiyada beenta ah, kuwa
idiinku imanaya iyagoo qaba dharka
idaad, laakiin hoosta ka ah yeey wax
boobaysa.

¹⁶ Midhahooda ayaad ku garan
doontaan. Canab ma laga guraa geed
qodxan leh? Berdena ma laga guraa
yamaarugga?

¹⁷ Sidaasaa geed kasta oo wanaagsanu
midho wanaagsan u dhalaa, geedkii
xumina midho xun u dhalaa.

¹⁸ Geed wanaagsanu midho xun ma
dhali karo, geed xumina midho
wanaagsan ma dhali karo.

¹⁹ Geed kasta oo aan midho
wanaagsan dhalin waa la jaraa oo dabka
lagu tuuraa.

²⁰ Sidaa darteed waxaad iyaga ku
garanaysaan midhahooda.

7:21

7:28

Hadallada Iyo Falimaha

(Luuk. 6:46; 13:25-27)

²¹ Ma aha qof kasta oo igu yidhaahda,
Rabbow, Rabbow, kuwa boqortooyadii
jannada gelayaa, laakiin kii sameeya

doonista Aabbahayga jannada ku jira,
kaasaa gelaya.

²² Maalintaas qaar badan baa igu
odhan doona, Rabbow, Rabbow,
miyaannan magacaaga wax ku sii
sheegin, oo miyaannan magacaaga
jinniyo ku saarin, oo miyaannan
magacaaga wax badan oo xoog leh ku
samayn?

²³ Markaasaan ku odhan doonaa,
Weligay idinma aqoon, iga taga,
dembifalayaalow.

Labada Aasaas

(Luuk. 6:47-49; Mar. 1:22)

²⁴ Haddaba qof kasta oo ereyadaydan
maqla oo yeela, waxaa loo ekaysiinayaa
nin caqli leh oo gurigiisa ka dul dhisay
dhagaxa.

²⁵ Roobkii ayaa da'ay, daadkiina waa
yimid, dabayshiina waa dhacday, wayna
ku dhaceen gurigaas, ma uuna dumin,
waayo, waxaa laga dul dhisay dhagaxa.

²⁶ Qof kasta oo ereyadaydan maqla oo
aan yeelin, waxaa loo ekaysiinayaa nin
doqon ah oo gurigiisa carrada ka dul
dhisay.

²⁷ Roobkii waa da'ay, daadkiina waa
yimid, dabayshiina waa dhacday, wayna

ku dhaceen gurigaas, wuuna dumay,
dumiddiisuna waa weynayd.

²⁸ Waxaa dhacay goortii Ciise
hadalladan dhammeeyey, in dadkii oo
dhammu waxbariddiisa la yaabeen,

7:29

MATAYOS 8:8

²⁹ waayo, wuxuu wax u barayay sida
mid amar leh oo uma uu baraynin sida
culimmada.

8

Baraslihii La Bogsiyey

(Mar. 1:40-45; Luuk. 5:12-16)

¹ Goortuu buurta ka soo degay, dad
badan baa
soo raacay.

² Oo bal eeg, waxaa u yimid nin
baras leh oo caabuday, oo ku yidhi,
Sayidow, haddaad doonaysid, waad i
daahirin kartaa.

³ Ciise intuu gacantiisa soo taagay,
ayuu taabtay, oo ku yidhi, Waan
doonayaa ee daahirsanow. Kolkiiba
baraskiisa wuu ka
daahirsanaaday,

⁴ oo Ciise ayaa ku yidhi, Iska eeg, oo
ninna ha u sheegin, laakiin jidkaaga iska

mar, oo wadaadka istus, oo bixi
hadiyaddii Muuse amray, marag iyaga ha
u ahaatee.

Midiidinkii Boqol-u-taliyaha Waa La Bogsiiyey
(Luuk. 7:1-10)

⁵ Goortuu Kafarna'um galay, waxaa u
yimid boqol-u-taliye, isagoo baryaya

⁶ oo leh, Sayidow, midiidinkaygii
guriguu jiifaa, isagoo curyaannimo u
buka oo aad u xanuunsanaya.

⁷ Kolkaasuu Ciise wuxuu ku yidhi,
Waan imanayaa oo bogsiiinayaa.

⁸ Markaasaa boqol-u-taliyihii u
jawaabay oo ku yidhi, Sayidow, anigu ma
istaahilo inaad saqafka gurigayga
hoostiisa soo gashid, laakiin hadal keliya
dheh, midiidinkayguna waa bogsan
doonaa.

8:9

8:16

⁹ Waayo, anigu waxaan ahay nin laga
sarreeyo oo askar baa iga hoosaysa. Kan
waxaan ku idhaahdaa, Tag, wuuna tagaa;
mid kalena, Kaalay, wuuna yimaadaa;
midiidinkaygana, Waxan samee, wuuna
sameeyaa.

¹⁰ Goortuu Ciise taas maqlay, wuu ka
yaabay, wuxuuna ku yidhi kuwii la
socday, Runtii waxaan idinku leeyahay,

Rumaysad sidan u weyn oo kale reer binu Israa'iil kama dhex helin.

¹¹ Waxaan idinku leeyahay, Qaar badan ayaa bari iyo galbeed ka iman doona oo la fadhiisan doona Ibraahim iyo Isxaaq iyo Yacquub boqortooyadii jannada gudaheeda,

¹² laakiin wiilashii boqortooyada waxaa lagu tuuri doonaa gudcurka dibadda ah. Meeshaas waxaa jiri doonta baroor iyo ilkojirriqi.

¹³ Markaasaa Ciise wuxuu boqol-u-taliyihii ku yidhi, Tag. Sidaad u ramaysatay ha kuu noqoto e. Oo saacaddaas ayaa midiidinkii bogsaday.

Ciise Wuxuu Bogsiiyey Butros Soddohdiis Iyo Dad Kale Oo Badan

(Mar. 1:29-34; Luuk. 4:38-41)

¹⁴ Ciise goortuu guriga Butros galay, wuxuu arkay Butros soddohdiis oo jiipta oo qandhaysan.

¹⁵ Markaasuu gacanteeda taabtay, qandhadiina waa ka baxday. Wayna kacday oo u adeegtay isaga.

¹⁶ Goortii makhribkii la gaadhay waxay u keeneen qaar badan oo jinniyo qaba. Eray ayuu

jinniyadii ku saaray, kuwii bukay oo dhanna
wuu bogsiiyey,

¹⁷ si ay u noqoto wixii nebi Isayos
lagaga dhex hadlay isagoo leh, Isagaa
qaatay bukaankeennii, cudurradeenniina
wuu isku raray.

*Sida Loo Imtixaamo Kuwa Doonaya Inay Xer
Noqdaan*

(Luuk. 9:57-62)

¹⁸ Goortuu Ciise dad badan oo ku
wareegsan arkay, ayuu amray inay
dhinaca kale tagaan.

¹⁹ Kolkaasaa culimmada midkood u
yimid oo ku yidhi, Macallimow, waan ku
raacayaa meeshaad tagtidba.

²⁰ Ciise ayaa ku yidhi, Dawacooyinku
godad bay leeyihiin, shimbirraha cirkuna
buulal bay leeyihiin, laakiin Wiilka
Aadanahu meel uu madaxiisa dhigo ma
leh.

²¹ Mid kale oo xertiisa ah ayaa ku
yidhi, Sayidow, horta ii oggolow inaan
tago oo aabbahay soo aaso.

²² Laakiin Ciise ayaa ku yidhi, I soo
raac; oo iska daa meydadku ha aaseen
meydadkooda. *Ciisaa Duufaankii Dejiyey*

(Mar. 4:35-41; Luuk. 8:22-25)

23 Goortuu doonnida fuulay, xertiisii ayaa raacday.

24 Oo waxaa badda ka kacay duufaan weyn, ilaa ay hirarku qariyeen doonnida, laakiin isagu waa hurday.

25 Markaasaa xertiisii u timid oo toosisay, iyagoo leh, Sayidow, na badbaadi, waannu lumaynaaye.

26 Kolkaasuu wuxuu ku yidhi, Maxaad u baqaysaan, rumaysadyarayaalow? Markaasuu

8:27

8:34

kacay, oo canaantay dabaysha iyo badda, oo xawaal weyn baa dhacday.

27 Haddaba nimankii waa yaabeen, oo waxay isku yidhaahdeen, Waa nin caynkee ah kan xataa dabaysha iyo badduba yeelaan? *Jinnoolayaashii Reer Gadareni*

(*Mar. 5:1-20; Luuk. 8:26-39*)

28 Goortuu yimid dhinaca kale oo dalka Gadareni, waxaa la kulmay laba qof oo jinni qaba oo xabaalaha ka soo baxaya, iyagoo aad khatar u ah, si aan ninna jidkaas u mari karin.

29 Way qayliyeen iyagoo leh, Maxaa inoo dhexeeya, Wiilka Ilaahow? Ma

waxaad halkan u timid inaad wakhtiga hortiis na silciso?

³⁰ Waxaa iyaga ka fogaa daaqsin doofaarro badan ah oo daaqaysa.

³¹ Jinniyadii ayaa baryay iyagoo leh, Haddaad na saaraysid, noo dir daaqsinta doofaarrada ah,

³² oo wuxuu ku yidhi, Baxa. Markaasay baxeen oo galeen doofaarradii, oo daaqsinta oo dhammu jarka hoos bay uga yaacday ilaa badda, oo biyaha ku bakhtiday.

³³ Kolkaasay kuwii daajin jiray carareen oo magaalada galeen, wax walbana way u sheegeen iyo wixii ku dhacay kuwii jinniyada qabi jiray.

³⁴ Markaasaa magaaladii oo dhan lagaga soo baxay inay Ciise ka hor tagaan. Goortay arkeen, waxay ka baryeen inuu soohdintooda ka noqdo.

9

Curyaankii La Bogsiyey

(Mar. 2:1-12; Luuk. 5:17-26)

¹ Markaasuu doonni fuulay oo dhanka kale u tallaabay oo magaaladiisii yimid.

² Kolkaasay waxay u keeneen nin curyaan ah oo sariir ku jiifa. Ciise oo rumaysadkooda arka ayaa ninkii curyaanka ahaa ku yidhi, Wiilkow, kalsoonow, dembiyadaadu waa kaa cafiyan yihiin.

³ Kolkaasaa qaar culimmada ah waxay isku yidhaahdeen, Ninkan waa caytamayaa.

⁴ Ciise oo fikirradooda garanaya ayaa ku yidhi, Maxaad haddaba shar ugu fikiraysaan qalbiyadiinna?

⁵ Iyamaa hawl yar, in la yidhaahdo, Dembiyadaadu waa cafiyan yihiin, ama in la yidhaahdo, Kac oo soco?

⁶ Laakiin si aad ku garataan in Wiilka Aadanahu dhulka ku leeyahay amar uu dembiyada ku cafiyo (markaasuu kii curyaanka ahaa ku yidhi), Kac oo sariirtaada qaado oo gurigaaga tag.

⁷ Markaasuu kacay oo gurigiisii tegey.

⁸ Laakiin dadkii badnaa goortay arkeen, way baqeen, oo Ilaah

ammaaneen, kan amar caynkan oo kale
ah dadka siiyey.

U Yeedhidda Laawi

(Mar. 2:13-17; Luuk. 5:27-32)

⁹ Ciise kolkuu meeshaas ka tegey intuu
socday ayuu wuxuu arkay nin la odhan jiray
Matayos oo fadhiya meeshii cashuurta lagu
qaado, oo wuxuu ku yidhi, I soo raac.
Markaasuu kacay oo raacay.

¹⁰ Waxaa dhacay, goortii Ciise guriga cunto
u fadhiistay, in cashuurqaadayaal iyo
dembilayaal

9:11

9:17

badanu yimaadeen, oo ay la fadhiisteen Ciise
iyo xertiisa.

¹¹ Goortii Farrisiintu arkeen ayay xertiisii
ku yidhaahdeen, Macallinkiinnu muxuu
cashuurqaadayaasha iyo dembilayaasha ula
cunaa?

¹² Laakiin goortuu maqlay, wuxuu yidhi,
Kuwa ladan dhakhtar uma baahna, laakiin
kuwa buka ayaa u baahan.

¹³ Laakiin taga oo barta hadalkan
micnihiisa, Waxaan doonayaa naxariis ee ma
aha allabari, waayo uma aan imanin inaan
kuwa xaq ah u yeedho, laakiin inaan
dembilayaasha u yeedho ayaan u imid.

*Wax Soonka Ku Saabsan**(Mar. 2:18-22; Luuk. 5:33-39)*

¹⁴ Markaas waxaa u timid xertii Yooxanaa iyagoo leh, Annaga iyo Farrisiintu maxaannu dhaaxa u soonnaa, laakiin xertaadu ay u soomi weydaa?

¹⁵ Markaasaa Ciise ku yidhi, Dadka aroosku ma barooran karaan intuu aroosku la joogo? Laakiin waxaa iman doona maalmaha arooska laga qaadi doono, markaasay soomi doonaan.

¹⁶ Ninna karriin cusub kuma tolo dhar duug ah, waayo, tan lagu buuxin lahaa ayaa dharka ka go'da, oo jeexdintu waa ka sii xumaataa.

¹⁷ Khamri cusubna laguma shubo qarbeddo duug ah, haddii kale qarbeddada ayaa qarxaya, khamriguna waa daadanayaa, qarbeddaduna waa hallaabayaan, laakiin khamri cusubse waxaa lagu shubaa qarbeddo cuscusub, labaduba waa sii raagayaan.

9:18

9:28

*Yayros Gabadhiisii Iyo Naagtii Dhiigbixidda Qabtay**(Mar. 5:21-43; Luuk. 8:40-56)*

¹⁸ Intuu waxan kula hadlayay, waxaa u yimid taliye oo u sujuuday oo ku yidhi, Gabadhaydu haddeer bay dhimatay, laakiin

kaalay oo gacantaada saar oo way
noolaanaasaa.

¹⁹ Markaasaa Ciise kacay oo raacay, isaga
iyo xertiisiiba.

²⁰ Kolkaas naag laba iyo toban sannadood
dhiigbixid qabtay ayaa dhabarkiisa timid oo
taabatay maradiisa darafteeda.

²¹ Waayo, waxay isku tidhi, Haddaan
maradiisa iska taabto uun, waan bogsanayaa.

²² Laakiin Ciise intuu ku soo jeestay oo
arkay, ayuu wuxuu ku yidhi, Gabadhay,
kalsoonow; rumaysadkaaga ayaa ku bogsiiyey.
Oo naagtii baa saacaddaas bogsatay.

²³ Ciise goortuu guriga taliyaha galay oo
arkay kuwa biibiilayaasha yeedhinaya iyo
dadka buuqaya,

²⁴ wuxuu ku yidhi, Ka leexda, yartu ma
dhiiman, waase huruddaa. Wayna ku qosleen.

²⁵ Laakiin markii dadkii badnaa la saaray,
ayuu galay oo gacanteeda qabtay, yartiina waa
kacday.

²⁶ Markaasaa warkaasu dalkaas oo dhan
gaadhay.

Laba Nin Oo Indha La'

²⁷ Ciise intuu meeshaas ka tegayay, waxaa
daba socday laba nin oo Indhala', iyagoo
qaylinaya oo leh, Ina Daa'uudow, noo naxariiso.

²⁸ Goortuu guriga galay ayay nimankii indhaha la'aa u yimaadeen. Markaasaa Ciise wuxuu ku

9:29

9:38

yidhi, Ma rumaysan tihiin inaan waxan yeeli karo? Waxay ku yidhaahdeen, Haah, Sayidow.

²⁹ Markaasuu indhahooda taabtay isagoo leh, Sida rumaysadkiinnu yahay ha idiin noqoto.

³⁰ Markaasaa indhahoodii furmeen. Ciise aad

buu u amray, oo ku yidhi, Iska jira; ninna yaanu ogaan.

³¹ Laakiin iyagu way baxeen oo warkiisa ku fidiyeen dhulkaas oo dhan.

Nin Carrab La' Oo Jinni Qaba

³² Kolkay baxeen, bal eeg, waxaa loo keenay nin Carrabla' oo jinni qaba.

³³ Oo goortii jinnigii la saaray, ninkii carrabka la'aa waa hadlay, dadkii badnaana way yaabeen oo waxay yidhaahdeen, Sidaas oo kale Israa'iil weligeed laguma arag.

³⁴ Laakiin Farrisiintii waxay yidhaahdeen, Wuxuu jinniyada ku eryaa madaxda jinniyada.

³⁵ Ciise wuxuu ku wareegay magaalooyinka iyo tuulooyinka oo dhan, oo sunagogyadooda ayuu wax ku barayay, oo injiilka boqortooyadii

ku wacdiyeyey, oo bugto walba iyo cudur walba ayuu bogsiinayay:

Masiixu Dadkuu U Naxariistay

³⁶ Laakiin goortuu dadkii badnaa arkay ayuu u naxariistay, waayo, way dhibaataysnaayeen oo kala firdhsanaayeen sidii ido aan adhijir lahayn.

³⁷ Markaasuu xertiisii ku yidhi, Waxa beerta laga gooynayaa way badan yihiin, shaqaalayaashuse waa yar yihiin.

³⁸ Sidaa darteed Sayidka beergooyaska barya inuu shaqaalayaal beertiisa u soo diro.

10:1

10:8

10

Ciise Laba Iyo Tobankiisii Rasuul

(Mar. 3:13-19; Luuk. 6:12-16)

¹ Markaasuu wuxuu u yeedhay laba-iyo-tobankii xertiisa ahaa oo wuxuu siiyey amar ay jinniyo wasakh leh ku saaraan oo ay bugto walba iyo cudur walba ku bogsiyaan.

² Laba-iyo-tobanka rasuul magacyadoodu waa kuwan, Kan ugu horreeyaa waa Simoon, kan Butros la odhan jiray, iyo walaalkiis Andaros, iyo Yacquub ina Sebedi, iyo walaalkiis Yooxanaa,

³ iyo Filibos, iyo Bartolomayos, iyo Toomas, iyo Matayos oo cashuurqaadaha ahaa, iyo Yacquub ina Alfayos, iyo Tadayos,

⁴ iyo *Simoon reer Kaana, iyo Yuudas Iskariyod, kii gacangeliyey.

Rasuulladii Shuqulkoodii

(Mar. 6:7-13; Luuk. 9:1-6)

⁵ Laba-iyto-bankan Ciise ayaa diray oo amray isagoo leh, Jid ka mid ah jidadka dadka aan Yuhuudda ahayn ha marina, magaalo ka mid ah magaalooyinka reer Samaariyana ha gelina,

⁶ laakiin waxaad u tagtaan idaha lunsan oo guriga Israa'iil ah.

⁷ Oo intaad socotaan wacdiya, oo waxaad ku tidhaahdaan, Boqortooyadii jannadu waa dhow dahay.

⁸ Kuwa bukana bogsiiya, kuwii dhintayna sara kiciya, kuwa baraska lehna nadiifiya,

* 10:4 Simoon reer Kaana = Simoon Qiroleh.

jinniyadana saara, hadiyad ahaan baad ku hesheen ee hadiyad ahaanna ku siiya.

⁹ Dahab ama lacag ama naxaas kiishadihiinna ha ku haysanina,

¹⁰ qandina jidka ha u qaadana, ama laba khamiis, ama kabo, ama ul, waayo, shaqaaluhu cuntadiisa ayuu istaahilaa.

¹¹ Magaalo alla magaaladaad gashaan iyo tuuloba, ka doona mid istaahila, oo halkaas jooga ilaa aad ka tegaysaan.

¹² Goortaad guriga gelaysaan, nabdaadiya,

¹³ oo hadduu gurigu istaahilo, nabaddiinnu ha ku soo degto, laakiin haddaanu istaahilin, nabaddiinnu ha idinku soo noqoto.

¹⁴ Oo ku alla kii aan idin soo dhowayn, oo aan hadalladiinna maqlin, goortaad gurigaas ama magaaladaas ka baxaysaan, siigada cagihinna ka dhabaandhaba.

¹⁵ Runtii waxaan idinku leeyahay, Maalinta xisaabta, Sodom iyo Gomora waa ka xisaab fududaan doonaan magaaladaas.

Silaca

(Mar. 13:9-13; Luuk. 21:12-17)

¹⁶ Waxaan idiin dirayaa sidii ido yeey ku dhex jira, sidaa darteed caqli u lahaada sida abeesooyin, oo u sir la'aada sida qoolleyo.

¹⁷ Laakiin dad iska jira, waayo, waxay idiin dhiibi doonaan shirar, oo sunagogyadooda ayay idinku karbaashi doonaan.

¹⁸ Oo waxaa aawaday laydiin hor geeyn doonaa taliyayaal iyo boqorro inay marag ku noqoto iyaga iyo dadka aan Yuhuudda ahayn.

10:19

MATAYOS 10:26

¹⁹ Laakiin goortay idin gacangeliyaan, ha ka welwelina sidaad u hadli doontaan ama waxaad ku hadli doontaan, waayo, waxaad ku hadli doontaan ayaa saacaddaas laydin siin doonaa.

²⁰ Waayo, ma aha idinka kuwa hadlayaa laakiin waa Ruuxa Aabbihiin kan idinka dhex hadlayaa.

²¹ Walaalba walaalkiis wuxuu u dhiibi doonaa

in la dilo, aabbena wiilkiisa, carruurna waalidkood ayay ku kici doonaan oo dhimashay gaadhsiin doonaan.

²² Dadka oo dhan ayaa magacayga aawadiis idiin necbaan doona, laakiin kan ilaa ugu dambaysta adkaysta, kaasaa badbaadi doona.

²³ Laakiin goortay magaaladan idinku silciyaan, tan kale u carara, waayo, runtii waxaan idinku leeyahay, Magaalooyinka Israa'iil ma wada gaadhi doontaan ilaa Wiilka Aadanahu yimaado.

²⁴ Qof xer ahu macallinkiisa kama sarreeyo, addoonkuna sayidkiisa kama sarreeyo.

²⁵ Waa ku filan tahay qof xer ah inuu noqdo sida macallinkiisa, addoonkuna sida sayidkiisa. Hadday odayga reerka Be'elsebul ugu yeedhaan, intee ka badan ayay ugu yeedhi doonaan kuwa gurigiisa jooga.

Kuwii Laga Baqi Lahaa

(Luuk. 12:2-9)

²⁶ Sidaa darteed ha ka baqina, waayo, wax daboolan ma jiro oo aan soo muuqan doonin, wax qarsoonna ma jiro oo aan la garan doonin.

²⁷ Waxaan gudcurka idiinku sheego, iftiinka ku dhaha, oo waxaad dhegta ka maqashaanna, guryaha dushooda kaga dhawaaqa.

²⁸ Ha ka baqina kuwa jidhka dila, laakiin aan karin inay nafta dilaan, waxaadse ka baqdaan kan jahannamada ku hallayn kara nafta iyo jidhkaba.

²⁹ Laba shimbirrood miyaan beesad lagu iibin?

Middoodna dhulka ku dhici mayso amarka Aabbihii la'aantiis.

³⁰ Timaha madaxiinna oo dhan waa tirsan yihiin.

³¹ Sidaa darteed ha baqina, waad ka qiima badan tihiin shimbirro badan.

³² Sidaa darteed mid walba oo igu qirta dadka hortiisa, anna waan ku qiran doonaa Aabbahayga jannada ku jira hortiisa.

³³ Laakiin ku alla kii igu diida dadka hortiisa, anna waan ku diidi doonaa Aabbahayga jannada ku jira hortiisa.

*Doorashada Dhibta Leh Iyo Abaalgudkeeda
(Luuk. 12:51-53; 14:26-27)*

³⁴ Ha u malaynina inaan u imid inaan nabad dhulka u keeno; uma aan iman

inaan nabad keeno, laakiin inaan seef keeno.

³⁵ Waxaanse u imid inaan nin cadow kaga dhigo aabbihis, gabadhna hooyadeed, naagna soddohdeed.

³⁶ Nin cadowgiisu waa dadka gurigiisa.

³⁷ Kan aabbihis iyo hooyadiis iga jecel, ima istaahilo, oo kan wiilkiisa iyo gabadhdiisa iga jecel, ima istaahilo.

10:38

MATAYOS 11:5

³⁸ Kan aan iskutallaabtiisa soo qaadan oo aan i soo raacin, ima istaahilo.

³⁹ Kan naftiisa helaa waa lumin doonaa, oo kan naftiisa u lumiya aawaday waa heli doonaa.

⁴⁰ Kan idin aqbalaa wuu i aqbalaa, kan i aqbalaana, wuxuu aqbalaa kan i soo diray.

⁴¹ Kan nebi ku aqbala nebi magiciis, wuxuu heli doonaa nebi abaalkiis, kan qof xaq ah ku aqbala qof xaq ah magiciis, wuxuu heli doonaa qof xaq ah abaalkiis.

⁴² Ku alla kii kuwan yaryar koob biyo qabow oo keliya ku siiya qof xer ah magiciis, runtii waxaan idinku leeyahay, abaalkiisu ka lumi maayoba.

¹ Goortii Ciise amarkiisa **11**u

dhammeeyey laba iyo tobankii xertiisa
ahaa, waxaa dhacay inuu meeshaas ka
noqday inuu magaalooyinkooda wax ku
baro oo ku wacdiyo. *Yooxanaa*

Baabtiisaha

(Luuk. 7:18-35)

² Goortii Yooxanaa xabsiga ka
maqlay shuqulladii Masiixa, laba xertiisii
ah ayuu u soo diray

³ oo ku yidhi, Miyaad tahay kan
imanaya mise mid kale aannu dhawrnaa?

⁴ Markaasaa Ciise u jawaabay oo ku
yidhi, Taga oo Yooxanaa uga warrama
waxaad aragteen iyo waxaad maqasheen.

⁵ Kuwii indhaha la'aa wax bay
arkaan, kuwii lugahala'aana way
socdaan, kuwii baraska qabayna waa la
nadiifiyey, kuwii dhegahala'aana

11:6

11:14

wax bay maqlaan, kuwii dhintayna waa la
kiciyey, masaakiintana injiilka waa lagu
wacdiyaa,

⁶ oo waxaana barakaysan kan aan
iga xumaanin.

⁷ Markay tageen, Ciise wuxuu
bilaabay inuu dadkii badnaa wax uga

sheego Yooxanaa oo wuxuu yidhi,
Maxaad cidlada ugu baxdeen? Ma waxay
ahayd inaad soo aragtaan cawsduur
dabaylu ruxayso?

⁸ Laakiin maxaad u baxdeen? Ma
waxay ahayd inaad soo aragtaan nin dhar
jilicsan qaba? Kuwa dharka jilicsan qaba
waxay joogaan guryaha boqorrada.

⁹ Laakiin maxaad u baxdeen? Ma
waxay ahayd inaad nebi soo aragtaan?
Haah, waxaan idinku leeyahay, mid nebi
ka sarreeya. ¹⁰ Kanu waa kii laga qoray,
Eeg, waxaan hortaada soo dirayaa
wargeeyahayga,
Kan jidkaaga kuu sii diyaargarayn doona
hortaada.

¹¹ Runtii waxaan idinku leeyahay,
Intii dumar ka dhalatay, mid Yooxanaa
Baabtiisaha ka weyn kama dhex kicin,
laakiin kan boqortooyadii jannada ugu
yar ayaa ka weyn.

¹² Tan iyo wakhtigii Yooxanaa
Baabtiisaha boqortooyada jannada waa la
xoogay, oo kuwii xoogayna ayaa qaatay.

¹³ Waayo, nebiyadii iyo sharcigu
waxay wax sii sheegeen ilaa Yooxanaa.

¹⁴ Haddii aad doonaysaan inaad tan
aqbashaan, Kanu waa Eliyaas kan iman
lahaa.

¹⁵ Kan dhego wax lagu maqlo lahu ha maqlo.

¹⁶ Maxaan qarnigan u ekaysiiyaa? Wuxuu u eg yahay carruur suuqa fadhida oo kuwa kale u yeedhaysa,

¹⁷ iyagoo leh, Biibiile baannu idiin yeedhinay, oo waad cayaari weydeen, waannu baroorannay oo waad calaacali weydeen.

¹⁸ Waayo, Yooxanaa waa yimid isagoo aan waxba cunaynin oo cabbaynin, oo waxay yidhaahdaan, Jinni buu qabaa.

¹⁹ Wiilka Aadanahuse waa yimid isagoo wax cunaya oo cabbaya, oo waxay yidhaahdaan, Eeg, waa nin cir weyn oo khamriyacab ah oo saaxiib la ah cashuurqaadayaal iyo dembilayaal. Xigmaddu inay xaq tahay waa lagu caddeeyaa shuqulladeeda.

*Waxaa Hoog Leh Dadka Aan Ilaah Rumaysnayn
Magaalooyinkooda*

(Luuk. 10:13-15)

²⁰ Dabadeed wuxuu bilaabay inuu canaanto magaalooyinkii uu shuqulladiisa xoogga leh badidooda ku

dhex sameeyey, waayo, ma ay toobadkeenin.

²¹ Waa kuu hoog, Khorasinay; waa kuu hoog, Beytsayday; waayo, shuqulladii xoogga lahaa oo laydinku dhex sameeyey, haddii Turos iyo Siidoon lagu samayn lahaa, goor horay toobadkeeni lahaayeen, iyagoo dhar joonyad ah gashan oo dambas ku fadhiya.

²² Laakiin waxaan idinku leeyahay, Maalinta xisaabta Turos iyo Siidoon waa idinka xisaab fududaan doonaan.

11:23

11:29

²³ Adiguna Kafarna'umay, samada ma laguu sarraysiin doonaa? Waxaad ku degi doontaa

*Haadees, waayo, haddii shuqulladii xoogga lahaa oo lagugu dhex sameeyey, Sodom lagu samayn lahaa, ilaa maanta way joogi lahayd.

²⁴ Laakiin waxaan idinku leeyahay, Maalinta xisaabta, dalka Sodom ayaa kaa xisaab fududaan doona.

Maanka U Eg Maanka Carruurta

(Luuk. 10:21)

²⁵ Wakhtigaas Ciise ayaa hadalkan yidhi, Aabbow, Rabbiga samada iyo dhulkow, waan kugu mahadnaqayaa, waayo, waxyaalahan ayaad kuwa caqliga

iyo garashada leh ka qarisay, oo waxaad u muujisay ilma yaryar.

²⁶ Haah, Aabbow, waayo, sidaas ayaa kaa farxisay. *Ciise Shuqulkiisa*

(Luuk. 10:22)

²⁷ Aabbahay wax walbaba waa ii dhiibay; oo ninna Wiilka garan maayo Aabbaha maahee, oo ninna Aabbaha garan maayo Wiilka maahee iyo kii Wiilku doonayo inuu u muujiyo.

²⁸ Ii kaalaya kulligiin kuwiinna hawshaysan oo culaabaysanow, oo anigu waan idin nasin doonaa.

²⁹ †Harqoodkayga dushiinna ku qaata oo wax iga barta; waayo, waan qaboobahay, qalbigayguna waa hooseeyaa, oo naftiinna nasashaad u heli doontaan.

* **11:23** Haadees = meeshii kuwii dhintay. † **11:29** harqood = qoriga lagu xidho laba dibi inay wax ku jiidaan.

11:30

MATAYOS 12:7

³⁰ Waayo, harqoodkaygu waa dhib yar yahay, oo rarkayguna waa fudud yahay.

12

Wax Sabti Dhawrida Ku Saabsan

(Mar. 2:23-28; Luuk. 6:1-5)

¹ Wakhtigaas Ciise wuxuu sabtidii dhex maray beeraha, xertiisuna waa gaajaysnayd, oo waxay bilaabeen inay sabuulladii jartaan oo cunaan.

² Laakiin Farrisiintii goortay arkeen, waxay isaga ku yidhaahdeen, Eeg, xertaadu waxay samaynayaan wixii aan xalaal ahayn in sabtida la sameeyo.

³ Laakiin wuxuu ku yidhi, Miyaydnaan akhriyin wixii Daa'uud sameeyey goortuu gaajooday, isaga iyo kuwii la jiray,

⁴ siduu gurigii Ilaah u galay oo uu u cunay *kibistii tusniinta, tan aan xalaal u ahayn inuu cuno ama in kuwii la jiray cunaan, wadaaddada keliya maahee?

⁵ Ama miyaydnaan sharciga ka akhriyin in wadaaddadii macbudka ku jira sabtida, ay sabtida ka dhigaan wax aan quduus ahayn oo ay ka eed la' yihiin?

⁶ Waxaan idinku leeyahay, Mid macbudka ka sarreeya ayaa halkan jooga.

⁷ Haddaad aqoon lahaydeen hadalkan micnihiisa, Waxaan doonayaa naxariis ee ma aha allabari, kuwa aan eed lahayn ma aad xukunteen.

* 12:4 kibistii tusniinta = kibis gooni ah oo loo bixiyey Ilaah.

⁸ Waayo, Wiilka Aadanahu waa sayidkii sabtida.

Ninkii Gacanta Engegnaa Waa La Bogsiiyey
(Mar. 3:1-6; Luuk. 6:6-11)

⁹ Markaasuu halkaas ka tegey oo wuxuu galay sunagoggooda.

¹⁰ Oo waxaa joogay nin gacan engegan. Goortaasay weyddiiyeen oo ku yidhaahdeen, Ma xalaal baa in sabtida wax la bogsiiyo? si ay ugu ashtakeeyaan.

¹¹ Markaasuu wuxuu ku yidhi, Ninkiiinnee baa lax leh oo hadday sabtida god ku dhacdo, aan soo qabanaynin oo aan soo bixinaynin?

¹² Haddaba nin intee buu ka qiima badan yahay lax! Sidaa darteed waa xalaal in sabtida wanaag la sameeyo.

¹³ Markaasuu ninkii ku yidhi, Gacantaada soo taag. Wuuna soo taagay, oo way bogsatay sida tan kale.

¹⁴ Laakiin Farrisiintu waa baxeen, oo waxay ka wada hadleen si ay u dilaan. *Midiidinkii La Doortay*

¹⁵ Ciise goortuu ogaaday ayuu halkaas ka tegey, oo waxaa raacay dad badan, dhammaantoodna wuu wada bogsiiyey.

¹⁶ Wuxuuna ku amray inaanay cidna u sheegin,

¹⁷ si ay u noqoto wixii lagaga dhex hadlay
nebi

Isayos isagoo leh,

¹⁸ Eeg midiidinkaygii aan doortay,
Kan aan jeclahay oo ay naftaydu ku faraxsan
tahay.

Ruuxayga ayaan dul saari doonaa,

Wuxuuna quruumaha u sheegi doonaa xukunka. ¹⁹ Ma uu ilaaqtami doono, mana qaylin doono, Ninnana codkiisa jidadka kama maqli doono.

²⁰ Cawsduur nabar leh ma jebin doono, Dubaalad qiiqaysana ma demin doono, Ilaa uu xukunka u soo bixiyo libta.

²¹ Oo quruumuhu waxay ku rajayn doonaan magiciisa.

Ciise Iyo Be'elsebul

(Mar. 3:20-30; Luuk. 11:14-23; 12:10)

²² Markaasaa waxaa loo keenay jinnoole indha la' oo carrab la', wuuna bogsiiyey, sidaa darteed ninkii carrabka la'aa waa hadlay oo wax arkay.

²³ Kolkaasaa dadkii badnaa oo dhammu yaabeen oo waxay yidhaahdeen, Kanu miyaanu ahayn ina Daa'uud?

²⁴ Laakiin Farrisiintu goortay maqleen, waxay yidhaahdeen, Kanu jinniyada wax kale kuma saaro Be'elsebul oo ah madaxda jinniyada maahee.

²⁵ Laakiin isagoo garanaya fikirradooda ayuu ku yidhi, Boqortooyo walba oo kala qaybsantaa, cid la' bay noqotaa, oo magaalo

walba iyo guri walba oo kala qaysamaa, ma taagnaan doonaan.

²⁶ Haddii Shayddaan Shayddaan saaro, waa kala qaybsamaa. Haddaba boqortooyadiisu sidee bay u taagnaan doontaa?

²⁷ Oo anigu haddii aan jinniyada ku saaro Be'elsebul, wiilashiinnu yay ku saaraan? Sidaa darteed iyagu waxay ahaanayaan xaakinnadiinna.

²⁸ Laakiin haddaan jinniyada ku saaro Ruuxa Ilaah, waxaa idiin timid boqortooyada Ilaah.

12:29

12:37

²⁹ Ama qof sidee buu kan xoog leh gurigiisa u geli karaa oo alaabtiisa u dhici karaa, haddaanu kolkii hore kan xoogga leh xidhin? Markaasuu gurigiisa dhici doonaa.

³⁰ Kan aan ila jirin waa iga gees, oo kan aan ila ururin waa firdhiyaa.

³¹ Sidaa darteed waxaan idinku leeyahay, Dembi walba iyo cay walba waa loo cafiyi doonaa dadka, laakiin cayda Ruuxa Quduuska ah ka gees ah looma cafiyi doono.

³² Ku alla kii ku hadla hadal Wiilka Aadanaha ka gees ah waa loo cafiyi doonaa, laakiin ku alla kii ku hadla hadal Ruuxa Quduuska ah ka gees

ah looma cafiyi doono wakhtigan iyo wakhtiga iman doona.

³³ Ama geedka wanaajiya iyo midhihiisaba, ama geedka xumeeya iyo midhihiisaba, waayo, geedka waxaa lagu gartaa midhihiisa.

³⁴ Dhal jilbisay, sidee baad wax wanaagsan ugu hadli karaysaan idinkoo shar leh? Waayo, afku wuxuu ku hadlaa waxa qalbiga ku badan.

³⁵ Ninka wanaagsani wuxuu maalka wanaagsan ka soo saaraa wax wanaagsan, kan sharka lihina wuxuu maalka sharka leh ka soo saaraa wax shar ah.

³⁶ Waxaan idinku leeyahay, Eray kasta oo aan waxtar lahayn oo dadku ku hadlo, maalinta xisaabta xisaab bay ka bixin doonaan.

³⁷ Waayo, hadalladaada ayaa lagugu caddayn doonaa inaad xaq tahay, oo hadalladaada ayaa lagugu xukumi doonaa.

Ciise Baa Diiday Markii Calaamo La Weyddiistay (Mar. 8:11-12; Luuk. 11:29-32)

12:38

12:44

³⁸ Markaas qaar culimmada iyo Farrisiinta ah ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Macallimow, waxaannu doonaynaa inaannu calaamo kaa aragno.

³⁹ Markaasuu wuxuu u jawaabay oo ku yidhi, Qarni shareed oo sina leh ayaa calaamo

doonaya, calaamona lama siin doono
calaamada nebi Yoonis maahee.

⁴⁰ Waayo, sida Yoonis saddex maalmood iyo
saddex habeen caloosha nibiriga ugu jiray,
sidaasuu Wiilka Aadanahuna saddex maalmood
iyo saddex habeen caloosha dhulka uga jiri
doonaa.

⁴¹ Nimanka Nineweh waxay xisaabta isla
taagi doonaan dadka qarnigan, wayna xukumi
doonaan, waayo, waxay ku toobadkeeneen
wacdigii Yoonis, oo bal eeg, mid Yoonis ka weyn
ayaa halkan jooga.

⁴² Boqoradda koonfureed waxay xisaabta la
kici doontaa dadka qarnigan, wayna xukumi
doontaa, waayo, waxay ka timid meesha dhulka
ugu shishaysa inay xigmadda Sulaymaan
maqasho, oo bal eeg, mid Sulaymaan ka weyn
ayaa halkan jooga.

Jinnigu Waa Ku Noqday Meeshuu Ka Baxay
(Luuk. 11:24-26)

⁴³ Jinniga wasakhda leh goortuu ninka ka
baxo, wuxuu maraa meelo aan biyo lahayn
isagoo nasasho doonaya, mana helo.

⁴⁴ Markaasuu yidhaahdaa, Waxaan ku
noqonayaa gurigaygii aan ka baxay, oo goortuu
yimaado wuxuu helaa isagoo madhan oo
xaaqan oo hagaagsan.

⁴⁵ Markaasuu tagaa oo wuxuu wataa toddoba jinni oo kale oo ka xunxun isaga, wayna galaan oo halkaas joogaan. Ninkaas wakhtigiisa dambe ayaa ka darnaada wakhtiga hore. Sidaasay u noqon doontaa qarnigan sharka leh.

Walaalnimada Runta Ah

(Mar. 3:31-35; Luuk. 8:19-21)

⁴⁶ Intuu weli dadkii badnaa la hadlayay, ayaa hooyadiis iyo walaalihiis dibadda taagnaayeen oo doonayeen inay la hadlaan isaga.

⁴⁷ Mid baa ku yidhi, Bal eeg, hooyadaa iyo walaalahaa ayaa dibadda taagan oo doonaya inay kula hadlaan.

⁴⁸ Laakiin wuu u jawaabay oo ku yidhi kii u sheegay, Yaa hooyaday ah oo yaa walaalahay ah?

⁴⁹ Gacantiisa ayuu xertiisa ku taagay oo yidhi, Waa kuwan hooyaday iyo walaalahay!

⁵⁰ Waayo, ku alla kii yeela doonista Aabbahayga jannada ku jira, kaasaa walaalkay iyo walaashay iyo hooyaday ah.

13

Masaalka Ku Saabsan Beerreyga

(Mar. 4:1-9; Luuk. 8:4-8)

¹ Maalintaas Ciise ayaa guriga ka baxay oo fadhiistay badda agteeda,

² oo waxaa u soo ururay dad faro badan, sidaa darteed doonni ayuu fuulay oo fadhiistay, dadkii badnaa oo dhammuna xeebtay taagnaayeen.

³ Markaasuu wax badan masaallo ugu sheegay isagoo leh, Beerrey baa baxay inuu wax beero,

13:4

13:14

⁴ oo intuu beerayay qaar baa jidka geestiisa ku dhacay. Kolkaasaa shimbirro yimaadeen oo cuneen.

⁵ Qaar kalena waxay ku dhaceen dhul dhagax ah oo aan carro badan lahayn; kolkiiba way soo baxeen, waayo, carradu hoos uma dheerayn,

⁶ laakiin qorraxdu goortay soo baxday way gubteen, waana engegeen, waayo, xidid ma lahayn.

⁷ Qaar kalena waxay ku dhaceen qodxan, qodxantiina waa soo baxday oo ceejisay.

⁸ Qaar kalena dhul wanaagsan bay ku dhaceen oo ay midho dhaleen, mid boqol, midna lixdan, midna soddon.

⁹ Kan dhego wax lagu maqlo lahu ha maqlo. *Sida Loo Isticmaalo Masaallada*

(Mar. 4:10-12; Luuk. 8:9-10)

¹⁰ Markaasaa xertii u timid oo ku tidhi, Maxaad masaallo ugula hadashaa?

¹¹ Wuxuu u jawaabay oo ku yidhi, Idinka waa laydin siiyaa inaad waxa qarsoon ee boqortooyada jannada garataan, kuwaase lama siiyo.

¹² Waayo, ku alla kii wax haysta waa la siin doonaa, waana loo badin doonaa, kii aan waxba haysanse, waa laga qaadi doonaa wuxuu haysto.

¹³ Sidaa darteed ayaan masaallo ugula hadlaa, waayo, iyagoo arkaya ma arkaan, oo iyagoo maqlaya ma maqlaan, mana gartaan.

¹⁴ Iyagay u noqotay waxsheegidda Isayos iyadoo leh, Maqal baad ku maqli doontaan mana garan doontaan,

13:15

13:22

Idinkoo arkaya wax baad arki doontaan, idiinmana dhaadhici doonto.

¹⁵ Waayo, dadkan qalbigoodu waa qallafsanaaday,
Oo dhib bay dhegahooda wax ugu maqlaan,
Indhahoodana way isku qabteen;
Si aanay indhaha wax ugu arkin,
Oo dhegaha wax ugu maqlin,
Oo qalbiga wax ugu garan, Si aanay u soo noqon, Oo aanan u bogsiiin.

¹⁶ Laakiin waxaa barakaysan indhihiinna, waayo, wax bay arkaan, iyo dhegihiinna, waayo, wax bay maqlaan.

¹⁷ Runtii waxaan idinku leeyahay, Nebiyo badan iyo niman xaq ah ayaa doonay inay arkaan waxaad aragtaan, mana arkin, iyo inay maqlaan waxaad maqashaan, mana ay maqlin.

Micnaynta Masaalka Beerreyga

(Mar. 4:13-20; Luuk. 8:11-15)

¹⁸ Haddaba maqla masaalkii beerreyga.

¹⁹ Mid kasta oo hadalka boqortooyada maqla oo aan garan, waxaa u yimaada kan sharka leh oo ka dhifta wixii qalbigiisa lagu beeray. Waa kan kii jidka geestiisa lagu beeray.

²⁰ Oo kii meelaha dhagaxa ah lagu beeray waa kan hadalka maqla oo kolkiiba farxad ku qaata.

²¹ Xididse isagu ma leh, laakiin wakhti yar buu sii jiraa, oo goortii dhib ama silec ugu dhaco erayga aawadiis, markiiba waa ka xumaadaa.

²² Kii godxanta lagu dhex beerayna waa kan hadalka maqla oo kawelwelidda dunidan iyo

13:23

13:30

sasabidda maalka ayaa hadalka ceejiya, oo wuxuu noqdaa midhola'aan.

²³ Kii dhulka wanaagsan lagu beeray waa kan erayga maqla oo garta, oo isagu waa kan midho dhala, mid boqol, midna lixdan, midna soddon. *Masaalka Ku Saabsan Gocondhada*

²⁴ Masaal kale ayuu u saaray, oo wuxuu yidhi, Boqortooyada jannada waxaa loo ekaysiiyaa nin beertiisa abuur wanaagsan ku abuuray.

²⁵ Laakiin waxaa yimid cadowgiisa intii dadku hurday, oo wuxuu sarreenka kaga dhex abuuray gocondho, markaasuu tegey.

²⁶ Laakiin markii geedku soo baxay oo uu midho dhalay, markaasaa gocondhadii soo muuqatay.

²⁷ Kolkaasaa odayga reerka addoommadiisu u yimaadeen oo ku yidhaahdeen, Sayidow, miyaanad abuur wanaagsan beertaada ku abuurin? Xaggee haddaba gocondhadu uga timid?

28 Wuxuu ku yidhi, Nin cadow ah ayaa waxan sameeyey. Addoommadii waxay ku yidhaahdeen, Ma waxaad doonaysaa haddaba inaannu tagno oo ururinno?

29 Wuxuuse ku yidhi, Maya, waaba intaas oo goortaad gocondhada ururinaysaan aad sarreenka la rurujisaan.

30 Labadoodu ha isla baxaan ilaa beergooyaska, oo wakhtiga beergooyaska waxaan kuwa gooya ku odhanayaa, Horta waxaad ururisaan gocondhadii, oo xidhmo xidhmo isugu xidha in la gubo, laakiin sarreenka ku soo ururiya maqsinkayga.

13:31

13:37

Masaalka Ku Saabsan Iniin Khardal Ah, Iyo

Masaalka Ku Saabsan Khamiir

(Mar. 4:30-34; Luuk. 13:18-21)

31 Masaal kale ayuu u saaray oo wuxuu yidhi, Boqortooyada jannada waxay u eg tahay iniin khardal, tan uu nin qaaday oo beertiisa ku beeray.

32 Taas waa ka wada yar tahay iniinaha oo dhan, laakiin goortay weynaato, way ka weyn tahay dhalatada oo dhan, oo waxay noqotaa geed dheer si ay shimbirraha cirku u yimaadaan oo laamaheeda ugu degaan.

33 Masaal kale ayuu kula hadlay, Boqortooyada jannada waxay u eg tahay

khamiir, kan naagi intay qaadday ay saddex qiyaasood oo bur ah ku dhex qooshtay ilaa ay wada khamiireen.

³⁴ Waxan oo dhan ayaa Ciise masaallo kula hadlay dadkii badnaa, oo masaalla'aan kulama uu hadlin iyaga.

³⁵ Si ay u noqoto wixii nebiga lagaga dhex hadlay isagoo leh,
Afkayga waxaan ku furayaa masaallo,
Oo wax qarsoonna tan iyo aasaaskii dunida
ayaan ku dhawaaqayaa.

Micnaynta Masaalka Gocondhada Ku Saabsan

³⁶ Markaasuu dadkii badnaa ka tegey oo guriga galay. Xertiisii ayaa u timid oo waxay ku yidhaahdeen, Noo caddee masaalkii gocondhadii beerta.

³⁷ Markaasuu u jawaabay oo ku yidhi, Kii abuur wanaagsan abuuray waa Wiilka Aadanaha,

13:38

13:46

³⁸ beertuna waa dunida. Abuurka wanaagsanna waa wiilasha boqortooyada, gocondhadiina waa wiilasha kan sharka leh.

³⁹ Oo cadowga abuurayna waa Ibliiska, beergooyiskuna waa dhammaadka wakhtigii dunida, kuwa gooyaana waa malaa'igo.

⁴⁰ Haddaba sidii gocondhadii loo ururiyey oo dab loogu gubay, sidaasay ahaan doontaa dhammaadka wakhtiga dunidu.

⁴¹ Wiilka Aadanaha ayaa malaa'igihisa diri doona, oo waxay boqortooyadiisa ka ururin doonaan wax kasta oo xumeeya iyo kuwa dembiga fala.

⁴² Oo waxay ku tuuri doonaan foornada dabka, halkaas waxaa jiri doonta baroor iyo ilko jirriqsi.

⁴³ Markaasaa kuwa xaq ah ku dhalaali doonaan boqortooyada Aabbahood sida qorraxdu u dhalaalayso. Kan dhego lahu ha maqlo.

Masaallada Ku Saabsan Maalka Iyo Luulka Iyo Shabagga

⁴⁴ Boqortooyada jannadu waxay u eg tahay maal beer ku qarsoon, kan nin intuu helay qarsaday, oo farxad aawadeed ayuu baxay, oo wuxuu lahaa oo dhan iibiyey, oo beertaas iibsaday.

⁴⁵ Haddana boqortooyada jannadu waxay u eg tahay baayacmushtari luul wanaagsan doonaya.

⁴⁶ Goortuu xabbad luul ah oo ganac weyn helay, ayuu baxay, oo wuxuu lahaa oo dhan ayuu iibiyey oo iibsaday.

⁴⁷ Haddana boqortooyada jannadu waxay u eg tahay shabag badda lagu tuuray oo cayn walba lagu ururiyey.

⁴⁸ Kan markuu buuxsamay ay nimanku xeebta ku soo jiideen, wayna fadhiisteen oo kuwii wanaagsanaa weelal bay ku ururiyeen, kuwii xumaana way tuureen.

⁴⁹ Sidaasay ahaan doontaa dhammaadka wakhtiga dunidu. Malaa'igahu way soo bixi doonaan oo waxay kuwa sharka leh ka dhex sooci doonaan kuwa xaq ah,

⁵⁰ oo waxay ku tuuri doonaan foornada dabka. Halkaa waxaa jiri doonta baroor iyo ilko jirriqsi.

⁵¹ Waxyaalahan oo dhan ma garateen? Waxay ku yidhaahdeen, Haah.

⁵² Markaasuu wuxuu ku yidhi, Sidaa darteed mid kasta oo culimmada ka mid ah oo xer looga dhigay boqortooyada jannada, wuxuu u eg yahay nin reer odaygiis ah oo maalkiisa ka soo saara wax cusub iyo wax duug ah.

Ciise Waa Laga Celiyey Naasared

(Mar. 6:1-6; Luuk. 4:16-30)

⁵³ Kolkii Ciise masaalladan dhammeeyey, ayuu halkaas ka tegey.

⁵⁴ Oo markuu waddankiisa yimid, ayuu sunagoggooda wax ku baray, sidaa darteed way yaabeen oo yidhaahdeen, Ninkanu xaggee buu

ka helay xigmaddan iyo shuqulladan xoogga leh?

⁵⁵ Kanu miyaanu ahayn wiilkii nijaarka?
Miyaan hooyadiis la odhan Maryan?
Walaalihiisna Yacquub iyo Yoosee iyo Simoon
iyo Yuudas?

⁸⁹ Gabdhihii walaalihiis ahaana miyaanay inala wada joogin? Haddaba kanu xaggee buu waxyaalahan oo dhan ka helay?

⁵¹⁰ Wayna ka xumaadeen, laakiin Ciise wuxuu ku yidhi, Nebi murwad la' ma jiro, waddankiisa iyo gurigiisa dhexdooda maahee.

⁵⁸ Halkaas shuqullo badan oo xoog leh kuma samayn rumaysadla'aantooda aawadeed.

14

Dhimashadii Yooxanaa Baabtiisaha

(Mar. 6:14-29; Luuk. 9:7-9)

¹ Waagaas taliye Herodos ayaa warkii Ciise maqlay,

⁷ Waayo, Yooxanaa wuxuu ku yidhi, Xalaal kuuma aha inaad haysatid,

⁸ oo goortuu doonay inuu dilo, dadkii badnaa ayuu ka baqay, maxaa yeelay, waxay u haysteen sidii nebi oo kale.

⁹ Goortii maalintii la xusuustay dhalashadii Herodos timid, gabadhii Herodiya ayaa dadkii dhexdiisa ku cayaartay, oo Herodos ayay ka farxisay.

¹⁰ Kolkaasuu dhaar ku ballanqaaday inuu siiyo wixii ay weyddiisatoba.

² oo wuxuu midiidinyadiisii ku yidhi, Kanu waa Yooxanaa Baabtiisaha. Kuwii dhintay ayuu ka soo sara kacay, sidaa darteed shuqulladan xoogga leh waa ku dhex jiraan oo shaqaynayaan.

³ Waayo, Herodos baa Yooxanaa qabtay oo intuu xidhay ayuu u xabbisay, walaalkiis Filibos naagtiisii Herodiya aawadeed.

14:8

14:16

⁸ Iyadoo hooyadeed hore ula soo talisay ayay tidhi, Halkan xeedho igu soo sii madaxa Yooxanaa Baabtiisaha.

⁹ Boqorkii waa calool xumaaday, laakiin dhaarihiisii iyo kuwii la fadhiyey aawadood ayuu ku amray in la siiyo.

¹⁰ Markaasuu cid diray oo Yooxanaa xabsigaa madaxa lagaga gooyay.

¹¹ Madaxiisiina waxaa lagu keenay xeedho, oo gabadhii la siiyey, iyaduna hooyadeed bay u keentay.

¹² Markaasaa xertiisii timid, oo meydkiisay qaadeen oo aaseen, kolkaasay tageen oo Ciise u warrameen.

*Waxaa Cunto La Siiyey Shan Kun Oo Nin
(Mar. 6:30-44; Luuk. 9:10-17; Yoox. 6:1-13)*

¹³ Ciise goortuu taas maqlay, ayuu halkaas doonni kaga soo noqday, oo meel cidla ah ayuu keligiis tegey. Dadkii badnaana goortay warkaas maqleen, ayay magaalooyinka lug kaga soo raaceen.

¹⁴ Goortuu degay ayuu dad badan arkay, wuuna u naxariistay, oo kuwoodii bukay ayuu bogsiiyey.

¹⁵ Goortii makhribkii la gaadhay ayaa xertiisii u timid oo ku tidhi, Meeshu waa cidlo, wakhtigiina waa dhammaaday, haddaba dadka dir si ay tuulooyinka u tagaan oo cunto u soo iibsadaan.

¹⁶ Laakiin Ciise wuxuu ku yidhi, Uma ay baahna inay tagaan, idinku siiya waxay cunaan.

14:17

MATAYOS 14:25

¹⁷ Waxay ku yidhaahdeen, Halkan waxba kuma hayno shan kibsood iyo laba kalluun maahee.

¹⁸ Markaasuu wuxuu ku yidhi, Halkan iigu keena.

¹⁹ Kolkaasuu dadkii badnaa ku amray inay cawska ku fadhiistaan. Isaguna wuxuu qaaday shantii kibsood iyo labadii kalluun, oo intuu cirka eegay ayuu barakeeyey oo kibistii kala jejebiyey oo xertiisii siiyey, xertiina dadkii badnaa bay siiyeen.

²⁰ Dhammaantood way wada cuneen oo ka dhergeen, oo waxay soo gureen jajabkii hadhay oo laba iyo toban dambiilood ka buuxa.

²¹ Kuwii cunayna waxay ku dhowaayeen shan kun oo nin oo aan naagaha iyo carruurtu ku jirin.

Ciise Baa Badda Ku Dul Socday

(Mar. 6:45-52; Yoox. 6:15-21)

²² Kolkiiba wuxuu xertiisii ku amray inay doonnida fuulaan oo ay hortiis tagaan dhanka kale, intuu dadkii badnaa dirayo.

²³ Goortuu dadkii badnaa diray ayuu keligiis buurta fuulay inuu ku tukado, oo goortii makhribka la gaadhay keli ahaantiis ayuu halkaas joogay.

²⁴ Doonniduse durba wax badan ayay dhulka ka fogaatay oo hirarku waa dhibeen, waayo, dabaysha ayaa ka gees ahayd.

²⁵ Wakhtiga gaadhkii afraad oo habeenka ayuu u yimid isagoo badda ku dul socda.

14:26

14:35

²⁶ Oo xertiisii goortay arkeen isagoo badda ku dul socda, way nexeen oo waxay yidhaahdeen, Waa muuqasho, oo baqdin bay la qayliyeen.

²⁷ Markiiba Ciise waa la hadlay oo ku yidhi, Kalsoonaada, waa aniga ee ha baqina.

²⁸ Markaasaa Butros u jawaabay oo ku yidhi, Sayidow, haddaad tahay adiga, igu amar inaan biyaha kuugu dul imaado.

²⁹ Wuxuu ku yidhi, Kaalay. Oo Butros markuu doonnida ka degay ayuu biyaha ku dul socday inuu Ciise u tago.

³⁰ Laakiin goortuu dabayshii arkay ayuu baqay, oo markuu bilaabay inuu dego ayuu qayliyey oo ku yidhi, Sayidow, i badbaadi,

³¹ oo markiiba Ciise gacantiisuu u taagay oo qabtay oo ku yidhi, Rumaysadyare yahow, maxaad u shakiday?

³² Oo markay doonnida fuuleen, dabayshu waa joogsatay.

³³ Kuwii doonnida ku jirayna way caabudeen isaga, oo waxay ku yidhaahdeen, Runtii, waxaad tahay Wiilka Ilaah.

Bogsiintii Dadkii Gennesared Joogay

(Mar. 6:53-56)

³⁴ Oo markay gudbeen waxay yimaadeen dalka Gennesared.

³⁵ Oo nimankii halkaas degganaa goortay garteen isaga, waxay cid u direen dalkaas ku wareegsan oo dhan, oo waxay u keeneen kuwa buka oo dhan,

³⁶ oo waxay ka baryeen inay faraqa maradiisa keliya taabtaan, oo kuwii taabtayna way bogsadeen.

15

Ciisaa Ka Jawaabay Eedayntii Ku Saabsanayd Xeerka

(Mar. 7:1-23)

¹ Markaas waxaa Yeruusaalem Ciise uga yimid niman Farrisiin iyo culimmo ah, oo waxay ku yidhaahdeen,

² Xertaadu maxay xeerka waayeellada uga gudbaan? Waayo, ma faro xashaan goortay kibis cunayaan.

³ Wuu u jawaabay oo ku yidhi, Idinkuba maxaad amarkii Ilaah uga gudubtaan xeerkiinna aawadiis?

⁴ Waayo, Ilaah wuxuu amray, Aabbahaa iyo hooyadaa maamuus, oo Kan aabbihii ama hooyadii caayaa, dhimasho ha ku dhammaado.

⁵ Laakiin waxaad leedihiin, Kan aabbihii ama

hooyadii ku yidhaahda, Wixii aan idiin tari lahaa, hadiyad baan Ilaah ugu bixiyey,

⁶ aabbihii ama hooyadii maamuusi maayo. Xeerkiinna ayaad erayga Ilaah ku buriseen.

⁷ Labawejiilayaalow, Isayos aad buu wax idiinka sii sheegay markuu yidhi,

⁸ Dadkanu bushimahooda ayay igu maamuusaan,

Laakiin qalbigoodu waa iga fog yahay.

⁹ Si aan micne lahayn ayay ii caabudaan, Iyagoo dadka wax ku baraya amarrada dadka.

15:10

15:20

¹⁰ Markaasuu dadkii badnaa u yeedhay oo ku yidhi, Maqla oo garta.

¹¹ Ma aha waxa afka gala waxa ninka nijaaseeyaa, laakiin waxa afka ka soo baxa, kaas ayaa ninka nijaaseeya.

¹² Markaasaa xertii u timid oo ku tidhi, Ma og tahay Farrisiintii inay ka xumaadeen markay hadalkii maqleen?

¹³ Laakiin wuu u jawaabay oo ku yidhi, Geed walba oo aan Aabbahayga jannada ku jiraa abuurin waa la rujin doonaa.

¹⁴ Iska daaya. Iyagu waa indhoolayaal indhoolayaal hagayaye. Laakiin nin indha la' hadduu nin indha la' hago, labadooduba god bay ku dhici doonaan.

¹⁵ Markaasaa Butros u jawaabay oo ku yidhi, Masaalkaa noo caddee.

¹⁶ Kolkaasuu wuxuu yidhi, Idinku weli ma garashola'aan baad tihiin?

¹⁷ Miyaydnaan garanaynin, Wax kasta oo afka galaa calooshay tagaan, oo waxaa lagu tuuraa meesha lagu saxaroodo?

¹⁸ Laakiin waxa afka ka soo baxaa, qalbigay ka yimaadaan; oo kuwaas weeye waxa ninka nijaaseeyaa.

¹⁹ Waayo, waxaa qalbiga ka soo baxaa fikirrada sharka leh iyo dilidda iyo sinada iyo galmada xaaraanta ah iyo tuuganimada iyo maragga beenta ah iyo cayda.

²⁰ Kuwan weeye waxa ninka nijaaseeyaa. Laakiin in lagu cuno faro aan la maydhin, ninka ma nijaasayso.

*Bogsiiintii Gabadhii Aan Yuhuudda Ahayn**(Mar. 7:24-30)*

²¹ Ciise ayaa meeshaas ka baxay, oo dhinacyada Turos iyo Siidoon ayuu u leexday.

²² Oo naag reer Kancaan ah ayaa soohdimahaas ka soo baxday oo qaylisay iyadoo leh, Ii naxariiso, Sayidow, ina Daa'uudow. Gabadhayda jinni baa si xun u waalaya.

²³ Laakiin hadal uguma uu jawaabin. Markaasaa xertiisii u timid oo ka bariday iyagoo leh, Eri, waayo, way inaga daba qaylinaysaa.

²⁴ Laakiin wuxuu u jawaabay oo ku yidhi, La iima soo dirin, idaha lunsan oo reer binu Israa'iil maahee.

²⁵ Laakiin iyadu way u timid oo sujuudday, oo waxay tidhi, Sayidow, i caawi.

²⁶ Wuxuu u jawaabay oo ku yidhi, Ma wanaagsana in carruurta kibistooda la qaado oo eeyaha loo tuuro.

²⁷ Waxay tidhi, Waa run, Sayidow, laakiin weliba eeyahu waxay cunaan jajabka ka dhaca miiska sayidkooda.

²⁸ Markaasaa Ciise u jawaabay oo ku yidhi, Naagtay, rumaysadkaagu waa weyn yahay ee ha kuu noqoto sidaad doonaysid. Oo saacaddaasba gabadheedii waa bogsatay.

*Dad Badan Baa La Bogsiiyey**(Mar. 7:31-37)*

²⁹ Markaasaa Ciise halkaas ka tegey, oo wuxuu u soo dhowaaday badda Galili, oo buurtuu fuulay oo halkaasuu fadhiistay.

15:30

15:36

³⁰ Kolkaasaa waxaa u yimid dad fara badan oo wada kuwa curyaan ah iyo kuwa indha la' iyo kuwa carrab la' iyo kuwa addimmo la' iyo qaar badan oo kale, oo waxay iyaga dhigeen cagihiiisa agtooda, wuuna bogsiiyey.

³¹ Sidaas daraaddeed baa dadkii yaabay goortay arkeen kuwii carrabka la'aa oo hadlaya iyo kuwii lugaha la'aa oo bogsaday iyo kuwii curyaanka ahaa oo socda iyo kuwii indhaha la'aa oo wax arkaya, waxayna ammaaneen Ilaaha reer binu Israa'iil.

*Waxaa Cunto La Siiyey Afar Kun Oo Nin**(Mar. 8:1-10)*

³² Markaasaa Ciise xertiisii u yeedhay oo ku yidhi, Dadka badan ayaan u naxariisanayaa, waayo, durba saddex maalmood ayay ila joogeen, oo waxay cunaanna ma haystaan. Dooni maayo inaan diro iyagoo sooman waaba intaas oo ay jidka ku itaal beelaane.

³³ Xertiisii waxay ku yidhaahdeen, Innagoo meel cidla ah joogna, xaggee baynu ka helaynaa

kibis intaa le'eg in dad sida u badanu ka dhergaan?

³⁴ Ciise ayaa ku yidhi Immisa kibsood baad haysaan? Waxay yidhaahdeen, Toddoba iyo waxoogaa kalluun yaryar ah.

³⁵ Oo wuxuu dadkii badnaa ku amray inay dhulka fadhiistaan.

³⁶ Markaasuu toddobadii kibsood iyo kalluunkii soo qaaday, oo goortuu ku mahadnaqay ayuu kala jejebiyey oo xertii siiyey, xertiina dadkii badnaa ayay siiyeen.

15:37

MATAYOS 16:5

³⁷ Dhammaantood way wada cuneen oo dhergeen, oo waxay soo ururiyeen toddoba dambiilood oo ka buuxa jajabkii hadhay.

³⁸ Dadkii cunayna waxay ahaayeen afar kun oo rag ah oo aan naagaha iyo carruurta ku jirin.

³⁹ Kolkuu dadkii badnaa diray dabadeed ayuu doonni fuulay, oo wuxuu galay soohdimaha Magadan.

16

Ciise Baa Diiday Markii Calaamo La Weyddiistay (Mar. 8:11-13; Luuk. 12:54-56; 11:29)

¹ Waxaa u yimid Farrisiintii iyo Sadukiintii iyagoo jirrabaya, oo waxay ka baryeen inuu calaamo cirka ka tuso.

² Wuxuu u jawaabay oo ku yidhi, Goortii ay makhrib tahay waxaad tidhaahdaan, Waxay noqonaysaa maalin wanaagsan, waayo, cirku waa guduudan yahay.

³ Aroortiina waxaad tidhaahdaan, Maanta roob baa da'aya, waayo, cirku waa guduudan yahay, waana kicinsan yahay. Waxaad taqaaniin sida loo garto muuqashada cirka, laakiin ma kala garan kartaan calaamooyinka wakhtiyada.

⁴ Waxaa calaamo doonaya qarni shareed oo sina leh, calaamose lama siin doono calaamadii Yoonis maahee. Markaasuu iska daayay iyaga oo ka tegey.

Ciise Baa Xertii Ku Canaantay Indhala'aantoodii (Mar. 8:14-21)

⁵ Markii xertii dhanka kale timid, waxay illoobeen inay kibis sii qaataan.

16:6

16:15

⁶ Ciise ayaa ku yidhi, Iska eega oo iska jira khamiirka Farrisiinta iyo Sadukiinta.

⁷ Markaasay isla wada hadleen oo isku yidhaahdeen, Sababtaasu waa kibistii aannan soo qaadan aawadeed.

⁸ Ciise oo gartay ayaa ku yidhi, Maxaad isula hadlaysaan, rumaysadyarayaalow? Ma kibista aydnan haysan aawadeed baa?

⁹ Miyaydnaan weli garan ama miyaydnaan xusuusnayn shantii kibsood oo shantii kun cuntay, iyo intii dambiilood oo aad ka soo ururiseen?

¹⁰ Ama toddobadii kibsood oo afartii kun cuntay iyo intii dambiilood oo aad ka soo ururiseen?

¹¹ Sidee baad u garan weydeen inaanan kibis idinkala hadlayn? Iska jira khamiirka Farrisiinta iyo Sadukiinta.

¹² Markaasay garteen inaanu ku lahayn, Iska jira khamiirka kibista, laakiin waxbaridda Farrisiinta iyo Sadukiinta.

*Butros Wuxuu Qiray Inuu Ciise Yahay Masiixa
(Mar. 8:27-30; Luuk. 9:18-21)*

¹³ Ciise goortuu dhinacyada Kaysariya Filibos yimid ayuu xertiisii weyddiiyey, oo wuxuu ku yidhi, Dadku yay ku sheegaan Wiilka Aadanaha?

¹⁴ Waxay yidhaahdeen, Qaar waxay yidhaahdaan, Yooxanaa Baabtiisaha, qaarna Eliyaas, qaar kalena waxay yidhaahdaan, Yeremyaah, ama nebiyada midkood.

¹⁵ Markaasuu wuxuu ku yidhi, Idinkuse yaad igu sheegtaan?

¹⁶ Simoon Butros ayaa u jawaabay oo wuxuu ku yidhi, Waxaad tahay Masiixa ah Wiilka Ilaaha nool.

¹⁷ Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Waad barakaysan tahay Simoon ina Yoonis, waayo, bini-aadmi tan kuuma muujin, laakiin Aabbahayga jannada ku jira ayaa kuu muujiyey.

¹⁸ Anigu waxaan kugu leeyahay, Butros baad tahay, oo dhagaxan ayaan ka dul dhisan doonaa kiniisaddayda, oo albaabbadii Haadees kama adkaan doonaan.

¹⁹ Waxaan ku siin doonaa furayaasha boqortooyada jannada, oo wax alla wixii aad dhulka ku xidho ayaa jannada ku xidhnaan doona, oo wax alla wixii aad dhulka ku furto ayaa jannada ku furnaan doona.

²⁰ Markaasuu xertii ku amray inaanay cidna u sheegin inuu Masiixa yahay.

Ciise Wuxuu Sii Sheegay Dhimashadiisa Iyo Sarakiciddiisa

(Mar. 8:31--9:1; Luuk. 9:22)

²¹ Kolkaa dabadeed Ciise Masiix ayaa bilaabay inuu xertiisii u sheego inay waajib ugu tahay inuu Yerusaleem tago, oo xanuun badan ka helo waayeellada iyo wadaaddada sare iyo

culimmada, oo la dilo, oo maalinta saddexaad la sara kiciyo.

²² Markaasaa Butros gees u waday oo bilaabay inuu canaanto, oo wuxuu ku yidhi, Ilaah ha kaa hayo, Sayidow, taasuu weligaa kuuma noqon doonto.

²³ Laakiin Butros ayuu u soo jeestay oo ku yidhi, Gadaal iga mar, Shayddaan yahow. Waad i

16:24

MATAYOS 17:2

xumaynaysaaye, waayo, waxyaalaha Ilaah kama fikirtid, waxaadse ka fikirtaa waxyaalaha dadka.

Waa In Nafta La Diido

(Mar. 8:34--9:1; Luuk. 9:23-27)

²⁴ Markaasaa Ciise wuxuu xertiisii ku yidhi, Mid uun hadduu doonayo inuu iga daba yimaado, ha dayriyo doonistiisa, iskutallaabtiisana ha soo qaato oo ha i soo raaco.

²⁵ Kan doonaya inuu naftiisa badbaadiyo, waa lumin doonaa, oo kan naftiisa u lumiya aawaday wuu heli doonaa.

²⁶ Waayo, nin maxay u taraysaa hadduu dunida oo dhan helo oo uu naftiisa lumiyo? Ama nin muxuu u bixiyaa naftiisa beddelkeeda?

²⁷ Waayo, Wiilka Aadanahu wuxuu ammaanta Aabbiihiis kula iman doonaa malaa'igihiiisa, markaasuu nin kasta ugu abaalgudi doonaa siduu falay.

²⁸ Runtii waxaan idinku leeyahay, Kuwa halkan taagan qaarkood sinaba dhimasho uma dhadhamin doonaan ilaa ay arkaan Wiilka Aadanaha oo boqortooyadiisa ku imanaya.

17

Ciise Muuqiisu Waa Isbeddelay

(Mar. 9:2-13; Luuk. 9:28-36)

¹ Lix maalmood dabadeed Ciise wuxuu waday Butros iyo Yacquub iyo walaalkiis Yooxanaa, oo wuxuu keligood geeyey buur dheer.

² Hortoodana ayuu ku beddelmay, wejigiisuna sida qorraxda oo kale ayuu u dhalaalay,

17:3

17:12

dharkiisuna sida nuurka oo kale ayuu u caddaaday.

³ Oo bal eeg, waxaa iyaga u muuqday Muuse iyo Eliyaas oo la hadlaya isaga.

⁴ Markaasaa Butros u jawaabay oo wuxuu Ciise ku yidhi, Sayidow, waxaa inoo wanaagsan inaynu halkan joogno. Haddaad doonayso

saddex waab ayaan halkan ka dhisayaa, mid
adaan kuu dhisayaa, midna Muuse, midna
Eliyaas.

⁵ Intuu weli hadlayay, daruur dhalaalaysa
ayaa hadhaysay, oo cod baa daruurtii ka soo
baxay oo yidhi, Kanu waa Wiilkayga aan
jeclahay oo aan ku faraxsanahay. Maqla isaga.

⁶ Xertiina goortay maqleen, ayay wejigooda
u dhaceen, aad bayna u baqeen.

⁷ Markaasaa Ciise u yimid oo taabtay oo ku
yidhi, Kaca, hana baqina.

⁸ Goortay indhahooda kor u qaadeen, cidna
ma ay arkin Ciise keliya maahee.

⁹ Markay buurta ka soo degayeen, Ciise
ayaa amray oo wuxuu ku yidhi, Ninna ha u
sheegina wixii aad aragteen intaanu Wiilka
Aadanahu kuwii dhintay ka soo sara kicin.

¹⁰ Xertiisii waxay weyddiiyeen oo ku
yidhaahdeen, Haddaba culimmadu maxay u
yidhaahdaan, Eliyaas waa inuu horta yimaado?

¹¹ Markaasuu u jawaabay oo ku yidhi, Waa
run, Eliyaas waa imanayaa, oo wax walba ayuu
soo celin doonaa.

¹² Laakiin waxaan idinku leeyahay, Eliyaas
horuu u yimid, wayna garan waayeen, laakiin
wax kasta oo ay doonayeen ayay ku sameeyeen
^{17:13} MATAYOS 17:20 isaga. Sidaas oo kalena Wiilka
Aadanahu xanuun buu ka heli doonaa iyaga.

¹³ Markaasaa xertiisii garatay inuu kala hadlay Yooxanaa Baabtiisaha.

Wiilkii Jinnigii Qabay Waa La Bogsiiyey
(*Mar. 9:14-29; Luuk. 9:37-43*)

¹⁴ Goortay dadkii badnaa u yimaadeen, ayaa nin u yimid isaga, oo intuu u jilba joogsaday ayuu ku yidhi,

¹⁵ Sayidow, wiilkayga u naxariiso, waayo, suuxdin buu qabaa oo aad buu u xanuunsadaa, oo marar badan wuxuu ku dhacaa dabka, marar badanna biyo,

¹⁶ oo waxaan u keenay xertaada, wayna bogsiin kari waayeen.

¹⁷ Ciise wuxuu u jawaabay oo ku yidhi, Qarni yahow rumaysadka daranu oo madaxa adagu, ilaa goormaan idinla jiri doonaa, oo ilaa goormaan idiin dulqaadan doonaa? Halkan iigu keena isaga.

¹⁸ Markaasaa Ciise canaantay, oo jinnigii waa ka baxay, saacaddaasna wiilkii waa bogsaday.

¹⁹ Markaas xertii ayaa keli ahaan Ciise ugu timid oo ku tidhi, Annagu maxaannu u saari kari waynay?

²⁰ Wuxuu ku yidhi, Waa rumaysadyaraantiinna aawadeed. Runtii waxaan idinku leeyahay, Haddaad leedihiin rumaysad iniin khardal le'eg, waxaad buurtan

ku odhan doontaan, Halkan ka dhaqaaq oo halkaas tag, wayna dhaqaaqi doontaa, oo waxba ma kari waayi doontaan.

17:21

17:27

²¹ Laakiin caynkan waxba kuma soo baxo tukasho iyo soon maahee.

Ciise Baa Mar Labaad Dhimashadiisa Sii Sheegay (Mar. 9:30-32; Luuk. 9:43-45)

²² Intay Galili ku warwareegayeen, Ciise ayaa ku yidhi, Wiilka Aadanaha ayaa dadka loo gacangelin doonaa.

²³ Wayna dili doonaan, maalinta saddexaadna waa la sara kicin doonaa. Markaasay aad u calool xumaadeen.

Ciise Baa Cashuurtii Macbudka Bixiyey

²⁴ Goortay Kafarna'um yimaadeen, waxaa Butros u yimid kuwii *labada daraakmo qaadi jiray, oo waxay ku yidhaahdeen, Macallinkiinnu labadii daraakmo oo cashuurta ahayd sow ma bixiyo?

²⁵ Wuxuu yidhi, Haah, wuu bixiyaa. Oo goortuu guriga galay Ciise ayaa hadal hor mariyey oo ku yidhi, Maxay kula tahay, Simoonow? Boqorrada dhulku yay ka qaadaan cashuurta iyo baadda? Wiilashooda ama shisheeyaha?

²⁶ Goortuu yidhi, Shisheeyaha, Ciise ayaa ku yidhi, Haddaba wiilashu waa ka reebban yihiin.

²⁷ Laakiin si aynan u xumayn iyaga, badda tag, oo jillaab ku tuur, oo kalluunka kolka hore soo baxa soo qaad, oo goortaad afkiisa furtid waxaad ka heli doontaa †istater. Kaas qaad oo inooga bixi aniga iyo adigaba.

* 17:24 laba daraakmo = lacag lagu bixin jiray cashuurtii macbudka. † 17:27 istater = afar daraakmo.

18:1

MATAYOS 18:8

18

Is-hoosaysiinta

(Mar. 9:33-37; Luuk. 9:46-48)

¹ Saacaddaas ayaa xertii u timid Ciise oo waxay ku yidhaahdeen, Yaa haddaba boqortooyada jannada ugu weyn?

² Markaasuu wuxuu u yeedhay ilmo yar, oo dhexdooda ayuu joojiyey oo yidhi,

³ Runtii waxaan idinku leeyahay, Haddaydnan soo jeesan oo aydnaan noqon sida carruur oo kale, boqortooyada jannada ma geli doontaan.

⁴ Ku alla kii haddaba isu hoosaysiiya sida ilmahan oo kale, kaas ayaa ugu weyn boqortooyada jannada,

⁵ oo ku alla kii magacayga ilmahan oo kale ku aqbalaa, wuu i aqbalaa.

Ciise Wuxuu Ka Digay Inaan Dadka Kale La Xumayn

(Mar. 9:42-48; Luuk. 17:1-2)

⁶ Laakiin ku alla kii xumeeya yaryarkan i rumaystay midkood, waxaa u roon in dhagaxshiid luqunta looga lalmiyo oo badda moolkeeda lagu hafiyo.

⁷ Waa u hoog dunida xumaanta aawadeed! Xumaantu waa inay timaado, laakiin waa u hoog ninka ay xumaantu ka timaado.

⁸ Haddii gacantaadu ama cagtaadu ku xumayso, iska jar, oo iska tuur. Waxaa kuu wanaagsan inaad gacanla'aan iyo lugla'aan nolosha ku gashid intii adigoo laba gacmood iyo laba cagood leh lagugu tuuri lahaa dabka weligiis ah.

18:9

18:17

⁹ Haddii ishaaduna ku xumayso iska bixi oo iska tuur. Waxaa kuu wanaagsan inaad il keliya nolosha ku gashid intii adigoo laba indhood leh lagugu tuuri lahaa jahannamada dabka ah.

¹⁰ Iska jira inaydnaan yaryarkan midkood quudhsan, waayo, waxaan idinku leeyahay, Mar

walba malaa'igahooda jannada ku jira ayaa
wejiga Aabbahayga jannada ku jira eegaya.

¹¹ Waayo, Wiilka Aadanahu wuxuu u yimid
inuu badbaadsho kii lumay. *Masaalka Ku
Saabsan Laxdii Hallowday*

(Luuk. 15:3-7)

¹² Maxay idinla tahay, Nin hadduu tiro ido
ah leeyahay oo middood ay ka hallowdo,
miyaanu sagaal iyo sagaashanka buuraha
dushooda kaga tegin oo doonin tii hallowday?

¹³ Oo hadday noqoto inuu helo, runtii
waxaan idinku leeyahay, taas aad buu ugu
farxaa si uusan ugu farxin sagaal iyo
sagaashankii aan hallaabin.

¹⁴ Sidaas oo kale, ma aha doonista
Aabbihinna
jannada ku jira in yaryarkan midkood lumo.

Wixii Xumaanfalayaal Loo Samayn Lahaa

(Luuk. 17:3)

¹⁵ Oo haddii walaalkaa kugu dembaabo, u
tag oo canaano, adiga iyo isaga keli ahaantiinna.
Hadduu ku maqlo, walaalkaa waad soo
ceshatay.

¹⁶ Laakiin hadduu ku maqli waayo, mid
ama laba kale wado, si hadal walba loogu
adkeeyo afka laba ama saddex markhaati.

MATAYOS

xcix

¹⁷ Oo hadduu iyaga maqli waayo, dadka
kiniisadda u sheeg, oo hadduu dadka kiniisadda

maqli waayona, ha kuu ahaado sida qof aan
Ilaah aaminin iyo cashuurqaade.

¹⁸ Runtii waxaan idinku leeyahay, Wax alla
wixii aad dhulka ku xidhaan ayaa jannada ku
xidhnaan doona, oo wax alla wixii aad dhulka
ku furtaan ayaa jannada ku furnaan doona.

Tukashada Wadajirka Ah

¹⁹ Weliba waxaan idinku leeyahay, Haddii
laba idinka mid ahu dhulka ku heshiiyaan wax
kastoo ay baryaan, way uga noqon doontaa
xagga Aabbahayga jannada ku jira.

²⁰ Waayo, meeshii laba ama saddex qof ay
magacayga isugu soo ururaan, halkaas anigu
dhexdoodaan joogaa.

Waajibka Iscafiga Iyo Masaalka Ku Saabsan

Midiidinkii Abaaldarnaa

(Luuk. 17:4)

²¹ Markaas Butros ayaa u yimid oo ku yidhi,
Sayidow, immisa goor baan cafiyaa walaalkay
hadduu igu dembaabo? Ma ilaa toddoba goor
baa?

²² Ciise ayaa ku yidhi, Kugu odhan maayo,
Ilaa toddoba goor, laakiin, Ilaa toddobaatan
goor oo toddoba ah.

²³ Sidaa darteed boqortooyada jannada waxaa loo ekaysiiyaa nin boqor ah oo doonayay inuu addoommadiisa ka xisaab qaato.

²⁴ Goortuu bilaabay inuu xisaab qaato waxaa loo keenay nin toban kun oo *talanti uu ku lahaa.

²⁵ Laakiin wuxuu ku bixiyo ma uu haysan. Markaasaa sayidkii wuxuu ku amray in la iibiyo

* **18:24** talanti = lacag miisaan badan.

18:26

18:34

isaga iyo naagtiisa iyo carruurtiisa iyo wuxuu lahaa oo dhan, oo lagu bixiyo.

²⁶ Addoonkii haddaba wuu dhacay, oo intuu sujuuday, ayuu wuxuu ku yidhi, Ii dulqaado, anna waan wada bixin doonaaye.

²⁷ Markaasaa addoonkaas sayidkiisii u naxariistay, wuuna sii daayay, oo amaahdii wuu u dhaafay.

²⁸ Laakiin addoonkaas ayaa baxay oo helay mid ka mid ah addoommadii uu la shaqayn jiray, kii uu ku lahaa boqol dinaar. Wuu qabtay oo intuu ceejiyey ayuu ku yidhi, Bixi waxa lagugu leeyahay.

²⁹ Addoonkii uu la shaqayn jiray ayaa haddaba cagihisii isku riday oo baryay, oo ku yidhi, Ii dulqaado, anna waan bixin doonaaye.

MATAYOS

cii

MATAYOS

³⁰ Isaguse ma uu doonaynin, laakiin wuu baxay oo xabsiga ku tuuray ilaa uu bixiyo wixii lagu lahaa.

³¹ Haddaba kuwii la shaqayn jiray, goortay arkeen wixii dhacay, aad bay u calool xumaadeen, oo intay sayidkooda u yimaadeen, ayay u sheegeen wixii dhacay oo dhan.

³² Markaasaa sayidkiisii u yeedhay oo ku yidhi, Addoon yahow sharkaluhu! Waxaan kugu lahaa oo dhan waan kuu dhaafay, waayo, waad i bariday.

³³ Miyaanad lahayn inaad kii kula shaqayn jiray u naxariisatid sidaan anigu kuugu naxariistay?

³⁴ Markaasaa sayidkiisu cadhooday oo u dhiibay kuwa dadka silciya ilaa uu bixiyo wixii
^{18:35} MATAYOS 19:8 lagu lahaa oo dhan.

³⁵ Sidaas oo kalena ayaa Aabbahayga jannada ku jiraa idinku samayn doonaa, haddaan midkiin waliba qalbiga ka cafiyin walaalkiis.

19

Wax Ku Saabsan Naagfuridda

(Mar. 10:1-12; Luuk. 16:18)

¹ Waxaa dhacay in, goortuu Ciise hadalladan dhammeeyey, uu Galili ka tegey, oo

wuxuu yimid soohdimaha Yahuudiya, oo Webi Urdun ka shisheeya.

² Waxaana soo raacay dad aad u badan, oo halkaas ayuu ku bogsiiyey iyaga.

³ Markaasaa Farrisiintii u timid, iyagoo jirrabaya, oo waxay ku yidhaahdeen, Ma xalaal baa in nin sabab kasta naagtiisa ku furo?

⁴ Wuxuu u jawaabay oo ku yidhi, Miyaydnaan akhriyin, Kii bilowgii uumay iyaga wuxuu ka dhigay lab iyo dhaddig,

⁵ oo wuxuu yidhi, Sababtaas aawadeed nin wuxuu ka tegayaa aabbihiis iyo hooyadiis, wuxuuna la joogayaa naagtiisa, oo labaduba waxay noqonayaan isku jidh?

⁶ Sidaa darteed haatan iyagu laba ma aha, laakiin waa isku jidh. Haddaba wixii Ilaah isku xidhay, ninna yaanu kala furin.

⁷ Markaasay waxay ku yidhaahdeen, Haddaba Muuse muxuu u amray in warqaddii furniinta iyada la siiyo oo la furo?

⁸ Wuxuu ku yidhi, Maxaa yeelay, Muuse wuxuu idiinku fasaxay inaad naagihiinna

furtaan qalbi engegnaantiinna aawadeed, laakiin bilowgii sidaas ma ay ahayn.

⁹ Waxaan idinku leeyahay, Ku alla kii naagtiisa ku fura wax aan sino ahayn, oo mid

kale guursadaa, wuu sinaystaa. Oo kii guursada tii la furay wuu sinaystaa.

¹⁰ Xertiisii waxay ku yidhaahdeen, Haddii nin xaalkiisu sidan yahay xagga naagtiisa, in la guursadaaba ma wanaagsana.

¹¹ Laakiin wuxuu ku yidhi, Dadka oo dhammu ereygan ma wada aqbali karaan, kuwii la siiyey mooyaane.

¹² Waayo, waxaa jira bohommo sidaas kaga dhashay uurkii hooyadood, oo waxaa jira bohommo dadku dhufaanay, oo waxaa jira bohommo isaga dhigay bohommo boqortooyada jannada aawadeed. Kii hadalkan aqbali karaa, ha aqbalo.

Ciise Wuxuu U Duceeyey Carruur Yaryar

(Mar. 10:13-16; Luuk. 18:15-17)

¹³ Markaasaa ilmo yaryar loo keenay inuu gacmiihiisa saaro oo uu u duceeyo, laakiin xertii ayaa canaanatay.

¹⁴ Markaasaa Ciise wuxuu ku yidhi, Ilmaha daaya oo ha u diidina inay ii yimaadaan, waayo, kuwan oo kale ayaa ka mid ah boqortooyada jannada.

¹⁵ Gacmiihiisa ayuu saaray iyaga, markaasuu meeshaas ka tegey.

Nin Dhallinyar Oo Hodan Ah Baa Doonayay

Nolosha Weligeed Ah

MATAYOS

cv

(Mar. 10:17-22; Luuk. 18:18-23)

¹⁶ Oo mid baa intuu yimid ku yidhi,
Macallin

wanaagsanow, maxaa wanaagsan oo aan
sameeyaa inaan nolosha weligeed ah helo?

¹⁷ Wuxuu ku yidhi, Maxaad wax iiga
weyddiinaysaa wanaagga? Waxaa jira mid
wanaagsan. Haddaad doonaysid inaad nolosha
gashid, qaynuunnada dhawr.

¹⁸ Wuxuu ku yidhi, Kuwee? Ciise ayaa ku
yidhi, Waa inaanad qudh gooyn, Waa inaanad
sinaysan, Wan inaanad wax xadin, Waa
inaanad marag been ah furin.

¹⁹ Aabbahaa iyo hooyadaa maamuus, oo
Waa inaad deriskaaga u jeclaataa sidaad
naftaada u jeceshahay.

²⁰ Ninkii dhallinyarada ahaa ayaa ku yidhi,
Kuwaas oo dhan ayaan dhawray. Maxaa weli ii
dhiiman?

²¹ Ciise ayaa ku yidhi, Haddaad doonaysid
inaad samaatid, tag oo iibi waxaad haysatid, oo
masaakiinta sii, oo waxaad jannada ku lahaan
doontaa maal; ee kaalay oo i soo raac.

²² Ninkii dhallinyarada ahaa goortuu
hadalkaas maqlay ayuu baxay isagoo calool
xun, waayo, wuxuu ahaa mid waxyaalo badan
leh. *Hodanka Faa'iidala'aantiisa*
(Mar. 10:23-31; Luuk. 18:24-30)

23 Markaasaa Ciise wuxuu xertiisii ku yidhi, Runtii waxaan idinku leeyahay, Nin hodan ah inuu boqortooyada jannada galo waa ku adag tahay.

24 Haddana waxaan idinku leeyahay, Nin hodan ah inuu boqortooyada Ilaah galo waxaa ka hawl yar in awr irbad daloolkeed ka duso.

19:25

MATAYOS 20:1

25 Xertii goortay maqleen aad bay u yaabeen, oo waxay ku yidhaahdeen, Haddaba yaa badbaadi kara?

26 Ciise intuu eegay ayuu ku yidhi, Waxanu uma suurtoobaan dadka, laakiin wax waluba waa u suurtoobaan Ilaah.

27 Markaas Butros ayaa u jawaabay oo wuxuu ku yidhi, Annagu wax walba waannu ka soo wada tagnay, waana ku raacnay. Maxaannu haddaba heli doonnaa?

28 Ciise ayaa ku yidhi, Runtii waxaan idinku leeyahay, Kuwiinna i soo raacay, wakhtiga cusboonaysiinta, goortii Wiilka Aadanahu carshiga ammaantiisa ku fadhiisto, idinkuna waxaad ku fadhiisan doontaan laba iyo toban carshi, idinkoo xukumaya laba-iyo-tobanka qolo oo Israa'iil.

29 Oo mid walba oo ka tegey guryo, ama walaalo, ama aabbe, ama hooyo, ama carruur, ama beero, magacayga aawadiis, wuxuu heli

doonaa bogol laab, oo wuxuu dhaxli doonaa nolosha weligeed ah.

³⁰ Kuwa badan oo hore waa dambayn doonaan, kuwa dambena waa horrayn doonaan.

20

Masaalka Ku Saabsan Shaqaalayaasha Beerta Canabka Ah

¹ Boqortooyada jannada waxay u eg tahay nin oday reer u ah oo aroortii hore baxay inuu shaqaalayaal u kireeyo beertiisa canabka ah.

20:2

20:12

² Oo goortuu shaqaalayaal maalintii kula heshiiyey dinar, ayuu beertiisii canabka ahayd u diray iyagii.

³ Oo saacaddii saddexaad ayuu baxay, oo wuxuu arkay qaar kale oo suuqa shuqulla'aan la taagtaagan,

⁴ oo wuxuu kuwaas ku yidhi, Idinkuna beerta canabka ah taga oo wixii xaq ah ayaan idin siin doonaa. Wayna tageen.

⁵ Haddana saacaddii lixaad iyo saacaddii sagaalaad wuu baxay oo sidaas oo kale ayuu sameeyey.

⁶ Saacaddii koob iyo tobnaad intuu baxay wuxuu arkay qaar kale oo taagtaagan, oo wuxuu ku yidhi, Maxaad maalintii oo dhan halkan shuqulla'aan ula taagtaagan tihiin?

⁷ Waxay ku yidhaahdeen Maxaa yeelay, cidna nama kiraysan. Wuxuu ku yidhi, Idinkuna beerta canabka ah taga.

⁸ Goortii makhribkii la gaadhay, sayidkii beertii canabka ahayd ayaa wakiilkiisii ku yidhi, Shaqaalayaasha u yeedh oo mushahaaradooda sii, oo waxaad ka bilowdaa kuwii ugu dambeeyey ilaa kuwii ugu horreeyey.

⁹ Goortay yimaadeen, kuwii saacaddii koob iyo tobnaad baxay, waxay wada heleen dinar dinar.

¹⁰ Kuwii hore goortay yimaadeen waxay u malaynayeen inay wax ka badan helayaan, iyaguna sidaas oo kale dinar dinar bay heleen.

¹¹ Oo intay qaadanayeen ayay odaygii reerka ku gunuunaceen,

¹² oo waxay ku yidhaahdeen, Kuwan

20:13

MATAYOS 20:19

dambeeyey waxay shaqeeyeen saacad keliya, oo waad nagala mid dhigtay annagoo sidnay shaqadii cuslayd ee maalinta iyo kulaylkii.

¹³ Laakiin wuu u jawaabay oo midkood ku yidhi, Saaxiibow, xumaan kuguma aan samayn.

Sow dinhaar igulama heshiin?

¹⁴ Waxaaga qaado oo tag. Waxaan doonayaa inaan kan ugu dambeeya siiyo intaan ku siiyey oo kale.

¹⁵ Miyaynaan igu hagaagsanayn inaan waxayga ku sameeyo wixii aan doonayo? Ma waxaase ishaadu u xun tahay wanaagsanaantayda aawadeed?

¹⁶ Sidaasay kuwa dambe u horrayn doonaan, kuwa horena u dambayn doonaan. Waayo, kuwo badan baa loo yeedhay, laakiin kuwo yar baa la doortay.

Mar Saddexaad Ayaa Ciise Sii Sheegay

Dhimashadiisa

(Mar. 10:32-34; Luuk. 18:31-34)

¹⁷ Intuu Ciise Yeruusaalem ku socday, labaiyo-tobankii ayuu keli ahaantood waday, oo intay jidka ku socdeen ayuu ku yidhi,

¹⁸ Waxaynu ku soconnaa Yeruusaalem. Wiilka Aadanahana waxaa loo dhiibi doonaa wadaaddada sare iyo culimmada; oo waxay ku xukumi doonaan dhimasho.

¹⁹ Waxayna u dhiibi doonaan dadka aan Yuhuudda ahayn inay ku kajamaan oo karbaashaan oo iskutallaabta ku qodbaan. Maalinta saddexaadna waa la sara kicin doonaa.

*Waxaa La Weyddiistay Derejada Dunida**(Mar. 10:35-40)*

20:20

20:26

²⁰ Markaasaa waxaa u timid wiilashii Sebedi hooyadood iyadoo wadata wiilasheedii, wayna u sujuudday oo wax ka bariday.

²¹ Wuxuu ku yidhi, Maxaad doonaysaa? Waxay ku tidhi, Amar in labadaydan wiil mid midigtaada, midna bidixdaada, boqortooyadaada ka fadhiistaan.

²² Laakiin Ciise ayaa u jawaabay oo wuxuu ku yidhi, Garan maysaan waxaad weyddiisanaysaan. Ma karaysaan inaad ka cabtaan koobka aan ku dhowahay inaan ka cabbo, iyo in laydinku baabtiiso baabtiiska laygu baabtiisay? Waxay ku yidhaahdeen, Waannu karaynaa.

²³ Wuxuu ku yidhi, Runtii koobkayga waad ka cabbi doontaan, oo baabtiiska laygu baabtiisay waa laydinku baabtiisi doonaa, laakiin inaad midigtayda iyo bidixdayda fadhiisataan anigu malihi inaan idin siiyo, laakiin waxaa la siin doonaa kuwa Aabbahay u diyaargareeyey.

*Weynaanta Runta Ah**(Mar. 10:41-45)*

²⁴ Tobankii goortay taas maqleen ayay labadii walaalaha ahayd u cadhoodeen.

²⁵ Laakiin Ciise ayaa u yeedhay oo ku yidhi, Idinku waad garanaysaan in quruumaha madaxdoodu ay u taliyaan, oo kuwooda u waaweynna ay xukun ku leeyihiin.

²⁶ Laakiin sidaasu dhexdiinna ahaan mayso, laakiin ku alla kii doonaya inuu dhexdiinna u weynaado, midiidinkiinna waa inuu ahaado,

20:27

MATAYOS 21:1

²⁷ oo ku alla kii doonaya inuu idiin horreeyo, addoonkiinna waa inuu ahaado,

²⁸ sida Wiilka Aadanahu uusan ugu iman in loo adeego laakiin inuu adeego iyo inuu naftiisa dad badan furashadooda u bixiyo.

Ciise Wuxuu Bogsiiyey Laba Nin Oo Indhala'

(Mar. 10:46-52; Luuk. 18:35-43)

²⁹ Kolkay Yerixoo ka tegayeen waxaa raacay dad aad u badan.

³⁰ Oo laba nin oo indha la' ayaa jidka ag fadhiyey, oo goortay maqleen in Ciise ag marayo ayay qayliyeen iyagoo leh, Sayidow, ina Daa'uudow, noo naxariiso.

³¹ Dadkii badnaa ayaa canaantay si ay u aamusaan, laakiin si ka badan ayay u qayliyeen iyagoo leh, Sayidow, ina Daa'uudow, noo naxariiso.

³² Markaasaa Ciise joogsaday, oo intuu u yeedhay ayuu ku yidhi, Maxaad doonaysaan inaan idiin sameeyo?

³³ Waxay ku yidhaahdeen, Sayidow, in indhuhu noo furmaan ayaannu doonaynaa.

³⁴ Ciise intuu u naxariistay ayuu indhahooda taabtay oo kolkiiba wax bay arkeen, wayna raaceen.

21

Ciise Guul Buu Ku Galay Yeruusaalem

(Mar. 11:1-11; Luuk. 19:28-40; Yoox. 12:12-19)

¹ Goortay Yeruusaalem ku soo dhowaadeen oo ay Beytfaage galeen ilaa Buur Saytuun, markaasaa Ciise laba xer ah diray,

21:2

21:11

² oo wuxuu ku yidhi, Tuulada idinka soo hor jeedda taga, oo kolkiiba waxaad ka helayaan dameer xidhan iyo qayl la jooga. Soo fura oo ii keena,

³ oo haddii nin wax idinku yidhaahdo, waxaad ku tidhaahdaan, Sayidkaa u baahan, oo kolkiiba wuu soo diri doonaa.

⁴ Waxanu waa dhaceen in la arko wixii nebiga lagaga dhex hadlay markuu yidhi, ⁵ Gabadha Siyoon u sheega,

Bal eeg, boqorkaagu waa kuu imanayaa,
Isagoo qalbi qabow, oo dameer fuushan
Iyo qayl dameereed.

⁶ Markaasaa xertii tagtay, oo sida Ciise ku
amray ayay yeeleen.

⁷ Dameertii iyo qaylkii ayay keeneen, oo
dharkoodii bay dusha ka saareen, wuuna ku
fadhiistay.

⁸ Dadka badidooda ayaa dharkoodii jidka
ku goglay, qaar kalena laamo ayay geedaha ka
soo jareen oo jidka ku gogleen.

⁹ Dadkii badnaa oo hor socday iyo kuwii
daba socday waxay ku qayliyeen, *Hoosanna ha
u jirto ina Daa'uud. Waxaa barakaysan kan
Rabbiga magiciisa ku imanaya, Hoosanna ha ku
jirto meelaha ugu sarreeya.

¹⁰ Oo goortuu Yeruusaalem galay,
magaalada oo dhan waa kacsanayd, iyagoo leh,
Kanu yuu yahay?

¹¹ Dadkii badnaa ayaa yidhi, Kanu waa
nebiga Ciise la yidhaahdo oo ka yimid Naasared
tii Galili.

* 21:9 Hoosanna = hadal ammaan ah.

Ciise Macbudkuu Nadiifiyey

(Mar. 11:15-19; Luuk. 19:45-48; Yoox. 2:13-22)

¹² Ciise wuxuu galay macbudka Ilaah oo ka eryay kulli kuwii macbudka wax ku iibinayay iyo kuwii wax ka iibsanayay, oo wuxuuna rogay miisaskii kuwii lacagta bedbeddelayay iyo kursiyadii kuwii qoolleyaha iibinayay.

¹³ Wuxuuna ku yidhi, Waa qoran tahay, Gurigayga waxaa loogu yeedhi doonaa guriga tukashada, laakiin waxaad ka dhigaysaan god tuugo.

¹⁴ Waxaana macbudka ugu yimid kuwa indha la' iyo kuwa luga la'; wuuna bogsiiyey.

¹⁵ Laakiin wadaaddada sare iyo culimadu goortay arkeen waxyaalaha yaabka leh oo uu suubbiyey iyo carruurta macbudka ka qaylinaysa, iyagoo leh, Hoosanna ha u jirto ina Daa'uud, way cadhoodeen

¹⁶ oo ku yidhaahdeen, Ma maqlaysaa kuwanu waxay leeyihiin? Ciise ayaa ku yidhi, Haah, miyaydnaan weligiin akhriyin, Ammaanta waxaad ku hagaajisay afka ilmaha yaryar iyo caanonuugga?

¹⁷ Markaasuu ka tegey iyaga oo magaaladii ka baxay ilaa Beytaniya, oo halkaasuu ku hoyday. *Geedka Berdaha Ah Oo Aan Waxba Dhalin*

(Mar. 11:12-14, 20-26)

¹⁸ Aroortii goortuu magaaladii ku soo noqonayay, wuu gaajaysnaa.

¹⁹ Oo wuxuu arkay geed berde ah oo jidka ku ag yaal, kolkaasuu u yimid, waxbana kama uu helin, caleemo keliya maahee. Oo wuxuu ku yidhi, Hadda dabadeed weligaa midho yaanay

21:20

21:25

kaa bixin, oo kolkiiba geedkii berdaha ahaa waa engegay.

²⁰ Xertii goortay arkeen way yaabeen oo waxay ku yidhaahdeen, Geedkii berdaha ahaa sidee buu kolkiiba u engegay?

²¹ Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Runtii waxaan idinku leeyahay, Haddaad rumaysan tihiin oo aydnaan shakiyin, wixii geedkii berdaha ahaa ku dhacay oo keliya ma aad samayn doontaan, laakiin weliba haddaad buurtan ku tidhaahdaan, Ruq, baddana isku tuur, way noqonaysaa.

²² Oo wax kasta oo aad tukasho ku baridaan idinkoo rumaysan waad heli doontaan.

Ciise Amarkiisii Baa Wax Laga Weyddiiyey

(Mar. 11:27-33; Luuk. 20:1-8)

²³ Oo goortuu macbudkii galay, intuu wax barayay waxaa u yimid wadaaddadii sare iyo

waayeelladii dadka, oo waxay ku yidhaahdeen, Amarkee baad waxan ku samaysaa? Oo yaa amarkan ku siiyey?

²⁴ Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Aniguna hal baan idin weyddiinayaa. Haddaad taas ii sheegtaan, aniguna waan idiin sheegi doonaa amarka aan waxan ku sameeyo.

²⁵ Baabtiiskii Yooxanaa xaggee buu ka yimid? Ma wuxuu ka yimid xagga jannada mise dadka? Dhexdooda ayay iskala hadleen iyagoo leh, Haddaynu nidhaahno, Xagga jannada, wuxuu inagu odhanayaa, Haddaba maxaad u rumaysan weydeen?

21:26

21:32

²⁶ Laakiin haddii aynu nidhaahno, Xagga dadka, dadka badan ayaynu ka baqaynaa, waayo, Yooxanaa sida nebi oo kale ayay kulli u haystaan.

²⁷ Markaasay Ciise u jawaabeen oo ku yidhaahdeen, Garan mayno. Isaguna wuxuu ku yidhi, Aniguna idiin sheegi maayo amarka aan waxan ku sameeyo.

Masaalka Ku Saabsan Labada Wiil

²⁸ Maxay idinla tahay? Nin baa laba wiil lahaa.

Wuxuu u yimid kii hore oo ku yidhi,
Wiilkaygiyow, aad beerta canabka ah oo
maanta ka shaqee.

²⁹ Wuxuu u jawaabay oo ku yidhi, Dooni
maayo, laakiin kolkaas dabadeed ayuu
isqoomameeyey oo aaday.

³⁰ Markaasuu wuxuu u yimid kii labaad, oo
sidii oo kale ku yidhi. Isaguna wuxuu u
jawaabay oo ku yidhi, Waa yahay, waan
tegayaa, sayidow, laakiin ma uu tegin.

³¹ Kee baa labadoodii doonistii aabbihiiis
yeelay? Waxay yidhaahdeen, Kii hore. Ciise ayaa
ku yidhi, Runtii waxaan idinku leeyahay,
Cashuurqaadayaasha iyo dhillooyinka ayaa
idinka hor geli doona boqortooyada Ilaah.

³² Waayo, Yooxanaa wuxuu idiinku yimid
jidka xaqnimada ah, oo waad rumaysan
weydeen isaga, laakiin cashuurqaadayaashii iyo
dhillooyinkii ayaa rumaystay isaga. Idinkuna
goortaad aragteen dabadeed iskama aydnaan
qoomamayn si aad u rumaysataan.

Masaalka Ku Saabsan Beerta Canabka Ah

(Mar. 12:1-12; Luuk. 20:9-19)

21:33

21:42

³³ Maqla masaal kale. Waxaa jiri jiray nin
oday reer u ah, oo beer canab ah beertay, oo ood
ku heeraaray, dabadeedna god macsareed ka

dhex qoday, oo munaarad ka dhisay, oo niman beerrey ah u kiraystay, oo dal kale tegey.

³⁴ Oo goortii xilligii midhahu soo dhowaaday ayuu addoommadiisii u soo diray beerreydii inay midhihiisii u soo qaadaan.

³⁵ Markaasaa beerreydu addoommadiisii qabatay, mid way garaaceen, mid kalena way dileen, mid kalena way dhagxiyeen.

³⁶ Haddana wuxuu diray addoommo kale oo kuwii hore ka badan, iyagiina sidaas oo kalay ku sameeyeen.

³⁷ Laakiin dabadeed wuxuu u soo diray wiilkiisii isagoo leh, Wiilkayga way maamuusi doonaan.

³⁸ Laakiin beerreydii goortay wiilkii arkeen, waxay isku yidhaahdeen, Kanu waa kii dhaxalka lahaa, kaalaya aan dilnee oo dhaxalkiisa aynu qaadanee.

³⁹ Way qabteen oo beertii canabka ahayd dibaddeeda ku tuureen, wayna dileen.

⁴⁰ Haddaba sayidkii beerta canabka ah goortuu yimaado, muxuu beerreydaas ku samayn doonaa?

⁴¹ Waxay ku yidhaahdeen, Nimankaas belaaayada ah si baas buu u baabbi'in doonaa; beerta canabka ahna wuxuu u kiraysan doonaa beerrey kale, kuwa isaga siin doona midhihiisa xilligooda.

⁴² Markaasaa Ciise ku yidhi iyaga,

MATAYOS

cxx

MATAYOS

Miyaanaydin weligiin Qorniinka ka akhriyin,

Dhagaxii kuwa wax dhisaa ay
diideen, Wuxuu noqday madaxa
rukunka. Tanu xagga Rabbiga bay ka
timid, Oo waa ku yaab indhahayaga?

⁴¹² Sidaa darteed waxaan idinku leeyahay,
Boqortooyada Ilaah waa laydinka qaadi doonaa,
oo waxaa la siin doonaa dad midhihii
boqortooyada bixiya.

⁴¹³ Oo kan dhagaxan ku dhacaa, wuu jejebi
doonaa, oo kan uu ku dhaco, wuu burburin
doonaa.

⁴⁵ Wadaaddadii sare iyo Farrisiintii goortay
masaalladiisii maqleen waxay garteen inuu
iyagu ka hadlay.

¹¹ Boqortooyada jannada waxay la mid tahay
sidii boqor wiilkiisa aroos u dhigay.

¹² Addoommadiisii ayuu u diray inay u
yeedhaan kuwa arooska loogu yeedhay, mana
ay doonaynin inay yimaadaan.

¹³ Haddana addoommo kale ayuu diray oo
wuxuu ku yidhi, Kuwii loo yeedhay waxaad ku
tidhaahdaan, Bal eega, cuntadaydii waan
diyaargareeyey, dibiyadaydii iyo neefafkaygii
buurbuurnaana waa la qalay, wax walubana
waa diyar, ee arooska kaalaya.

⁴⁶ Goortay dooneen inay qabtaan ayay dadkii badnaa ka baqeen, waayo, waxay u haysteen nebi.

22

Masaalka Ku Saabsan Diyaafadda Arooska

¹ Ciise ayaa u jawaabay oo mar kale masaallo kula hadlay, oo wuxuu yidhi,

22:5

22:14

⁵ Laakiin way fududaysteen, oo iska tageen, mid beertiisuu aaday, mid kalena wuxuu aaday baayacmushtarigiisii.

⁶ Kuwii kalena addoommadiisii ayay qabteen, wayna caayeen oo dileen.

⁷ Laakiin boqorkii markuu maqlay wuu cadhooday, oo askartiisii buu u diray oo baabbi'iyey kuwaasoo dhiig qabay, magaaladoodiina wuu gubay.

⁸ Markaasuu addoommadiisii ku yidhi, Arooskii waa diyaar, kuwii loo yeedhayse ma ay istaahilin.

⁹ Haddaba taga meesha jidadka ku kala leexdaan, oo in alla intaad heshaan arooska ugu yeedha.

¹⁰ Markaasaa addoommadaas jidadkay u baxeen, oo ay soo ururiyeen kuwii ay heleen oo dhan, kuwii sharka lahaa iyo kuwii

wanaagsanaaba; gurigii arooskana waxaa laga buuxiyey marti.

¹¹ Laakiin boqorkii kolkuu soo galay inuu martida eego, wuxuu meesha ku arkay nin aan dharkii arooska qabin,

¹² oo wuxuu ku yidhi, Saaxiibow, sidee baad halkan u soo gashay adigoo aan dharkii arooska qabin? Wuuna iska aamusay.

¹³ Markaasaa boqorkii wuxuu midiidinyadii ku yidhi, Lugaha iyo gacmaha ka xidha, oo gudcurka dibadda ah ku tuura; halkaas waxaa jiri doonta baroor iyo ilko jirriqsi.

¹⁴ Waayo, kuwo badan baa loo yeedhay, laakiin kuwo yar baa la doortay.

22:15

22:24

*Wax Ku Saabsan Cashuurta Kaysar La Siinayo
(Mar. 12:13-17; Luuk. 20:20-26)*

¹⁵ Markaasaa Farrisiintii baxeen, oo waxay ka wada hadleen si ay hadalkiisa ugu qabtaan.

¹⁶ Waxay xertoodii ula soo direen Herodosiinta, oo waxay ku yidhaahdeen, Macallimow, waannu og nahay inaad run tahay, oo aad dadka jidka Ilaah run ku bartid, oo aanad ninna u eexan, waayo, dadka wejigooda ma eegtid.

¹⁷ Haddaba noo sheeg waxay kula tahay, Ma xalaal baa in cashuur Kaysar la siiyo ama inaan la siin?

¹⁸ Laakiin Ciise ayaa sharkoodii gartay, oo wuxuu ku yidhi, Maxaad ii jirrabaysaan, labawejiilayaal yahow?

¹⁹ I tusa lacagta cashuurta. Kolkaasay u keeneen dinaar.

²⁰ Wuxuu ku yidhi, Yaa leh masawirkan iyo qorniinkan?

²¹ Waxay ku yidhaahdeen, Kaysar baa leh. Markaasuu ku yidhi, Haddaba Kaysar siiya wixii Kaysar leeyahay, Ilaahna siiya wixii Ilaah leeyahay.

²² Oo goortay taas maqleen, way yaabeen, wayna iska daayeen oo ka tageen.

Sarakicidda Kuwii Dhintay

(Mar. 12:18-27; Luuk. 20:27-40)

²³ Maalintaas waxaa u yimid Sadukiin kuwii odhan jiray, Sarakicidda kuwii dhintay ma jirto. Oo waxay weyddiiyeen,

²⁴ oo ku yidhaahdeen, Macallimow, Muuse wuxuu yidhi, Haddii nin dhinto isagoo aan

22:25

22:33

carruur lahayn, walaalkiis waa inuu naagtiisa dumaalo oo uu carruur walaalkiis u dhalo.

²⁵ Waxaa nala jiray toddoba walaalo ah. Kii ugu horreeyey ayaa guursaday, wuuna dhintay, dhalna ma lahayn, wuxuuna naagtiisii uga tegey walaalkiis.

²⁶ Sidaas oo kalaa ku dhacday kii labaad, iyo kii saddexaad ilaa kii toddobaad.

²⁷ Markay wada dhinteen dabadeed naagtiina waa dhimatay.

²⁸ Haddaba wakhtiga sarakicidda kuwii dhintay toddobadoodii kee bay naagtiisii ahaan doontaa? Waayo, kulligood way wada guursadeen iyada.

²⁹ Laakiin Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Waad qaldan tihiin oo garan maysaan Qorniinka iyo xoogga Ilaah.

³⁰ Waayo, wakhtiga sarakicidda kuwii dhintay dabadeed, layskuma guursado, guurna layskuma siiyo, laakiin waxay yihiin sida malaa'igaha Ilaah oo jannada ku jira.

³¹ Laakiin xagga sarakicidda kuwii dhintay miyaydnaan akhriyin wixii Ilaah idinkula hadlay, markuu yidhi,

³² Anigu waxaan ahay Ilaaha Ibraahim iyo Ilaaha Isxaaq iyo Ilaaha Yacquub? Isagu ma aha Ilaaha kuwa dhintay, laakiin waa Ilaaha kuwa nool.

³³ Dadkii badnaa goortay taas maqleen ayay waxbariddiisii ka yaabeen.

Qaynuunka Ugu Weyn

(Mar. 12:28-34)

³⁴ Laakiin Farrisiintii goortay maqleen inuu Sadukiintii aamusiiyey ayay isu yimaadeen.

³⁵ Oo midkood oo sharciga yaqaan ayaa wax weyddiiyey, isagoo jirrabaya, oo wuxuu ku yidhi,

³⁶ Macallimow, qaynuunkee baa sharciga uga weyn?

³⁷ Kolkaasuu ku yidhi isaga, Waa inaad Rabbiga Ilaahaaga ah ka jeclaataa qalbigaaga oo dhan iyo naftaada oo dhan iyo caqligaaga oo dhan.

³⁸ Kanu waa qaynuunka ugu weyn oo ugu horreeya.

³⁹ Ku labaad oo u ekina waa kan. Waa inaad deriskaaga u jeclaataa sida naftaada.

⁴⁰ Sharcigii oo dhan iyo nebiyadiiba waxay sudhan yihiin labadan qaynuun. *Wax Masiixa Ku Saabsan*

(Mar. 12:35-37; Luuk. 20:41-44)

⁴¹ Kolkii Farrisiintii isu yimaadeen ayaa Ciise wax weyddiiyey,

⁴² oo wuxuu ku yidhi, Yuu idinla yahay Masiixu? Waa ina ayo? Kolkaasay ku yidhaahdeen, Waa ina Daa'uud.

⁴³ Wuxuu ku yidhi, Haddaba Daa'uud sidee buu Ruuxa ugaga yeedhay Rabbi? isagoo leh,

⁴⁴ Rabbigu wuxuu Sayidkayga ku yidhi,
Midigtayda fadhiiso,
Ilaa aan cadaawayaashaada cagahaaga
hoostooda geliyo.

⁴⁵ Haddaba Daa'uud hadduu ugu yeedhay
isaga Sayid, sidee buu wiilkiisa u yahay? ⁴⁶
Ninna hadal uguma jawaabi karin, oo
maalintaas dabadeed ninna kuma dhicin inuu
mar dambe wax weyddiiyo.

23:1

23:10

23

*Ciise Wuxuu Canaantay Culimmadii Iyo
Farrisiintii*

(Mar. 12:38-40; Luuk. 11:37-54; 20:45-47)

¹ Dabadeed Ciise ayaa dadkii badnaa iyo
xertiisii la hadlay,

² oo wuxuu ku yidhi, Culimmada iyo
Farrisiinta waxay ku fadhiistaan kursiga Muuse.

³ Haddaba wax walba oo ay idiin sheegaan
inaad dhawrtaan, dhawra oo yeela, laakiin
siday sameeyaan ha samaynina, waayo, wax
bay yidhaahdaan, mana sameeyaan.

⁴ Waxay isku xidhxidhaan culaabo culculus
oo waxay saaraan dadka garbihiisa, laakiin
iyagu dooni maayaan inay fartooda ku
dhaqaajiyaan.

⁵ Laakiin shuqulkooda oo dhan waxay u sameeyaan in dadku arko, waayo, xirsiyadooda way ballaadhiyaan, oo faraqa dharkoodana way weyneeyaan;

⁶ waxay jecel yihiin meelaha hore oo diyaafadaha, iyo kursiyada hore oo sunagogyada,

⁷ iyo salaanta suuqa, iyo in dadku ugu yeedhaan, Macallin.

⁸ Laakiin yaan laydiinku yeedhin, Macallin, waayo, mid baa macallinkiinna ah, idinkuna kulli walaalo baad tihiin.

⁹ Ninna dhulka ha ugu yeedhina aabbe, waayo, mid baa Aabbihii ah, kaasuu waa kan jannada ku jira.

¹⁰ Yaan laydiinku yeedhin sayiddo, waayo, mid baa sayidkiinna ah, kaasuu waa Masiixa.

23:11

23:18

¹¹ Laakiin kan idiinku weyn waa inuu ahaado midiidinkinna.

¹² Oo ku alla kii isa sarraysiiya waa la hoosaysiin doonaa, oo ku alla kii is-hoosaysiiyana waa la sarraysiin doonaa.

¹³ Laakiin waa idiin hoog, culimmo iyo Farrisiin yahay oo labawejiilayaasha ahu, waayo, boqortooyada jannada ayaad dadka ka xidhaan, maxaa yeelay, idinku ma gashaan, oo kuwa gelayana uma deysaan inay galaan.

¹⁴ Waa idiin hoog, culimmo iyo Farrisiin yahay, labawejiilayaasha ahu, waayo, waxaad laasataan guryaha carmallada, oo tukashooyin dhaadheer ayaad istusid u tukataan, sidaa darteed waxaad heli doontaan xisaab aad u daran.

¹⁵ Waa idiin hoog, culimmo iyo Farrisiin yahay, labawejiilayaasha ahu, waayo, badda iyo dhulka waxaad u wareegtaan inaad mid soo hadaysaan, oo kolkuu sidaas noqdo, waxaad ka dhigtaan wiilka jahannamada laba kol in idinka badan idinka.

¹⁶ Waa idiin hoog, hoggaamiyayaal yahow indhaha la'u oo leh, Ku alla kii macbudka ku dhaarta, waxba ma aha, laakiin ku alla kii dahabkii macbudka ku dhaarta, wuxuu ku dhaartay waa lagu leeyahay.

¹⁷ Doqonno yahow indhaha la'u, kee baa weyn, dahabka iyo macbudka dahabka quduus ka dhiga?

¹⁸ Oo weliba waxaad leedihiin, Ku alla kii meesha allabariga ku dhaarta waxba ma aha, laakiin ku alla kii ku dhaarta hadiyadda dul saaran, wuxuu ku dhaartay waa lagu leeyahay.

23:19

23:27

¹⁹ Indhoolayaal yahow, haddaba kee baa weyn, hadiyadda iyo meesha allabariga oo hadiyadda quduus ka dhigta?

²⁰ Haddaba kan meesha allabariga ku dhaartaa, wuxuu ku dhaartaa iyada iyo wixii dul saaran oo dhanba.

²¹ Oo kii macbudka ku dhaartaa, wuxuu ku dhaartaa isaga iyo kan dhex degganba.

²² Oo kii jannada ku dhaartaana, wuxuu ku dhaartaa carshiga Ilaah iyo kan ku dul fadhiyaba.

²³ Waa idiin hoog, culimmo iyo Farrisiin yahay, labawejiilayaasha ahu, waayo, reexaanta iyo kabsarta iyo kamuunta toban meelood ayaad meel ka bixisaan, oo waxaad dhaafteen wixii sharciga ugu cuslaa, waxaa weeye xukunka iyo naxariista iyo iimaanka. Waxaad lahaydeen inaad waxan samaysaan oo aydnaan kuwa kale dhaafin.

²⁴ Hoggaamiyayaal yahow indhaha la'u oo kaneecada iska miira oo awrka liqa.

²⁵ Waa idiin hoog, culimmo iyo Farrisiin yahay, labawejiilayaasha ahu, waayo, koobka iyo saxanka dushaad ka nadiifisaan, laakiin gudaha waxaa ka buuxa dulun iyo damacbadnaan.

²⁶ Farrisi yahow indhaha la'u, horta koobka gudaha ka nadiifi in dushiisuna nadiifsanaato.

²⁷ Waa idiin hoog, culimmo iyo Farrisiin yahay, labawejiilayaasha ahu, waayo, waxaad u eg tihiin xabaalo la caddeeyey, kuwa dushoodu

u eg tahay wax qurxoon, laakiin hoosta waxaa ka buuxa lafo dad dhintay iyo wasakh oo dhan.

23:28

23:36

²⁸ Sidaas oo kalena idinku dusha waxaad dadka ugu eg tihiin dad xaq ah, laakiin gudaha waxaa idinka buuxa labawejiilenimo iyo dembi.

²⁹ Waa idiin hoog, culimmo iyo Farrisiin yahay, labawejiilayaasha ahu, waayo, waxaad dhistaan xabaalaha nebiyada, oo waxaad qurxisaan qabriyada kuwii xaq ahaa;

³⁰ oo waxaad tidhaahdaan, Haddii aanu waagii awowayaashayo joogi lahayn, annagu kala ma aannan qayb galneen kuwii dhiigga nebiyada qabay.

³¹ Sidaasaad isugu marag furaysaan inaad tihiin wiilasha kuwii nebiyada dilay.

³² Idinku haddaba dhammaystira qiyaastii awowayaashiin.

³³ Abeesooyin yahow, dhal jilbisay, sidee baad uga baxsan doontaan xisaabta jahannamada?

³⁴ Sidaa darteed, waxaan idiin soo dirayaa nebiyo iyo kuwa xigmadda leh iyo culimmo. Qaarkood waad dili doontaan oo iskutallaabta ku godbi doontaan, qaarkoodna sunagogyadiinna ayaad ku karbaashi doontaan, oo magaalo ilaa magaalo ayaad ku silcin doontaan,

³⁵ inuu dushiinna ku soo dego dhiiggii xaqaa
ahaa oo dhulka ku daatay oo dhan oo laga
bilaabo dhiigga Haabiil kii xaqaa ahaa ilaa
dhiigga Sakariyas ina Barakiyas kan aad ku
disheen meesha quduuska ah iyo meeshii
allabariga dhexdooda.

³⁶ Runtii waxaan idinku leeyahay,
Waxyaalahan oo dhan ayaa qarnigan ku dul
degi doona.

Ciise Wuu U Ooyay Yeruusaalem

(Luuk. 13:34-35)

³⁷ Yeruusaalemay, Yeruusaalemay, tan nebiyada dishoy oo kuwa loo soo diray dhagxisoy! Intee baan marar badan jeclaaday inaan carruurtaada u soo ururiyo xataa sida dooradu carruurteeda baalasheeda hoostooda ugu ururiso, laakiin idinku ma aydnaan jeclayn.

¹⁴⁸ Bal eega, gurigiinnii waa laydiin daayay isagoo cidla ah.

³⁹ Waayo, waxaan idinku leeyahay, Ima arki doontaan hadda dabadeed ilaa aad tidhaahdaan, Waxaa barakaysan kan Rabbiga magiciisa ku imanaya.

24

Ciise Wuxuu Sii Sheegay Dumidda Macbudka

(Mar. 13:1-2; Luuk. 21:5-6)

¹ Ciise ayaa macbudka ka baxay, oo intuu tegayay ayaa xertiisii u timid inay tusaan dhismaha macbudka.

¹⁴ Oo goortuu Buur Saytuun fadhiistay, xertii ayaa keli ahaan ugu timid oo waxay ku yidhaahdeen, Noo sheeg, Goormay waxyaalahanu ahaan doonaan, oo calaamada

² Laakiin wuu u jawaabay oo wuxuu ku yidhi, Miyaydnaan waxyaalahan oo dhan arkaynin? Runtii waxaan idinku leeyahay, Halkan lagu dul dayn maayo dhagax dhagax kale dushiisa oo aan la dumin doonin.

Belaayooyinka Imanaya

(Mar. 13:3-23; Luuk. 21:7-24)

24:4

24:14

imaatinkaaga iyo dhammaadka wakhtiga duniidu maxay ahaan doontaa?

⁴ Ciise ayaa u jawaabay oo wuxuu ku yidhi, Iska eega yaan laydin khiyaanayn.

⁵ Waayo, qaar badan ayaa magacayga ku iman doona, oo waxay odhan doonaan, Anigu waxaan ahay Masiixa, oo qaar badan ayay khiyaanayn doonaan.

⁶ Oo waxaad maqli doontaan dagaallo iyo dagaallo hadalhayntood. Iska jira, hana baqanina, waayo, waxaasu waa inay dhacaan, laakiin dhammaadku weli weeye.

⁷ Waayo, quruunba quruun bay ku kici doontaa, boqortooyona boqortooyo, oo waxaa meelo kala duwan ka dhici doona abaaro iyo dhulgariir.

⁸ Waxan oo dhammu waa bilowga hoogagga.

⁹ Markaasaa dhib laydiin gaysan doonaa, waana laydin dili doonaa, oo magacayga aawadiis ayaa quruumaha oo dhammi idiin nebcaan doonaan.

¹⁰ Maarkaas qaar badan ayaa xumaan doona, midba mid buu gacangelin doonaa, wayna isnebcaan doonaan.

¹¹ Waxaa kici doona nebiyo badan oo been ah, oo qaar badan ayay khiyaanayn doonaan.

¹² Dembigu waa badnaan doonaa, taa aawadeed qaar badan jacaylkoodu waa yaraan doonaa.

¹³ Laakiin kii adkaysta ilaa ugu dambaysta, kaasaa badbaadi doona.

¹⁴ Oo injiilkan boqortooyada ayaa dunida oo dhan lagu wacdiyi doonaa inuu marag u noqdo

24:15

24:26

Quruumaha oo dhan, dabadeedna ugudambaysta ayaa iman doonta.

¹⁵ Haddaba goortaad aragtaan waxa baas oo hallaynta ah ee lagaga hadlay nebi Daanyeel, oo taagan meesha quduuska ah (kii akhriyaa ha garto),

¹⁶ markaas kuwa Yahuudiya joogaa, buuraha ha u carareen.

¹⁷ Kii guri fuushanuna yaanu u soo degin inuu wixii gurigiisa ku jira soo qaato.

18 Kii beerta joogaana yaanu dib ugu noqon inuu dharkiisa soo qaato.

19 Laakiin waa u hoog kuwa uurka leh iyo kuwa wakhtigaas ilmo nuujinaya.

20 Barya inaan cararkiinnu noqon wakhtiga qabowga ama sabtida.

21 Waayo, markaas waxaa jiri doona dhib weyn sida mid aan jirin tan iyo dunida bilowgeedii ilaa hadda, mana jiri doonto weligeed.

22 Oo haddaan wakhtigaas la gaabin ninna ma uu badbaadeen, laakiin kuwa la doortay aawadood ayaa wakhtigaas loo gaabin doonaa.

23 Maarkaas haddii laydinku yidhaahdo, Waa kan Masiixa ama waa kaas, ha rumaysanina.

24 Waayo, waxaa kici doona Masiixyo been ah iyo nebiyo been ah, oo waxay samayn doonaan calaamooyin waaweyn iyo yaabab, si ay xataa kuwa la doortay u khiyaaneeyaan hadday u suurtoowdo.

25 Bal eega, horaan idiinku sheegaye.

26 Haddaba hadday idinku yidhaahdaan, Bal eega, wuxuu joogaa cidlada, ha u bixina. Bal

24:27

24:32

eega, wuxuu joogaa qolalka qarsoon, ha rumaysanina.

²⁷ Waayo, sida hillaacu bari uga yimaado oo u ifiyo galbeed, sidaas oo kale ayaa imaatinka Wiilka Aadanahu ahaan doonaa.

²⁸ Meel alla meeshii bakhtigu yaal, halkaas ayaa gorgorraduna isugu ururi doonaan.

Imaatinka Wiilka Aadanaha

(Mar. 13:24-27; Luuk. 21:25-28)

²⁹ Laakiin dhibta wakhtigaas dabadeed, kolkiiba qorraxdu waa madoobaan doontaa, dayuxuna ma nuuri doono, xiddiguhuna cirka waa ka soo dhici doonaan, xoogagga cirkana waa la gariirin doonaa.

³⁰ Markaasaa waxaa cirka ka soo muuqan doona calaamada Wiilka Aadanaha, markaas ayaa qolooyinka dhulka oo dhammu barooran doonaan, oo waxay arki doonaan Wiilka Aadanaha oo daruuraha cirka ku imanaya isagoo leh xoog iyo ammaan weyn.

³¹ Oo wuxuu soo diri doonaa malaa'igihiisa oo wata buun weyn, oo kuwuu doortay ayay ka soo ururin doonaan afarta jahood cirka meesha ugu fog ilaa meesheeda kale.

Soo Jeedid Baa Loo Baahan Yahay

(Mar. 13:28-37; Luuk. 21:29-36; 17:26-30)

³² Haddeer geedka berdaha ah masaal ka garta. Intii laantiisu curdan tahay oo caleemo

bixinayso, waxaad garanaysaan inuu roobku dhow yahay.

24:33

24:44

³³ Idinkuna sidaas oo kale goortaad waxan oo dhan aragtaan, garta inuu dhow yahay oo albaabbada ag joogo.

³⁴ Runtii waxaan idinku leeyahay, Qarniganu ma idlaan doono intaanay waxan oo dhammi dhicin.

³⁵ Cirka iyo dhulku waa idlaan doonaan, laakiinse ereyadaydu ma idlaan doonaan.

³⁶ Laakiin maalintaas iyo saacaddaas ninna waxba kama oga, malaa'igaha jannada iyo Wiilka toona, midna ma oga, Aabbahay keliya maahee.

³⁷ Sida wakhtigii Nuux ahaa, sidaas oo kale ayaa imaatinka Wiilka Aadanahu ahaan doonaa.

³⁸ Waayo, siday wax u cunayeen oo wax u cabbayeen, oo u guursanayeen oo loogu guurinayay maalmihii daadka hortiisa ilaa maalintii Nuux doonnida galay,

³⁹ wayna garan waayeen ilaa daadkii yimid oo kulligood wada qaaday, sidaas oo kale ayaa imaatinka Wiilka Aadanahu ahaan doonaa.

⁴⁰ Markaas laba nin ayaa beerta ku jiri doona, mid waa la qaadi doonaa, midna waa laga tegi doonaa.

⁴¹ Laba naagood ayaa dhagax wax ku shiidi doona, mid waa la qaadi doonaa, midna waa laga tegi doonaa.

⁴² Haddaba soo jeeda, waayo, ma aad ogidin maalinta Rabbigiinnu imanayo.

⁴³ Laakiin tan ogaada, odayga reerku hadduu ogaan lahaa wakhtiga tuuggu imanayo, wuu soo jeedi lahaa, oo ma uu daayeen in gurigiisa la jebiyo.

⁴⁴ Sidaa darteed idinkuna diyaar ahaada,

waayo, saacad aydnaan u malaynaynin ayaa
Wiilka Aadanahu imanayaa.

*Masaalka Ku Saabsan Addoommadii Aaminka
Ahaa Iyo Kuwii Aan Aaminka Ahayn
(Luuk. 12:42-46)*

⁴⁵ Haddaba yuu yahay addoonka aaminka
ah oo caqliga leh, kan sayidkiisu dadka gurigiisa
u sarreeysiiyey inuu cuntada siiyo
wakhtigeeda?

⁴⁶ Waxaa barakaysan addoonkaas kan
sayidkiisu goortuu yimaado uu helayo isagoo
sidaas samaynaya.

⁴⁷ Runtii waxaan idinku leeyahay, Wuxuu
leeyahay oo dhan ayuu ka sarreeysiin doonaa
isaga.

⁴⁸ Laakiin haddii addoonkaas sharka leh
qalbigiisa ka yidhaahdo, Sayidkaygu waa
raagay,

⁴⁹ oo uu bilaabo inuu garaaco kuwii la
shaqayn jiray, oo uu wax la cuno oo wax la
cabbo kuwa sakhraanka ah,

⁵⁰ addoonkaas sayidkiisu wuxuu iman
doonaa maalin aanu filayn iyo saacad aanu
ogayn,

⁵¹ oo waa kala jeexi doonaa oo wuxuu ka
dhigi doonaa mid qayb la hela

labawejiilayaasha. Halkaa waxaa jiri doonta baroor iyo ilko jirriqsi.

25

Masaalka Ku Saabsan Tobankii Gabdhood

¹ Haddaba boqortooyada jannada waxaa loo ekaysiin doonaa toban gabdhood oo bikrado ah, kuwa intay laambadahooda qaateen, u baxay inay ninka arooska ah ka hor tagaan.

² Shantood waxay ahaayeen doqonno, shanna caqli bay lahaayeen.

25:3

25:14

³ Kuwii doqonnada ahaa laambadahoodii bay qaateen, laakiin saliid ma ay qaadan.

⁴ Kuwa caqliga lahaase laambadahoodii bay qaateen iyo weelal saliidu ku jirto.

⁵ Laakiin ninkii arooska ahaa waa raagay, taas daraaddeed ayay wada lulmoodeen oo seexdeen.

⁶ Habeenbadhkiise gaylo ayaa yeedhay, Arooskii waa soo socdaaye, soo baxa oo ka hor taga.

⁷ Markaasaa bikradihii oo dhammu wada kaceen oo laambadahoodii hagaajiyeen.

⁸ Kuwii doqonnada ahaa waxay kuwii caqliga lahaa ku yidhaahdeen, Saliiddiinna wax

naga siiya, waayo, laambadahayagii waa demayaan.

⁹ Laakiin kuwii caqliga lahaa ayaa u jawaabay oo waxay ku yidhaahdeen, Maya, waaba intaas oo ay nagu filnaan waydaa annaga iyo idinka; bal u taga kuwa iibiya oo ka soo iibsada.

¹⁰ Markay tageen inay soo iibsadaan, ninkii arooska ahaa ayaa yimid, oo kuwii diyaarka ahaa ayaa la galay guriga arooska, albaabkiina waa la xidhay.

¹¹ Dabadeedna waxaa yimid bikradihii kale, oo waxay yidhaahdeen, Sayidow, Sayidow, naga fur.

¹² Laakiin wuu u jawaabay oo ku yidhi, Runtii waxaan idinku leeyahay, Anigu idin garan maayo.

¹³ Haddaba soo jeeda, waayo, garan maysaan maalinta ama saacadda.

Masaalka Ku Saabsan Talantiyaasha

¹⁴ Maxaa yeelay, waa sidii nin dal kale tegaya, oo addoommadiisii u yeedhay oo xoolihiisii u dhiibay.

25:15

25:24

¹⁵ Mid wuxuu siiyey shan talanti, midna wuxuu siiyey laba, midna wuxuu siiyey mid; mid kasta sidii tabartiisu ahayd, markaasuu dhoofay.

16 Isla markiiba kii shantii talanti helay ayaa tegey oo ku baayacmushtaray, oo wuxuu faa'iiday shan talanti oo kale.

17 Sidaas oo kale kii labada helayna, laba kale ayuu faa'iiday.

18 Kii midka helayse, wuu baxay oo dhulka qoday oo lacagtii sayidkiisii ayuu ku qariyey.

19 Wakhti dheer dabadeed sayidkii addoommadaas ayaa yimid oo ka xisaab qaatay.

20 Kii shantii talanti helay ayaa yimid oo keenay shan talanti oo kale, oo wuxuu ku yidhi, Sayidow, waxaad ii dhiibtay shan talanti; eeg, shan talanti oo kale ayaan ka faa'iiday.

21 Sayidkiisii ayaa ku yidhi, Si wanaagsan baad yeeshay, addoon yahow wanaagsan oo aaminka ahu. Wax yar ayaad aamin ku ahayd, wax badan baan madax kaaga dhigayaa. Farxadda sayidkaaga gal.

22 Kii labadii talanti helayna waa yimid oo yidhi, Sayidow, waxaad ii dhiibtay laba talanti; eeg, laba talanti oo kale ayaan ka faa'iiday.

23 Sayidkiisii ayaa ku yidhi, Si wanaagsan baad yeeshay, addoon yahow wanaagsan oo aaminka ahu. Wax yar ayaad aamin ku ahayd, wax badan baan madax kaaga dhigayaa. Farxadda sayidkaaga gal.

24 Kii talantigii keliya helayna waa u yimid oo ku yidhi, Sayidow, waan ku garanayay inaad tahay nin qalbi engegan, oo aad wax ka guratid

meel aanad wax ku beeran oo aad wax ka urursatid meel aanad wax ku firdhin.

²⁵ Waana baqay, oo intaan tegey ayaan talantigaagii dhulka ku qariyey. Bal eeg, waa kan kaagii.

²⁶ Markaasaa sayidkiisii u jawaabay oo ku yidhi, Addoon yahow sharka leh oo caajiska ahu, waad ogayd inaan wax ka gurto meel aanan wax ku beeran, oo aan wax ka urursado meel aanan wax ku firdhin.

²⁷ Haddaba waxaad lahayd inaad lacagtayda u dhiibto kuwa baangiga jooga, oo goortaan soo noqdo, waxayga iyo faa'iido ayaan qaadan lahaa.

²⁸ Haddaba talantigii ka qaada oo u dhiiba kan tobanka talanti haya.

²⁹ Waayo, mid walba oo wax haysta waa la siin doonaa, waana loo badin doonaa, kii aan waxba haysanse waa laga qaadi doonaa xataa wuxuu haysto.

³⁰ Oo addoonka aan waxtarka lahayn ku tuura gudcurka dibadda ah. Halkaas waxaa jiri doonta baroor iyo ilko jirriqsi.

Maalinta Xisaabta

³¹ Goortii Wiilka Aadanahu ammaantiisa ku

yimaado, isaga iyo malaa'igaha oo dhan, markaasuu carshiga ammaantiisa ku fadhiisan doonaa.

³² Quruumaha oo dhan ayaa hortiisa lagu soo ururin doonaa oo wuxuu u kala sooci doonaa mid mid sida adhiirku u kala sooco idaha iyo riyaha.

³³ Idaha wuxuu joojin doonaa midigtiisa, riyahana bidixdiisa.

25:34

25:43

³⁴ Markaasaa Boqorku kuwa midigtiisa jooga ku odhan doonaa, Kaalaya, kuwa Aabbahay barakeeyeyow, oo dhaxla boqortooyada tan iyo aasaaskii dunida laydiin diyaargareeyey.

³⁵ Waayo, waan gaajooday oo cuntaad i siiseen, waan harraadsanaa oo waad i waraabiseen, qariib baan ahaa oo waad i soo dhoweeyseen,

³⁶ waan qaawanaa oo dhar baad i huwiseen, waan buqay oo waad i soo booqateen, xabsi baan ku jiray oo waad ii timaadeen.

³⁷ Markaasaa kuwa xaq ahu u jawaabi doonaan iyagoo leh, Sayidow, goormaannu ku aragnay adigoo gaajaysan oo aannu cunto ku siinnay, ama adigoo harraadsan oo aannu ku waraabinnay?

38 Goormaannu ku aragnay adigoo qariib ah oo aannu ku soo dhowaynay ama adigoo qaawan oo aannu wax ku huwinnay?

39 Goormaannu ku aragnay adigoo buka ama adigoo xabsi ku jira oo aannu kuu nimid?

40 Markaasaa Boqorkii u jawaabi doonaa oo ku odhan doonaa, Runtii waxaan idinku leeyahay, In alla intaad u samayseen mid ka mid ah walaalahaygan u yaryar, waad ii samayseen.

41 Markaasuu kuwa bidixdiisa jooga ku odhan doonaa, Kuwa yahow inkaarano, iga taga oo gala dabka weligiis ah kan Ibliiska iyo malaa'igihiisa loo diyaargareeyey.

42 Waayo, waan gaajooday, cuntana ima aydnaan siin, waan harraadsanaa, imana aydnaan waraabin.

43 Qariib baan ahaa, imana aydnaan soo dhowayn, waan qaawanaa, dharna ima aydnaan

huwin, waanan bukey oo xabsi ku jiray oo ima aydnaan soo booqan.

⁴⁴ Iyaguna markaasay u jawaabi doonaan oo ku odhan doonaan, Sayidow, goormaannu ku aragnay adigoo gaajaysan ama harraadsan ama qariib ah ama qaawan ama buka ama xabsi ku jira oo aannu ku kalmayn waynay?

⁴⁵ Markaasuu u jawaabi doonaa oo ku odhan doonaa, Runtii waxaan idinku leeyahay, In alla intaad u samayn weydeen mid ka mid ah kuwan u yaryar, anigana waad ii samayn weydeen.

⁴⁶ Kuwanuna waxay geli doonaan taqsiirta weligeed ah, kuwa xaq ahuse waxay geli doonaan nolosha weligeed ah.

26

Shirqoolkii Ciise Loo Dhigay

(Mar. 14:1-2; Luuk. 22:1-2; Yoox. 11:45-53)

¹ Waxaa dhacay goortii Ciise hadalladan oo dhan dhammeeyey, inuu xertiisii ku yidhi,

² Waxaad og tihiin laba maalmood dabadeed inay tahay Iiddii Kormaridda, oo Wiilka Aadanaha waxaa loo gacangelinayaa in iskutallaabta lagu qodbo.

³ Markaasaa wadaaddadii sare iyo waayeelladii dadka waxay isku urursadeen barxadda wadaadkii sare oo Kayafas la odhan jiray.

⁴ Oo waxay ka wada hadleen si ay Ciise khiyaano ugu qabtaan oo ay u dilaan.

26:5

26:14

⁵ Laakiin waxay yidhaahdeen, Yaanay noqon wakhtiga iidda si aan rabshad dadka uga dhex kicin.

Ciise Oo Beytaniya Lagu Subkay

(Mar. 14:3-9; Yoox. 12:1-8)

⁶ Ciise goortuu Beytaniya joogay oo ku jiray guriga Simoon kii baraska qabi jiray,

⁷ waxaa u timid naag haysa weel *alabastar ah oo cadar qaali ah ku jiro, oo waxay ku shubtay madaxiisa intuu cuntada u fadhiyey.

⁸ Laakiin xertu goortay arkeen, way cadhoodeen oo waxay yidhaahdeen, Khasaaradanu maxay ku noqotay?

⁹ Waayo, kan waxaa lagu iibin kari lahaa wax badan oo masaakiinta la siin lahaa.

¹⁰ Ciise goortuu gartay ayuu ku yidhi, Maxaad naagta u dhibaysaan? Shuqul wanaagsan ayay igu samaysaye.

¹¹ Waayo, masaakiintu mar walba way idinla jiraan, aniguse mar walba idinlama joogo.

¹² Waxay cadarkan jidhkayga ugu shubtay inay aasniintayda ii diyaargarayso.

¹³ Runtii waxaan idinku leeyahay, Dunida oo dhan meel alla meeshii injiilkan lagu wacdiyo, waxay samaysay ayaa xusuusteeda lagaga hadli doonaa.

Yuudas Khiyaanadiisa

(Mar. 14:10-11; Luuk. 22:3-6)

¹⁴ Markaas mid laba-iyo-tobankii ka mid ahaa oo Yuudas Iskariyod la odhan jiray ayaa u tegey wadaaddada sare

* **26:7** alabastar = dhagax cad.

26:15

26:22

¹⁵ oo ku yidhi, Maxaad doonaysaan inaad i siisaan? Anna waan idiin soo gacangelin doonaaye. Oo waxay bixiyeen soddon gogo' oo lacag ah.

¹⁶ Markaas dabadeed wuxuu doonayay goor wanaagsan oo uu u soo gacangeliyo.

Cashadii Ugu Dambaysay

(Mar. 14:12-26; Luuk. 22:7-23; Yoox. 13:21-30; 1 Kor. 11:23-25)

¹⁷ Maalintii ugu horraysay oo Iiddii Kibistii aan khamiirka lahayn xertii ayaa Ciise u timid oo waxay ku yidhaahdeen, Xaggee baad

doonaysaa inaannu kuu diyaargarayno inaad cuntid cashada Iidda Kormaridda?

¹⁸ Wuxuu yidhi, Magaalada gala oo hebel u taga oo waxaad ku tidhaahdaan, Macallinkii wuxuu leeyahay, Wakhtigaygii waa dhow yahay, gurigaaga ayaan cashada Iidda Kormaridda kula samaysanayaa xertayda.

¹⁹ Xertii waa samaysay sida Ciise ku amray oo cashada Iidda Kormariddii ayay diyaargareeyeen.

²⁰ Goortii makhribkii la gaadhay, laba-iyotobankii xerta ahaa ayuu cunto ula fadhiistay,

²¹ oo intay wax cunayeen ayuu ku yidhi, Runtii waxaan idinku leeyahay, Midkiin ayaa i gacangelin doona.

²² Markaasay aad iyo aad u caloolxumaadeen, oo waxay bilaabeen in mid kastaa ku yidhaahdo, Ma aniga baa, Sayidow?

26:23

26:31

²³ Wuu u jawaabay oo wuxuu ku yidhi, Kii saxanka gacanta ila gesha kaasaa i gacangelin doona.

²⁴ Wiilka Aadanahu waa baxayaa, siday u qoran tahay, laakiin hoog waxaa leh ninkaas Wiilka Aadanaha gacangelinaya. Waxaa ninkaas u wanaagsanaan lahayd inaanu dhalan.

²⁵ Yuudas oo ah kii gacangeliyey ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Ma aniga baa, Sayidow? Wuxuu ku yidhi, Waad tidhi.

²⁶ Oo intay wax cunayeen, Ciise ayaa kibis qaaday oo barakeeyey, wuuna jejebiyey oo xertii siiyey oo yidhi, Qaata oo cuna. Tanu waa jidhkaygiye.

²⁷ Kolkaasuu koobkii qaaday oo mahadnaqay oo siiyey iyaga, oo wuxuu ku yidhi, Kulligiin ka cabba.

²⁸ Waayo, kanu waa dhiiggayga axdiga cusub kan kuwo badan loo daadshay dembidhaafkooda aawadiis.

²⁹ Laakiin waxaan idinku leeyahay, Hadda dabadeed anigu kama cabbi doono midhahan geedka canabka ah ilaa maalinta aan iyadoo cusub idinkula cabbayo boqortooyada Aabbahay dhexdeed.

³⁰ Goortay gabay ammaan ah ku gabyeen waxay u baxeen Buur Saytuun.

Ciise Wuxuu Sii Sheegay Xertiisa Ka Tegiddooda (Mar. 14:27-31; Luuk. 22:31-34; Yoox. 13:36-38)

³¹ Markaasaa Ciise wuxuu ku yidhi, Caawa kulligiin waa iga xumaan doontaan, waayo, waxaa qoran, Adhijirkaan dili doonaa oo idaha foofka ahu waa kala firdhi doonaan.

³² Laakiin markii kuwii dhintay layga sara kiciyo, dabadeed ayaan Galili hortiin tegi doonaa.

³³ Laakiin Butros ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Hadday kulli kaa xumaadaan, anigu weligay kaa xumaan maayo.

³⁴ Ciise wuxuu ku yidhi, Runtii waxaan kugu leeyahay, Caawa qudheeda intaan diiqu ciyin, saddex kol ayaad i dafiri doontaa.

³⁵ Butros wuxuu ku yidhi, In kastoo aan leeyahay inaan kula dhinto, kolleyba ku dafiri maayo. Xertii oo dhammuna sidaasay wada yidhaahdeen.

Ciise Oo Beer Getsemane Ku Jiray

(Mar. 14:32-42; Luuk. 22:39-46)

³⁶ Markaasaa Ciise la yimid iyaga meel Getsemane la odhan jiray, oo wuxuu xertii ku yidhi, Halkan fadhiista intii aan halkaas tegayo oo ku soo tukanayo.

³⁷ Oo wuxuu watay Butros iyo labada wiil oo Sebedi, oo wuxuu bilaabay inuu calool xumaado oo tiiraanyoodo.

³⁸ Markaasuu ku yidhi, Naftaydu aad bay u calool xun tahay tan iyo dhimasho; halkan jooga oo ila soo jeeda.

³⁹ Waxoogaa ayuu hore u socday, oo wejigiisuu u dhacay oo tukaday isagoo leh,

Aabbow, hadday suurtoowdo, koobkanu ha i dhaafo, hase ahaatee, yaanay noqon sidaan doonayo laakiin sidaad doonaysid ha noqoto.

⁴⁰ Xertii ayuu u yimid, oo wuxuu arkay iyagoo hurda, oo wuxuu Butros ku yidhi, Waa sidee?

26:41

26:49

Miyaad kari weydeen inaad saacad keliya ila soo jeeddaan?

⁴¹ Soo jeeda oo tukada inaydnaan jirrabaadda gelin. Ruuxu waa diyaar, laakiin jidhku waa itaal daranyahay.

⁴² Haddana mar labaad ayuu tegey oo tukaday isagoo leh, Aabbow, haddii aanay suurtoobin in koobkanu i dhaafo anigoo cabba maahee, sidaad doonaysid ha noqoto.

⁴³ Mar kale ayuu yimid oo arkay iyagoo hurda, waayo, indhahoodu lulmay la cuslaayeen.

⁴⁴ Wuu iska daayay oo haddana ka tegey, oo mar saddexaad ayuu tukaday isagoo haddana hadalkii oo kale ku hadlaya.

⁴⁵ Markaasuu xertii u yimid oo ku yidhi, Hadda seexda oo nasta. Bal eega, saacaddii waa dhow dahay, oo Wiilka Aadanaha ayaa dembilayaal loo gacangelinayaa.

⁴⁶ Kaca aan tagnee. Eega, kii i gacangelin lahaa waa soo dhow yahay.

*Ciise Waa La Qabtay**(Mar. 14:43-50; Luuk. 22:47-53; Yoox. 18:3-12)*

⁴⁷ Oo intuu weli hadlayay ayaa Yuudas oo laba-iyto-bankii ka mid ahaa yimid, isaga iyo dad aad u badan oo seefo iyo ulo sita. Waxay ka yimaadeen wadaaddada sare iyo waayeellada dadka.

⁴⁸ Kii gacangeliyey ayaa calaamo kula ballamay oo ku yidhi, Mid alla midkaan dhunkado waa isagii ee qabta.

⁴⁹ Kolkiiba Ciise buu u yimid oo ku yidhi, Nabad, Macallimow; wuuna dhunkaday.

26:50

26:58

⁵⁰ Kolkaasaa Ciise ku yidhi, Saaxiibow, maxaad u timid? Markaasay yimaadeen, oo gacmahooda ayay Ciise saareen oo qabteen.

⁵¹ Oo bal eeg, mid ka mid ah kuwii Ciise la jiray ayaa gacanta fidiyey, oo seeftiisa soo bixiyey, oo wuxuu ku dhuftay wadaadka sare addoonkiisii, oo dheg buu ka gooyay.

⁵² Markaasaa Ciise ku yidhi, Seeftaada meesheedii ku celi, waayo, kuwa seefo qaada oo dhammu seef bay ku halligmi doonaan.

⁵³ Ma waxaad u malaynaysaa inaanan Aabbahay baryi karin oo uusan haddeer ii soo diri karin malaa'igo laba iyo toban guuto ka badan?

⁵⁴ Haddaba sidee buu u noqon doonaa
Qorniinku kan leh, Waa in sidaasu noqotaa?

⁵⁵ Saacaddaas qudheeda ayaa Ciise dadkii
badnaa ku yidhi, Ma waxaad iila soo baxdeen
seefo iyo ulo inaad i qabataan sidaan tuug
ahay? Maalin walbaba macbudka ayaan fadhiyi
jiray oo wax bari jiray, imana aydnaan qabsan.

⁵⁶ Laakiin waxan oo dhan ayaa noqday in
qorniinka nebiyadu rumoobo. Markaasaa xertii
oo dhammu ka wada tageen oo carareen.

*Ciise Waxaa Lagu Xukumay Wadaadka Sare
Hortiisii*

*(Mar. 14:53-65; Luuk. 22:54-55, 63-71; Yoox.
18:12-14, 19-24)*

⁵⁷ Kuwii Ciise qabtay waxay u geeyeen
Kayafas oo ahaa wadaadkii sare, ilaa meeshii
culimmada iyo waayeelladu ku urursanaayeen.

⁵⁸ Laakiin Butros baa meel fog ka soo daba
socday ilaa barxadda wadaadkii sare, wuuna

26:59

26:68

galay oo askartii la fadhiistay inuu
ugudambaysta arko.

⁵⁹ Wadaaddadii sare iyo shirkii oo dhan
ayaa waxay dooneen markhaati been ah oo
Ciise ka gees ah si ay u dilaan.

⁶⁰ Waase heli waayeen, in kastoo
markhaatiyaal badan oo been ahu yimaadeen.

Laakiinse dabadeed waxaa yimid laba,

⁶¹ oo waxay yidhaahdeen, Kanu wuxuu yidhi, Waan karayaa inan macbudka Ilaah dudumiyo oo saddex maalmood ku dhiso.

⁶² Markaasaa wadaadkii sare istaagay oo ku yidhi, Miyaanad waxba ka jawaabayn? Kuwanu waxay kugu marag furayaan waa maxay?

⁶³ Laakiin Ciise waa iska aamusay. Kolkaasaa wadaadkii sare wuxuu ku yidhi, Ilaaha nool ayaan kugu dhaarinayaa ee noo sheeg inaad tahay Masiixa oo ah Wiilka Ilaah, iyo in kale.

⁶⁴ Ciise ayaa ku yidhi, Waad tidhi. Hase ahaatee waxaan idinku leeyahay, Hadda dabadeed waxaad arki doontaan Wiilka Aadanaha oo fadhiya midigta xoogga Ilaah oo ku imanaya daruuraha cirka.

⁶⁵ Markaasaa wadaadkii sare dharkiisii jeexjeexay isagoo leh, Wuu caytamay. Maxaynu markhaatiyaal weli ugu baahan nahay? Bal eega, haddeer waad maqasheen caytanka.

⁶⁶ Maxay idinla tahay? Way u jawaabeen oo ku yidhaahdeen, Wuxuu istaahilaa dhimasho.

⁶⁷ Markaasay wejiga kaga candhuufeen oo garaaceen. Qaarna waa dharbaaxeen,

⁶⁸ oo waxay ku yidhaahdeen, Noo sheeg, Masiixow. Yuu yahay kan kugu dhuftay?

Butros Baa Dafiray Ciise

(Mar. 14:66-72; Luuk. 22:56-62; Yoox. 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Butros wuxuu fadhiyey barxadda dibadda ah, markaasaa gabadh u timid oo waxay ku tidhi, Adiguna waxaad la jirtay Ciisihii reer Galili.

⁷⁰ Laakiin dhammaantood ayuu ku hor dafiray oo wuxuu ku yidhi, Anigu garan maayo waxaad leedahay.

⁷¹⁵ Goortuu iridda tegey mid kale ayaa aragtay, oo waxay kuwii halkaas joogay ku tidhi, Kanu wuxuu la jiray Ciisihii reer Naasared. ⁷² Haddana dhaar ayuu ku dafiray oo yidhi, Anigu garan maayo ninka.

⁷³ Waxoogaa yar dabadeed kuwii ag taagnaa ayaa u yimid oo Butros ku yidhi, Run weeye, adiguna midkood baad tahay, waayo, hadalkaaga ayaa ku muujinaya.

⁷⁴ Markaasuu bilaabay inuu caytamo oo ku dhaarto inaanu ninka garanayn. Kolkiiba diiqii baa ciyey.

¹⁵ Goortii aroortii la gaadhay wadaaddadii sare iyo waayeelladii dadka oo dhan ayaa Ciise wax ka gees ah ka wada hadlay si ay u dilaan.

⁷⁵ Markaasaa Butros wuxuu xusuustay hadalkii Ciise ku hadlay, Diiqu intaanu ciyin saddex goor ayaad i dafiri doontaa. Markaasuu baxay oo aad u ooyay.

27

Ciise Waxaa Loo Dhiibay Bilaatos Oo Ahaa

Taliyaha Reer Rooma

(Mar. 15:1; Luuk. 23:1-2; Yoox. 18:28-32)

27:2

27:10

² Markaasay xidheen oo kaxeeyeen, oo waxay u dhiibeen taliyihii Bilaatos ahaa.

Yuudas Dhimashadiisa

³ Markaas Yuudas, oo ahaa kii gacangeliyey, goortuu arkay in la xukumay, ayuu isqoomameeyey, oo soddonkii gogo' oo lacagta ahaa ayuu wadaaddadii sare iyo waayeelladii ku celiyey,

⁴ oo wuxuu ku yidhi, Waan dembaabay markaan gacangeliyey dhiig eed la'. Laakiin waxay ku yidhaahdeen, Maxaa noogu jira? Yeelkaa.

MATAYOS

clix

MATAYOS

⁵ Markaasuu lacagtii macbudka gudihiisa ku daadshay oo ka tegey, wuuna baxay oo isdeldelay.

⁶ Kolkaasaa wadaaddadii sare lacagtii qaadeen oo waxay yidhaahdeen, Xalaal ma aha in khasnadda quduuska ah lagu rido, waayo, waa dhiig iibkiis.

⁷ Markaasay ka wada hadleen oo waxay ku iibsadeen dhulka dheriyasameeyaha in shisheeyaha lagu aaso.

⁸ Sidaa darteed ilaa maanta dhulkaas waxaa loogu yeedhaa dhulkii dhiigga.

⁹ Markaas waxaa noqotay wixii nebi Yeremyaah lagaga hadlay markuu yidhi, Waxay qaateen soddonkii gogo' oo lacagta ahaa oo ah iibkii lagu qiimeeyey isaga, kii bini Israa'iil ku qiimeeyeen.

¹⁰ Waxayna ka bixiyeen dhulka dheriyasameeyaha sida Rabbigu iigu amray.

27:11

27:20

Ciise Oo Bilaatos Hor Taagan

(Mar. 15: 2-15; Luuk. 23:3-5, 13-25; Yoox.

18:33--19:16)

¹¹ Ciise wuxuu hor istaagay taliyaha, oo taliyihiina waa weyddiiyey oo ku yidhi, Ma

Boqorkii Yuhuudda baad tahay? Ciisena wuxuu ku yidhi, Waad tidhi.

¹² Goortii wadaaddadii sare iyo waayeelladii ay ashtakeeyeen, waxba uma uu jawaabin.

¹³ Markaasaa Bilaatos ku yidhi, Miyaanad maqlaynin waxa badan oo ay kugu marag furayaan?

¹⁴ Laakiin uguma uu jawaabin xataa eray keliya, sidaa darteed taliyihii ayaa aad ula yaabay.

¹⁵ Taliyihii waxaa caadadiisu ahayd inuu iidda dadka u sii daayo maxbuuskay doonayaan.

¹⁶ Markaasay waxay lahaayeen maxbuus caan ah oo la odhan jiray Baraabbas.

¹⁷ Haddaba goortay isu urureen, Bilaatos ayaa ku yidhi, Iyamaad doonaysaan inaan idiin sii daayo? Baraabbas ama Ciise kan Masiixa la yidhaahdo?

¹⁸ Waayo, wuxuu ogaa inay hinaaso ugu soo dhiibeen.

¹⁹ Kolkuu kursiga xukumaadda ku fadhiistay ayaa naagtiisii farriin u soo dirtay oo waxay ku tidhi, Ha dhex gelin xaajada ninkaas xaq ah, waayo, maanta anigoo ku riyoonaya isaga, ayaan aad iyo aad u xanuunsaday.

²⁰ Laakiin wadaaddadii sare iyo waayeelladii waxay dadkii badnaa

oggolaysiiyeen inay Baraabbas weyddiistaan,
Ciisena la dilo.

27:21

27:29

²¹ Laakiin taliyihii ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Labadooda kee baad doonaysaan inaan idiin sii daayo? Waxay yidhaahdeen, Baraabbas.

²² Markaasaa Bilaatos wuxuu ku yidhi, Haddaba maxaan ku sameeyaa Ciise kan Masiixa la yidhaahdo? Kulligood waxay wada yidhaahdeen, Iskutallaabta ha lagu qodbo.

²³ Oo wuxuu yidhi, Waayo, waa maxay sharkuu falay? Laakiin aad bay u sii qayliyeen oo yidhaahdeen, Iskutallaabta ha lagu qodbo.

²⁴ Bilaatos goortuu arkay inuusan waxba ka tari karin in rabshad kacdo maahee, ayuu biyo qaatay oo dadka hortooda ku gacmo dhaqday oo wuxuu yidhi, Anigu waan ka eedla'ahay ninkan xaq ah dhiiggiisa. Idinku yeelkiinna.

²⁵ Dadkii oo dhammu waa wada jawaabeen oo yidhaahdeen, Dhiiggiisu annaga iyo carruurtayadaba ha dul saarnaado.

²⁶ Markaasuu Baraabbas u sii daayay, oo goortuu Ciise karbaashay ayuu u dhiibay in iskutallaabta lagu qodbo.

Ciise Waa Lagu Qodbay Iskutallaabta

(Mar. 15:16-32; Luuk. 23:26-43; Yoox. 19:17-27)

²⁷ Markaasaa taliyaha askartiisii waxay Ciise geeyeen guriga taliyaha, oo waxay isaga ku soo ururiyeen askartii oo dhan.

²⁸ Dharkiisii ayay ka qaadeen oo waxay u geliyeen dhar guduudan.

²⁹ Markaasay taaj qodxan uga taxeen oo madaxiisay saareen, cawsduurna gacantiisa midigtaa ayay u geliyeen, oo intay hortiisa jilba

27:30

27:40

joogsadeen oo ku majaajiloodeen ayay waxay ku yidhaahdeen, Nabad, Boqorka Yuhuuddow.

³⁰ Wayna ku candhuufeen, markaasay cawsduurkii ka qaadeen oo madaxay kaga dhufteen.

³¹ Oo goortay ku majaajiloodeen dabadeed ayay dharkii ka qaadeen oo dharkiisii bay u geliyeen, markaasay wadeen in iskutallaabta lagu qodbo.

³² Goortay soo baxeen, waxay arkeen nin reer Kuranaya ah oo Simoon la odhan jiray, kan ay ku qasbeen inuu iskutallaabtiisa u qaado.

³³ Oo goortay yimaadeen meel Golgota la odhan jiray, tan la yidhaahdo meeshii dhakada,

³⁴ waxay siiyeen inuu cabbo khamri xammeeti lagu daray, goortuu dhadhamiyeyse wuu diiday inuu cabbo.

³⁵ Oo goortay iskutallaabta ku qodbeen, dharkiisay qaybsadeen, wayna saami riteen si

wixii nebigu ku hadlay u noqdaan, Dharkaygii bay qaybsadeen oo maradaydii bay saami u riteen.

³⁶ Meeshaasna ayay fadhiisteen oo dhawreen.

³⁷ Waxay meel madaxiisa ka korraysa ku qoreen ashtakadii lagu ashtakeeyey oo leh, KANU WAA CIISE BOQORKA YUHUUDDA.

³⁸ Markaasaa waxaa iskutallaabo lagu la qodbay laba tuug, mid midigta, midna bidixda.

³⁹ Kuwii ag marayayna waa caayeen, oo intay madaxooda luleen,

⁴⁰ waxay yidhaahdeen, Kaaga macbudka duminayow oo saddex maalmood ku dhisayow, isbadbaadi, haddii aad tahay Wiilka Ilaah, oo ^{27:41} ^{27:50} iskutallaabta ka soo deg.

⁴¹ Sidaas oo kale ayaa wadaaddada sare ugu majaajiloodeen, iyaga iyo culimmada iyo waayeelladaba, oo waxay yidhaahdeen,

⁴² Kuwa kale ayuu badbaadiyey, qudhiisa isma badbaadin karo. Waa Boqorka Israa'iil; haddeer iskutallaabta ha ka soo dego, annaguna waannu rumaysan doonnaaye.

⁴³ Ilaah buu isku halleeyey, haddeer ha bixiyo hadduu isaga ku faraxsan yahay, waayo, wuxuu yidhi, Waxaan ahay Wiilka Ilaah.

⁴⁴ Tuugaggii iskutallaabaha lagu la qodbayna sidaas oo kale ayay u caayeen.

*Ciise Waa Dhintay**(Mar. 15:33-41; Luuk. 23:44-49; Yoox. 19:28-30)*

⁴⁵ Hadda saacaddii lixaad ilaa saacaddii
sagaalaad dhulka oo dhammu gudcur buu ahaa.

⁴⁶ Abbaaraha saacaddii sagaalaad Ciise ayaa
cod weyn ku dhawaaqay oo yidhi, Eloy, Eloy,
lama sabakhtani, waxaa weeye, Ilaahayow,
Ilaahayow, maxaad ii dayrisay?

⁴⁷ Kuwa halkaas taagnaa qaarkood ayaa
goortay maqleen, yidhi, Kanu wuxuu u
yeedhayaa Eliyaas.

⁴⁸ Kolkiiba midkood baa orday oo qaaday
geed isbonji la yidhaahdo, oo khal uga soo
buuxshay, oo intuu cawsduur saaray ayuu
siiyey inuu cabbo.

⁴⁹ Kuwa kale ayaa yidhi, Daaya aynu
aragnee inuu Eliyaas yimaado oo badbaadiyo.

⁵⁰ Markaasaa Ciise goortuu mar kale cod
weyn ku dhawaaqay, ruuxii bixiyey.

27:51

27:60

⁵¹ Oo bal eeg, daahi macbudka ayaa kor ilaa
hoos laba u kala dillaacay, dhulkiina waa
gariiray, dhagaxyadiina waa kala dildillaaceen.

⁵² Xabaalihiina waa furmeen, oo quduusiin
badan oo hurdayna meydadkoodii waa la
kiciyey.

⁵³ Sarakiciddiisa dabadeed ayay xabaalaha
ka soo baxeen, oo waxay galeen magaalada

guduuska ah, oo waxay u muuqdeen dad badan.

⁵⁴ Boqol-u-taliyihii iyo kuwii la jiray oo Ciise dhawrayay, goortay arkeen dhulgariirkii iyo wixii dhacay, aad bay u bageen oo yidhaahdeen, Runtii, kanu wuxuu ahaa Wiilkii Ilaah.

⁵⁵ Waxaana halkaas joogay dumar badan oo meel fog ka eegayay, kuwii Ciise ka soo raacay Galili oo u adeegi jiray isaga,

⁵⁶ oo waxaa ku dhex jirtay Maryantii reer Magdala, iyo Maryan oo ahayd Yacquub iyo Yoosee hooyadood, iyo wiilashii Sebedi hooyadood.

Ciise Waa La Aasay

(Mar. 15:42-47; Luuk. 23:50-56; Yoox. 19:38-42)

⁵⁷ Goortay casarkii ahayd waxaa yimid nin reer Arimataya oo hodan ah oo Yuusuf la odhan jiray, oo isaguna Ciise xertiisa ahaa.

⁵⁸ Kaasu wuxuu u tegey Bilaatos oo ka baryay Ciise meydkiisii. Markaasaa Bilaatos amray in loo dhiibo.

⁵⁹ Yuusuf goortuu meydkiisii qaaday ayuu kafan nadiif ah ku duudduubay,

⁶⁰ oo wuxuu geliyey xabaashiisii cusbayd, tan uu dhagax ka qoday, oo xabaashii afkeedii

wuxuu ku soo giringiriyey dhagax weyn, wuuna ka tegey.

⁶¹⁶ Oo halkaas waxaa joogay Maryantii reer Magdala iyo Maryantii kale, oo waxay fadhiyeen meel xabaashii ka soo hor jeedda.

⁶¹⁷ Maalintii dambe oo ku xigtay Maalintii Diyaargarayska, wadaaddadii sare iyo Farrisiintii waxay u wada yimaadeen Bilaatos,

⁶³ oo waxay ku yidhaahdeen, Sayidow, waxaannu xusuusan nahay in khaa'inkaasu yidhi, intuu weli noolaa, Saddex maalmood dabadeed waan soo sara kacayaa.

⁶⁴ Haddaba amar in xabaashii aad loo dhawro ilaa maalinta saddexaad inaan xertiisu iman oo xadin oo aanay dadka ku odhan, Kuwii dhintay wuu ka soo sara kacay, oo aanay khiyaanada dambe ka sii xumaan tii hore.

¹⁶ Sabtidii dabadeed goortii waagii beryayay maalintii ugu horraysay ee toddobaadka, Maryantii reer Magdala iyo Maryantii kale waxay u yimaadeen inay xabaashii arkaan.

¹⁷ Oo bal eeg, waxaa jiray dhulgariir weyn, waayo, malaa'igta Rabbiga ayaa intay samada ka

⁶⁵ Bilaatos wuxuu ku yidhi, Waardiyayaal baad leedihiin. Taga oo adkeeya in alla intaad adkayn taqaaniin.

⁶⁶ Markaasay tageen, iyaga iyo waardiyayaashii, oo xabaashay soo adkeeyeen, dhagixiina way shaabadeeyeen.

28

*Ciise Waa Ka Soo Sara Kacay Kuwii Dhintay
(Mar. 16:1-18; Luuk. 24:1-12; Yoox. 20:1-10)*

28:3

MATAYOS 28:12

soo degtay timid oo dhagixii ka giringirisay oo ku dul fadhiisatay.

³ Midabkeedu wuxuu u ekaa hillaac, dharkeeduna wuxuu u caddaa sida baraf cad.

⁴ Oo cabsi aawadeed kuwii ilaalinayay waa gariireen, oo waxay noqdeen sida meydad.

⁵ Malaa'igtii ayaa u jawaabtay oo naagihii ku tidhi, Ha baqina, waayo, waxaan ogahay inaad doonaysaan Ciise, kan iskutallaabta lagu qodbay.

⁶ Halkan ma joogo, waayo, wuu sara kacay siduu yidhi. Bal kaalaya oo arka meeshii Rabbigu jiifay.

⁷ Dhaqso u taga, oo waxaad xertiisii ku tidhaahdaan, Kuwii dhintay ayuu ka soo sara kacay, oo wuu idin hor marayaa ilaa Galili.

Halkaasna waad ku arki doontaan. Bal eega, waan idiin sheegaye.

⁸ Dhaqsoba waxay xabaashii kala tageen baqdin iyo farxad weyn, oo waxay u ordeen inay xertiisa u warramaan.

⁹ Kolkaasaa Ciise ka hor yimid oo ku yidhi, Nabad. Markaasay u dhowaadeen oo intay cagihiisa qabteen ayay caabudeen.

¹⁰ Markaasaa Ciise wuxuu ku yidhi, Ha baqina. Taga oo walaalahay u sheega inay Galili tagaan, oo halkaasay igu arki doonaan.

¹¹ Intay sii socdeen ayaa waardiyayaashii qaarkood magaaladii yimid, oo waxay wadaaddadii sare uga warrameen wixii dhacay oo dhan.

¹² Iyaguna goortay waayeelladii la shireen oo ay wada hadleen, ayay askartii lacag badan siiyeen,

28:13

MATAYOS 28:20

¹³ oo waxay ku yidhaahdeen, Waxaad tidhaahdaan, Xertiisii ayaa habeennimo timid oo xadday isaga intii aannu hurudnay.

¹⁴ Oo haddii taliyihii waxan maqlo, waannu rumaysiinaynaa oo waannu idiin welwel tiraynaa.

¹⁵ Markaasay lacagtii qaateen oo yeeleen sidii lagu yidhi. Hadalkanu maalintaas ilaa

maanta waa ku dhex firdhisanaa Yuhuudda.

*Ciise Wuxuu Galili Ugu Muuqday Koob Iyo
Tobankii Xertiisa Ahaa*

¹⁶ Markaasaa koob-iyto-tobankii xerta ahaa
Galili tageen ilaa buurtii Ciise kula ballamay.

¹⁷ Oo goortay arkeen isagii, way caabudeen,
laakiin qaar baa shakiyey.

¹⁸ Oo Ciise ayaa u yimid oo la hadlay, oo
wuxuu ku yidhi, Amar oo dhan ayaa samada iyo
dhulka laygu siiyey.

¹⁹ Haddaba taga, oo quruumaha oo dhan
xer ka dhiga, oo ku baabtiisa magaca Aabbaha
iyo

Wiilka iyo Ruuxa Quduuskaa,

²⁰ oo bara inay dhawraan wax walba oo aan
idinku amray, oo bal eega had iyo goor ayaan
idinla joogaa xataa ilaa wakhtigu dhammaado.

INJIILKASIDA MARKOS UQORAY

*Yooxanaa Baabtiisaha Iyo Farriintii Uu Waday
(Mat. 3:1-12; Luuk. 3:1-17)*

¹ Bilowgii injiilkii Ciise Masiix, oo ah
Wiilka Ilaah.

² Sidii Nebi Isayos u qoray,
Eeg, waxaan hortaada soo dirayaa
wargeeyahayga,
Kan jidkaaga diyaargarayn doona;

³ Waa codka kan cidlada kaga qaylinaya,
Jidka Rabbiga hagaajiya, Waddooyinkiisa
toosiya.

⁴ Waxaa yimid Yooxanaa kan cidlada
dadka ku baabtiisayay oo ku wacdiyeyey
baabtiiskii toobadda dembidhaafka aawadiis. ⁵
Markaasaa waxaa u soo baxay dadkii
Yahuudiya oo dhan iyo kuwii Yeruusaalem oo

dhan, oo kulligoodna Webi Urdun ayuu ku baabtiisay, iyagoo dembiyadooda qiranaya. ⁶ Yooxanaa wuxuu guntanaa dharkiisii dhogorta geel ahaa, oo suun meged ahna dhexduu ku xidhnaa, oo wuxuu cunay ayax iyo malab dibadeed.

⁷ Oo wax buu wacdiyey oo yidhi, Waxaa iga daba imanaya ku iga itaal weyn, kan aanan istaahilin inaan foororsado oo aan yeelmihii kabihiisa furo.

1:8

1:15

⁸ Anigu waxaan idinku baabtiisay biyo, isaguse wuxuu idinku baabtiisi doonaa Ruuxa Quduuska ah.

Ciise Waa La Baabtiisay

(Mat. 3:13-17; Luuk. 3:21-22)

⁹ Wakhtigaas waxay noqotay in Ciise ka yimid

Naasared tii Galili, oo Yooxanaa baa Webi Urdun ku baabtiisay isagii.

¹⁰ Markiiba intuu biyihii ka soo baxay wuxuu arkay samooyinkii oo kala dillaacay iyo Ruuxii oo sidii qoolley oo kale dushiisa ugu soo degaya.

¹¹ Waxaa samooyinka ka yimid cod leh, Adigu waxaad tahay Wiilkayga aan jeclahay oo aan ku faraxsanahay.

Shayddaan Baa Isku Dayay Inuu Ciise Duufsado

(Mat. 4:1-11; Luuk. 4:1-13)

¹² Oo markiiba Ruuxii baa xaggii cidlada u eryay.

¹³ Afartan maalmood buu cidlada joogay, Shayddaan baana jirrabay oo wuxuu la jiray dugaagga, malaa'igahuna waa u adeegeen.

Bilowgii Wacdiga Ciise

(Mat. 4:17; Luuk. 4:14-15)

¹⁴ Kolkii Yooxanaa la qabtay dabadeed, Ciise wuxuu yimid Galili, oo wuxuu dadka ku wacdiyey injiilka Ilaah,

¹⁵ wuxuuna yidhi, Wakhtigii waa buuxsamay, oo boqortooyadii Ilaah waa soo dhowaatay; toobadkeena oo injiilka rumaysta.

Ciise Wuxuu U Yeedhay Xertiisii U Horraysay

(Mat. 4:18-22; Luuk. 5:1-11)

1:16

1:24

¹⁶ Markuu badda Galili ag marayay, wuxuu arkay Simoon iyo walaalkiis Andaros, iyagoo shabag badda ku tuuraya, waayo, waxay ahaayeen kuwa kalluun jillaabta.

¹⁷ Ciise wuxuu ku yidhi, I soo raaca. Waxaan idinka dhigayaa kuwa dadka jillaabta.

¹⁸ Markiiba shabagyadoodii way ka tageen, wayna raaceen.

¹⁹ Markuu cabbaar socday, wuxuu arkay Yacquub ina Sebedi iyo walaalkiis Yooxanaa, iyagoo doonnida dhexdeeda shabagyadoodii ku hagaajinaya.

²⁰ Markiiba wuu u yeedhay. Kolkaasay aabbahood Sebedi iyo shaqaalayaasha kaga soo tageen doonnida, oo isagay raaceen.

*Ciise Wuxuu Kafarna'um Ku Bogsiyey Jinnoole
(Luuk. 4:31-37)*

²¹ Markaasay Kafarna'um galeen, oo markiiba sabtida wuxuu galay *sunagogga oo dadka wax baray.

²² Waxayna la yaabeen wax bariddiisa, waayo, wuxuu wax u barayay sida mid amar leh, oo uma uu baraynin sida culimmada.

²³ Markaasaa waxaa sunagoggoodii ku jiray nin jinni wasakh leh qaba, wuuna qayliyey, oo wuxuu yidhi,

²⁴ Maxaa inoo dhexaya, Ciise reer Naasaredow? Ma waxaad u timid inaad na baabbi'iso? Anigu waa ku garanayaa kii aad tahay Kan Quduuska ah ee Ilaah.

* **1:21** sunagog = guri lagu tukado.

²⁵ Ciise baa canaantay oo ku yidhi, Aamus oo ka soo bax.

²⁶ Goortii jinnigii wasakhda lahaa gilgilay oo cod weyn ku qayliyey, ayuu ka soo baxay.

²⁷ Kulligoodba ayay la wada yaabeen, sidaa aawadeed iyaga dhexdooda way isweyddiiyeen oo yidhaahdeen, Waa maxay waxani? Ma wax barid cusub baa? Xataa jinniyadii wasakhda lahayd amar buu ku amraa, wayna yeelaan.

²⁸ Markiiba warkiisii waa gaadhay dhulkii Galili ku wareegsanaa oo dhan.

Ciise Wuxuu Bogsiiyey Butros Soddohdiis Iyo Dad Kale Oo Badan

(Mat. 8:14-17; Luuk. 4:38-41)

²⁹ Oo markiiba kolkay sunagoggii ka soo baxeen, waxay galeen guriga Simoon iyo Andaros, iyaga iyo Yacquub iyo Yooxanaaba.

³⁰ Simoon soddohdiis baa qandho la jiiiftay, oo kolkiiba waxay isaga u sheegeen wax iyada ku saabsan.

³¹ Markaasuu u soo dhowaaday oo gacanteeda qabtay oo uu kiciyey. Kolkiiba qandhadii waa ka baxday oo ay u adeegtay iyaga.

³² Makhribkii goortay qorraxdii dhacday, waxay u keeneen kuwa buka oo dhan iyo kuwa jinniyo qaba.

³³ Markaasaa dadkii magaalada oo dhan albaabka ku soo ururay.

³⁴ Oo wuxuu bogsiiyey dad badan oo cudurro kala cayncayn ah qabay, dadkana jinniyo badan buu ka saaray, oo uma oggolaanin jinniyadu inay hadlaan, waayo, isagay garanayeen.

1:35

1:45

Ciise Gooni Ahaan Buu U Tukaday

(Luuk. 4:42-44)

³⁵ Aroortii hore intaan weli waagii beryin ayuu kacay oo wuxuu tegey meel cidla ah, halkaasuuna ku soo tukanayay.

³⁶ Markaasaa Simoon iyo kuwii la jiray ka daba tageen.

³⁷ Goortay heleen waxay ku yidhaahdeen, Dadka oo dhan baa ku doondoonaaya.

³⁸ Wuxuu ku yidhi, Aan tagno magaalooyinka inoo dhow, inaan halkaasna wax ku wacdiyo; waayo, taas aawadeed ayaan u imid.

³⁹ Wuxuu galay sunagogyadoodii Galili ku yiil oo dhan; dadkana ayuu ka wacdiyey, jinniyadiina ayuu dadka ka saaray. *Baraslihii La Bogsiiyey*

(Mat. 8:1-4; Luuk. 5:12-16)

⁴⁰ Markaasaa waxaa u yimid nin baras leh, wuuna jilba joogsaday oo baryay, oo ku yidhi, Haddaad doonaysid waad i daahirin kartaa.

⁴¹ Kolkaasaa Ciise u naxariistay, oo intuu gacantiisa soo taagay, ayuu taabtay oo ku yidhi, Waa doonayaa ee daahirsanow.

⁴² Kolkiiba baraskii waa ka baxay, oo wuu daahirsanaaday.

⁴³ Ciisena aad buu u xukumay, oo markiiba ayuu iska diray,

⁴⁴ oo ku yidhi, Ninna waxba ha kala hadlin, laakiin tag oo wadaadka istus. Waxaad daahirsanaantaada u bixisaa wixii uu Muuse amray, marag iyaga ha u ahaatee.

⁴⁵ Laakiin wuu baxay oo bilaabay inuu aad u naadiyo oo warka faafiyo, taas aawadeed kol

dambe Ciise magaaladuu bayaan u geli kari waayay, laakiin wuxuu joogay dibadda ee meelo cidla ah, meel kastana waa looga yimid.

2

Curyaankii La Bogsiiyey

(Mat. 9:1-8; Luuk. 5:17-26)

¹ Dhawr maalmood dabadeed goortuu haddana Kafarna'um galay, waxaa la maqlay inuu guriga joogo.

² Markaasaa waxaa is-urursaday dad badan, sidaa daraaddeed meel ay joogsadaan ayay ka waayeen xataa albaabka hortiiisii, oo iyaga ayuu ereygii kula hadlay.

³ Kolkaasay u yimaadeen oo nin curyaan ah u keeneen, waxaana siday afar qof.

⁴ Goortay u soo dhowaan kari waayeen dadkii badnaa daraaddiis ayay saqafka dusha ka fureen meeshuu joogay. Goortii ay jebsheen, waxay ka soo dejiyeen sariirtii ninkii curyaanka ahaa ku jiifay.

⁵ Ciise kolkuu rumaysadkoodii arkay, ayuu ninkii curyaanka ahaa ku yidhi, Wiilkow, dembiyadaadu waa cafiyan yihiin.

⁶ Laakiin halkaa waxaa joogay qaar culimmada ah oo iska fadhiyey oo qalbiyadooda ka fikirayay, oo waxay isku yidhaahdeen,

⁷ Ninkanu muxuu sidan ugu hadlayaa? Wuu caytamayaa. Ayaa dembiyo cafiyi kara Ilaah keliya maahee?

⁸ Kolkiiba Ciise ruuxiisuu ka ogaaday inay sidaas qalbiyadooda ka fikirayaan, oo wuxuu ku
2:9 MARKOS 2:16

yidhi, Maxaad waxan qalbiyadiinna ugaga fikiraysaan?

⁹ Iyamaa hawl yar, in curyaanka lagu yidhaahdo, Dembiyadaadu waa cafiyan yihiin, ama in lagu yidhaahdo, Kac oo sariirtaada qaado oo soco?

¹⁰ Laakiin si aad ku garataan in Wiilka Aadanahu dhulka ku leeyahay amar uu dembiyada ku cafiyo (ayuu ninkii curyaanka ahaa ku yidhi),

¹¹ Waxaan ku leeyahay, Kac oo sariirtaada qaado oo gurigaaga tag.

¹² Kolkiiba wuu kacay oo sariirtiisii qaatay; wuuna baxay dadkii oo dhan hortooda, sidaa darteed ayay la wada yaabeen, wayna ammaaneen Ilaah, oo waxay yidhaahdeen, Weligayo sidan oo kale ma aannu arag.

U yeedhidda Laawi

(Mat. 9:9-13; Luuk. 5:27-32)

¹³ Haddana wuu u baxay badda xeebteeda, oo dadkii oo dhan baa u yimid, wuuna wax baray.

¹⁴ Goortuu ag marayay, wuxuu arkay Laawi ina Alfayos, isagoo fadhiya meesha cashuurta lagu qaado, oo uu ku yidhi isaga, I soo raac. Wuuna kacay oo raacay.

¹⁵ Waxaa dhacay markii Ciise gurigiisa cunto u fadhiistay in kuwa badan oo cashuurqaadayaal iyo dembilayaal ah Ciise iyo xertiisii la fadhiistay; waayo, way badnaayeen, wayna raaceen.

¹⁶ Culimmadii iyo Farrisiintii markay arkeen isagoo dembilayaal iyo cashuurqaadayaal wax la cunaya, waxay xertiisii ku yidhaahdeen, Waa

2:17

2:22

sidee? Wuxuu wax la cunaa oo la cabbaa cashuurqaadayaal iyo dembilayaal.

¹⁷ Ciise goortuu maqlay ayuu ku yidhi, Kuwa ladan dhakhtar uma baahna, laakiin kuwa buka ayaa u baahan. Uma aan imanin inaan kuwa xaq ah u yeedho, laakiin inaan dembilayaasha u yeedho ayaan u imid.

Wax Soonka Ku Saabsan

(Mat. 9:14-17; Luuk. 5:33-39)

¹⁸ Xertii Yooxanaa iyo Farrisiintii ayaa soomi jiray. Isagay u yimaadeen oo waxay ku yidhaahdeen, Xertii Yooxanaa iyo xertii Farrisiintu maxay u soomaan oo ay xertaadu u soomi weydaa?

¹⁹ Markaasaa Ciise ku yidhi, Dadka aroosku miyay soomi karaan intuu aroosku la joogo? In alla intii aroosku la joogo ma ay soomi karaan.

²⁰ Laakiin waxaa iman doona maalmaha arooska laga qaadi doono, markaasay soomi doonaan maalintaas.

²¹ Ninna karriin cusub kuma tolo dhar duug ah, haddii kale tan cusub ee lagu buuxin lahaa ayaa ka go'da kan duug ah, oo jeexdintu waa ka sii xumaataa.

²² Khamri cusubna qarbeddo duug ah laguma shubo, haddii kale khamrigii cusbaa ayaa qarbeddada kala dildillaacinaya, khamriguna waa daadanayaa, qarbeddaduna waa hallaabayaan, laakiin khamriga cusubse waxaa lagu shubaa qarbeddo cuscusub.

Wax Sabti Dhawrida Ku Saabsan

(Mat. 12:1-8; Luuk. 6:1-5)

²³ Waxaa dhacay inuu sabtidii beeraha dhex marayay, oo xertiisii intay soconayeen ayay bilaabeen inay sabuullada jartaan.

²⁴ Markaasaa Farrisiintii waxay isaga ku yidhaahdeen, Bal eeg, maxay sabtida u samaynayaan wixii aan xalaal ahayn?

²⁵ Wuxuu ku yidhi, Miyaydnaan weligiin akhriyin wixii Daa'uud sameeyey markuu wax u baahnaa oo uu gaajaysnaa, isaga iyo kuwii la jiray?

²⁶ Siduu guriga Ilaah u galay waagii wadaadkii sare ee Aabyaataar, oo uu u cunay *kibistii tusniinta oo aan xalaal uu ahayn dad kale wadaaddada maahee, oo uu siiyey kuwii la jirayna.

²⁷ Markaasaa wuxuu ku yidhi iyaga, Sabtida waxaa loo sameeyey dadka aawadiis ee dadka looma samayn sabtida aawadeed.

²⁸ Sidaa darteed Wiilka Aadanahu waa sayidka sabtida.

3

*Ninkii Gacanta Engegnaa Waa La Bogsiiyey
(Mat. 12:9-14; Luuk. 6:6-11)*

¹ Kol dambe wuxuu galay sunagogga; halkaasna waxaa joogay nin gacan engegan.

² Markaasay fiirinayeen inuu sabtida
bogsiiinayo iyo in kale, si ay u ashtakeeyaan. ³
Kolkaasuu ninkii gacanta engegnaa ku yidhi,
Dhexda isa soo taag.

* **2:26** kibistii tusniinta = kibis gooni ah oo loo bixiyey Ilaah.

3:4

3:12

⁴ Oo wuxuu iyaga ku yidhi, Sabtida
ma xalaal baa in wanaag la falo ama shar;
in naf la badbaadiyo ama la dilo? Laakiin
way iska aamuseen.

⁵ Goortuu iyaga isha mariyey isagoo
cadhaysan oo qalbigiisii ka tiiraanyooday
qalbi engegnaantooda aawadeed, wuxuu
ninkii ku yidhi, Gacanta soo taag.
Kolkaasuu soo taagay, oo gacantiisu way
bogsatay.

⁶ Markaasaa Farrisiintu baxeen, oo
markiiba
waxay kala tashadeen Herodosiintii si ay u
dilaan isaga.

Dad Kaloo La Bogsiiyey

⁷ Laakiin Ciise xertiisii ayuu badda
kula noqday; waxaana raacay dad badan
oo ka yimid
Galili, iyo Yahuudiya,

8 iyo Yeruusaalem, iyo Idumiya, iyo

Webi

Urdun shishadiisa, iyo kuwa ag joogay Turos iyo Siidoon; dad tiro badan goortii ay maqleen waxa weyn ee uu samaynayay ayay u yimaadeen.

9 Xertiisii wuu la hadlay oo wuxuu ku yidhi, Doonni yar ha i sugto dadkii badnaa aawadiis si ayan ii cidhiidhiyin.

10 Waayo, dad badan ayuu bogsiiyey, sidaa daraaddeed ayay waxay ugu kufeen si ay kuwii cudur qabay oo dhan u taabtaan isaga.

11 Oo jinniyada wasakhda lehna goortay arkeen, hortiisii ayay isku tuureen oo qayliyeen, oo waxay yidhaahdeen, Adigu waxaad tahay Wiilka Ilaah.

12 Aad buu u amray inaanay dadka ogeysiinin isaga.

3:13

MARKOS 3:23

Ciise Laba Iyo Tobankiisii Rasuul

(Mat. 10:1-4; Luuk. 6:12-16)

13 Goortaasuu buurta fuulay; wuu u yeedhayna kuwii uu doonayay; wayna u yimaadeen.

¹⁴ Laba iyo toban ayuu soo saaray
inay isaga la joogaan, iyo inuu u diro inay
wax wacdiyaan,

¹⁵ iyo inay u leeyihiin amar ay
cudurro ku bogsiiyaan oo ay jinniyo ku
saaraan.

¹⁶ Waxay ahaayeen Simoon, kan uu
Butros u bixiyey,

¹⁷ iyo Yacquub ina Sebedi, iyo
Yooxanaa,

Yacquub walaalkiis, iyaga wuxuu u bixiyey
Bo'anerges, waxaa weeye wiilashii onkodka,

¹⁸ iyo Andaros, iyo Filibos, iyo
Bartolomayos, iyo Matayos, iyo Toomas,
iyo Yacquub ina

Alfayos, iyo Tadayos, iyo * Simoon reer Kaana,

¹⁹ iyo Yuudas Iskariyod, kii gacangeliyey. *Ciise*
Iyo Be'elsebul

(Mat. 12:22-37; Luuk. 11:14-23; 12:10)

²⁰ Kolkaasuu guri galay; oo dad badan
ayaa haddana ku soo ururay si aanay
karin inay kibis cunaan.

²¹ Xigtadiisii goortay maqleen, ayay u
soo baxeen inay qabtaan, waayo, waxay
yidhaahdeen, Isagu waa waalan yahay.

²² Culimmadii Yeruusaalem ka soo
degeenna waxay yidhaahdeen, Wuxuu

qabaa Be'elsebul, oo madaxda jinniyada ayuu jinniyada ku saaraa.

²³ Kolkaasuu iyagii u yeedhay oo masaallo kugu yidhi, Sidee baa Shayddaan Shayddaan u saari karaa?

* **3:18** Simoon reer Kaana = Simoon Qiroleh.

3:24

3:34

²⁴ Haddii boqortooyo kala qaybsanto, boqortooyadaasu ma taagnaan karto.

²⁵ Haddii gurina kala qaybsamo, gurigaasu ma taagnaan kari doono.

²⁶ Haddii Shayddaanna isku kaco oo qaybsamo, ma taagnaan karo. Laakiin wuxuu leeyahay dhammaansho.

²⁷ Ninna nin xoog leh gurigiisa ma geli karo inuu alaabtiisa dhaco hadduusan kolkii hore ninka xoogga leh xidhin, goortaasuu gurigiisa dhici doonaa.

²⁸ Runtii waxaan idinku leeyahay, Bini-aadmiga waa loo cafiyi doonaa dembiyadii oo dhan iyo caydii ay ku caytamaan;

²⁹ laakiin ku alla kii caaya Ruuxa Quduuska ah, weligiis cafiga heli maayo, laakiin wuxuu eed u leeyahay dembi weligiis ah;

³⁰ waayo, waxay yidhaahdeen, Jinni
wasakh leh ayuu qabaa.

Walaalnimada Runta Ah

(Mat. 12:46-50; Luuk. 8:19-21)

³¹ Markaasaa waxaa yimid walaalihiis
iyo hooyadiis, oo dibadday istaageen,
waxayna u direen cid ugu yeedha.

³² Dad badan baa agtiisa fadhiyey oo
waxay ku yidhaahdeen, Bal eeg,
hooyadaa iyo walaalahaa dibadday
joogaan oo waa ku doonayaan.

³³ Markaasuu u jawaabay oo ku yidhi,
Yaa ah hooyaday iyo walaalahay?

³⁴ Kolkaasuu isha mariyey kuwii
agtiisa fadhiyey oo ku yidhi, Waa kuwan
hooyaday iyo walaalahay!

3:35

MARKOS 4:9

³⁵ Ku alla kii yeela doonistii Ilaah
kaasaa walaalkay iyo walaashay iyo
hooyaday.

4

Masaalka Ku Saabsan Beerreyga

(Mat. 13:1-9; Luuk. 8:4-8)

¹ Haddana wuxuu bilaabay inuu
badda agteeda wax ku baro, oo waxaa u

soo ururay dad badan, sidaa darteed
doonni ayuu fuulay, wuxuuna fadhiistay
badda, dadkii badnaana waxay joogeen
badda xeebteeda.

² Markaasuu wax badan masaallo ku
baray, oo intuu wax barayay ayuu iyaga
ku yidhi,

³ Dhegaysta, waxaa baxay beerrey
inuu wax beero.

⁴ Intuu beerayay qaar baa jidka
geestiisa ku dhacay, kolkaasaa shimbirro
yimaadeen oo cuneen.

⁵ Qaar kalena waxay ku dhaceen
dhul dhagax ah oo aan carro badan
lahayn; kolkiiba way soo baxeen, waayo,
carradu hoos uma dheerayn,

⁶ laakiin qorraxdu goortay soo
baxday way gubteen, waana engegeen,
waayo, xidid ma lahayn.

⁷ Qaar kalena waxay ku dhex
dhaceen qodxan, qodxantiina waa soo
baxday oo ceejisay, oo midho ma ay
dhalin.

⁸ Qaar kalena dhul wanaagsan bay
ku dhaceen, oo intay baxeen ayay koreen
oo midho dhaleen. Mid wuxuu dhalay
soddon, midna lixdan, midna boqol.

⁹ Oo wuxuu ku yidhi, Kan dhego wax lagu maqlo lahu ha maqlo.

4:10

4:19

Sida Loo Isticmaalo Masaallada

(Mat. 13:10-17; Luuk. 8:9-10)

¹⁰ Goortuu keligiis ahaa kuwii la joogay iyo laba-iyo-tobankii wax bay masaalladii ka weyddiiyeen.

¹¹ Kolkaasuu ku yidhi, Idinka waa laydin siiyaa inaad waxa qarsoon ee boqortooyada Ilaah garataan, laakiin kuwa dibadda jooga wax walba waxaa loogu sheegaa masaallo,

¹² si ay goortay arkayaan ayan u arkin, oo si ay goortay maqlayaan ayan u garan, si ayan u soo noqon oo aan loo cafiyin.

Micnaynta Masaalka Beerreyga

(Mat. 13:18-23; Luuk. 8:11-15)

¹³ Wuxuuna iyaga ku yidhi, Miyaydnaan masaalkan garanaynin? Sidee baad masaalladii oo dhan u garan doontaan?

¹⁴ Beerreygu wuxuu beeraa hadalka.

¹⁵ Waa kuwan kuwii jidka yiil meeshii hadalka lagu beeray, oo goortay maqlaan,

MARKOS

clxxxix

Shayddaan baa kolkiiba yimaada oo ka qaada hadalkii lagu beeray iyaga.

¹⁶ Si la mid ahna kuwan waa kuwii dhul

dhagax ah lagu beeray, kuwii goortay hadalkii maqlaanba kolkiiba farxad bay ku qaataan;

¹⁷ xididse isagu ma leh, laakiin wakhti yar bay sii jiraan, markii dambe goortii dhib ama silac u dhoco hadalka aawadiis, markiiba way ka xumaadaan.

¹⁸ Kuwanna waa kuwii qodxanta lagu dhex beeray, kuwa hadalka maqla,

¹⁹ laakiin kawelwelidda dunidan, iyo sasabidda maalka, iyo damacyada wax kale ayaa

4:20

MARKOS 4:28

gala oo hadalkii ceejiya, oo wuxuu noqdaa midhola'aan.

²⁰ Kuwanna waa kuwii dhulka wanaagsan lagu beeray, kuwa hadalka maqla, oo aqbala, oo midho soo dhala, mid soddon, midna lixdan, midna boqol.

*Waxa Laga Barto Laambadda Iyo Abuurka
(Mat. 13:31-35; Luuk. 8:16-18; 13:18-19)*

²¹ Wuxuuna iyaga ku yidhi, Ilays ma waxaa loo keenaa in la hoos geliyo weel

ama sariir? Sow lama saaro meeshii ilayska?

²² Wax qarsoon ma jiro oo aan soo muuqan doonin, oo wax daboolanna ma jiro oo aan bannaan soo bixi doonin.

²³ Haddii nin leeyahay dhego uu wax ku maqlo ha maqlo.

²⁴ Kolkaasuu ku yidhi, U fiirsada waxaad maqlaysaan; qiyaastii aad ku qiyaastaan ayaa laydiinku qiyaasi doona oo ayaa laydiin kordhin doonaa.

²⁵ Kii wax haysta waa la siin doonaa. Kii aan waxba haysanse waa laga qaadi doonaa wuxuu haysto.

²⁶ Wuxuuna yidhi, Sidaa weeye boqortooyadii Ilaah, sida nin abuur dhulka ku daadsha.

²⁷ Isagu waa hurdaa, waana kacaa maalin iyo habeenba, oo abuurku waa baxaa oo weynaadaa, laakiin si ay tahay isagu garan maayo.

²⁸ Dhulka keligiis ayaa midhaha bixiya, horta jirrida, dabadeed sabuulka, dabadeedna sabuulka midho ka buuxsama.

²⁹ Laakiin goortii midhuhu soo bislaadaan, kolkiiba ayuu mindi la galaa, waayo, wakhtigii beergooyaska ayaa yimid.

³⁰ Wuxuuna yidhi, Maxaynu boqortooyadii Ilaah la masaysiinnaa, oo masaalkee baynu u ekaysiinnaa?

³¹ Wuxuu yahay sida iniin khardal oo kale, tan goortii dhulka lagu beero waa ka wada yar tahay iniinaha dhulka ku jira oo dhan.

³² Laakiin goortii la beero way baxdaa oo ka weynaataa dhalatada oo dhan, oo ay laamo waaweyn bixisaa si ay shimbirraha cirku hooskeeda ugu degaan.

³³ Masaallo badan oo tan oo kale ah ayuu ereyga kula hadlay intii ay maqli karayeen.

³⁴ Laakiin masaalla'aan kulama uu hadlin, oo

markay keligood ahaayeen ayuu wax walba xertiisii u fasiray.

Ciisaa Duufaantii Dejiyey

(Mat. 8:23-27; Luuk. 8:22-25)

³⁵ Maalintii qudheedii, goortii makhribkii la gaadhay, wuxuu iyaga ku yidhi, Dhanka kale aan u gudubnee.

³⁶ Goortay dadkii badnaa direen,
isagay wadeen intuu doonnidii ku jiray,
oo doonniyo yaryar oo kalena way la
jireen.

³⁷ Waxaa kacay duufaan weyn oo
dabayl ah, hirarkiina doonniday ku
dhaceen ilaa ay doonnidii buuxsamaysay.

³⁸ Isaguna wuxuu joogay xaggii
dambe ee doonnida isagoo barkin ku
hurda. Markaasay

4:39

MARKOS 5:7

toosiyeen oo ku yidhaahdeen, Macallimow,
miyaanay waxba kula ahayn inaynu lunno?

³⁹ Kolkaasuu kacay oo dabayshii
canaantay, oo badduu ku yidhi, Aamus oo
xasil. Markaasaa dabayshii degtay oo
xawaal weyn baa dhacday.

⁴⁰ Goortaasuu wuxuu iyaga ku yidhi,
Maxaad sidaa ugu baqaysaan? Sidee
baydnaan weli rumaysad u lahayn?

⁴¹ Aad bay u baqeen, oo waxay isku
yidhaahdeen, Haddaba yuu yahay kan
xataa dabaysha iyo badduba yeelaan?

5

Jinnoolihii Reer Gadareni Oo La Bogsiiyey

(Mat. 8:28-34; Luuk. 8:26-39)

¹ Waxay yimaadeen dhanka kale oo badda ilaa dalkii Gadareni.

² Goortuu doonnidii ka degay, kolkiiba waxaa la kulmay nin xabaalaha ka soo baxay oo jinni wasakh leh qaba.

³ Isagu xabaalaha ayuu dhex fadhiyi jiray, oo ninna xataa silsilad kuma xidhi kari jirin.

⁴ Maxaa yeelay, marar badan bir cagaha iyo silsilado waa lagu xidhi jiray, silsiladihiina ayuu iska gooynta jiray, bir cagahana wuu kala jejebin jiray. Ninna ka adkaan kari waayay.

⁵ Weligiiba, habeen iyo maalin, ayuu buuraha iyo xabaalaha joogi jiray isagoo qaylinaya oo dhagaxyona isku jarjaraya.

⁶ Laakiin goortuu Ciise meel fog ka arkay, ayuu ku soo orday oo u sujuuday.

⁷ Markaasuu cod weyn ku qayliyey oo ku yidhi, Maxaa inoo dhexeeya, Ciisow adigoo ah Wiilka

^{5:8} ^{5:18} Ilaaha sarow? Ilaah baan kugu dhaarinayaa, Ha i silcin.

⁸ Waayo, wuxuu ku yidhi, Ka soo bax ninka, jinni wasakh lahow.

⁹ Markaasuu weyddiiyey, Magacaa? Wuxuu ugu jawaabay, Waxaa lay

yidhaahdaa, Liijon, waayo, annagu waa badan nahay.

¹⁰ Aad buuna uga baryay inaanu dalka ka eryin.

¹¹ Buurta sinteedana waxaa joogay daaqsin weyn oo doofaarro ah oo daaqaysa.

¹² Jinniyadii oo dhan baa baryeen, oo waxay ku yidhaahdeen, Noo dir doofaarrada inaannu galno.

¹³ Kolkiiba Ciise baa u fasaxay. Markaasaa jinniyadii wasakhda lahayd baxeen, oo waxay galeen doofaarrada, daaqsiintiina jarka hoos bay uga yacday ilaa badda, baddayna ku bakhtiyeen, waxayna ahaayeen abbaaraha laba kun.

¹⁴ Markaasaa kuwii daajin jiray carareen, oo dadkii magaalada iyo beerahaba ayay u warrameen. Kolkaasaa dadkii u soo baxay inay arkaan wixii dhacay.

¹⁵ Markaasay u yimaadeen Ciise, oo waxay arkeen jinnoolihii isagoo fadhiya oo dhar sita oo miyir qaba, wayna baqeen.

¹⁶ Kolkaasaa kuwii arkay waxay u sheegeen sidii ay u dhacday jinnoolihii iyo warkii doofaarrada.

¹⁷ Markaasay bilaabeen inay baryaan inuu soohdintooda ka noqdo.

¹⁸ Intuu doonnida fuulayay, kii jinniyada qabi jiray ayaa baryay inuu raaco.

5:19

MARKOS 5:27

¹⁹ Ciisese uma fasaxin, laakiin wuxuu ku yidhi, Gurigaaga iyo dadkaaga u tag oo u sheeg waxa weyn oo Rabbigu kuu sameeyey iyo siduu kuugu naxariistay.

²⁰ Kolkaasuu tegey oo bilaabay inuu Dekabolis ku naadiyo waxa weyn oo Ciise u sameeyey, oo dhammaan bay la wada yaabeen.

Yayros Gabadhiisii Iyo Naagtii Dhiigbixidda Qabtay

(Mat. 9:18-26; Luuk. 8:40-56)

²¹ Markii Ciise haddana dhanka kale doonnida ugu gudbay ayaa dad faro badan u soo ururay, isaguna badda agteeda ayuu joogay.

²² Waxaa u yimid taliyayaasha sunagogga midkood ee Yayros la odhan jiray, oo markuu arkay, cagihiisa ayuu isku riday,

²³ oo aad buu u baryay oo ku yidhi, Gabadhaydii yarayd waa sakaraad. Waan ku baryayaa, kaalay oo gacmahaaga saar inay bogsato oo noolaato.

²⁴ Markaasaa Ciise raacay, dad faro badanna waa la socday, wayna cidhiidhiyeen.

²⁵ Waxaa jirtay naag laba iyo toban sannadood dhiigbixid qabtay.

²⁶ Silec badanna ayay dhakhtarro badan ka heshay, oo wixii ay lahayd oo dhanna ayay ku bixisay, mana roonaanin laakiinse way ka sii dartay.

²⁷ Markay Ciise warkiisa maqashay ayay dadkii soo dhex martay oo dhabarkiisa timid, markaasay maradiisa taabatay.

5:28

5:38

²⁸ Waayo, waxay tidhi, Haddaan dharkiisa iska taabto uun, waan bogsanayaa.

²⁹ Kolkiiba bixiddii dhiiggeeda ayaa joogsatay oo waxay jidhkeedii ka garatay inay cudurkii ka bogsatay.

³⁰ Ciise kolkiiba wuxuu iska gartay in xoog ka baxay isagii, oo intuu cidhiidhiga

ku soo jeestay ayuu yidhi, Yaa dharkayga taabtay?

³¹ Xertiisii ayaa ku tidhi, Adigu waad aragtaa dadka badan oo ku cidhiidhinaya. Ma waxaad na leedahay, Yaa i taabtay?

³² Kolkaasuu hareerhiisii ka fiirfiiriyey inuu arko tan waxan samaysay.

³³ Naagtiise waa baqday oo gariirtay iyadoo garanaysa wixii loogu sameeyey. Markaasay timid oo hortiisa ku dhacday oo runtii oo dhan u sheegtay.

³⁴ Kolkaasuu wuxuu iyada ku yidhi, Gabadhay, rumaysadkaaga ayaa ku bogsiiyey. Nabad ku tag, cudurkaagiina ka bogso.

³⁵ Goortuu weli hadlayay waxaa gurigii taliyaha sunagogga ka yimid kuwii yidhi, Gabadhaadii waa dhimatay. Maxaad Macallinka u sii dhibaysaa?

³⁶ Mar alla markuu Ciise maqlay hadalka lagu hadlay, wuxuu taliyaha sunagogga ku yidhi, Ha baqin ee iska rumayso.

³⁷ Ninnana uma oggolaanin inuu raaco, Butros, iyo Yacquub, iyo Yooxanaa oo ahaa Yacquub walaalkiis, maahee.

38 Kolkaasuu yimid gurigii taliyaha
sunagogga, oo wuxuu arkay buuqa iyo
kuwa ooyaya oo aad u barooranaya.

5:39

MARKOS 6:3

39 Goortuu galay wuxuu ku yidhi,
Maxaad sidaas ugu buuqaysaan oo u
ooyaysaan?

Gabadhu ma dhiman, waase huruddaa.

40 Iyaguse aad bay ugu qosleen,
laakiin goortuu kulligood dibadda u
saaray, wuxuu waday gabadhii
aabbeheed iyo hooyadeed iyo kuwii isaga
la jiray, wuxuuna galay meeshii gabadhu
jiiftay.

41 Kolkaasuu gabadhii gacanteeda
qabtay oo ku yidhi, Talita qumi, taasoo
micneheedu yahay, Gabadhay, waxaan ku
leeyahay, Kac.

4 18 Kolkiiba gabadhii waa kacday oo
socotay; waxay jirtay laba iyo toban

18 Goortii sabtida la gaadhay ayuu bilaabay
inuu sunagogga wax ku baro; dad badan oo
maqlayaana way la yaabeen, oo waxay
yidhaahdeen, Ninkanu xaggee buu
waxyaalahan ka helay? Oo xigmaddan la
siiyeyna maxay tahay in xataa shuqulladan oo
xoogga leh gacmihiisu sameeyaan?

sannadood. Dadkuna aad bay ula wada yaabeen.

⁴¹⁹ Aad buu ugu adkeeyey inaan ninna ogaan, wuxuuna u sheegay in cunto la siiyo iyada.

6

Ciise Waa Laga Celiyey Naasared

(Mat. 13:53-58; Luuk. 4:16-30)

¹ Meeshaas ayuu ka tegey oo waddankiisii yimid, xertiisiina way soo raaceen.

6:4

6:13

ahaana miyaanay inala wada joogin? Wayna ka xumaadeen.

⁴ Laakiin Ciise wuxuu ku yidhi, Nebi murwad la' ma jiro, waddankiisa, iyo dadkiisa, iyo gurigiisa dhexdooda maahee.

⁵ Meeshaas shuqul xoog leh kuma samayn karin inuu dhawr buka gacmihiisii saaro oo bogsiiyo mooyaane.

⁶ Wuuna ka yaabay rumaysadla'aantooda aawadeed.

¹⁹ Kanu miyaanu ahayn nijaarkii, ina Maryan, kii walaal u yahay Yacquub, iyo Yoosee, iyo Yuudas, iyo Simoon; gabdhihii walaalihiis

Kolkaasuu tuulooyinka ku wareegay
isagoo wax baraya.

Rasuulladii Shuqulkoodii

(Mat. 10:5-15; Luuk. 9:1-6)

⁷ Kolkaasuu laba-iyo-tobankii u
yeedhay, wuxuuna bilaabay inuu laba
laba u diro. Wuuna siiyey amar ay jinniyo
wasakh leh ku saaraan.

⁸ Wuxuuna ku amray, Waxba safarka
ha u qaadanina ul maahee. Kibis iyo
qandi iyo lacag kiishad ku jirta ha
qaadanina.

⁹ Kabo gashada, laakiin laba khamiis
ha gashanina.

¹⁰ Wuxuuna ku yidhi, Meel walba oo
aad guri ka gashaan, halkaas jooga ilaa
aad ka tegaysaan.

¹¹ Meel alla meeshaan idin soo
dhowayn oo aan idin maqlin, goortaad
halkaas ka tegaysaan, siigada cagihinna
ka dhabaandhaba inay marag ka gees ah
ku ahaato.

¹² Markaasay baxeen oo waxay
wacdiyeen dadkii si ay u toobadkeenaan.

¹³ Jinniyo badan ayay saareen, dad
badan oo buqayna saliid bay mariyeen,
wayna bogsiiyeen.

*Dhimashadii Yooxanaa Baabtiisaha**(Mat. 14:1-12; Luuk. 9:7-9)*

¹⁴ Boqor Herodos ayaa warkii Ciise maqlay, waayo, magiciisa ayaa meel walba laga wada ogaaday. Kolkaasuu yidhi, Yooxanaa Baabtiisaha ayaa kuwii dhintay ka soo sara kacay, sidaa darteeda shuqulladan xoogga leh waa ku dhex jiraan oo shaqaynayaan.

¹⁵ Laakiin qaar kale waxay yidhaahdeen, Waa Eliyaas; qaar kalena waxay yidhaahdeen, Waa nebi, nebiyada kale la mid ah.

¹⁶ Laakiin Herodos goortuu maqlay wuxuu yidhi, Kanu waa Yooxanaa, kii aan madaxa ka gooyay. Kuwii dhintay ayuu ka soo sara kacay.

¹⁷ Waayo, Herodos qudhiisa ayaa cid diray oo Yooxanaa qabtay oo u xabbisay walaalkiis Filibos naagtiisii Herodiya aawadeed, waayo, wuu guursaday,

¹⁸ oo Yooxanaa wuxuu Herodos ku yidhi, Xalaal kuu ma aha inaad naagtii walaalkaa haysatid.

19 Sidaa darteed ayaa Herodiya ka dhiriftay oo doonaysay inay disho, mase karin,

20 waayo, Herodos baa Yooxanaa ka baqay. Wuxuu ogaa inuu yahay nin gumman oo quduus ah, wuuna ilaaliyey. Oo goortuu maqlay waa wareeray, farxadna wuu ku maqlay.

21 Goortii maalin wanaagsan timid, markii la xusuustay dhalashadii Herodos, ayuu diyaafad ugu yeedhay raggiisii waaweynaa iyo saraakiishiisii iyo cuqaashii Galili.

22 Kolkaasaa gabadhii Herodiya qudheedu soo gashay oo cayaartay, oo waxay ka farxisay Herodos iyo kuwii la fadhiyey, kolkaasaa

6:23

6:31

boqorkii baa wuxuu gabadhii ku yidhi, Wax alla wixii aad doonaysidba i weyddiiso, waanan ku siinayaa.

23 Kolkaasuu wuxuu ugu dhaartay, Wax alla wixii aad i weyddiisatidba, waan ku siinayaa ilaa boqortooyadayda badhkeed.

24 Markaasay baxday oo hooyadeed ku tidhi, Maxaan weyddiistaa? Oo waxay tidhi, Madaxa Yooxanaa Baabtiisaha.

²⁵ Kolkiiba boqorkii ayay dhaqso ugu timid oo weyddiisatay iyadoo leh, Waxaan doonayaa haddaba madaxii Yooxanaa Baabtiisaha inaad xeedho igu siiso.

²⁶ Markaasaa boqorkii aad u calool xumaaday, laakiin dhaarihiisii iyo kuwii la fadhiyey aawadood ayuusan doonaynin inuu diido.

²⁷ Kolkiiba boqorkii wuxuu diray askari oo ku amray inuu madaxiisa soo qaado. Markaasuu tegay oo xabsiga madaxa kaga gooyay.

²⁸ Madaxiisiina ayuu xeedho ku soo qaaday oo gabadhii siiyey, gabadhiina waxay siisay hooyadeed.

²⁹ Tan goortii xertiisii maqashay, ayay yimaadeen oo meydkiisii qaadeen oo aaseen.

Soo Noqodkii Rasuullada

(Mat. 14:13-14; Luuk. 9:10)

³⁰ Rasuulladii ayaa Ciise u soo ururay, oo waxay u sheegeen wixii ay sameeyeen oo dhan iyo wixii ay bareenba.

31 Markaasuu iyaga ku yidhi, Keligiin
kaalaya cidlada, waxoogaana ku nasta.
Waayo, kuwii
6:32 6:41

imanayay iyo kuwii tegayay way badnaayeen,
nefis ay wax ku cunaanna ma lahayn.

32 Kolkaasay keli ahaantooda doonni
raaceen oo meel cidla' ah tageen.

33 Dadkii baase arkay iyagoo tegaya,
qaar badanna way garteen, oo
magaalooyinka oo dhan ayay ka soo
ordeen, wayna ka dheereeyeen.

34 Ciise goortuu soo degay ayuu dad
badan arkay, wuuna u naxariistay, maxaa
yeelay, waxay ahaayeen sidii ido aan
adhijir lahayn, wuxuuna bilaabay inuu
wax badan baro.

Waxaa Cunto La Siiyey Shan Kun Oo Nin

(Mat. 14:15-21; Luuk. 9:11-17; Yoox. 6:1-13)

35 Goortii maalintii hore u badatay
ayaa xertiisii u timid oo ku tidhi, Meeshu
waa cidlo, haddana maalintii horay u
badatay.

36 Dadka dir, si ay u tagaan beeraha
iyo tuulooyinka ku wareegsan, oo ay wax
la cuno u soo iibsadaan.

37 Kolkaasuu u jawaabay oo ku yidhi, Idinku siiya waxay cunaan. Waxay ku yidhaahdeen, Miyaannu tagnaa inaannu soo iibinno laba boqol oo dinar oo kibis ah oo aannu siinno inay cunaan?

38 Markaasuu ku yidhi, Immisa kibsood baad haysaan? Soo eega. Oo markay ogaadeen, waxay ku yidhaahdeen, Shan kibsood iyo laba kalluun.

39 Kolkaasuu ku amray inay cawska koox koox ugu fadhiisiyaan.

40 Waxay u fadhiisteen safaf boqol boqol iyo konton konton ah.

41 Isaguna wuxuu qaaday shantii kibsood iyo labadii kalluun, oo intuu cirka eegay ayuu

6:42

6:51

barakeeyey, kibistiina ayuu kala jejebiyey oo xertiisii siiyey inay hortooda dhigaan, labadii kalluunna wuu u qaybiyey giddigood.

42 Dhammaantood way wada cuneen, oo ka dhergeen.

43 Oo waxay soo gureen laba iyo toban dambiilood oo ka buuxa jajabkii iyo kalluunka.

44 Kuwii kibistii cunayna waxay ahaayeen shan kun oo nin.

*Ciise Baa Badda Ku Dul Socday**(Mat. 14:22-27; Yoox. 6:16-21)*

⁴⁵ Kolkiiba wuxuu xertiisii ku amray inay doonnida fuulaan oo ay hortiiis tagaan dhanka kale oo Beytsayda intuu dadkii badnaa dirayo.

⁴⁶ Goortuu kala diray, ayuu buurta tegey inuu ku tukado.

⁴⁷ Goortii makhribkii la gaadhay, doonnidii waxay joogtay badda dhexdeeda, isaguna keligiis ayuu dhulka joogay.

⁴⁸ Wuxuu arkay iyagoo wadidda ku dhibtoonaya, waayo, dabaysha ayaa ka gees ahayd. Wakhtigii gaadhka afraad oo habeenka ayuu u yimid isagoo badda ku dul socda, wuuna iska dhaafi lahaa.

⁴⁹ Laakiin goortay arkeen isagoo badda ku dul socda, waxay moodeen inuu muuqasho yahay, markaasay qayliyeen.

⁵⁰ Waayo, way wada arkeen, wayna nexeen. Markiiba wuu la hadlay oo ku yidhi,

Kalsoonaada, waa aniga ee ha baqina.

⁵¹ Markaasuu doonnidii iyaga ugu tegey, dabayshuna waa joogsatay. Aad iyo aad bay u nexeen oo ula yaabeen.

⁵ ²¹ Waayo, iyaga kibistii waxba kama ay garanin, maxaa yeelay, qalbigoodu waa engegnaa.

Bogsiintii Dadka Gennesared Joogay
(Mat. 14:34-36)

⁵²² Oo markay gudbeen waxay yimaadeen dalka Gennesared, oo doonnidiina xeebtay ku xidheen.

⁵²³ Goortay doonnida ka soo degeen, kolkiiba dadku way garteen isaga.

⁵⁵ Oo waxay orod ku wareegeen dalka u dhow oo dhan oo bilaabeen inay kuwa

²⁰ Kolkaasaa waxaa u soo urureen Farrisiintii iyo qaar culimmo ah oo Yeruusaalem ka yimid.

²¹ Goortaasay arkeen xertiisii qaarkooda oo kibis ku cunaya gacmo nijaasaysan, waxa weeye gacmo aan dhaqnayn.

²² Waayo, Farrisiinta iyo Yuhuudda oo dhammu waxba ma cunaan haddayan gacmahooda aad u dhaqin, si ay u xajiyaan xeerkaa waayeellada.

²³ Oo goortay suuqa ka yimaadaan waxba ma cunaan, inay maydhaan maahee. Waxyaalo badan oo kale ayaa jira oo ay heleen inay

buka sariiro ugu soo qaadaan meeshii ay ku maqleen inuu joogo.

⁵⁶ Meel alla meeshuu galayba, tuulooyinka ama magaalooyinka ama beeraha, waxay suuqyada dhigeen kuwa buka, oo ay ka baryeen inay faraqa maradiisa oo keliya taabtaan, oo kuwii taabtay oo dhammuna way bogsadeen.

7

Ciisaa Ka Jawaabay Eedayntii Ku Saabsanayd Xeerka

(Mat. 15:1-20)

7:5

7:13

xajiyaan sida dhaqidda koobab, iyo dheriyo, iyo weelal naxaas ah, iyo miisas.

⁵ Markaasaa Farrisiintii iyo culimmadii weyddiiyeen oo waxay ku yidhaahdeen, Xertaadii maxay ugu socon waayeen xeerkaa waayeellada, waxayse wax ku cunaan gacmo nijaasaysan?

⁶ Markaasuu wuxuu ku yidhi, Isayos aad buu wax idiinka sii sheegay, labawejiilayaalow, siday u qoran tahay, Dadkanu bushimahooda ayay igu maamuusaan, Laakiin qalbigoodu waa iga fog yahay.

7 Si aan micne lahayn ayay ii
caabudaan,
Iyagoo dadka wax ku baraya amarrada dadka.

8 Idinku gaynuunkii Ilaah waad ka
tagtaan, oo waxaad xajisaan xeerka
dadka, sida dhaqidda dheriyada iyo
koobabka, oo wax kale oo badan oo
kuwaas la mid ah ayaad samaysaan.

9 Markaasuu ku yidhi, Qaynuunkii
Ilaah aad baad u diiddaan inaad
xeerkiinna xajisaan.

10 Waayo, Muuse wuxuu yidhi,
Aabbahaa iyo hooyadaa maamuus; oo
kan aabbihii iyo hooyadii caayaa,
dhimasho ha ku dhammaado.

11 Laakiin waxaad leedihiin, Haddii
nin
aabbihii iyo hooyadii ku yidhaahdo, Wixii aan
idiin tari lahaa oo dhan waa Qurbaan, waxa
weeye, Waa sadaqad aan Ilaah siiyey;

12 idinku uma daysaan mar dambe
inuu aabbihii iyo hooyadii wax u
sameeyo.

13 Ereygii Ilaah ayaad ku buriseen
xeerkiinna aad bixiseen, oo wax badan oo
kuwan oo kale ah ayaad samaysaan.

14 Markaasuu dadkii badnaa haddana

u

yeedhay oo ku yidhi, I maqla kulligiin oo garta.

15 Ma jiraan wax dibadda jooga oo intay ninka galaan nijaasayn karaa, laakiin waxa isaga ka soo baxa kuwaasaa waxa ninka nijaaseeya.

16 Haddii nin dhego wax lagu maqlo leeyahay ha maqlo.

17 Markuu dadka ka tegey oo guri galay ayaa xertiisii masaalladii wax ka weyddiisay.

18 Wuxuu iyaga ku yidhi, Idinkuna ma sidaasaad garashola'aan u tihiin? Miyaydnaan garanaynin in waxa dibadda joogaa oo dadka galaa ayan nijaasayn karin?

19 Waayo, qalbigiisa ma galaan, laakiin calooshiisay galaan, oo waxay ku dhacaan meesha lagu saxaroodo. Sidaasuu cuntada oo dhan ku nadiifiyey.

20 Wuxuuna ku yidhi, Waxa ninka ka soo baxa, kuwaas weeye waxa ninka nijaaseeyaa.

21 Waayo, waxan weeye waxa qalbiga dadka gudihiisa ka soo baxa fikirrada shar leh, iyo

galmada xaaraanta ah, iyo tuuganimada, iyo dilidda,

²² iyo damacnimada, iyo sharka, iyo khiyaanada, iyo camal xumaanta, iyo il xun, iyo cayda, iyo kibirka, iyo nacasnimada.

²³ Waxyaalahan shar leh oo dhammu gudahay ka soo baxaan oo ninka nijaaseeyaan.

Bogsiintii Gabadha Aan Yuhuudda Ahayn

(Mat. 15:21-28)

²⁴ Meeshaas ayuu ka kacay oo wuxuu tegey soohdimaha Turos iyo Siidoon. Markaasuu guri

7:25

7:34

galay. Ma uu doonaynin in la ogaado, laakiin wuu qarsoomi kari waayay.

²⁵ Kolkaasaa naag gabadheedu jinni wasakh leh qabtay ayaa warkiisa maqashay, oo intay timid ayay lugihiisa isku tuurtay.

²⁶ Naagtii waxay ahayd Gariig, qolo ahaanna Surofoynike. Oo waxay ka bariday inuu jinniga gabadheeda ka saaro.

²⁷ Kolkaasuu ku yidhi, Kolka hore carruurtu ha dheergaan, waayo, ma

wanaagsana in carruurta kibistooda la qaado oo eeyaha loo tuuro.

²⁸ Laakiin way u jawaabtay oo ku tidhi, Waa run, Sayidow, laakiin weliba eeyaha miiska hoostiisa ku jiraa waxay cunaan jajibka carruurta ka dhaca.

²⁹ Kolkaasuu iyada ku yidhi, Hadalkaas aawadiis tag; jinnigii ayaa gabadhaada ka baxay.

³⁰ Goortay gurigeeda timid waxay aragtay gabadhii oo sariirta jiifta oo jinnigii ka baxay.

Nin Dhego Iyo Carrabla' Oo La Bogsiiyey
(Mat. 15:29-31)

³¹ Mar kale ayuu soohdimaha Turos ka soo tegey oo Siidoon maray oo badda Galili yimid, soohdimaha Dekabolisna ayuu soo dhex maray.

³² Markaasay waxay u keeneen mid dhego iyo carrab la', waxayna ka baryeen inuu gacantiisa saaro.

³³ Kolkaasuu dadkii badnaa dhinaca uga bixiyey, oo farihiisa ayuu dhegihiisa ka geliyey, wuuna tufay oo carrabkiisa taabtay.

³⁴ Markaasuu cirka kor u eegay, wuuna taahay oo ku yidhi, Efata, waxa weeye, Furan.

7:35²⁴

MARKOS 8:6

³²⁵ Markiiba dhegihiisa waa furmeen oo carrabkiisii xidhnaa waa debcay, oo si bayaan ah ayuu u hadlay.

³²⁶ Wuuna ku amray inaanay ninna u sheegin; laakiin in alla intuu amray, ayay in ka badan sii naadiyeen.

³⁷ Aad iyo aad bay ula yaabsanaayeen, oo waxay yidhaahdeen, Wax walba si wanaagsan ayuu u sameeyey. Kuwa dhegaha la' wax buu maqashiiyaa, kuwa carrabka la'na wax buu ka hadliyaa.

8

²⁴ Kolkaasaa xertiisii u jawaabtay, oo waxay ku yidhaahdeen, Meeshan cidlada ah xaggee looga heli karaa kibis dadkanu ka dhergaan?

²⁵ Goortaasuu weyddiiyey, Immisa kibsood baad haysaan? Waxay ku yidhaahdeen, Toddoba.

²⁶ Kolkaasuu dadkii badnaa ku amray inay dhulka fadhiistaan. Markaasuu toddobadii kibsood soo qaaday, oo goortuu ku mahadnaqay ayuu kala jejebiyey oo xertiisii siiyey inay

*Waxaa Cunto La Siiyey Afar Kun Oo Nin**(Mat. 15:32-39)*

¹ Maalmahaas dadkii aad buu u
badnaa oo

waxay cunaanna ma haysan, markaasaa Ciise
xertiisii u yeedhay oo ku yidhi,

² Dadka badan ayaan u
naxariisanayaa, waayo, durba saddex
maalmood ayay ila joogeen, oo waxay
cunaanna ma haystaan.

³ Haddii aan guryahooda u diro,
iyagoo sooman, jidkay ku itaalbeeli
doonaan, waayo, qaarkood waxay ka
yimaadeen meel fog.

8:7

8:15

hortooda dhigaan. Markaasay dadkii badnaa
hor dhigeen.

⁷ Waxay haysteen in yar oo kalluun
yaryar ah. Oo intuu barakeeyey, wuxuu
ku amray inay kuwaasna hortooda
dhigaan.

⁸ Markaasay cuneen oo dhergeen;
kolkaasay soo ururiyeen toddoba
dambiilood oo ka buuxa jajabkii hadhay.

⁹ Kuwii cunayna waxay ku
dhowaayeen afar kun, markaasuu diray.

¹⁰ Kolkiiba xertiisii ayuu doonni la fuulay, oo wuxuu yimid dhinacyada Dalmanuuta.

*Ciise Baa Diiday Markii Calaamo La Weyddiistay
(Mat. 16:1-4; Luuk. 12:54-56)*

¹¹ Markaasaa Farrisiintu u soo baxday, oo waxay bilaabeen inay wax weyddiidaan, oo waxay ka doonayeen inuu calaamo cirka ka tuso, si ay u jirrabaan.

¹² Intuu ruuxiisa ka taahay ayuu yidhi,
Qarnigan muxuu calaamo u doondooneyaa?
Runtii waxaan idinku leeyahay, Qarnigan calaamo lama siin doono.

¹³ Markaasuu ka tegey oo haddana doonniduu fuulay oo dhanka kale u kacay.

*Ciise Baa Xertii Ku Canaantay Indhala'aantoodii
(Mat. 16:5-12)*

¹⁴ Xertii waxay illoobeen inay kibis soo qaataan, oo doonnida kibis kuma ay haysan mid keliya maahane.

¹⁵ Markaasuu wuxuu ku amray, oo ku yidhi, Iska eega oo iska jira khamiirka Farrisiinta iyo khamiirka Herodos.

16 Markaasay isla wada hadleen, oo isku yidhaahdeen, Sababtaasu waa kibistii aannan haysan aawadeed.

17 Ciise oo gartay ayaa ku yidhi, Maxaad isu la hadlaysaan? Ma kibistii aydnaan haysan aawadeed ba? Miyaydnaan weli arkin oo aydnaan garanaynin? Qalbigiinnu weli ma engengan yahay?

18 Indho baad leedihiin, miyaydnaan waxba arkaynin? Dhegona waad leedihiin, miyaydnaan waxba maqlaynin oo aydnaan xusuusnayn?

19 Goortii aan shantii kibsood shantii kun u

kala jejebiyey, immisa dambiilood oo jajab ka buuxa ayaad soo ururiseen? Waxay ku yidhaahdeen, Laba iyo toban.

20 Oo goortii aan toddobadii kibsood afartii kun u kala jejebiyey, immisa dambiilood oo jajab ka buuxa ayaad soo ururiseen? Waxay ku yidhaahdeen, Toddoba.

21 Wuxuuna ku yidhi, Miyaydnaan weli garanaynin?

Ciise Wuxuu Bogsiiyey Nin Indhala' Oo Beytsayda Joogay

²² Markaasay yimaadeen Beytsayda. Oo waxay u keeneen nin indha la' oo ay ka baryeen inuu taabto.

²³ Markaasuu ninkii indhaha la'aa gacanta qabtay, oo tuulada dibadda uga saaray, oo goortuu indhaha kaga tufay oo gacmihiisii saaray, wuxuu weyddiiyey, Wax ma arkaysaa?

²⁴ Kor buu u eegay oo yidhi, Waxaan arkayaa niman, oo waxay ii le'eg yihiin sida geedo socda.

8:25

8:33

²⁵ Kolkaasuu mar kale gacmihiisii indhaha ka saaray. Markaasuu aad iyo aad wax u eegay, wuuna bogsaday, oo wax walba bayaan buu u arkay.

²⁶ Kolkaasuu gurigiisii u diray, oo wuxuu ku yidhi, Tuulada ha gelin.

*Butros Wuxuu Qiray Inuu Ciise Yahay Masiixa
(Mat. 16:13-20; Luuk. 9:18-21)*

²⁷ Markaasaa Ciise iyo xertiisii waxay tageen oo galeen tuulooyinka Kaysariya Filibos. Xertiisii ayuu jidka ku weyddiiyey, oo wuxuu ku yidhi, Dadku yay igu sheegaan?

28 Waxay yidhaahdeen, Yooxanaa Baabtiisaha, qaarna, Eliyaas, qaar kalena, Nebiyada midkood.

29 Markaasuu weyddiiyey, oo wuxuu ku yidhi, Idinkuse yaad igu sheegtaan? Butros ayaa u jawaabay oo wuxuu ku yidhi, Waxaad tahay Masiixa.

30 Markaasuu ku amray inayan ninna isaga u sheegin.

Ciise Wuxuu Sii Sheegay Dhimashadiisa Iyo Sara Kiciddiisa

(Mat. 16:21-23; Luuk. 9:22-27)

31 Kolkaasuu bilaabay inuu baro inay waajib ugu tahay Wiilka Aadanahu inuu wax badan ku xanuunsado, oo ay waayeellada iyo wadaaddada sare iyo culimadu diidaan, oo la dilo, oo saddex maalmood dabadeed uu soo sara kaco.

32 Hadalkaas bayaan buu ugu hadlay. Markaasaa Butros gees u waday oo bilaabay inuu canaanto.

33 Laakiin Ciise markuu soo jeestay oo xertiisii eegay, ayuu Butros canaantay, oo wuxuu ku

8:34

MARKOS 9:2

yidhi, Gadaal iga mar, Shayddaan yahow, waayo, waxyaalaha Ilaah kama fikirtid, waxaadse ka

fikirtaa waxyaalaha dadka. *Waa In Nafta La Diido*

(Mat. 16:24-28; Luuk. 9:23-27)

³⁴ Goortaasuu dadkii badnaa u yeedhay iyo xertiisiiba oo wuxuu ku yidhi, Mid uun hadduu doonayo inuu iga daba yimaado, ha dayriyo doonistiisa, iskutallaabtiisana ha soo qaato oo ha i soo raaco.

³⁵ Kan doonaya inuu naftiisa badbaadiyo, waa lumin doonaa, laakiin kan naftiisa u lumiya aawaday iyo injiilka aawadii, kaasaa badbaadin doona.

³⁶ Waayo, nin maxay u taraysaa hadduu dunida oo dhan helo oo uu naftiisa lumiyo?

³⁷ Nin muxuu u bixiyaa naftiisa beddelkeeda?

³⁸ Haddaba ku alla kii qarnigan dembiga iyo sinada leh kaga xishooda aniga iyo hadalkaygaba, Wiilka Aadanaha ayaa ka xishoon doona isaga markuu ammaantii Aabbiihiis kula yimaado malaa'igaha quduuska ah.

¹ Wuxuu iyaga ku yidhi,⁹ Runtii
waxaan idinku leeyahay, Kuwa halkan
taagan qaarkood sinaba dhimasho uma
dhadhamin doonaan ilaa ay arkaan
boqortooyada Ilaah oo xoog ku imanaysa.

Ciise Muuqiisu Waa Isbeddelay

(Mat. 17:1-13; Luuk. 9:28-36)

² Lix maalmood dabadeed Ciise
wuxuu waday Butros iyo Yacquub iyo
Yooxanaa; oo wuxuu

9:3

9:12

keligood geeyey buur dheer, hortoodana ayuu
ku beddelmay.

³ Dharkiisu aad buu caddaan ula
dhalaalay sidii midka dhulka wax ku
caddeeya aanu u caddayn karin.

⁴ Markaasaa waxaa iyaga u muuqday
Eliyaas iyo Muuseba, waxayna la
hadlayeen Ciise.

⁵ Markaasaa Butros la hadlay oo Ciise
ku yidhi, Macallimow, waxaa inoo
wanaagsan inaynu halkan joogno. Saddex
waab annu ka dhisno, mid adaan kuu
dhisaynaa, midna Muuse, midna
Eliyaas.

⁶ Waayo, ma uu garanaynin wuxuu ku jawaabo, maxaa yeelay, aad bay u baqeen.

⁷ Kolkaasaa waxaa timid daruur oo iyaga hadhaynaysa, daruurtiina waxaa ka yimid cod leh, Kanu waa Wiilkayga aan jeclahay ee maqla isaga.

⁸ Dhaqsiba goortii ay hareerahooda fiiriyeen, mar dambe ma ay arkin cid kale oo iyaga la joogta Ciise keliya maahee.

⁹ Markay buurta ka soo degayeen, wuxuu ku amray inaanay ninna u sheegin waxay arkeen intaanu Wiilkii Aadanahu kuwii dhintay ka soo sara kicin.

¹⁰ Dhexdoodii ayay hadalkii haysteen oo iska weyddiinayeen, Waa maxay ka soo sara kiciddii kuwii dhintay?

¹¹ Markaasay waxay weyddiiyeen oo ku yidhaahdeen, Culimmadu maxay u yidhaahdaan, Eliyaas waa inuu horta yimaado?

¹² Markaasuu u jawaabay oo ku yidhi, Waa run in Eliyaas horta imanayo oo wax walba soo

celinayo. Oo sidee uga qoran tahay xagga Wiilka Aadanaha inuu wax badan ku xanuunsan doono oo la nici doono?

¹³ Laakiin waxaan idinku leeyahay, Eliyaas waa yimid, oo wax kasta oo ay doonayeen ayay ku sameeyeen siday uga qoran tahay.

Wiilkii Jinnigii Qabay Waa La Bogsiiyey
(Mat. 17:14-21; Luuk. 9:37-43)

¹⁴ Markay xertii u yimaadeen, waxay arkeen dad faro badan oo la jooga. Culimmaduna wax bay weyddiinayeen.

¹⁵ Kolkiiba dadkii badnaa markay isaga arkeen aad bay u yaabeen oo ku soo ordeen oo nabdaadiyeen.

¹⁶ Kolkaasuu weyddiiyey, Maxaad isweyddiinaysaan?

¹⁷ Markaasaa dadkii badnaa midkood wuxuu

ugu jawaabay, Macallimow, waxaan kuu keenay wiilkayga jinni carrab la' qaba.

¹⁸ Meel alla meeshuu ku qabtoba, wuu ridaa; markaasuu afka ka xumbeeyaa, wuuna ilka jirriqsadaa oo

qallalaa. Waxaan xertaada ka baryay inay ka saaraan, wayna kari waayeen.

¹⁹ Markaasuu u jawaabay oo ku yidhi, Qarni yahow rumaysadka daranu! Ilaa goormaan idinla jiri doonaa? Ilaa goormaan idiin dulqaadan doonaa? Ii keena isaga.

²⁰ Markaasay u keeneen. Goortuu arkay, kolkiiba jinnigii waa gilgilay; dhulkuuna ku dhacay oo laballegdeeyey isagoo afka ka xumbaynaya.

9:21

9:30

²¹ Markaasuu aabbihis weyddiiyey, Intee buu waxan qabay? Kolkaasuu yidhi, Tan iyo yaraantiisii.

²² Marar badan wuxuu ku tuuray dab iyo biyo inuu dumiyo, laakiin haddaad wax samayn kartid, noo naxariiso oo na caawi.

²³ Ciise wuxuu ku yidhi, Haddaad rumaysan karaysid, wax waluba waa u suurtoobaan ka rumaysan.

²⁴ Kolkiiba wiilka aabbihis ayaa qayliyey oo oohin ku yidhi, Sayidow, waan rumaysanahay, iga caawi rumaysaddarradayda.

²⁵ Ciise goortuu arkay dadkii oo u soo ordaya, ayuu jinnigii wasakhda lahaa canaantay oo ku yidhi, Jinni yahow carrabka iyo dhegaha la'u, waxaan kugu amrayaa, Ka soo bax oo kol dambena ha ku noqon.

²⁶ Jinnigii intuu qayliyey, aad buu u gilgilay, kolkaasuu ka soo baxay. Markaasuu wiilku noqday sidii mid dhintay oo kale, sidaa darteeda dad badan baa yidhi, Waa dhintay.

²⁷ Laakiin Ciise ayaa gacanta qabtay oo kiciyey; markaasuu kacay.

²⁸ Ciise goortuu guriga galay, xertiisii waxay gooni ahaan u weyddiiyeen, Annagu maxaannu u saari kari waynay?

²⁹ Wuxuu ku yidhi, Caynkanu wax kale kuma soo bixi karo tukasho iyo soon maahee.

*Ciise Baa Mar Labaad Dhimashadiisa Sii Sheegay
(Mat. 17:22-23; Luuk. 9:43-45)*

³⁰ Markaasay halkaas ka tageen oo Galili dhex mareen, mana uu doonaynin in la ogaado.

9:31

9:38

³¹ Waayo, xertiisii ayuu wax barayay, oo wuxuu ku yidhi, Wiilka Aadanaha

ayaa dadka loo gacangelinayaa, wayna dili doonaan oo markii la dilo, saddex maalmood dabadeed, ayuu sara kici doonaa.

³² Laakiin hadalkaas ayay garan waayeen, wayna ka cabsadeen inay weyddiidaan. *Is Hoosaysiinta*

(Mat. 18:1-5; Luuk. 9:46-48)

³³ Markaasuu yimid Kafarna'um, oo intuu gurigii joogay ayuu weyddiiyey, Maxaad ka wada hadlayseen intaad jidka ku soo socoteen?

³⁴ Laakiin way aamuseen, waayo, intay jidka ku socdeen waxay ka wada hadlayeen kan ugu weyn.

³⁵ Intuu fadhiistay laba-iyo-tobankii ayuu u yeedhay oo ku yidhi, Haddii qof doonayo inuu dadka u horreeyo, isagaa ugu wada dambayn doona, midiidin buuna u wada noqon doonaa.

³⁶ Ilmo yar ayuu qaaday oo dhexdooda joojiyey, oo goortuu gacmihiisii ku soo qaaday ayuu iyaga ku yidhi,

³⁷ Ku alla kii carruurta kan la mid ah midkood

magacayga ku aqbalaa, wuu i aqbalaa, oo ku alla kii i aqbalaa, ima aqbaloo, wuxuuse aqbalaa kan i soo diray.

Midba Midka Kale Ha U Dulqaato

(Luuk. 9:49-50)

³⁸ Yooxanaa baa u jawaabay oo ku yidhi, Macallimow, waxaannu aragnay qof magacaaga jinniyo ku saaraya. Nama uu soo raaco. Waannu u diidnay, waayo, isagu nama uu soo raaco.

9:39

9:47

³⁹ Laakiin Ciise baa yidhi, Ha u diidina, waayo, ninna ma jiro oo yaab xoog leh magacayga ku sameeyaa oo dhaqso hadal xun iga odhan karaa.

⁴⁰ Waayo, kan aan inaga gees ahayn waa inala gees.

⁴¹ Ku alla kii koob biyo ah magacayga idinku siiyaa, maxaa yeelay, waxaad tihiin kuwa Masiix, runtii waxaan idinku leeyahay, Abaalkiisuu ka lumi maayoba.

Ciise Wuxuu Ka Digay Inaan Dadka Kale La

Xumayn

(Mat. 18:6-9; Luuk. 17:1-2)

⁴² Ku alla kii xumeeya yaryarkan i rumaystay midkood, waxaa u roon in

dhagaxshiid luqunta looga lalmiyo oo
badda lagu tuuro.

⁴³ Haddii gacantaadu ku xumayso,
iska jar; waxaa kuu wanaagsan inaad
gacanla'aan nolosha ku gashid intii aad
adigoo laba gacmood leh ula tegi lahayd
jahannamada ee ah dabkii aan la demin
karayn

⁴⁴ oo ah meeshii dixirigoodu uusan
dhimanayn, dabkuna uusan ka demayn.

⁴⁵ Cagtaaduna hadday ku xumayso,
iska jar. Waxaa kuu wanaagsan inaad
lugla'aan nolosha ku gashid intii adigoo
laba cagood leh lagugu tuuri lahaa
jahannamada

⁴⁶ oo ah meeshii dixirigoodu uusan
dhimanayn, dabkuna uusan ka demayn.

⁴⁷ Haddii ishaadu ku xumayso, iska
bixi.

Waxaa kuu wanaagsan inaad boqortooyada
Ilaah gashid adigoo il keliya leh intii adigoo laba
indhoo leh lagugu tuuri lahaa jahannamada

9:48

10:6

⁴⁸ oo ah meeshii dixirigoodu uusan
dhimanayn, dabkuna uusan ka demayn.

Wax Ku Saabsan Cusbada

(Mat. 5:13; Luuk. 14:34-35)

⁴⁹ Waayo, mid walba dab baa lagu cusbayn doonaa.

⁵⁰ Cusbadu waa wanaagsan tahay, laakiin cusbadu hadday dhadhan beesho, maxaad wax ku cusbaynaysaan? Cusbo isku lahaada, nabadna isu ahaada.

10

Wax Ku Saabsan Naagfuridda

(Mat. 19:1-12; Luuk. 16:18)

¹ Meeshaasuu ka soo kacay oo wuxuu galay soohdimaha Yahuudiya oo Webi Urdun ka shisheeya. Mar kale dadkii badnaa baa u soo ururay, oo sida caadadiisu ahaan jirtay, ayuu haddana wax baray.

² Markaasaa Farrisiintu u timid oo weyddiisay, Ma xalaal baa in nin naagtiisa furo? Wayna jirrabayeen.

³ Kolkaasuu u jawaabay oo ku yidhi, Muuse muxuu idiinku amray?

⁴ Waxay yidhaahdeen, Muuse waa fasaxay in warqaddii furniinta la dhigo oo la furo.

⁵ Ciisena wuxuu u jawaabay oo ku yidhi, Qalbi engegnaantiinna aawadeed ayuu amarkaas idiinku dhigay.

⁶ Laakiin tan iyo bilowgii abuurniinta,
Ilaah wuxuu sameeyey lab iyo dhaddig.

⁷ Sababtaas aawadeed nin wuxuu ka tegayaa aabbihiis iyo hooyadiis, wuxuuna la joogayaa naagtiisa.

⁸ Labaduba waxay noqonayaan isku jidh. Sidaa darteed haatan iyagu laba ma aha, laakiin waa isku jidh.

⁹ Haddaba wixii Ilaah isku xidhay ninna yaanu kala furin.

¹⁰ Goortay guriga ku jireen, xertiisii ayaa haddana waxaas wax ka weyddiiyeen.

¹¹ Markaasuu wuxuu ku yidhi, Ku alla kii naagtiisa furaa oo mid kale guursadaa ayaa ka sinaysta.

¹² Naagna haddii ay ninkeeda furto oo mid kale guursato ayay sinaysataa.

Ciise Wuxuu U Duceeyey Carruur Yaryar
(*Mat. 19:13-15; Luuk. 18:15-17*)

¹³ Ilmo yaryar ayay u keeneen inuu taabto, xertuna way canaanatay.

¹⁴ Laakiin Ciise goortuu arkay, wuu cadhooday, oo wuxuu ku yidhi, Ilmaha yaryar daaya, ha ii yimaadeene, hana diidina, waayo, kuwan oo kale ayaa ka mid ah boqortooyada Ilaah.

15 Runtii waxaan idinku leeyahay, Ku alla kii aan boqortooyada Ilaah u aqbalin sida ilmo yar oo kale, meeshaas ma uu geli doono.

16 Gacmihiisuu ku qaaday oo intuu calaacalihiisa saaray, ayuu barakeeyey.

*Nin Dhallinyar Oo Hodan Ah Baa Doonayay
Nolosha Weligeed Ah
(Mat. 19:16-22; Luuk. 18:18-23)*

10:17

10:24

17 Goortuu jidka u soo baxay, mid baa ku soo orday oo intuu u jilba joogsaday ayuu weyddiiyey oo ku yidhi, Macallin wanaagsanow, maxaan sameeyaa inaan nolosha weligeed ah dhaxlo?

18 Ciise wuxuu ku yidhi, Maxaad iigu yeedhaysaa, Wanaagsanow? Mid wanaagsan ma jiro mid maahee, kaasuna waa Ilaah.

19 Qaynuunnada waad taqaan. Waa inaanad sinaysan, Waa inaanad qudh gooyin, Waa inaanad waxba xadin, Waa inaanad marag been ah furin, Waa inaanad waxba dulmin, Aabbahaa iyo hooyadaana maamuus.

20 Wuxuu u jawaabay oo ku yidhi, Macallimow, kuwaas oo dhan tan iyo yaraantaydii ayaan dhawrayay.

²¹ Markaasaa Ciise intuu eegay jeclaaday oo ku yidhi, Wax keliya ayaa kuu dhiman. Tag oo iibi waxaad haysatid oo dhan, oo masaakiintana sii, oo waxaad jannada ku lahaan doontaa maal; ee kaalay oo i soo raac.

²² Hadalkaas ayuu ka qulbay, wuuna baxay isagoo calool xun, waayo, wuxuu ahaa mid waxyaalo badan leh.

Hodanka Faa'iidola'aantiisa

(Mat. 19:23-30; Luuk. 18:24-30)

²³ Ciise ishuu wada mariyey oo xertiisuu ku yidhi, Kuwa hodanka ah waa ku adag tahay inay boqortooyada Ilaah galaan!

²⁴ Xertiisii hadalladiisii bay ka yaabeen. Laakiin Ciise mar kaluu u jawaabay oo ku yidhi, Ilma yahow, siday ugu adag tahay kuwa maalka isku halleeya inay boqortooyada Ilaah galaan!

10:25

10:33

²⁵ Nin hodan ah inuu boqortooyada Ilaah galo waxaa ka hawl yar in awr irbad daloolkeed ka duso.

²⁶ Aad bay u yaabeen, waxayna isku lahaayeen, Haddaba yaa badbaadi kara?

²⁷ Markaasaa Ciise eegay oo ku yidhi, Waxanu uma suurtoobaan dadka, waxbase uma

aha Ilaah, waayo, wax waluba waa u suurtoobaan Ilaah.

²⁸ Kolkaasaa Butros bilaabay inuu ku yidhaahdo, Annagu wax walba waannu ka wada tagnay, waana ku raacnay.

²⁹ Ciise wuxuu ku yidhi, Runtii waxaan idinku leeyahay, Ma jiro nin aawaday iyo injiilka aawadiis uga tegey guri, ama walaalo, ama hooyo, ama aabbe, ama carruur, ama beero,

³⁰ oo aan haatan oo la joogo helayn boqol laab guryo ah, iyo walaalo, iyo hooyooyin, iyo carruur, iyo beero, wuxuuna la heli doonaa silec, wakhtiga imanayana nolosha weligeed ah.

³¹ Laakiin kuwa badan oo hore waa dambayn doonaan, kuwa dambena waa horrayn doonaan.

Mar Saddexaad Ayaa Ciise Sii Sheegay

Dhimashadiisa

(Mat. 20:17-19; Luuk. 18:31-34)

³² Waxay ku socdeen jidka xaggii Yerusaaalem, Ciisena waa hor marayay. Wayna yaabeen oo intay daba socdeen way baqeen. Kolkaasuu laba-iyo-tobankii haddana waday oo bilaabay inuu u sheego waxa isaga ku dhici doona,

33 oo wuxuu ku yidhi, Waxaynu ku soconnaa

Yeruusaalem. Wiilka Aadanaha waxaa loo dhiibi doonaa wadaaddada sare iyo culimmada; oo

10:34

10:40

waxay ku xukumi doonaan dhimasho. Waxayna u dhiibi doonaan dadka aan Yuhuudda ahayn.

34 Wayna ku kajami doonaan, oo ku tufi doonaan, oo karbaashi doonaan, wayna dili doonaan, saddex maalmood dabadeedna wuu soo sara kici doonaa.

Waxaa La Weyddiistay Derejada Dunida
(Mat. 20:20-23)

35 Waxaa u yimid Yooxanaa iyo Yacquub oo ahaa wiilashii Sebedi, oo waxay ku yidhaahdeen, Macallimow, waxaannu doonaynaa inaad noo yeeshid wixii aannu weyddiisanno.

36 Wuxuu ku yidhi, Maxaad doonaysaan inaan idiin sameeyo?

37 Waxay ku yidhaahdeen, Na sii inaannu fadhiisanno mid midigtaada, kii kalena bidixdaada xaggii ammaantaada.

38 Laakiin Ciise wuxuu ku yidhi, Garan maysaan waxaad weyddiisanaysaan. Ma karaysaan inaad ka cabtaan koobka aan ku

dhowahay inaan ka cabbo, iyo in laydinku
baabtiiso baabtiiska laygu baabtiisay?

³⁹ Waxay ku yidhaahdeen, Waannu
karaynaa. Markaasaa Ciise ku yidhi, Koobka aan
ka cabbayo waad ka cabbi doontaan, oo
baabtiiska laygu baabtiisay waa laydinku
baabtiisi doonaa,

⁴⁰ laakiin inaad midigtayda iyo bidixdayda
fadhiisataan anigu ma lihi inaan idin siiyo,
laakiin waxaa la siin doonaa kuwa loo
diyaargareeyey.

Weynaanta Runta Ah

(Mat. 20:24-28; Luuk. 22:24-27)

10:41

10:49

⁴¹ Tobankii goortay taas maqleen waxay
bilaabeen inay Yacquub iyo Yooxanaa u
cadhoodaan.

⁴² Laakiin Ciise baa u yeedhay oo ku yidhi,
Idinku waad garanaysaan in kuwa loo
malaynayo inay quruumaha madaxdooda yihiin
ay u taliyaan, oo kuwooda u waaweynna ay
xukun ku leeyihiin.

⁴³ Laakiin sidaasu dhexdiinna ma aha,
laakiin
ku alla kii doonaya inuu dhexdiinna u
weynaado, midiidinkiinna waa inuu ahaado,

⁴⁴ oo ku alla kii doonaya inuu idiin
horreeyo, kulli waa inuu addoon u ahaado.

⁴⁵ Waayo, Wiilka Aadanahu uma iman in
loo adeego laakiin inuu adeego iyo inuu naftiisa
dad badan furashadooda u bixiyo.

Ciise Wuxuu Bogsiiyey Nin Indhala' Oo

Bartimayos La Odhan Jiray

(Mat. 20:29-34; Luuk. 18:35-43)

⁴⁶ Kolkaasay yimaadeen Yerixoo, oo goortuu
Yerixoo ka soo baxayay, isaga iyo xertiisii iyo
dad faro badanba, nin indha la' oo Bartimayos
la odhan jiray, oo ina Timayos ahaa, ayaa jidka
ag fadhiyey oo dawarsanayay.

⁴⁷ Goortuu maqlay inuu yahay Ciisihii reer
Naasared, wuxuu bilaabay inuu aad u qayliyo
oo yidhaahdo, Ciise, ina Daa'uudow, ii naxariiso.

⁴⁸ Qaar badan baa canaantay si uu u
aamuso, laakiin si ka badan ayuu ugu qayliyey,
Ina Daa'uudow, ii naxariiso.

⁴⁹ Kolkaasaa Ciise joogsaday oo yidhi, U
yeedha. Markaasay ninkii indhaha la'aa u

yeedheen oo ku yidhaahdeen, Kalsoonow, kac, waa kuu yeedhayaaye.

⁵⁰ Intuu maradiisa iska tuuray ayuu booday oo Ciise u yimid.

⁵¹ Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Maxaad doonaysaa inaan kuu sameeyo? Indhoolihii baa ku yidhi, Sayidow, inaan wax arko.

⁵² Markaasaa Ciise ku yidhi, Soco. Rumaysadkaaga ayaa ku bogsiiyey. Kolkiiba ayuu wax arkay, oo jidka buu la qaaday isaga.

11

Ciise Guul Buu Ku Galay Yeruusaalem

(Mat. 21:1-11; Luuk. 19:28-40; Yoox. 12:12-19)

¹ Goortay Yeruusaalem ku soo dhowaadeen, halka Beytfaage iyo Beytaniya, xaggii Buur Saytuun, xertiisii ayuu laba ka diray.

² Wuxuuna ku yidhi, Tuulada idinka soo hor jeedda taga, oo kolkiiba markaad gashaan waxaad ka helayaan qayl xidhan oo aan ninna weligii fuulin. Soo fura oo keena.

³ Haddii nin idinku yidhaahdo, Maxaad waxan u samaynaysaan? waxaad ku

tidhaahdaan, Sayidkaa u baahan, oo kolkiiba wuu u soo diri doonaa halkan.

⁴ Markaasay tageen oo heleen qayl ku xidhan irid agteed meel dibadda ah oo jidka dhexdiisaa, wayna soo fureen.

⁵ Kuwa halkaa taagnaa qaarkood waxay ku yidhaahdeen, Maxaad samaynaysaan oo u furaysaan qaylka?

⁶ Kolkaasay waxay ku yidhaahdeen sida Ciise u amray, markaasay oggolaadeen.

11:7

11:14

⁷ Waxay qaylkii u keeneen Ciise, dharkoodana ayay dusha ka saareen, wuuna ku fadhiistay.

⁸ Dad badan baa dharkoodii jidka ku goglay, kuwa kalena laamo ayay beeraha ka soo jareen oo jidka ku gogleen.

⁹ Kuwii hor socday iyo kuwii daba socdayba way qayliyeen oo yidhaahdeen, *Hoosanna, waxaa barakaysan kan Rabbiga magiciisa ku imanayo.

¹⁰ Waxaa barakaysan boqortooyada imanaysa oo aabbeheen Daa'uud. Hoosanna ha ku jirto meelaha ugu sarreeya.

¹¹ Markaasaa Ciise Yerusaaalem yimid oo galay machbudka. Goortuu hareeraha iyo wax walbaba eegay, oo gabbalkiina dhacay, ayuu

Beytaniya laba-iyto-bankii ula baxay. *Geedka Berdaha Ah Oo Aan Waxba Dhalin*

(Mat. 21:18-19)

¹² Maalintii dambe, markay Beytaniya ka yimaadeen, wuu gaajaysnaa.

¹³ Meel fog wuxuu ka arkay geed berde ah oo caleen leh. Wuu u yimid inuu haddana wax ka helo. Goortuu u yimid waxba kama uu helin caleemo keliya maahee, waayo, wakhtigii berdaha ma ahayn.

¹⁴ Ciise baa u jawaabay oo geedkii ku yidhi, Hadda dabadeed weligaa ninna yuu midho kaa cunin. Xertiisiina waa maqashay. *Ciise Macbudkuu Nadiifyey*
(Mat. 21:12-17; Luuk. 19:45-48; Yoox. 2:13-22)

* 11:9 Hoosanna = hadal ammaan ah.

11:15

MARKOS 11:23

¹⁵ Waxay yimaadeen Yeruusaalem. Ciisena macbudka ayuu galay oo bilaabay inuu ka eryo kuwii macbudkii wax ku iibinayay iyo kuwii wax ka iibsanayay. Wuxuuna rogay miisaskii kuwii lacagta bedbeddelayay iyo kursiyadii kuwii qoolleyaha iibinayay.

¹⁶ Umana oggolayn in ninna alaab macbudka la soo dhex maro.

¹⁷ Markaasuu wax baray oo ku yidhi, Miyaanay qornayn, Gurigayga waxaa quruumaha oo dhan loogu yeedhi doonaa guriga tukashada? Idinkuse waxaad ka dhigteen god tuugo.

¹⁸ Markii wadaaddadii sare iyo culimmadii maqleen, waxay doonayeen si ay u dilaan, waayo, way ka baqeen, maxaa yeelay, dadka oo dhan waxay ka yaabeen waxbariddiisa.

¹⁹ Mar alla markii qorraxdu dhacday ayay magaalada ka baxeen. *Xoogga Rumaysadka (Mat. 21:20-22)*

²⁰ Subaxdii goortay ag marayeen, waxay arkeen geedkii berdaha ahaa oo xididdada ka engegay.

²¹ Markaasaa Butros soo xusuustay, oo wuxuu ku yidhi, Macallinkaygiiyow, eeg, geedkii berdaha ahaa oo aad habaartay waa engegay.

²² Ciise baa u jawaabay oo ku yidhi, Ilaah rumaysta.

²³ Runtii waxaan idinku leeyahay, Ku alla kii buurtan ku yidhaahda, Ruq, baddana isku tuur, oo aan qalbigiisana ka shakiyin laakiin rumaysta in wuxuu yidhi ay noqonayso, waa u ahaan doontaa.

²⁴ Sidaa darteed, waxaan idinku leeyahay, wax kasta oo aad tukasho ku baridaan, rumaysta inaad hesheen oo way idiin ahaan doontaa.

²⁵ Oo kolkaad tukasho u taagan tihiin, cafiya haddii aad dad wax ku leedihiin, si Aabbihinna jannada ku jiraa xumaantiinna idiin cafiyo.

²⁶ Haddii aanad cafiyin, Aabbihinna jannada ku jira xumaantiinna idiin cafiyi maayo.

Ciise Amarkiisii Baa Wax Laga Weyddiiyey

(Mat. 21:23-27; Luuk. 20:1-8)

²⁷ Mar kale ayay Yerusaaalem yimaadeen. Oo goortuu macbudkii dhex marayay waxaa u yimid wadaaddadii sare iyo culimmadii iyo waayeelladii.

²⁸ Markaasay waxay ku yidhaahdeen, Amarkee baad waxan ku samaysaa? Yaa amarkan ku siiyey inaad waxan ku samayso?

²⁹ Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Aniguna hal baan idin weyddiinayaa, ii jawaaba, waanan idiin sheegi doonaa amarka aan waxan ku sameeyo.

³⁰ Baabtiiskii Yooxanaa ma wuxuu ka yimid xagga jannada mise dadka? Ii jawaaba.

³¹ Dhexdooda ayay iskala hadleen iyagoo leh, Maxaynu nidhaahnaa? Haddaynu nidhaahno, Xagga jannada, wuxuu inagu odhanayaa, Haddaba maxaad u rumaysan weydeen?

³² Laakiin haddii aynu nidhaahno, Xagga dadka ayuu ka yimid, dadkay ka baqeen. Waayo, kulli waxay u haysteen Yooxanaa inuu nebi yahay.

11:33

MARKOS 12:8

³³ Markaasay Ciise u jawaabeen oo ku yidhaahdeen, Garan mayno. Ciisena wuxuu ku yidhi, Aniguna idiin sheegi maayo amarka aan waxan ku sameeyo.

12

Masaalka Ku Saabsan Beerta Canabka Ah
(Mat. 21:33-46; Luuk. 20:9-19)

¹ Markaasuu wuxuu bilaabay inuu masaallo kula hadlo iyaga. Nin baa wuxuu beertay beer canab ah, oo ood ku heraaray, dabadeedna god macsareed ka dhex qoday, oo munaarad ka dhisay, oo niman beerrey ah u kiraystay, oo dal kale tegey.

² Goortii xilligii yimid, ayuu addoon u soo diray beerreydii inuu beerreydii midhihi beerta ka soo qaado.

³ Markaasay qabteen oo garaaceen oo waxla'aan ku direen.

⁴ Haddana addoon kale ayuu u soo diray. Kaasay dakhreen oo ceebeeyeen.

⁵ Haddana mid kale ayuu u soo diray, wayna dileen; oo qaar kale oo badan ayuu diray. Qaar waa la garaacay; qaarna waa la dilay.

⁶ Weliba wuxuu lahaa wiil keliya oo uu jeclaa. Kolkii ugu dambaysay ayuu u soo diray isagii, oo wuxuu yidhi, Wiilkayga way maamuusi doonaan.

⁷ Laakiin beerreydii waxay isku yidhaahdeen, Kanu waa kii dhaxalka lahaa, kaalaya aan dilnee, dhaxalkiina innagaa lahaan doonna.

⁸ Way qabteen, wayna dileen, oo beertii canabka ahayd dibaddeeda ku tuureen.

12:9

12:16

⁹ Haddaba sayidkii beerta canabka ah muxuu samayn doonaa? Wuu iman doonaa oo beerreyda dili doonaa, dad kalena ayuu beerta canabka ah u dhiibi doonaa.

¹⁰ Miyaanaydin weligiin Qorniinka ka akhriyin Dhagixii kuwa wax dhisaa ay diideen, Kaasu wuxuu noqday madaxa rukunka. ¹¹ Tanu xagga Rabbiga bay ka timid; Oo waa ku yaab indhahayaga?

¹² Markaasay waxay dooneen inay qabtaan, laakiin dadkay ka baqeen; waayo, way garteen inuu masaalka iyaga kaga hadlay, markaasay iska daayeen oo ka tageen.

*Wax Ku Saabsan Cashuurta Kaysar La Siinayo
(Mat. 22:15-22; Luuk. 20:20-26)*

¹³ Waxay u soo direen Farrisiinta iyo Herodosiinta qaarkood si ay hadalkiisa ugu qabtaan.

¹⁴ Goortay yimaadeen waxay ku yidhaahdeen, Macallimow, waannu og nahay inaad run tahay oo aanad ninna u eexan, waayo, dadka wejigooda ma eegtid, jidka Ilaahse aad run ku bartid. Ma xalaal baa in cashuur Kaysar la siiyo ama inaan la siin?

¹⁵ Ma siinna mise ma siinno? Isaguse labawejiilenimadooda ayuu gartay, oo wuxuu ku yidhi, Maxaad ii jirrabaysaan? Dinaar ii keena aan arko e.

¹⁶ Wayna u keeneen, oo wuxuu ku yidhi, Yaa leh masawirkan iyo qorniinkan? Waxay ku yidhaahdeen, Kaysar baa leh.

¹⁷ Ciise baa u jawaabay oo ku yidhi, Kaysar siiya wixii Kaysar leeyahay, Ilaahna siiya wixii Ilaah leeyahay. Wayna ka yaabeen.

Sarakicidda Kuwii Dhintay

(Mat. 22:23-33; Luuk. 20:27-40)

¹⁸ Markaasaa waxaa u yimid Sadukiin kuwii odhan jiray, Sarakicidda kuwii dhintay ma jirto. Oo waxay weyddiiyeen oo ku yidhaahdeen,

¹⁹ Macallimow, Muuse wuxuu noo qoray, Nin walaalkiis hadduu dhinto oo naag ka tago isagoo aan ilmo lahayn, walaalkiis naagtiisa waa inuu dumaalo oo uu carruur walaalkiis u dhalo.

²⁰ Waxaa jiray toddoba walaalo ah. Kii ugu horreeyey naag buu qabay, wuuna dhintay, dhalna kama tegin.

²¹ Kii labaad baa dumaalay, wuuna dhintay, isaguna dhal kama tegin, oo sidaas oo kalaa ku dhacday kii saddexaad.

²² Toddobadii way wada guursadeen, dhalna kama tegin. Kulligood dabadood naagtiina waa dhimatay.

²³ Wakhtiga sarakicidda kuwii dhintay iyaga kee bay naagtiisii ahaan doontaa? Waayo, toddobadu way wada guursadeen.

²⁴ Ciise baa u jawaabay oo ku yidhi, Sidaa darteed miyaydnaan qaldamin? Waayo, Qorniinka iyo xoogga Ilaah midna garan maysaan.

²⁵ Waayo, goortay kuwii dhintay ka soo sara kacaan layskuma guursado, guurna layskuma siiyo, laakiin waxay yihiin sida malaa'igaha jannada ku jira.

12:26

12:33

²⁶ Oo xagga kuwii dhintay in la sara kiciyo miyaydnaan kitaabkii Muuse ka akhriyin sidii Ilaah geedkii ugala soo hadlay oo yidhi, Anigu waxaan ahay Ilaaha Ibraahim iyo Ilaaha Isxaaq iyo Ilaaha Yacquub?

²⁷ Isagu ma aha Ilaaha kuwa dhintay, laakiin waa Ilaaha kuwa nool. Idinku aad baad u qaldan tihiin.

Qaynuunka Ugu Weyn

(Mat. 22:34-40)

²⁸ Kolkaasaa culimmada midkood u yimid, oo markuu maqlay iyagoo wada hadlaya, oo markuu gartay inuu si wanaagsan u jawaabay, ayuu wax weyddiiyey oo ku yidhi, Qaynuunkee baa ka horreeya kuwa kale oo dhan?

²⁹ Markaasaa Ciise u jawaabay oo ku yidhi, Kan ugu horreeyaa waxaa weeye, Maqal,

Israa'iilow, Rabbiga Ilaaheenna ah waa Rabbi keliya.

³⁰ Waa inaad Rabbiga Ilaahaaga ah ka jeclaataa qalbigaaga oo dhan, iyo naftaada oo dhan, iyo caqligaaga oo dhan, iyo xooggaaga oo dhan.

³¹ Ku labaad waa kan, Waa inaad deriskaaga u jeclaataa sida naftaada. Qaynuun kale oo kuwan ka weyn ma jiro.

³² Waxaa culimmada mid ka mid ahu ku yidhi, Sida runta ah, Macallimow, si wanaagsan baad u hadashay markaad tidhi, Isagu waa mid keliya, oo mid kalena ma jiro isaga ma ahaane.

³³ In laga jeclaado qalbiga oo dhan, iyo caqliga oo dhan, iyo nafta oo dhan, iyo xoogga oo dhan, iyo in deriska loo jeclaado sida nafta, taasaa ka

12:34

12:40

sii wanaagsan allabaryo la wada gubo iyo allabaryo kale oo dhanba.

³⁴ Markii Ciise arkay inuu miyir ku jawaabay, wuxuu ku yidhi, Boqortooyada Ilaah kama aad fogid. Markaas dabadeed ninna kuma dhicin inuu wax weyddiyo.

Wax Masiixa Ku Saabsan

(Mat. 22:41-46; Luuk. 20:41-44)

³⁵ Ciise baa u jawaabay oo ku yidhi, intuu macbudka wax ku barayay, Culimmadu sidee bay u yidhaahdaan, Masiixu waa ina Daa'uud?

³⁶ Daa'uud qudhiisuna, isagoo Ruuxa Quduuskaa ku hadlaya, ayuu wuxuu yidhi, Rabbigu wuxuu Sayidkayga ku yidhi, Midigtayda fadhiiso, Ilaa aan cadaawayaashaada cagahaaga hoostooda geliyo.

³⁷ Daa'uud qudhiisa ayaa ugu yeedhay Sayid, sidee buu wiilkiisa u yahay? Dadkii badnaana farxad bay ku maqleen.

Ciise Wuxuu Ka Digay Culimmadii

(Mat. 23:1-36; Luuk. 11:37-54; 20:45-47)

³⁸ Markuu wax barayay wuxuu ku yidhi, Iska jira culimmada oo doonaya inay khamiisyo dhaadheer ku socdaan, oo jecel salaanta suuqa,

³⁹ iyo kursiyada hore oo sunagogyada, iyo meelaha hore oo diyaafadaha.

⁴⁰ Waxay yihiin kuwa wada laasta guryaha carmallada, oo tukashooyin dhaadheer ayay istusid u tukadaan. Kuwaas waxay heli doonaan xisaab aad u daran.

Sadaqadii Carmalka

(Luuk. 21:1-4)

⁴²⁷ Ciise wuxuu fadhiistay meel ka hor jeedda khasnaddii, oo wuxuu eegayay sida dadku lacagta ugu ridayo khasnaddii. Qaar badan oo hodon ah ayaa wax badan ku riday.

⁴²⁸ Markaasaa waxaa yimid carmal miskiin ah. Iyadu waxay ku ridday laba lacag ah oo yaryar oo qiimadood beesad tahay.

⁴²⁹ Markaasuu xertiisii u yeedhay oo ku yidhi, Runtii waxaan idinku leeyahay, Carmalkan miskiinta ah waxay ku ridday wax ka badan wixii ay dhammaan ku ridayaan khasnaddii.

²⁷ Goortuu macbudka ka baxay, xertiisa midkood ayaa ku yidhi, Eeg, Macallimow, dhagaxyada iyo dhismaha siday u weyn yihiin!

²⁸ Ciise wuxuu ku yidhi, Guryahan waaweyn ma arkaysaa? Halkan lagu dul dayn maayo dhagax dhagax kale dushiisa oo aan la dumin doonin.

Belaayooyinka Imanaya

(Mat. 24:3-25; Luuk. 21:7-24)

²⁹ Oo intuu Buur Saytuun fadhiistay, meel macbudka ku toosan, Butros iyo Yacquub iyo

⁴⁴ Waayo, kulligood waxay kaga rideen waxoodii badnaa, iyaduse miskiinnimadeeday kaga ridday wixii ay lahayd oo dhan, xataa wixii ay ku noolaan lahayd oo dhan.

13

Ciise Wuxuu Sii Sheegay Dumidda Macbudka
(Mat. 24:1-2; Luuk. 21:5-6)

13:4

13:12

Yooxanaa iyo Andaros waxay keli ahaan u weyddiiyeen, oo ku yidhaahdeen,

⁴ Noo sheeg, Goormay waxyaalahanu ahaan doonaan? Calaamadu maxay ahaan doontaa, goortii waxyaalahan oo dhan dhammaan u dhowaan doonaan?

⁵ Ciise baa u jawaabay oo bilaabay inuu ku yidhaahdo, Iska eega yaan laydin khiyaanayn.

⁶ Qaar badan ayaa magacayga ku iman doona, oo waxay odhan doonaan, Anigu waxaan ahay isaga, oo qaar badan ayay khiyaanayn doonaan.

⁷ Goortaad dagaallo maqashaan iyo dagaallo hadalhayntood ha baqanina. Waxaasu waa inay dhacaan, laakiin dhammaadku weli weeye.

⁸ Waayo, quruunba quruun bay ku kici doontaa, boqortooyona boqortooyo, oo waxaa

MARKOS

ccli

MARKOS

meelo kala duwan ka dhici doona dhulgariir iyo abaaro. Waxanu waa bilowga hoogagga.

⁹ Laakiin iska jira. Waxaa laydiin dhiibi doonaa shirar, oo sunagogyo waa laydinku karbaashi doonaa; taliyayaal iyo boqorro hortooda ayaad daraadday u istaagi doontaan inaad markhaati u ahaataan.

¹⁰ Horta injiilka waa in lagu wacdiyo guruumaha oo dhan.

¹¹ Oo goortii laydin wado oo laydin gacangeliyo, horta ha ka welwelina wixii aad ku hadli doontaan; laakiin wixii saacaddaas laydin siiyo, waxaas ku hadla, waayo, ma aha idinka kuwa hadlayaa laakiin waa Ruuxa Quduuska ah.

¹² Walaalba walaalkiis wuxuu u dhiibi doonaa in la dilo, aabbena wiilkiis, carruurna waalidkood ayay ku kici doonaan, oo dhimasho
^{13:13} MARKOS 13:23 ay gaadhsiin doonaan.

¹³ Dadka oo dhan ayaa magacayga aawadiis idiin necbaan doona, laakiin kan ilaa ugu dambaysta adkaysta kaasaa badbaadi doona.

¹⁴ Laakiin goortaa aragtaan waxa baas oo hallaynta ah oo taagan meeshii uusan lahayn inuu taagnaado (kii akhriyaa ha garto), markaas kuwa Yahuudiya joogaa buuraha ha u carareen.

¹⁵ Kii guri fuushanuna yaanu guriga u soo degin oo gelin inuu wax ka soo qaato.

¹⁶ Kii beer joogaana yaanu dib ugu noqon inuu dharkiisa soo qaato.

¹⁷ Laakiin waa u hoog kuwa uurka leh iyo kuwa wakhtigaas ilmo nuujinaya.

¹⁸ Barya inaan waxaasu noqon wakhtiga qabowga.

¹⁹ Waayo, maalmahaas waxay ahaan doonaan dhib sida mid aan jirin tan iyo bilowgii abuurniinta oo Ilaah abuuray, mana jiri doonto weligeed.

²⁰ Oo haddaan Rabbigu wakhtigaas gaabin, ninna ma uu badbaadeen, laakiin kuwuu doortay aawadood ayuu wakhtigaas u gaabshay.

²¹ Markaas haddii nin idinku yidhaahdo, Waa kan Masiixii, ama, Waa kaas, ha rumaysanina.

²² Waayo, waxaa kici doona Masiixyo been ah iyo nebiyo been ah, oo waxay samayn doonaan calaamooyin iyo yaabab si ay xataa kuwa la doortay u khiyaaneeyaan hadday u suurtoowo.

²³ Laakiin idinku iska jira, wax walbaba horaan idiinku sheegaye.

(*Mat. 24:29-31; Luuk. 21:25-28*)

²⁴ Laakiin wakhtigaas, dhibtaas dabadeed, qorraxdu waa madoobaan doontaa, dayaxuna ma nuuri doono,

²⁵ xiddiguhuna cirka waa ka soo dhici doonaan, xoogagga cirka ku jirana waa la gariirin doonaa.

²⁶ Markaasay waxay arki doonaan Wiilka Aadanaha oo daruuraha ku imanaya isagoo leh xoog badan iyo ammaan.

²⁷ Markaasuu wuxuu soo diri doonaa malaa'igihiisa, oo kuwuu doortay ayuu ka soo ururin doonaa afarta jahood ee meesha dhulka ugu fog ilaa meesha cirka ugu fog.

Soojeedid Baa Loo Baahan Yahay

(*Mat. 24:32-36, 42; Luuk. 21:29-33*)

²⁸ Haddeer geedka berdaha ah masaal ka garta. Intii laantiisu curdan tahay oo caleemo bixinayso, waxaad garanaysaan inuu roobku dhow yahay.

²⁹ Idinkuna sidaas oo kale goortaad aragtaan waxaas oo dhacaya, garta inuu Wiilka Aadanahu dhow yahay oo albaabbada ag joogo.

³⁰ Runtii waxaan idinku leeyahay, Qarniganu ma idlaan doono intaanay waxan oo dhammi dhicin.

MARKOS

ccliv

³¹ Cirka iyo dhulku waa idlaan doonaan, laakiinse hadalladaydu ma idlaan doonaan.

³² Laakiin maalintaas iyo saacaddaas ninna waxba kama oga, malaa'igaha jannada ku jira iyo Wiilka toona, midna ma oga, Aabbaha keliya maahee.

13:33

MARKOS 14:3

³³ Iska jira oo soo jeeda, waayo, ma ogidin wakhtigu goortuu yahay.

³⁴ Waa sidii nin dal kale tegey oo gurigiisii kaga tegey. Addoommadiisa ayuu amar siiyey, nin walbana shuqulkiisa; wuxuuna amray albaabjoogahu inuu soo jeedo.

³⁵ Soo jeeda haddaba, waayo, idinku ma ogidin sayidkii guriga lahaa goortuu imanayo, inay tahay makhrib, ama habeenbadhkii, ama goortii diiqu ciyo, ama aroortiiba,

³⁶ waayo, waaba intaasuu idinku soo kediya oo uu idin helaa idinkoo hurda.

³⁷ Waxaan idinku leeyahay ayaan dadkii oo dhan ku leeyahay, Soo jeeda.

14

Shirqoolkii Ciise Loo Dhigay

(Mat. 26:1-5; Luuk. 22:1-2)

¹ Laba maalmood dabadeed waxaa jiray Iiddii Kormaridda iyo Iiddii Kibistii-aan-khamiirka-lahayn. Wadaaddadii sare iyo culimmadii waxay doonayeen si ay khiyaano ugu qabtaan oo ay u dilaan.

² Waayo, waxay yidhaahdeen, Yaanay noqon wakhtiga iidda si aan rabshad dadka uga dhex kicin.

Ciise oo Beytaniya Lagu Subkay

(Mat. 26:6-13; Yoox. 12:1-8)

³ Ciise goortuu Beytaniya joogay oo ku jiray guriga Simoon kii baraska qabi jiray, intuu cuntada u fadhiyey, waxaa u timid naag haysa

14:4

14:11

weel *alabastar ah oo cadar naaradiin oo qaali ah ku jiro. Weelkii bay jebisay, oo cadarkii madaxiisay ku shubtay.

⁴ Waxaa joogay kuwa qalbiga ka cadhooday, oo waxay isku yidhaahdeen, Cadarkii maxaa sidan loogu khasariyey?

⁵ Waayo, cadarkan waxaa lagu iibin kari lahaa wax saddex boqol oo dinhaar ka badan oo masaakiinta la siin lahaa, wayna ku gunuunaceen iyadii.

⁶ Laakiin Ciise baa ku yidhi, Daaya. Maxaad iyada u dhibaysaan? Shuqul wanaagsan ayay igu samaysaye.

⁷ Waayo, masaakiintu mar walba way idinla jiraan. Markaad doonaysaan wax wanaagsan waad u samayn kartaan. Aniguse mar walba idinlama joogo.

⁸ Way samaysay waxay kartay. Waxay hore ugu soo baxday inay jidhkayga udgoonayso aasniintayda aawadeed.

⁹ Runtii waxaan idinku leeyahay, Dunida oo dhan meel alla meeshii injiilkan lagu wacdiyo, waxay samaysay ayaa xusuusteeda lagaga hadli doonaa.

Yuudas Khiyaanadiisa

(Mat. 26:14-16; Luuk. 22:3-6)

¹⁰ Yuudas Iskariyod oo ahaa mid laba-iyotobanka ka mid ah ayaa u tegey wadaaddada sare inuu u gacangeliyo.

¹¹ Iyagu markay maqleen ayay farxeen oo waxay ka ballanqaadeen inay lacag siiyaan.

* 14:3 alabastar = dhagax cad.

Markaasuu doonayay goor wanaagsan oo uu u soo gacangeliyo.

Cashadii Ugu Dambaysay

(Mat. 26:17-30; Luuk. 22:7-23; Yoox. 13:21-30; 1 Kor. 11:23-25)

¹² Maalinta ugu horraysay oo Iiddii Kibistii-aan-khamiirka-lahayn, goortii neefka Kormaridda la gowraco ayaa xertiisii ku tidhi, Xaggee baad doonaysaa inaannu tagno oo ku diyaargarayno inaad cuntid cashada Iidda Kormaridda?

¹³ Wuxuu diray laba xertiisii ah oo ku yidhi, Magaalada gala, oo waxaa idinla kulmi doona nin ashuun biyah sita; isaga raaca.

¹⁴ Meeshuu galo waxaad ninkii guriga lahaa ku tidhaahdaan, Macallinkii wuxuu leeyahay, Meeday qolladdaydii martidu oo aan xertayda kula cuni doono cashada Iidda Kormaridda?

¹⁵ Wuxuu idin tusayaa qollad weyn oo sare oo goglan oo diyaar ah; halkaa inoogu diyaargareeya.

¹⁶ Xertiisii ayaa baxday oo magaalada gashay, wayna heleen siduu u sheegay, oo cashada Iidda Kormaridda ayay diyaargareeyeen.

17 Goortii makhribkii la gaadhay ayuu laba-iyto-bankii la yimid.

18 Oo intay fadhiisteen oo wax cunayeen, Ciise baa yidhi, Runtii waxaan idinku leeyahay, Midkiin oo wax ila cunaya ayaa i gacangelin doona.

19 Markaasay calool xumaadeen, oo mid baa mid ku yidhi, Ma aniga baa?

14:20

14:29

20 Wuu u jawaabay oo wuxuu ku yidhi, Waa mid ka mid ah laba-iyto-bankii oo saxanka gacanta ila gesha.

21 Wiilka Aadanahu waa baxayaa siday u qoran tahay, laakiin hoog waxaa leh ninkaas Wiilka Aadanaha gacangelinaya. Waxaa ninkaas u wanaagsanaan lahayd inaanu dhalan.

22 Oo intay wax cunayeen, Ciise ayaa kibis qaaday oo barakeeyey, wuuna jejebiyey oo iyaga siiyey oo yidhi, Qaata, tanu waa jidhkaygiye.

23 Kolkaasuu koobkii qaaday oo mahadnaqay oo siiyey iyaga, oo kulli way ka wada cabbeen.

24 Wuxuu ku yidhi, Kanu waa dhiiggaayga axdiga cusub kan kuwo badan loo daadshay.

25 Runtii waxaan idinku leeyahay, Mar dambe midhaha geedka canabka ah kama cabbi

doono ilaa maalinta aan boqortooyada Ilaah ka cabbi doono kan cusub.

²⁶ Goortay gabay ammaan ah ku gabyeen waxay u baxeen Buur Saytuun.

*Ciise Wuxuu Sii Sheegay Xertiisa Ka Tegiddooda
(Mat. 26:31-35; Luuk. 22:31-34; Yoox. 13:36-38)*

²⁷ Markaasaa Ciise wuxuu ku yidhi, Kulligiin waad iga xumaan doontaan, waayo, waxaa qoran, Adhijirkaan dili doonaa, idahuna waa kala firdhi doonaan.

²⁸ Laakiin markii kuwii dhintay layga sara kiciyo dabadeed ayaan Galili hortiin tegi doonaa.

²⁹ Laakiin Butros ayaa ku yidhi, In kastoo kulligood kaa xumaadaan, aniguse kaa xumaan maayo.

14:30

14:38

³⁰ Ciise wuxuu ku yidhi, Runtii waxaan kugu leeyahay, Maalintan, xataa caawa, intaan diiqu laba goor ciyin, saddex kol ayaad i dafiri doontaa.

³¹ Laakiin aad buu ugu celceliyey, Haddaan leeyahay inaan kula dhinto, kolleyba ku dafiri maayo. Kulligoodba sidaas oo kale ayay yidhaahdeen.

*Ciise Oo Beer Getsemane Ku Jiray**(Mat. 26:36-46; Luuk. 22:39-46)*

³² Markaasay yimaadeen meel Getsemane la odhan jiray, wuxuuna xertiisii ku yidhi, Halkan fadhiista intii aan soo tukanayo.

³³ Oo wuxuu watay Butros iyo Yacquub iyo Yooxanaa, oo wuxuu bilaabay inuu calool xumaado oo tiraanyoodo.

³⁴ Markaasuu ku yidhi, Naftaydu aad bay u calool xun tahay tan iyo dhimasho; halkan jooga oo soo jeeda.

³⁵ Waxoogaa ayuu hore u socday oo dhulkuu ku dhacay, wuxuuna tukaday in hadday suurtoowdo saacaddu ay dhaafto.

³⁶ Wuxuuna yidhi, Aabbow, Aabbe, wax walbaba waad karaysaa. Koobkan iga qaad, laakiin yaanay noqon waxaan doonayo, ee waxaad doonaysid ha noqoto.

³⁷ Markaasuu yimid oo wuxuu arkay iyagoo hurda, oo wuxuu Butros ku yidhi, Simoonow, ma huruddaa? Miyaad kari wayday inaad saacad keliya soo jeeddo?

³⁸ Soo jeeda oo tukada inaydnaan jirrabaadda gelin. Ruuxu waa diyaar, laakiin jidhku waa itaal daranyahay.

³⁹ Mar kale ayuu tegey oo tukaday isagoo hadalkii oo kale ku hadlaya.

⁴⁰ Mar kale ayuu yimid oo arkay iyagoo hurda, waayo, indhahoodu lulmay la cuslaayeen, ma ayna garan waxay ugu jawaabaan.

⁴¹ Kolkii saddexaad ayuu yimid oo ku yidhi, Hadda seexda oo nasta, waa ku filan tahay. Saacaddii waa timid. Bal eega, Wiilka Aadanaha ayaa dembilayaal loo gacangelinayaa.

⁴² Kaca aan tagnee. Eega, kii i gacangelin lahaa waa soo dhow yahay.

Ciise Waa La Qabtay

(Mat. 26:47-56; Luuk. 22:47-53; Yoox. 18:2-11)

⁴³ Kolkiiba intuu weli hadlayay ayaa Yuudas oo laba-iyo-tobankii ka mid ahaa yimid, isaga iyo dad aad u badan oo seefo iyo ulo sita. Waxay ka yimaadeen wadaaddada sare iyo culimmada iyo waayeellada.

⁴⁴ Kii gacangeliyey ayaa calaamo kula ballamay oo ku yidhi, Mid alla midkaan dhunkado waa isagii. Qabta oo kaxeeya oo dhawra.

⁴⁵ Kolkuu yimidba, kolkiiba ayuu u tegey oo ku yidhi, Macallimow, wuuna dhunkaday.

⁴⁶ Markaasay gacmaha saareen, wayna qabteen.

⁴⁷ Midkooda oo ag taagnaa ayaa seeftiisa soo bixiyey, oo wuxuu ku dhufatay wadaadkii sare addoonkiisii, oo dheg buu ka gooyay.

⁴⁸ Ciise baa u jawaabay oo ku yidhi, Ma waxaad iila soo baxdeen seefo iyo ulo inaad i qabataan sidaan tuug ahay?

14:49

14:58

⁴⁹ Maalin walbaba macbudka ayaan idinkula jiri jiray oo wax bari jiray, imana aydnaan qabsan, laakiin Qorniinku waa inuu rumoobo.

⁵⁰ Markaasay xertii ka wada tageen oo carareen.

Ninkii Dhallinyarada Ahaa Oo Cararay

⁵¹ Waxaa daba socday nin dhallinyaro ah oo qaawanaantiisa maro jilicsan ka huwaday; wayna qabteen.

⁵² Laakiin maradii jilicsanayd ayuu ka tegey oo ka cararay isagoo qaawan.

Ciise Waxaa Lagu Xukumay Wadaadka Sare Hortiisii

(Mat. 26:57-68; Luuk. 22:54-55, 63-71; Yoox. 18:12-14, 19-24)

⁵³ Ciisena waxay u geeyeen wadaadkii sare, waxaana u soo ururay wadaaddadii sare iyo waayeelladii iyo culimmadii.

54 Butros baa meel fog ka soo daba socday, oo wuxuu galay barxadda wadaadkii sare oo la fadhiistay askartii, dabkana ayuu kulaalay.

55 Wadaaddadii sare iyo shirkii oo dhan ayaa waxay dooneen markhaati Ciise ka gees ah si ay u dilaan, waase heli waayeen.

56 Waayo, qaar badan baa marag been ah ku fureen, laakiin maraggoodii isku mid ma ahayn.

57 Markaasaa waxaa kacay qaar marag been ah ku furay oo yidhaahdeen,

58 Waxaannu maqalnay isagoo leh, Macbudkan gacmo lagu sameeyey ayaan dudumin doonaa, saddex maalmood dabadeed waxaan dhisi doonaa mid kale oo aan gacmo lagu samayn.

14:59

14:67

59 Laakiin sidaasuuna maraggoodii isku mid u ahayn.

60 Markaasaa wadaadkii sare dhexda istaagay oo Ciise weyddiiyey isagoo leh, Miyaanad waxba ka jawaabayn? Kuwanu waxay kugu marag furayaan waa maxay?

61 Isaguse waa iska aamusay oo waxba uma jawaabin. Mar kale wadaadkii sare ayaa weyddiiyey oo ku yidhi, Miyaad tahay Masiixa oo ah Wiilka Kan la ammaano?

⁶² Ciise baa yidhi, Waan ahay, oo waxaad arki doontaan Wiilka Aadanaha oo fadhiya midigta xoogga Ilaah, oo ku imanaya daruuraha cirka.

⁶³ Markaasaa wadaadkii sare dharkiisii jeexjeexay oo yidhi, Maxaannu markhaatiyaal weli ugu baahan nahay?

⁶⁴ Waad maqasheen caytanka. Maxay idinla tahay? Kulligood waxay xukumeen inuu dhimasho istaahilo.

⁶⁵ Qaar waxay bilaabeen inay candhuuf ku tufaan oo wejigiisa daboolaan oo garaacaan, waxayna ku yidhaahdeen, Wax sheeg. Askartiina way dharbaaxeen.

Butros Baa Dafiray Ciise

(Mat. 26:69-75; Luuk. 22:56-62; Yoox. 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Butros intuu hoosta joogay xaggii barxadda, waxaa u timid mid ka mid ah hablihii wadaadkii sare u shaqaynayay,

⁶⁷ oo markay aragtay Butros oo dabka kulaalaya, ayay dayday oo tidhi, Adiguna waxaad la jirtay Ciisihii reer Naasared.

⁶⁸ Laakiin wuu dafiray oo wuxuu ku yidhi, Anigu ma aqaan, garanba maayo waxaad leedahay. Markaasuu albaabka agtiisa tegey, diiqiina waa ciyey.

⁶⁹ Gabadhii baa aragtay oo bilowday haddana inay kuwii ag taagnaa ku tidhaahdo, Kanu waa midkood.

⁷⁰ Laakiin mar kale ayuu dafiray. Waxoogaa yar dabadeed kuwii ag taagnaa ayaa mar kale Butros ku yidhi, Run weeye, adiguna midkood baad tahay, waayo, waxaad tahay reer Galili, afkaaguna waa la mid afkooda.

⁷³⁰ Laakiin wuxuu bilaabay inuu habaaro oo dhaarto isagoo leh, Anigu garan maayo ninkaas aad ka hadlaysaan.

⁷³¹ Kolkii labaad ayaa diiqii ciyey; oo Butros wuxuu xusuustay hadalkii Ciise ku hadlay, Diiqu

³⁰ Aroortii kolkiiba wadaaddadii sare waxay la wada hadleen waayeelladii iyo culimmadii iyo shirkii oo dhan. Ciisena way xidheen oo kaxeeyeen oo waxay u dhiibeen Bilaatos.

³¹ Bilaatos wuxuu weyddiiyey, Ma Boqorka Yuhuudda baad tahay? Wuu u jawaabay oo ku yidhi, Waad tidhi.

intaanu laba goor ciyin, saddex kol ayaad i
dafiri doontaa, oo intuu ka fikirayay ayuu ooyay.

15

*Ciise Oo Hor Taagan Bilaatos Oo Ahaa Taliyaha
Reer Rooma*

*(Mat. 27:1-2, 11-26; Luuk. 23:1-5, 13-25; Yoox.
18:26--19:16)*

15:3

15:14

³ Markaasaa wadaaddadii sare wax badan
ku
ashtakeeyeen.

⁴ Bilaatos baa kol dambe wax weyddiiyey
isagoo leh, Miyaanad waxba ka jawaabayn? Bal
eeg intii ay kugu ashtakaynayaan.

⁵ Laakiin Ciise weli waxba ugama
jawaabin, sidaa darteed Bilaatos waa la yaabay.

⁶ Iiddaas wuxuu iyaga u sii dayn jiray
maxbuuskay doonayeen.

⁷ Markaasaa waxaa jiray nin Baraabbas la
odhan jiray oo ahaa mid lala xidhay kuwii kula
kacay oo wax dilay markii fidmaddu dhacday.

⁸ Dadkii badnaa ayaa Bilaatos u kacay oo
bilaabay inay doonaan inuu u sameeyo siduu u
samayn jiray.

⁹ Bilaatos baa u jawaabay oo ku yidhi, Ma waxaad doonaysaan inaan idiin sii daayo Boqorka Yuhuudda?

¹⁰ Waayo, wuxuu ogaa wadaaddadii sare inay hinaaso ugu soo dhiibeen.

¹¹ Laakiin wadaaddadii sare ayaa dadka kiciyey, oo waxay yidhaahdeen inay u roon tahay inuu Baraabbas u sii daayo iyaga.

¹² Bilaatos baa mar kale u jawaabay oo ku yidhi, Haddaba maxaad doonaysaan inaan ku sameeyo kan aad ugu yeedhaan Boqorka Yuhuudda?

¹³ Iyaguna mar kale ayay ku qayliyeen, Iskutallaabta ku qodob.

¹⁴ Markaasaa Bilaatos ku yidhi, Waa maxay sharkuu falay? Laakiin aad bay u sii qayliyeen oo yidhaahdeen, Iskutallaabta ku qodob.

15:15

15:22

¹⁵ Bilaatos wuxuu doonayay inuu sameeyo waxa dadku raalli ka yahay, sidaa darteed ayuu Baraabbas u sii daayay, oo goortuu Ciise karbaashay ayuu u dhiibay in iskutallaabta lagu qodbo.

Askartii Baa Ciise Ku Majaajilootay

(Mat. 27:27-31; Yoox. 19:2-3)

¹⁶ Markaasaa askartii isaga geeyeen barxaddii dhexdeeda, taasoo la odhan jiray

*Baraytoriyon, waxayna isugu yeedheen askartii oo dhan.

¹⁷ Waxay u geliyeen dhar guduudan, oo taaj ayay qodxan uga texeen, oo madaxiisay saareen.

¹⁸ Markaasay salaameen oo waxay ku yidhaahdeen, Nabad, Boqorka Yuhuuddow.

¹⁹ Madaxana ayay cawsduur kaga dhufteen, oo wayna ku candhuufeen, oo u jilba joogsadeen, oo u sujuudeen.

²⁰ Goortay ku majaajiloodeen dabadeed ayay dharkii guduudnaa ka qaadeen oo dharkiisii bay u geliyeen, markaasay wadeen in iskutallaabta lagu qodbo.

Ciise Waa Lagu Qodbay Iskutallaabta

(Mat. 27:32-44; Luuk. 23:26-43; Yoox. 19:17-27)

²¹ Waxaa ag marayay nin beeraha ka yimid, oo reer Kuranaya ah, oo Simoon la odhan jiray, oo ahaa aabbihii Aleksanderos iyo Rufus, kan ay ku qasbeen inuu iskutallaabtiisa u qaado.

²² Oo waxay u soo wadeen meel Golgota la odhan jiray, taasoo micneheedu yahay meeshii dhakada.

* **15:16** Baraytoriyon = guriga taliyaha.

23 Waxay siiyeen inuu cabbo khamri
xammeeti lagu daray, laakiin ma uu qaadan.

24 Oo goortay iskutallaabta ku qodbeen,
dharkiisay qaybsadeen, wayna saami ku riteen
mid kasta wuxuu qaadan lahaa.

25 Waxayna ahayd saacaddii saddexaad oo
iskutallaabta ay ku qodbeen.

26 Waxaa lagu qoray meel ka korraysa isaga
qorniinkii ashtakadiisii oo leh, BOQORKA
YUHUUDDA.

27 Markaasaa waxaa iskutallaabo lagula
qodbay laba tuug, mid midigtiisa, midna
bidixdiisa.

28 Oo waxaa rumoobay Qorniinkii yidhi,
Waxaa isaga lagu tiriyeey sharcilaawayaasha.

29 Oo kuwii ag marayayna waa caayeen, oo
intay madaxooda luleen, waxay yidhaahdeen,
Kaaga macbudka duminayow oo saddex
maalmood ku dhisayow,

30 isbadbaadi oo iskutallaabta ka soo deg.

31 Sidaas oo kalena ayaa wadaaddada sare
dhexdooda ugu majaajiloodeen, iyaga iyo
culimadaba, oo waxay yidhaahdeen, Kuwa
kale ayuu badbaadiyey, qudhiisa isma
badbaadin karo.

32 Masiixa oo ah Boqorka Israa'iil haddeer
iskutallaabta ha ka soo dego si aannu u aragno

oo u rumaysanno. Kuwii iskutallaabaha lagula qodbayna ayaa caayay.

Ciise Waa Dhintay

(Mat. 27:45-56; Luuk. 23:44-49; Yoox. 19:28-30)

15:33

15:41

³³ Goortii saacaddii lixaad la gaadhay, dhulka oo dhammu gudcur buu ahaa ilaa saacaddii sagaalaad.

³⁴ Saacaddii sagaalaad Ciise ayaa cod weyn ku dhawaaqay oo yidhi, Eloy, Eloy, lama sabakhtani? taasoo micneheedu yahay, Ilaahayow, Ilaahayow, maxaad ii dayrisay?

³⁵ Kuwa ag taagnaa qaarkood ayaa goortay maqleen yidhi, Eeg, wuxuu u yeedhayaa Eliyaas.

³⁶ Mid baa orday, oo geed isbonji la yidhaahdo khal uga soo buuxshay, oo intuu cawsduur saaray ayuu siiyey inuu cabbo, wuxuuna yidhi, Daaya aannu aragnee inuu Eliyaas yimaado oo soo dejiyo.

³⁷ Markaasaa Ciise cod weyn ku dhawaaqay oo ruuxii bixiyey.

³⁸ Markaasaa daahii machbudka kor ilaa hoos laba u kala dillaacay.

³⁹ Kolkaasaa boqol-u-taliyihii oo meel ku toosan taagnaa markuu arkay inuu sidaas ruuxiisii u baxshay, wuxuu yidhi, Runtii, ninkanu wuxuu ahaa Wiilkii Ilaah.

⁴⁰ Waxaana joogay dumar meel fog ka eegayay, oo waxaa ku dhex jirtay Maryan tii reer Magdala, iyo Maryan oo ahayd Yacquub Yare iyo Yoosee hooyadood, iyo Saloome,

⁴¹ oo ah kuwa xataa intuu Galili joogay raaci jiray oo u adeegi jiray, iyo qaar kale oo badan oo Yeruusaalem u sii raacay.

Ciise Waa La Aasay

(Mat. 27:57-61; Luuk. 23:50-56; Yoox. 19:38-42)

⁴² Haddaba waxay ahayd Maalintii
Diyaargarayska, taas oo ah maalinta sabtida ka
horraysa, oo markii makhribkii la gaadhay,

⁴³ waxaa yimid Yuusuf kii reer Arimataya
oo ahaa taliye murwad leh, oo isna
boqortooyadii Ilaah ayuu sugayay. Isagu wuxuu
dhiranaan ugu galay Bilaatos oo ka baryay Ciise
meydkiisii.

⁴⁴ Bilaatos waa yaabay inuu hadda dhintay.
Markaasuu wuxuu u yeedhay boqol-u-taliyihii
oo weyddiiyey, Durba miyuu dhintay?

⁴⁵ Goortuu ka gartay boqol-u-taliyihii, ayuu
meydkii Yuusuf siiyey.

⁴⁶ Markaasaa Yuusuf wuxuu soo iibsaday
kafan, wuuna soo dejiyey isaga, oo kafantii ku
duudduubay, oo wuxuu geliyey xabaal dhagax
ka qodnayd, oo xabaashii afkeedii wuxuu ku
soo giringiriyey dhagax weyn.

⁴⁷ Maryan tii reer Magdala iyo Maryan oo
ahayd hooyadii Yoosee waxay arkeen meeshii la
dhigay.

16

Ciise Waa Ka Soo Sara Kacay Kuwii Dhintay
(Mat. 28:1-10; Luuk. 24:1-12; Yoox. 20:1-10)

¹ Goortii sabtidii dhammaatay Maryan tii reer Magdala, iyo Maryan oo ahayd Yacquub hooyadiis, iyo Saloome, waxay iibsadeen dhir udgoon inay u yimaadaan oo mariyaan isaga.

² Waaberigii maalintii ugu horraysay ee toddobaadka waxay yimaadeen xabaasha goortii qorraxdu soo baxday.

16:3

MARKOS 16:12

³ Waxay isku yidhaahdeen, Ayaa dhagaxa xabaashii afkeeda inooga giringirinaya?

⁴ Goortay eegeen waxay arkeen dhagixii oo la giringiriyey; oo aad buu u weynaa.

⁵ Goortay xabaashii galeen waxay arkeen nin dhallinyar oo midigta fadhiya oo khamiis cad gashan, markaasay aad u nexeen.

⁶ Wuxuu ku yidhi, Ha nexina. Waxaad doonaysaan Ciisihii reer Naasared, kan iskutallaabta lagu qodbay. Wuu sara kacay, oo halkan ma joogo. Waa taa meeshii la dhigay.

⁷ Laakiin taga, oo waxaad ku tidhaahdaan xertiisii iyo Butros, Wuu idin hor marayaa ilaa Galili. Halkaasna waad ku arki doontaan, siduu idinku yidhi.

⁸ Markaasay dhaqso u soo baxeen oo xabaasha ka soo carareen, waayo, way gariireen oo yaabeen. Ninnana waxba kuma ay odhan, maxaa yeelay, way baqeen.

Ciise Baa Dad Kale U Muuqday

(Yoox. 20:11-18; Luuk. 24:13-35; Mat. 28:16-20; Luuk. 24:36-49; Yoox. 20:19-23)

⁹ Waaberigii maalintii ugu horraysay ee toddobaadka ayaa Ciise sara kacay, oo markii hore wuxuu u muuqday Maryan tii reer Magdala, tii uu toddoba jinni ka saaray.

¹⁰ Iyadu waa tagtay oo waxay u sheegtay kuwii la joogi jiray, iyagoo barooranaya oo ooyaya.

¹¹ Iyaguna goortay maqleen inuu nool yahay oo ay aragtay, way rumaysan waayeen.

¹² Waxan dabadeed isagoo suurad kale ah ayuu u muuqday laba iyaga ah iyagoo sii socda oo beeraha tegaya.

16:13

MARKOS 16:20

¹³ Markaasay baxeen oo kuwii kale u sheegeen, kuwaasina ma ay rumaysan.

¹⁴ Dabadeed wuxuu u muuqday koob-iyto-bankii goortay cunto u fadhiyeen. Wuuna u canaantay rumaysaddarradooda iyo qalbi engegnaantooda, waayo, ma ayna rumaysan kuwii isaga arkay goortuu sara kacay dabadeed.

¹⁵ Markaasuu wuxuu iyaga ku yidhi, Dunida oo dhan taga, oo uunka oo dhan injiilka ku wacdiya.

¹⁶ Kii rumaysta oo la baabtiiso waa badbaadi doonaa, laakiin kii aan rumaysanin waa la xukumi doonaa.

¹⁷ Calaamooyinkanna ayaa la socon doona kuwa rumaysta. Magacayga ayay jinniyo ku saari doonaan, afaf cuscusubna ayay ku hadli doonaan,

¹⁸ abeesooyin ayay qaadi doonaan, oo hadday cabbaan wax lagu dhimanayo waxba ma yeeli doono, gacmo ayay kuwii buka dul saari doonaan, wayna bogsan doonaan. *Ciise Kor Buu U Baxay (Luuk. 24:50-53)*

¹⁹ Haddaba Rabbi Ciise goortuu la hadlay dabadeed ayaa samada loo qaaday, wuxuuna fadhiistay Ilaah midigtiisa.

²⁰ Iyaguna way baxeen oo meel kasta oo ay tageen dadkii bay wacdiyeen, Rabbiguna waa la shaqaynayay iyaga, isagoo hadalka ku xaqiijinaya calaamooyinkii la socday. Aamiin.

1:1

LUUKOS 1:7

INJIILKASIDA LUUKOS UQORAY

Bilaabashadii Kitaabkan

¹ Dad badan waxay ku dadaaleen inay soo hagaajiyaan sheeko ku saabsan wixii dhexdayada lagu sameeyey oo la habsaday,

² siday noo ogeysiiyeen kuwii tan iyo bilowgii arkay oo Ereygii u shaqeeyey.

³ Sidaa darteed anigana waxaa ila wanaagsanayd inaan, anigoo tan iyo bilowgii wax walba oo dhacay aad u gartay, si hagaagsan kuugu qoro, Te'ofilosow sharaf weyn lahow,

⁴ inaad garatid hubniintii hadalkii lagu baray.

Dhalashada Yooxanaa Baabtiisaha Waa La Sii

Sheegay

⁵ Wakhtigii Herodos ahaa boqorkii Yahuudiya, waxaa jiray wadaad la odhan jiray Sakariyas, oo ka mid ahaa safkii Abiya; haweenaydiisuna waxay ka mid ahayd hablihii reer Haaruun, magaceedana waxaa la odhan jiray Elisabed.

⁶ Labadooduba xaq bay ku ahaayeen Ilaah hortiisa, oo qaynuunnadii iyo xukummadii Rabbiga ayay eedla'aan ku socon jireen.

⁷ Ilmo ma ay lahayn, waayo, Elisabed madhalays bay ahayd, oo labadooduba way da'weynaayeen.

1:8

1:18

⁸ Waxaa dhacay, intuu shuqulkii wadaadnimadii safkiisa dartiis samaynayay Ilaah hortiisa,

⁹ sida caadadii wadaadnimadu u ahayd, in shuqulkiisu ahaa inuu foox shido goortuu macbudka Rabbiga galay.

¹⁰ Saacaddii fooxa ayaa dadkii badnaa oo dhammu dibadda ku tukanayeen.

¹¹ Markaasaa waxaa isaga u soo muuqatay malaa'igtii Rabbiga oo taagnayd meeshii fooxa lagu shido midigteeda.

¹² Goortuu Sakariyas arkay ayuu naxay, wuuna cabsaday.

¹³ Laakiin malaa'igtii baa ku tidhi, Ha baqin, Sakariyasow, waayo, baryadaadii waa la maqlay; afadaada Elisabedna wiil bay kuu dhali doontaa, magiciisana waxaad u bixin doontaa Yooxanaa.

¹⁴ Waxaad heli doontaa farxad iyo rayrayn; dad badanna dhalashadiisa ayay ku farxi doonaan,

¹⁵ waayo, Rabbiga hortiisa nin weyn buu ku ahaan doonaa, mana cabbi doono khamri ama wax lagu sakhraamo. Waxaana xataa uurka hooyadiis kaga buuxsami doona Ruuxa Quduuskaa.

¹⁶ Reer binu Israa'iil badidoodana ayuu Rabbiga Ilaahooda ah ku soo jeedin doonaa.

¹⁷ Isaguna wuxuu ku hor mari doonaa ruuxii iyo xooggii Eliyaas inuu aabbayaasha qalbiyadooda ku soo jeediyo carruurta, iyo inuu caasiyiinta ku soo celiyo xigmadda kuwa xaq ah, inuu Rabbiga u diyaargareeyo dad hagaagsan.

¹⁸ Sakariyas wuxuu malaa'igtii ku yidhi, Sidee

1:19

1:27

baan waxan u garan doonaa? Waayo, anigu oday baan ahay, afadayduna waa da'weynaatay.

¹⁹ Malaa'igtii baa u jawaabtay oo ku tidhi, Anigu waxaan ahay Jibriil oo Ilaah hortiisa

istaaga. Waxaa la ii soo diray inaan kula hadlo oo aan warkan wanaagsan kuu keeno.

²⁰ Bal eeg, waad aamusnaan doontaa, mana hadli kari doonto, ilaa maalinta waxyaalahan dhici doonaan, waayo, waad rumaysan weyday hadalladayda wakhtigooda la oofin doono.

²¹ Dadkuna waxay sugayeen Sakariyas, oo waxay la yaabeen siduu macbudka ugu raagay.

²² Markuu soo baxay ayuu la hadli kari waayay, markaasay garteen inuu macbudka wax ku arkay. Kolkaasuu gacanta ugu sii tilmaamayay iyaga, isagoo sii carrab la'.

²³ Kolkii maalmihii shuqulkiisii wadaadnimadu dhammaadeen ayuu wuxuu tegey gurigiisii.

²⁴ Maalmahaas dabadeed afadiisa Elisabed ayaa uuraysatay, oo shan bilood ayay isqarisay iyadoo leh.

²⁵ Sidaasaa Rabbigu iigu sameeyey maalmihii uu i eegay inuu ceebtayda dadka dhexdooda iiga qaado.

Dhalashada Ciise Masiix Waa La Sii Sheegay

²⁶ Bishii lixaad Ilaah baa malaa'ig Jibriil u soo diray magaalada Galili oo Naasared la odhan jiray

²⁷ ilaa gabadh bikrad ah oo u doonanayd nin la odhan jiray Yuusuf oo dhashii Daa'uud ahaa; gabadhana waxaa la odhan jiray Maryan.

28 Malaa'igtii baa u soo gashay, oo waxay ku tidhi, Nabad, adigoo nimcaysan, Rabbiga ayaa kula jira.

29 Markaasay hadalkii ka naxday, oo waxay isku tidhi, Maxay tahay salaantan?

30 Malaa'igtii baa ku tidhi, Ha baqin, Maryamay, waayo, nimco ayaad Ilaah ka heshay.

31 Bal eeg, waad uuraysan doontaa, oo wiil baad umuli doontaa, magiciisana waxaad u bixin doontaa Ciise.

32 Nin weyn buu ahaan doonaa, waxaana loogu yeedhi doonaa Wiilka Kan ugu sarreeya, Rabbiga Ilaaha ahuna wuxuu siin doonaa carshigii awowgiis Daa'uud.

33 Weligiiba wuxuu boqor u ahaan doonaa dadkii Yacquub, boqornimadiisuna ma idlaan doonto.

34 Kolkaasaa Maryan waxay malaa'igtii ku tidhi, Sidee baa waxanu ku noqon doonaan? Anigu ninna garan maayo.

35 Malaa'igtii waa u jawaabtay oo ku tidhi, Ruuxa Quduuska ah ayaa kugu soo degi doona, oo xooggii Kan ugu sarreeya ayaa hoosiis kuu noqon doona, sidaa darteed kan quduuska ah oo kaa dhalan doona waxaa loogu yeedhi doonaa Wiilka Ilaah.

³⁶ Bal eeg, ina-adeertaa Elisabedna wiil bay uuraysatay iyadoo da'weyn; oo tanuna waxay tii madhalays loogu yeedhi jiray u tahay bisheedii lixaad.

³⁷ Waayo, wax aan Ilaah kari doonin ma jiro.

³⁸ Maryan ayaa tidhi, Waa i kan, waxaan ahay addoontii Rabbiga. Sidaad u hadashay ha ii

^{1:39} ^{1:48} noqoto. Markaasaa malaa'igtii

ka tagtay.

Maryan Waxay Booqatay Elisabed; Gabaygii

Maryan Ee Ammaanta Ahaa

³⁹ Maalmahaas Maryan baa kacday, oo waxay dhaqso u tagtay dhulkii buuraha lahaa ilaa magaalo ka mid ah reer Yahuudah,

⁴⁰ oo waxay gashay gurigii Sakariyas, oo salaantay Elisabed.

⁴¹ Oo waxaa dhacay goortii Elisabed salaantii Maryan maqashay in ilmihii uurkeeda ku boodbooday; Elisabedna waxaa ka buuxsamay Ruuxa Quduuska ah.

⁴² Markaasay cod dheer ku gaylisay oo tidhi, Dumarka dhexdooda waad ku barakaysan tahay, oo midhaha uurkaaga waa barakaysan yahay.

⁴³ Xaggee waxanu iiga yimaadeen in Sayidkayga hooyadiis iigu timaado?

⁴⁴ Bal eeg, markii codkii salaantaadu
dhegahayga ku dhacay, ilmaha uurkayga ku jira
ayaa farxad la boodbooday.

⁴⁵ Waxaa barakaysan tii rumaysatay; waayo,
waxyaalihii xagga Rabbiga looga sheegay ayay
dhici doonaan.

⁴⁶ Maryanna waxay tidhi,
Naftaydu Rabbigay weynaynaysaa,

⁴⁷ Ruuxayguna wuxuu ku reyreeyey Ilaaha
Badbaadiyahayga ah.

⁴⁸ Waayo, wuxuu eegay hoosaysnimada
addoontiisa,
Bal eeg, tan iyo hadhow qarniyada oo dhammu
waxay iigu yeedhi doonaan tan
barakaysan.

1:49

1:59

⁴⁹ Waayo, kan xoogga leh ayaa waxyaalo
waaweyn ii sameeyey;
Magiciisuna waa Quduus,

⁵⁰ Tan iyo ab ka ab naxariistiisu waxay
gaadhaa Kuwa isaga ka cabsada.

⁵¹ Wuxuu xoog ku sameeyey gacantiisa,
Oo kuwii fikirradii qalbigoodii ku kibray ayuu
kala firdhiyey.

⁵² Kuwii xoogga lahaa ayuu carshiyadoodii
ka soo dejiyey
Oo kuwii hooseeyey ayuu sarraysiiyey.

⁵³ Kuwii gaajaysnaa ayuu wax wanaagsan ka

dhergiyey,

Kuwii hodanka ahaana iyagoo madhan ayuu diray.

⁵⁴ Midiidinkiisii Israa'iil ayuu caawiyey Inuu xusuusto inuu u naxariisto ⁵⁵ Ibraahim iyo farcankiisii weligoodba (Siduu awowayaasheennii ula hadlay).

⁵⁶ Maryan waxay iyada la joogtay abbaaraha saddex bilood, markaasay gurigeeda ku noqotay.

Dhalashadii Yooxanaa Baabtiisaha; Aabbiihiis Gabaygiisii Ammaanta Ahaa

⁵⁷ Hadda Elisabeth wakhtigii ay umuli lahayd ayaa la joogay, oo wiil bay dhashay.

⁵⁸ Derisyadeedii iyo xigaalkeedii ayay maqleen siduu Rabbigu naxariistiisii ugu weyneeyey iyada, wayna la farxeen.

⁵⁹ Waxaa dhacay inay maalintii siddeedaad u yimaadeen inay wiilkii gudaan, oo waxayna u bixiyeen magicii aabbiihiis Sakariyas.

1:60

1:72

⁶⁰ Kolkaasaa hooyadiis u jawaabtay oo ku tidhi, Sidaas ma aha; waxaase loogu yeedhi doonaa Yooxanaa.

⁶¹ Waxay ku yidhaahdeen, Xigaalkaaga kuma jiro qof magacaas loo bixiyey.

⁶² Waxay aabbihiis gacan ugu tilmaameen oo weyddiiyeen wuxuu doonayay in loogu yeedho.

⁶³ Markaasuu wuxuu weyddiistay loox oo ku qoray, isagoo leh, Magiciisu waa Yooxanaa. Wayna wada yaabeen.

⁶⁴ Kolkiiba afkiisii ayaa furmay, oo carrabkiisiina waa debcay, markaasuu hadlay oo Ilaah ammaanay.

⁶⁵ Dadkii agtooda joogay oo dhammu way wada cabsadeen, oo hadalladan oo dhan waa lagaga hadlayay dalkii buuraha lahaa oo Yahuudiya oo dhan.

⁶⁶ Kuwa waxyaalahaas maqlay oo dhan ayaa qalbigooda geliyey oo waxay yidhaahdeen, Haddaba ilmahanu muxuu noqon doonaa? Waayo, gacantii Rabbiga ayaa la jirtay isaga.

⁶⁷ Markaasaa aabbihiis Sakariyas waxaa ka buuxsamay Ruuxa Quduuska ah, waxna wuu sii sheegay isagoo leh,

⁶⁸ Ha ammaanmo Rabbiga ah Ilaaha Israa'iil,

Waayo, dadkiisii ayuu soo booqday oo furtay.

⁶⁹ Badbaadiye xoog leh ayuu inoogu kiciyey Gurigii midiidinkiisa Daa'uud,

⁷⁰ (Siduu afkii nebiyadiisii quduuska ahaa
tan iyo bilowgii uga hadli jiray),

⁷¹ Inuu inaga badbaadiyo
cadaawayaasheenna iyo gacanta kuwa ina
neceb oo dhan,

⁷² Iyo inuu u naxariisto awowayaasheen,

Iyo inuu axdigiisii quduuska ahaa xusuusto,

⁷³ Oo ahaa dhaartii uu awoweheennii
Ibraahim ugu dhaartay,

⁷⁴ Inuu ina siiyo innagoo
cadaawayaasheenna gacmahooda laynaga
bixiyey

Inaynu baqdinla'aan isaga ugu hawshoonno

⁷⁵ Quduusnimada iyo xaqnimada isaga
hortiisa cimrigeenna oo dhan.

⁷⁶ Adiguna, ilma yahow, waxaa laguugu
yeedhi doonaa nebigii Kan ugu sarreeya,
Waayo, waxaad hor mari doontaa Rabbiga
hortiisa inaad jidadkiisa diyaargaraysid;

⁷⁷ Oo aad dadkiisa ogeysiisid badbaadada
Ee dembidhaafkooda ah,

⁷⁸ Ee laga hela naxariista weyn ee
Ilaaheenna,

Tan qorraxda soo baxda xagga sare inaga soo
booqan doonta,

⁷⁹ Inay iftiimiso kuwa fadhiya gudcurka iyo
hooskii dhimashada,

Iyo inay cagaheenna jidkii nabadda ku kaxayso,

⁸⁰ Wiilkuna waa koray oo ruuxuu ka
xoogoobay, wuxuuna joogay cidlada ilaa
maalintii uu Israa'iil istusi lahaa.

2

Dhalashadii Ciise Masiix

(Mat. 1:18-25)

¹ Wakhtigaas waxaa dhacay in amar ka soo baxay Kaysar Awgustus in dadka dunida jooga oo dhan la qoro.

² Qorniinkaas kolkii ugu horreeyey waxaa la sameeyey markii Kuranayos xukumi jiray Suuriya.

2:3

2:13

³ Dhammaan waxay u wada tageen in la qoro, mid kastaba magaaladiisii.

⁴ Yuusufna Galili ayuu ka kacay, oo magaaladii Naasared ka tegey, oo wuxuu aaday Yahuudiya ilaa magaaladii Daa'uud oo Beytlaxam la odhan jiray, maxaa yeelay, wuxuu ahaa dadkii iyo dhashii Daa'uud,

⁵ in lala qoro Maryan oo ahayd tii u doonanayd oo uurka lahayd.

⁶ Waxaa dhacay kolkay halkaas joogeen in maalmihii ay umuli lahayd dhammaadeen,

⁷ waxayna umushay wiilkeedii curadka ahaa, markaasay maro ku duudduubtay oo qabaal ku jiifisay, waayo, meel ay ku hoydaan ayay hudheelkii ka waayeen.

⁸ Dalkaas waxaa jiray adhijirro bannaanka jooga oo habeenkii idahooda ilaalinaya.

⁹ Malaa'igtii Rabbiga ayaa ag istaagtay, oo ammaanta Rabbiga ayaa iftiimisay hareerahooda, aad bayna u baqeen.

¹⁰ Markaasaa malaa'igtii ku tidhi, Ha baqina, waayo, ogaada, waxaan idiin keenay war wanaagsan oo leh farxad weyn oo u ahaan dadka oo dhan.

¹¹ Waayo, maanta waxaa magaalada Daa'uud idiinku dhashay Badbaadiye oo ah Masiixa Rabbiga ah.

¹² Oo waxaa calaamo idiin ahaan tan, waxaad heli doontaan ilmo maro ku duudduuban oo ku jiifa qabaal.

¹³ Dhaqsoba waxaa malaa'igtii la jirtay guuto fara badan oo jannada ka timid, wayna ammaanayeen Ilaah oo lahaayeen,

2:14

2:22

¹⁴ Ilaah ha ku ammaanmo meelaha ugu sarreeya, Xagga dhulkana nabad ha ahaato dadka ka farxiya Ilaah dhexdooda.

¹⁵ Waxaa dhacay markii malaa'igihii ka tageen oo jannada ku noqdeen in adhijirradii isku yidhaahdeen, Haddana aan tagno xataa ilaa Beytlaxam, aan aragnee waxaas dhacay oo Rabbiga ina ogeysiiyey.

¹⁶ Markaasay dhaqso u yimaadeen oo waxay heleen Maryan iyo Yuusufba iyo ilmihii oo qabaal ku jiifa.

¹⁷ Oo goortay arkeen, waxay ogeysiyeen hadalka ilmahan looga sheegay iyaga.

¹⁸ Dadkii maqlay oo dhanna ayaa ka yaabay waxyaalihii adhijirradu u sheegeen.

¹⁹ Maryanse hadalkaas oo dhan ayay haysatay oo qalbigeeda kaga fikirtay.

²⁰ Adhijirraduna way noqdeen iyagoo Ilaah ku ammaanaya oo ku weynaynaya waxyaalihii ay maqleen oo ay arkeen oo dhan, sidii iyaga loogu sheegay.

²¹ Goortii siddeed maalmood dhammaatay oo wiilkii la gudi lahaa, magiciisii waxaa loo baxshay Ciise, sida malaa'igtii ugu bixisay intaan uurka lagu uuraysan.

Ciisaa Rabbiga Loogu Dhiibay Macbudka Dhexdiisa

²² Kolkii maalmihii nadiifiskeeda u dhammaadeen sidii sharciga Muuse lahaa, waxay geeyeen Yeruusaalem inay Rabbiga u dhiibaan

2:23

2:34

²³ (siday ugu qoran tahay sharciga Rabbiga, Curad walba oo lab ah waxaa loogu yeedhi doonaa quduus xagga Rabbiga),

²⁴ iyo inay allabari u bixiyaan siday ugu qoran tahay sharciga Rabbiga, Laba qoolley ama laba xamaam oo yaryar.

Simecoon Iyo Gabaygiisii Ammaanta Ahaa

²⁵ Bal eeg, waxaa Yeruusaalem joogay nin magiciisii ahaa Simecoon. Ninkaasu wuxuu ahaa nin xaq ah oo cibaado leh; wuxuuna sugayay gargaaridda Israa'iil. Ruuxii Quduuska ahaana waa dul joogay.

²⁶ Waxaana Ruuxii Quduuska ahaa u muujiyey inaanu dhimasho arag intaanu Rabbiga Masiixiisa arkin.

²⁷ Oo wuxuu Ruuxii ku galay macbudka, oo goortii waalidkii keeneen wiilkii Ciise ahaa inay caadadii sharciga ku sameeyaan,

²⁸ markaasuu gacmihiisa ku qaaday, oo Ilaah ammaanay, oo yidhi,

²⁹ Rabbiyow, imminka addoonkaagu nabad ha ku

tago,

Sida hadalkaagu ahaa,

³⁰ Waayo, indhahaygu waxay arkeen badbaadintaada,

³¹ Tan aad dadka oo dhan hortiis hagaajisay,
³² Oo ah iftiin quruumaha lagu muujiyo, Iyo ammaanta dadkaaga Israa'iil.

³³ Markaasaa aabbihiis iyo hooyadiis ka yaabeen waxyaalihii lagaga hadlay isaga. ³⁴ Simecoon

ayaa iyaga u duceeyey, wuxuuna hooyadiis
Maryan ku yidhi, Ogow, wiilkan waxaa loo
dhigay dhicidda iyo kicidda kuwa badan oo

2:35

2:43

Israa'iil ku jira, iyo calaamo ka gees ahaan
lagaga hadlo,

³⁵ si ay qalbiyo badan fikirradoodu u
muuqan doonaan. Adigana seef baa naftaada ka
mudhbixi doonta. *Anna*

³⁶ Waxaa jirtay nebiyad Anna la odhan jiray,
ina Fanuu'eel, oo ahayd qoladii Aasheer, wayna
da'weynayd; nin bayna la jirtay toddoba
sannadood bikradnimadeeda dabadeed.

³⁷ Waxayna ahayd carmal xataa afar iyo
siddeetan sannadood, macbudkana kama ay
tegin, laakiin Ilaah ayay soon iyo salaad habeen
iyo maalinba ku caabudaysay.

³⁸ Saacaddaas qudheeda ayay soo gashay oo
Ilaah u mahadnaqday, oo kuwa furashada
Yeruusaalem sugayay oo dhan ayay xaggiisa
kala hadashay.

Ciise Carruurnimadiisii

³⁹ Goortay wax walba dhammeeyeen sida
sharciga Rabbigu leeyahay, waxay ku noqdeen
Galili ilaa magaaladoodii Naasared.

⁴⁰ Wiilkii ayaa koray oo itaal weynaaday,
waxaana ka buuxsantay xigmad; Ilaah
nimcadiisuna way dul joogtay.

⁴¹ Sannad walba waalidkiisii waxay
Yeruusaalem u tegi jireen Iiddii Kormaridda.

⁴² Goortuu laba iyo toban sannadood jiray
ayay aadeen sidii caadadii iiddu u ahayd.

⁴³ Oo goortay maalmihii dhammaysteen, oo
ay noqonayeen, ayaa Ciise wiilkii ahaa ku
hadhay
Yeruusaalem, waalidkiisuna ma ogayn,

⁴⁴ laakiin iyagoo u malaynaya inuu dadka la socdo, ayay maalin sii socdeen, markaasay ka dhex doondooneen xigaalkooda iyo kuway isbarteen.

⁴⁵ Oo markay heli waayeen ayay Yerusaaalem ku noqdeen oo ka doondooneen.

⁴⁶ Waxaa noqotay, saddex maalmood dabadeed, inay macbudka ka heleen isagoo macallimiinta dhex fadhiya oo dhegaysanaya oo wax weyddiinaya.

⁴⁷ Dadkii maqlay oo dhan ayaa la yaabay garashadiisii iyo jawaabihiisii.

⁴⁸ Goortay arkeen isagii way la yaabeen, oo hooyadiis ayaa ku tidhi, Wiilkaygiyow, maxaad sidaas noo yeeshay? Bal eeg, aniga iyo aabbahaa caloolxumo waannu kugu doondoonnay.

⁴⁹ Markaasuu wuxuu ku yidhi, Maxaad ii doondoonayseen? Miyaanad ogayn inay igu waajib tahay inaan danta Aabbahay ku jeedo?

⁵⁰ Laakiin way garan waayeen hadalkii uu kula hadlay.

⁵¹ Kolkaasuu raacay oo Naasared tegey, wuuna ka dambeeyey iyaga; laakiinse hooyadiis hadalkaas oo dhan qalbigeeda ayay ku haysatay.

⁵² Ciisena wuxuu ku koray xigmad iyo dherer iyo nimco, Ilaah iyo dadka hortooda.

3

*Yooxanaa Baabtiisaha Iyo Farriintii Uu Waday
(Mat. 3:1-12; Mar. 1:1-8)*

¹ Waxay ahayd sannaddii shan iyo tobnaad oo Tiberiyas Kaysar boqranaa, markii Bontiyos Bilaatos xukumi jiray Yahuudiya, oo Herodos

3:2

LUUKOS 3:9

taliye u ahaa Galili, walaalkiis Filibosna taliye u ahaa Ituraya iyo dalkii Tarakhoonitis, oo Lusaniyas taliye u ahaa Abilene,

² oo Annas iyo Kayafas wadaaddadii sare ahaan jireen, markaasaa ereygii Ilaah cidlada ugu yimid Yooxanaa ina Sakariyas.

³ Wuxuu yimid Webi Urdun hareerihis oo dhan isagoo dadka ku wacdiyeyaa baabtiiskii toobadda dembidhaafka aawadiis,

⁴ siday ugu qoran tahay kitaabkii hadallada Nebi Isayos,

Waa codka kan cidlada kaga qaylinaya,
Jidka Rabbiga hagaajiya,
Waddooyinkiisa toosiya.

⁵ Dooxo walba waa la buuxin doonaa,
Qar iyo buur walbana waa la gaabin doonaa,
Wixii qalloocanna waa la toosin doonaa,
Jidadka xunxunna waa la simi doonaa,

⁶ Uunka oo dhammuna badbaadinta Ilaah ayay arki doonaan.

⁷ Haddaba wuxuu ku yidhi dadkii badnaa oo u soo baxay inuu baabtiiso iyaga, Dhal jilbisay, yaa idiinka digay inaad ka carartaan cadhada imanaysa?

⁸ Haddaba midho toobad istaahila soo bixiya, hana bilaabina inaad isku tidhaahdaan, Waxaannu leennahay Ibraahim oo aabbe noo ah. Waayo, waxaan idinku leeyahay, Ilaah waa karaa inuu dhagaxyadan carruur uga kiciyo Ibraahim. ⁹ Haddeer weliba faaska waxaa la dhigay geedaha guntooda. Sidaa darteed geed walba oo aan midho wanaagsan soo bixin waa la gooyaa oo dabka lagu tuuraa.

3:10

3:18

¹⁰ Markaasaa dadkii badnaa weyddiiyeen, oo waxay ku yidhaahdeen, Haddaba maxaannu samaynaa?

¹¹ Kolkaasuu u jawaabay oo iyagii ku yidhi, Kii laba khamiis qabaa, ha siiyo kii aan waxba qabin; kii cunto qabaana, sidaas oo kale ha yeelo.

¹² Markaasaa waxaa u yimid cashuurqaadayaal in la baabtiiso, waxayna ku yidhaahdeen, Macallimow, annaguna maxaannu samaynaa? ¹³ Isaguna wuxuu ku

yidhi, Waxaa laydiin amray wax ka badan ha qaadanina.

¹⁴ Markaasaa askarna weyddiisay oo ku tidhi, Annaguna maxaannu samaynaa? Wuxuu iyagii ku yidhi, Ninna ha dulmina, oo ninna ha masabidina; mushahaaradiinnana raalli ku ahaada.

¹⁵ Intii dadku filanayeen oo kulligoodna qalbiyadooda kaga fikirayeen Yooxanaa inuu yahay Masiixii iyo in kale,

¹⁶ ayaa Yooxanaa kulligood u jawaabay oo ku yidhi, Anigu waxaan idinku baabtiisaa biyo, laakiin waxaa imanaya ku iga itaal weyn, kan aanan istaahilin inaan yeelmihii kabihiisa furo. Isagu wuxuu idinku baabtiisi doonaa Ruuxa Quduuska ah iyo dab.

¹⁷ Masaftiisu gacantiisay ku jirtaa inuu goobtiisa wax lagu tumo aad u safeeyo oo sarreenkana maqsinkiisa ku soo ururiyo, laakiin buunshaha ayuu dab aan demeyn ku gubi doonaa.

¹⁸ Digniin badan oo kale ayuu dadka ku wacdiyey.

¹⁹ Laakiin kolkuu taliye Herodos u canaantay walaalkiis Filibos naagtiisii Herodiya aawadeed, iyo waxyaalaha xunxun oo Herodos sameeyey oo dhan aawadood,

²⁰ ayaa Herodos waxan oo dhan weliba ku daray inuu Yooxanaa ku xidho xabsigii. *Ciise Waa La Baabtiisay*

(Mat. 3:13-17; Mar. 1:9-11)

²¹ Markii dadkii oo dhan la baabtiisay, waxaa dhacay in Ciisena la baabtiisay, oo intuu tukanayay ayaa samadu furantay,

²² oo Ruuxa Quduuska ah ayaa dushiisa ku soo degay isagoo muuqasho jidh leh oo qoolley u eg, waxaana samada ka yimid cod leh, Adigu waxaad tahay Wiilkayga aan jeclahay; ee waan kugu faraxsanahay. *Abtirsiinta Ciise*

(Mat. 1:1-17)

²³ Oo Ciise markuu bilaabay inuu wax baro, wuxuu ahaa qiyaas soddon jir, isagoo ahaa (sida loo moodayay) ina Yuusuf, kan ahaa ina Heli,

²⁴ kan ahaa ina Matad, kan ahaa ina Laawi, kan

ahaa ina Malki, kan ahaa ina Yanna,

²⁵ kan ahaa ina Yuusuf, kan ahaa ina Matatiyas, kan ahaa ina Caamoos, kan ahaa ina Na'uuum, kan ahaa ina Esli, kan ahaa ina Naggay,

²⁶ kan ahaa ina Ma'ad, kan ahaa ina
Matatiyas, kan ahaa ina Semey, kan ahaa ina
Yuusuf, kan ahaa ina Yuuda,

²⁷ kan ahaa ina Yo'anna, kan ahaa ina Reesa,
kan ahaa ina Serubaabel, kan ahaa ina
Salaatii'eel, kan ahaa ina Neeri,

3:28

3:38

²⁸ kan ahaa ina Malki, kan ahaa ina Addi,
kan ahaa ina Koosam, kan ahaa ina Elmoodam,
kan ahaa ina Ceer,

²⁹ kan ahaa ina Yooses, kan ahaa ina
Eliiceser,
kan ahaa ina Yoorim, kan ahaa ina Matad, kan
ahaa ina Laawi,

³⁰ kan ahaa ina Simecoon, kan ahaa ina
Yuuda,
kan ahaa ina Yuusuf, kan ahaa ina Yoonam, kan
ahaa ina Eliyaqiim,

³¹ kan ahaa ina Mele'as, kan ahaa ina
Menna,
kan ahaa ina Matata, kan ahaa ina Naataan, kan
ahaa ina Daa'uud,

³² kan ahaa ina Yesay, kan ahaa ina
Coobeed, kan ahaa ina Bocas, kan ahaa ina
Salmoon, kan ahaa ina Naasoon,

³³ kan ahaa ina Caminadaab, kan ahaa ina
Araam, kan ahaa ina Esroom, kan ahaa ina
Feres, kan ahaa ina Yahuudah,
³⁴ kan ahaa ina Yacquub, kan ahaa ina
Isxaaq, kan ahaa ina Ibraahim, kan ahaa ina
Tara, kan ahaa ina Naakoor,
³⁵ kan ahaa ina Seruukh, kan ahaa ina
Ragaw, kan ahaa ina Faleg, kan ahaa ina Xeber,
kan ahaa ina Salah,
³⁶ kan ahaa ina Qaynaan, kan ahaa ina
Arfaksad, kan ahaa ina Sheem, kan ahaa ina
Nuux, kan ahaa ina Lameg,
³⁷ kan ahaa ina Metushelax, kan ahaa ina
Enoog, kan ahaa ina Yaared, kan ahaa ina
Mahalaleel, kan ahaa ina Qaynaan,
³⁸ kan ahaa ina Enoos, kan ahaa ina Seed,
kan
ahaa ina Aadan, kan ahaa ina Ilaah.

4

4:1

4:10

Shayddaan Baa Isku Dayay Inuu Ciise Duufsado
(Mat. 4:1-11; Mar. 1:12-13)

¹ Ciise waxaa ka buuxsamay Ruuxa
Quduuska ah, oo Webi Urdun ayuu ka noqday,
oo Ruuxii baa cidlada u kaxeeyey.

² Afartan maalmood ayaa Ibliisku jirrabayay. Maalmahaasna waxba ma cunin. Goortay maalmihii dhammaadeen ayuu gaajooday.

³ Markaasaa Ibliisku wuxuu ku yidhi, Haddaad tahay Wiilka Ilaah ku dheh dhagaxan, Kibis noqo.

⁴ Ciise baa u jawaabay oo ku yidhi, Waa qoran tahay, Dadku waa inaanu kibis oo keliya ku noolaan.

⁵ Oo markuu kor u kaxeeyey wuxuu wakhti yar ku tusay quruumaha dunida oo dhan.

⁶ Markaasaa Ibliisku wuxuu ku yidhi, Amarkan oo dhan waan ku siinayaa iyo ammaantoodaba, waayo, waa lay siiyey; oo kii aan doonayo ayaan siiyaa.

⁷ Haddaba haddaad hortayda i caabuddid, kulli adaa lahaan doona.

⁸ Markaasaa Ciise u jawaabay oo ku yidhi, Waa qoran tahay, Waa inaad caabuddo Rabbiga Ilaahaaga ah oo waa inaad isagoo keliya u adeegto.

⁹ Markaasuu Yeruusaalem geeyey, wuxuuna saaray munaaraddii macbudka oo ku yidhi, Haddaad tahay Wiilka Ilaah, halkan hoos iskaga tuur;

¹⁰ waayo, waa qoran tahay, Malaa'igihiiisa ayuu ku amri doonaa inay ku

ilaaliyaan,

4:11

4:19

¹¹ iyo,

Inay gacmahooda sare kuugu qabtaan inaanay cagtaadu dhagax ku dhicin.

¹² Ciise baa u jawaabay oo ku yidhi, Waa la yidhi, Rabbiga Ilaahaaga ah waa inaanad jirrabin.

¹³ Ibliiskiina markuu jirrabaad walba dhammeeyey ayuu ka tegey intii wakhti ah.

Bilowgii Wacdiga Ciise

(Mat. 4:12-17; Mar. 1:14-15)

¹⁴ Markaasaa Ciise wuxuu xooggii Ruuxa kula noqday Galili, warkiisuna wuxuu gaadhay dhulka ku wareegsan oo dhan.

¹⁵ Sunagogyadoodana ayuu wax ku baray, dhammaanna waa la wada ammaanay isaga.

Ciise Waa Laga Celiyey Naasared

(Mat. 13:53-58; Mar. 6:1-6)

¹⁶ Markaasuu wuxuu yimid Naasared oo ahayd meeshuu ku koray, oo maalintii sabtida sida caadadiisu ahayd ayuu sunagogga galay, wuuna istaagay inuu wax akhriyo.

¹⁷ Waxaa loo dhiibay kitaabkii Nebi Isayos, oo goortuu kitaabkii furay ayuu helay meeshii lagu qoray,

¹⁸ Ruuxii Rabbiga ayaa i dul jooga,

Waayo, wuxuu ii subkay inaan war wanaagsan
masaakiinta ku wacdiyo,

Wuxuuna ii soo diray inaan kuwa xidhan
furriinnimada ogeysiiyo

Iyo kuwa indhaha la' soo celinta araggooda

Iyo inaan kuwa nabaraysan soo furfuro,

¹⁹ Iyo inaan dadka ogeysiiyo sannadda
qaabbilaadda ah ee Rabbiga.

4:20

4:29

²⁰ Intuu kitaabkii duudduubay ayuu
midiidinka u dhiibay oo fadhiistay; oo dadkii
sunagoggii ku jiray oo dhan ayaa indhaha ku
taagay.

²¹ Markaasuu bilaabay inuu ku yidhaahdo,
Maanta Qorniinkan dhegihiinnu maqlay waa
rumoobay.

²² Kulligood markhaati bay ahaayeen,
wayna ka yaabeen hadallada nimcada leh oo
afkiisa ka soo baxay, markaasay yidhaahdeen,
Kanu miyaanu ahayn wiilkii Yuusuf?

²³ Kolkaasuu ku yidhi, Shakila'aan waxaad
masaalkan igu odhan doontaan, Dhakhtarow,
isbogsii. Wax kastoo aannu maqalnay oo
Kafarna'um lagu sameeyey, halkan dhulkaagana
ku samee.

²⁴ Markaasuu ku yidhi, Runtii waxaan
idinku leeyahay, Nebina dalkiisa laguma aqbalo.

25 Laakiin runtii waxaan idinku leeyahay, Wakhtigii Eliyaas waxaa Israa'iil ku jiray carmallo badan oo nimankoodii ka dhinteen markii cirku saddex sannadood iyo lix bilood xidhmay oo abaar weyni dhulka oo dhan ka dhacday.

26 Laakiin middoodna Eliyaas looma dirin, naag carmal ah oo magaalada Sarefta oo dalka Siidoon ku jirtay maahee.

27 Wakhtigii Nebi Eliishaana waxaa Israa'iil ku jiray dad badan oo baras leh, midkoodna lama daahirin Nacamaan reer Suuriya maahee.

28 Markii kuwii sunagogga ku jiray oo dhan waxaas maqleen ayay aad u cadhoodeen.

29 Markaasay kaceen oo magaaladii ka saareen,

4:30

4:38

waxayna u kaxeeyeen buurtii magaaladoodii ka dhisnayd qarkeedii inay ka tuuraan.

30 Laakiin isagu intuu dhex maray ayuu iska tegey.

Jinnoolihii La Bogsiiyey

(Mar. 1:21-28)

31 Wuxuuna u degay Kafarna'um oo magaalada Galili ah. Oo maalmihii sabtida ayuu dadka wax barayay.

³² Waxbariddiisiina way la yaabeen, waayo, hadalkiisu amar buu lahaa.

³³ Waxaana sunagogga joogay nin jinni wasakh leh qaba. Cod weyn ayuu ku qayliyey, oo wuxuu yidhi,

³⁴ Na daa! Maxaa inoo dhexaya, Ciise reer Naasaredow? Ma waxaad u timid inaad na baabbi'iso? Anigu waa ku garanayaa kii aad tahay, Kan Quduuska ah ee Ilaah.

³⁵ Ciise baa canaantay oo ku yidhi, Aamus oo ka soo bax. Jinniguna goortuu ninkii dhexda ku tuuray ayuu ka soo baxay, waxbana ma uu yeelin.

³⁶ Yaab weyn ayaa ku wada dhacay; wayna isla wada hadleen oo yidhaahdeen, Waa maxay hadalkan? waayo, jinniyada wasakhda leh ayuu amar iyo xoog ku xukumaa, wayna ka baxaan.

³⁷ Meel kasta oo dalka ku wareegsan ayaa warka isaga ku saabsan gaadhay. *Ciise Wuxuu Bogsiyey Simoon Soddohdiis Iyo*

Qaar Kale Oo Badan

(Mat. 8:14-17; Mar. 1:29-39)

³⁸ Markaasuu sunagoggi ka soo kacay, oo wuxuu galay gurigii Simoon. Simoon

soddohdiisna qandho weyn ayay qabtay,
markaasay isaga u baryeen aawadeed,

³⁹ oo intuu isa soo dul taagay ayuu
qandhadii canaantay, wayna daysay. Kolkiiba
way kacday oo u adeegtay iyagii.

⁴⁰ Markii qorraxdu sii dhacaysay, dadkii oo
dhan oo lahaa dad cudurro kala cayncayn ah
qabay ayay isaga u keeneen; mid kastaba
gacmihiisuu saaray oo bogsiiyey.

⁴¹ Jinniyona dad badan ayay ka soo baxeen,
iyagoo qaylinaya oo leh, Adigu waxaad tahay
Wiilka Ilaah. Isaguse waa canaantay oo uma
oggolaanin inay hadlaan, waayo, waxay
garanayeen inuu Masiixa yahay.

⁴² Goortii ay maalintii noqotay, ayuu baxay
oo meel cidla ah tegey; dadkii badnaana way
doondooneen oo u yimaadeen. Wayna qabteen
si aanu uga tegin.

⁴³ Laakiin wuxuu iyagii ku yidhi, Waa inaan
magaalooyinka kalena injiilka boqortooyada
Ilaah ku wacdiyo, waayo, sidaa darteeda waa la
ii soo diray.

⁴⁴ Sunagogyada Galilina ayuu dadka ka
dhex wacdiyi jiray.

*Wuxuu U Yeedhay Xertiisii U Horraysay**(Mat. 4:18-22; Mar. 1:16-20)*

¹ Intii dadkii oo dhan isku soo
cidhiidhiyeen inay ereygii Ilaah maqlaan, ayuu
is-ag taagay badda Gennesared;

5:2

5:10

² oo wuxuu arkay laba doonniyood oo
badda ag taal; laakiin kalluumaystayaashii waa
ka degeen, oo shabagyadoodii ayay
maydhayeen.

³ Markaasuu fuulay doonniyihii middood
oo Simoon lahaa, wuxuuna ka baryay inuu in
yar dhulka ka durkiyo. Markaasuu fadhiistay oo
dadkii wax ka dhex baray doonnidii.

⁴ Goortuu hadalkii dhammeeyey ayuu
Simoon ku yidhi, Meesha biyaha u dheer gee, oo
shabagyadiinna ku dejiya si aad kalluun u
heshaan.

⁵ Simoon baa u jawaabay oo ku yidhi,
Macallimow, xalay oo dhan ayaannu
hawshoonnay, waxbana ma aannu qaban,
laakiin hadalkaaga dartii shabagyada waan
dejinayaa.

⁶ Goortay waxaas yeeleen waxay ku
qabteen kalluun tiro badan, shabagyadooduna
way kala dillaaci gaadheen.

⁷ Markaasay u gacan haadiyeen
wehelladoodii doonnida kale ku jiray inay

yimaadaan oo caawiyaan. Wayna yimaadeen, oo waxay buuxiyeen labadii doonniyood, sidaa darteed ayay u dhowaadeen inay degaan.

⁸ Laakiin Simoon Butros goortuu waxaas arkay, ayuu Ciise jilbihiisa isku tuuray, oo wuxuu ku yidhi, Sayidow, waxaan ahay nin dembi leh, ee iga tag.

⁹ Maxaa yeelay, isaga iyo kuwii la jirayba, waxay la yaabeen kalluunkii badnaa oo ay qabteen.

¹⁰ Sidoo kalena waxaa la yaabay Yacquub iyo Yooxanaa oo wiilashii Sebedi ahaa, kuwii

5:11

5:17

wehello Simoon la ahaa. Ciisena wuxuu Simoon ku yidhi, Ha baqin, hadda iyo hadhowba dad baad jillaabi doontaa.

¹¹ Markay doonniyahoodii dhulkii geeyeen, ayay wax walba ka tageen, markaasay raaceen isaga.

Baraslihii La Bogsiiyey

(Mat. 8:1-4; Mar. 1:40-45)

¹² Goortuu magaalooyinka middood ku jiray, waxaa la arkay nin baras miidhan ah. Isaguna markuu Ciise arkay, wejigiisuu dhulka dhigay oo ka baryay isagoo leh, Sayidow, haddaad doonaysid waad i daahirin kartaa.

¹³ Oo intuu gacantiisa soo taagay, ayuu taabtay, oo ku yidhi, Waan doonayaa ee daahirsanow. Oo kolkiiba baraskii waa ka baxay.

¹⁴ Markaasuu ku amray, Ninna ha u sheegin, laakiin jidkaaga mar oo wadaadka istus. Waxaad daahirsanaantaada u bixisaa wixii Muuse amray, marag iyaga ha u ahaatee.

¹⁵ Laakiin weliba warkii isaga ku saabsanaa ayaa sii fiday; o dad aad u badan ayaa u yimid inay maqlaan, iyo in bukaankooda laga bogsiiyo.

¹⁶ Markaasuu, intuu ku noqday meelo cidla ah, ku tukaday.

Curyaankii La Bogsiiyey

(Mat. 9:1-8; Mar. 2:1-12)

¹⁷ Maalmahaas middood waxaa dhacay inuu wax barayay, oo halkaasna waxaa ag fadhiyey qaar Farrisiinta iyo macallimiintii sharciga ah oo ka yimid magaalo walba oo Galili iyo Yahuudiya

5:18

5:26

iyo Yeruusaalem; xoogga Rabbiguna waa la jiray isaga si uu u bogsiiyo kuwa buka.

¹⁸ Markaasaa niman waxay sariir ku soo qaadeen nin curyaan ah, waxayna doonayeen inay gudaha geliyaan oo hortiisa dhigaan.

¹⁹ Markay heli waayeen meel ay ka geliyaan dadkii badnaa aawadiis, ayay guriga dushiisa fuuleen, oo saqafka ayay ka dusiyeen isaga iyo sariirtiisii, oo ay dhex dhigeen Ciise hortiisa.

²⁰ Goortuu rumaysadkoodii arkay ayuu ku yidhi, Nin yahow, dembiyadaadu waa kaa cafiyan yihiin.

²¹ Markaasaa culimmadii iyo Farrisiintii waxay bilaabeen inay fikiraan iyagoo leh, Ayuu yahay kan caytamayaa? Ayaa dembiyo cafiyi kara Ilaah keliya maahee?

²² Laakiin Ciise goortuu fikirradoodii gartay ayuu u jawaabay oo ku yidhi, Maxaad qalbiyadiinna uga fikiraysaan?

²³ Iyamaa hawl yar, in la yidhaahdo, Dembiyadaadu waa kaa cafiyan yihiin, ama in la yidhaahdo, Kac oo soco?

²⁴ Laakiin si aad ku garataan in Wiilka Aadanahu dhulka ku leeyahay amar uu dembiyada ku cafiyo (ayuu ninkii curyaanka ahaa ku yidhi), Waxaan kugu leeyahay, Kac oo sariirtaada qaado oo gurigaaga tag.

²⁵ Kolkiiba hortood ayuu kacay, oo qaatay wixii uu ku jiifay, oo gurigiisa tegey, isagoo Ilaah ammaanaya.

²⁶ Markaasay wada yaabeen oo Ilaah ammaaneen, aad bayna u baqeen, oo waxay yidhaahdeen, Maanta waxaannu aragnay ^{5:27}

^{5:34} waxyaalo yaab leh. *U Yeedhidda Laawi*

(Mat. 9:9-13; Mar. 2:13-17)

²⁷ Waxyaalahaas dabadood ayuu baxay, oo wuxuu arkay cashuurqaade Laawi la odhan jiray oo fadhiya meeshii cashuurta lagu qaado, oo wuxuu ku yidhi, I soo raac.

²⁸ Markaasuu wax walba ka tegey, wuuna kacay oo raacay.

²⁹ Laawi wuxuu gurigiisa ugu sameeyey diyaafad weyn. Waxaana joogay qaar badan oo cashuurqaadayaal ah iyo qaar kale oo cunto ula fadhiya iyaga.

³⁰ Markaasaa Farrisiintii iyo culimmadoodii, intay xertiisii ka gunuunaceen, waxay ku yidhaahdeen, Maxaad cashuurqaadayaasha iyo dembilayaasha wax ula cuntaan oo ula cabtaan?

³¹ Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Kuwa ladan dhakhtar uma baahna, laakiin kuwa buka ayaa u baahan.

³² Anigu uma aan imanin inaan kuwa xaq ah u yeedho, laakiin inaan dembilayaashase toobadda ugu yeedho ayaan u imid. *Wax Soonka Ku Saabsan*

(Mat. 9:14-17; Mar. 2:18-22)

³³ Waxay ku yidhaahdeen, Xerta Yooxanaa marar badan bay soomaan oo tukadaan, kuwa Farrisiintuna sidaas oo kale ayay yeelaan, laakiin kuwaagu wax bay cunaan oo cabbaan.

³⁴ Ciise wuxuu ku yidhi, Ma ku dirqi
karaysaan saaxiibbadii arooska inay soomaan
kolkuu aroosku la joogo?

³⁵ Laakiin maalmaha ayaa iman doona; oo kolkii arooska laga qaadi doono, kolkaasay maalmahaas soomi doonaan.

³⁶ Weliba wuxuu kula hadlay masaal isagoo leh, Ninna karriin kama jeexo dhar cusub inuu dhar duug ah ku tolo, haddii kale tan cusub ayuu jeexayaa, oo karriintii laga soo gooyay dharkii cusbaa la heshiin mayso kan duugga ah.

³⁷ Ninna khamri cusub kuma shubo qarbeddo duug ah, haddii kale khamrigii cusbaa ayaa qarbeddada kala dildillaacinaya, oo waa daadanayaa; qarbeddaduna waa hallaabayaan.

³⁸ Laakiin khamri cusub waa in lagu shubaa qarbeddo cuscusub.

³⁹ Ma jiro nin, hadduu khamri duug ah cabbay, doonaya kan cusub, waayo, wuxuu leeyahay, Kan duugga ah ayaa wanaagsan.

6

Wax Sabti Dhawrida Ku Saabsan

(Mat. 12:1-14; Mar. 2:23--3:6)

¹ Maalin sabti ah waxaa dhacay inuu beeraha dhex marayay, xertiisuna waxay

jarteen sabuulladii, oo intay gacmahooda ku xoqeen ayay cuneen.

² Laakiin Farrisiintii qaarkood waxay ku yidhaahdeen, Maxaad u samaynaysaan wixii aan xalaal ahayn in sabtida la sameeyo?

³ Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Miyaydnaan akhriyin wixii Daa'uud sameeyey goortuu gaajooday, isaga iyo kuwii la jiray,

6:4

6:12

⁴ siduu gurigii Ilaah u galay oo uu u qaaday *kibistii tusniinta oo u cunay oo u siiyey kuwii la jiray, tan aan xalaal u ahayn in la cuno wadaaddada maahee?

⁵ Markaasuu iyagii ku yidhi, Wiilka Aadanahu waa sayidka sabtida.

⁶ Waxaa sabti kale dhacay inuu sunagogga galay oo wax ku baray; halkaasna waxaa joogay nin gacantiisa midigeed engegnayd.

⁷ Culimmadii iyo Farrisiintii ayaa fiirinayay inuu sabtida wax bogsiiinayo iyo in kale, si ay ugu helaan wax ay ku ashtakeeyaan.

⁸ Isaguse wuxuu gartay fikirradoodii; goortaasuu ninkii gacanta engegnaa ku yidhi, Kac oo dhexda isa soo taag. Wuuna kacay oo istaagay.

⁹ Ciise wuxuu ku yidhi, Wax baan idin weyddiinayaa, Sabtida ma xalaal baa in wanaag

la falo ama shar, in naf la badbaadiyo ama in la dilo?

¹⁰ Markaasuu isha wada mariyey, wuxuuna ninkii ku yidhi, Gacantaada soo taag. Markaasuu yeelay sidaas, gacantiisuna waa bogsatay.

¹¹ Markaasay aad u cadhoodeen, oo waxay ka wada hadleen waxay Ciise ku samayn lahaayeen.

*Ciise Wuxuu Doortay Laba Iyo Tobankii Rasuul
(Mat. 10:1-4; Mar. 3:13-19)*

¹² Maalmahaas waxaa dhacay inuu buurta u baxay inuu tukado. Habeenkii oo dhan wuxuu waday inuu Ilaah u tukado.

* **6:4** kibistii tusniinta = kibis gooni ah oo loo bixiyey Ilaah.

6:13

6:22

¹³ Oo goortay maalin noqotay ayuu xertiisii u yeedhay. Markaasuu laba iyo toban ka soo saaray, wuxuuna u bixiyey rasuullo;

¹⁴ oo waxay ahayeen Simoon, kan uu Butros u bixiyey, iyo walaalkiis Andaros, iyo Yacquub iyo

Yooxanaa, iyo Filibos iyo Bartolomayos, iyo

¹⁵ Matayos iyo Toomas, iyo Yacquub ina Alfayos, iyo Simoon oo la odhan jiray Qiiroleh,

¹⁶ iyo Yuudas ina Yacquub, iyo Yuudas Iskariyod, kii gacangeliyey.

¹⁷ Markaasuu hoos ula degay, oo bannaan ayuu istaagay, isaga iyo qaar badan oo xertiisa ah, iyo dad badan oo Yahuudiya iyo Yerusaaalem iyo xeebaha Turos iyo Siidoon uga yimaadeen inay maqlaan iyo in cudurradooda laga bogsiiyo.

¹⁸ Oo kuwo jinniyo wasakh leh derdereenna waa la bogsiiyey.

¹⁹ Dadkii badnaa oo dhan waxay doonayeen inay taabtaan isaga, waayo, xoog baa ka soo baxay oo wada bogsiiyey.

Kuwa Barakaysan Iyo Kuwa Hoogga Leh
(Mat. 5:1-12)

²⁰ Markaasuu kor u fiiriyey oo xertiisii eegay oo ku yidhi, Waxaa barakaysan kuwiinna masaakiinta ah, waayo, boqortooyadii Ilaah idinkaa leh.

²¹ Waxaana barakaysan kuwiinna haddeer gaajaysan, waayo, waad dhergi doontaan. Waxaana barakaysan kuwiinna haddeer ooyaya, waayo, waad qosli doontaan.

²² Waad barakaysan tihiin goortii dadku idin necbaado, oo goortay dhexdooda idinka saaraan,

oo idin caayaan, oo magacyadiinna sida wax shar leh u tuuraan Wiilkii Aadanaha aawadiis.

²³ Maalintaas reyreeya oo farxad ku boodbooda, waayo, bal ogaada, abaalgudkiinnu waa ku weyn yahay jannada, waayo, awowayaashood sidaasay nebiyadii ku samayn jireen.

²⁴ Hoog waxaa leh kuwiinna hodanka ah, waayo, gargaarkiinna waad hesheen.

²⁵ Hoogna waxaa leh kuwiinna haddeer dheregsan, waayo, waad gaajoon doontaan; hoogna waxaa leh kuwiinna haddeer qoslaya, waayo, waad barooran doontaan oo ooyi doontaan.

²⁶ Waa idiin hoog markii dadka oo dhammu wanaag idinka sheego, waayo, awowayaashood sidaasay nebiyadii beenta ahaa ku samayn jireen.

Cadowyadiinna Jeclaada

(Mat. 5:38-48)

²⁷ Laakiin waxaan idinku leeyahay kuwiinna maqlaya, Cadowyadiinna jeclaada, kuwa idin necebna wax wanaagsan u sameeya.

²⁸ Kuwa idin habaara u duceeya, kuwa idin caayana Ilaah u barya.

²⁹ Kii dhabanka kaa dhirbaaxa, kan kalena u

du; oo kii maradaada kaa qaata,
khamiiskaagana ha ka celin.

³⁰ Mid walba oo wax kaa barya, sii; kii
waxaaga qaatana, ha ka baryin.

³¹ Oo sidaad doonaysaan in dadku idiin
sameeyo, idinkuna sidaas oo kale u sameeya
iyaga.

6:32

6:38

³² Haddaad jeceshihiin kuwa idin jecel,
mahadmaad heshaan? Waayo, xataa
dembilayaashuba way jecel yihiin kuwa jecel
iyaga.

³³ Haddaad wanaag u fashaan kuwa
wanaag idiin fala, mahadmaad heshaan?
Waayo, xataa dembilayaashuba sidaasay
yeelaan.

³⁴ Haddaad wax amaahisaan kuwa aad ka
rajaynaysaan inaad ka heshaan, mahadmaad
heshaan? Waayo, xataa dembilayaashuba way
amaahiyaan dembilayaasha inay ka helaan intii
oo kale.

³⁵ Laakiin cadowyadiinna jeclaada, oo
wanaag u sameeya, oo amaahiya, idinkoo aan
waxba ka rajaynaynin, abaalgudkiinnuna waa
badan doonaa, oo waxaadna noqon doontaan
wiilashii Kan ugu sarreeya, waayo, isagu waa u
roon yahay kuwa aan mahadnaqin iyo kuwa
sharka leh.

³⁶ Naxariis lahaada sida Aabbihii naxariis
u
leeyahay.

Dad Kale Ha Xukumina

(Mat. 7:1-5)

³⁷ Cidna ha xukumina, idinkana laydinma
xukumi doono. Ninnana wax ha ku garaynina,
idinkana wax laydinkuma garayn doono e;
dhaafa oo waa laydin dhaafi doonaa.

³⁸ Siia oo waa laydin siin doonaa; qiyaas
wanaagsan oo hoos u riixriixan oo ruxan oo
buuxdhaafaya ayaa laydinku siin doonaa
faraqiinna, waayo, qiyaastii aad ku qiyaastaan
ayaa laydiinku qiyaasi doonaa.

6:39

6:46

³⁹ Markaasuu masaal kula hadlay. Indhoole
indhoole ma hagi karaa? Labadoodu miyaanay
god ku dhici doonin?

⁴⁰ Qof xer ah macallinkiisa kama sarreeyo,
laakiin mid walba markuu wanaag u dhan
yahay wuxuu noqon doonaa sida macallinkiisa
oo kale.

⁴¹ Saxarka isha walaalkaa ku jira maxaad u
aragtaa, dogobka ishaada ku jirase aad u fiirsan
weydaa?

⁴² Sidee baad walaalkaa ugu odhan kartaa,
Walaalow i daa, saxarka ishaada ku jira aan kaa

saaree, adiga oo aan arkaynin dogobka ishaada ku jira? Labawejiile yahow, horta dogobka ishaada ku jira iska saar, goortaasaad bayaan u arkaysaa inaad saxarka isha walaalkaa ku jira ka saarto.

⁴³ Waayo, ma jiro geed wanaagsan oo midho xun dhalaa, welibana ma jiro geed xun oo midho wanaagsan dhalaa.

⁴⁴ Maxaa yeelay, geed kasta waxaa laga garanayaa midhihiisa. Waayo, berde lagama guro qudhac, canabkana lagama guro geed qodxan leh.

⁴⁵ Ninka wanaagsan wuxuu maalka wanaagsan oo qalbiga ku jira ka soo saaraa wax wanaagsan; kan sharka lehna wuxuu sharka ka soo saaraa wax shar ah; waayo, afkiisu wuxuu ku hadlaa waxa qalbiga ku badan.

Labada Aasaas

(Mat. 7:24-27)

⁴⁶ Maxaad iigu yeedhaan, Rabbow, Rabbow, oo aad u yeeli weydaan wixii aan leeyahay?

⁴⁷ Kii kasta oo ii yimaada, oo ereyadayda maqla, oo yeela, waxaan idin tusayaa kuu u eg yahay.

⁴⁸ Isagu wuxuu u eg yahay nin guri dhisay, oo qoday oo hoos u dheereeyey; aasaaskiina ayuu dhagax weyn ka dul dhisay. Goortii daadku yimid ayaa webigu ku soo jabay gurigaas, xoog uu ku gilgilose ma lahayn, waayo, si wanaagsan ayaa loo dhisay.

⁴⁹ Laakiin kii maqla oo aan yeelin, wuxuu u eg yahay nin dhulka ka dhisay guri aan aasaas lahayn. Kan webigu ku soo jabay, oo kolkiiba ayuu dumay, oo dumiddii gurigaasu waa weynayd.

7

Addoonkii Boqol-u-Taliyaha Waa La Bogsiiyey (Mat. 8:5-13)

¹ Goortuu hadalladiisa ku dhammeeyey dadka dhegaysadkooda ayuu Kafarna'um galay.

² Boqol-u-taliye addoonkiisii uu jeclaa ayaa buqay oo dhimashuu u dhowaa.

³ Goortuu maqlay wax Ciise ku saabsan, ayuu waayeelladii Yuhuudda u diray isaga, oo ka baryay inuu yimaado oo addoonkiisa bogsiiyo.

⁴ Goortay Ciise u yimaadeen, aad bay u baryeen oo ku yidhaahdeen, Isagu waa istaahilaa inaad waxaas u yeeshid,

⁵ waayo, quruunteenna ayuu jecel yahay, oo sunagog ayuu noo dhisay.

⁶ Markaasaa Ciise raacay, oo isagoo aan guriga ka fogayn, ayaa boqol-u-taliyihii saaxiibbo u soo

7:7

7:14

diray oo ku yidhi, Sayidow, ha isdhibin, waayo, anigu ma istaahilo inaad saqafka gurigayga hoostiisa soo gashid.

⁷ Saas aawadeed uma aan malaynaynin inaan istaahilo inaan kuu imaado; laakiin hadal dheh, midiidinkayguna waa bogsan doonaa.

⁸ Waayo, anigu waxaan ahay nin laga sarreeyo, oo askar baa iga hoosaysa. Kan waxaan ku idhaahdaa, Tag, wuuna tagaa; mid kalena, Kaalay, wuuna yimaadaa; midiidinkaygana, Waxan samee, wuuna sameeyaa.

⁹ Goortuu Ciise taas maqlay, wuu ka yaabay, oo intuu dadkii la socday ku jeestay ayuu ku yidhi, Waxaan idinku leeyahay, Rumaysad sidaas u weyn oo kale reer binu Israa'iil kama dhex helin.

¹⁰ Kuwii la soo dirayna kolkay gurigii ku noqdeen, waxay heleen addoonkii oo ladan.

Carmalkii Na'in Joogtay Wiilkeedii Waa La Soo Nooleeyey

¹¹ Markii dambe waxaa noqotay inuu galay magaalada Na'in la odhan jiray; waxaana raacay xertiisii, iyo dad badanba.

¹² Oo goortuu iriddii magaalada ku soo dhowaaday, waxaa dibadda loo waday nin meyd ah oo madi u ahaa hooyadiis; iyaduna waxay ahayd carmal. Oo waxaa iyada la jiray dad badan oo magaalada.

¹³ Rabbigu goortuu arkay iyada, ayuu u naxariistay oo ku yidhi, Ha ooyin.

¹⁴ Oo intuu ku soo dhowaaday, ayuu taabtay rabrabtii. Kuwii sidayna way joogsadeen.

7:15

7:22

Markaasuu yidhi, Dhallinyarow, waxaan kugu leeyahay, Kac.

¹⁵ Kolkaasaa kii dhintay sara fadhiistay oo bilaabay inuu hadlo, oo markaasaa Ciise isagii u dhiibay hooyadiis.

¹⁶ Kulligood baqdin baa ku wada dhacday, oo Ilaah bay ammaaneen iyagoo leh, Nebi weyn ayaa dhexdeenna ka kacay. Ilaahna waa soo booqday dadkiisa.

¹⁷ Warkaas isaga ku saabsan ayaa gaadhay Yahuudiya oo dhan iyo dhulka ku wareegsan oo dhan.

*Yooxanaa Baabtiisaha**(Mat. 11:2-19)*

¹⁸ Yooxanaa xertiisa ayaa waxaas oo dhan uga warrantay.

¹⁹ Markaasaa Yooxanaa wuxuu u yeedhay laba xertiisii ah oo Ciise u soo diray, oo ku yidhi, Miyaad tahay kan imanaya mise mid kalaannu dhawrnaa?

²⁰ Nimankii goortay u yimaadeen, waxay ku yidhaahdeen, Yooxanaa Baabtiisaha ayaa noo soo kaa diray isagoo leh, Miyaad tahay kan imanaya mise mid kalaannu dhawrnaa?

²¹ Saacaddaas qudheeda ayuu dad badan ka bogsiiyey bukaankooda iyo cudurradooda iyo jinniyadooda sharka leh. Indhoolayaal badanna wuxuu ugu roonaaday inay wax arkaan.

²² Markaasaa Ciise u jawaabay oo ku yidhi, Taga oo Yooxanaa uga warrama waxaad aragteen iyo waxaad maqasheen. Kuwii indhaha la'aa wax bay arkaan, kuwii lugahala'aana way socdaan, kuwii baraska qabayna waa la

7:23

7:30

nadiifiyey, kuwii dhegahala'aana wax bay maqlaan, kuwii dhintayna waa la kiciyey, masaakiintana injiilka waa lagu wacdiyaa,

23 oo waxaana barakaysan kan aan iga xumaanin.

24 Kuwii Yooxanaa diray goortay tageen, wuxuu bilaabay inuu dadkii badnaa wax uga sheego Yooxanaa. Maxaad cidlada ugu baxdeen? Ma waxay ahayd inaad soo aragtaan cawsduur dabaylu ruxayso?

25 Laakiin maxaad u baxdeen? Ma waxay ahayd inaad soo aragtaan nin dhar jilicsan qaba? Kuwa dharka wanaagsan qaba oo hodan ku nool waxay joogaan guryaha boqorrada.

26 Laakiin maxaad u baxdeen? Ma waxay ahayd inaad nebi soo aragtaan? Haah, waxaan idinku leeyahay, Mid nebi ka sarreeya. 27 Kanu waa kii laga qoray,

Eeg, waxaan hortaada soo dirayaa
wargeeyahayga,

Kan jidkaaga ku sii diyaargarayn doona
hortaada.

28 Waxaan idinku leeyahay, Intii dumar ka dhalatay, mid Yooxanaa ka weyn ma jiro, laakiin kan boqortooyada Ilaah ugu yar ayaa ka weyn.

29 Dadkii maqlay oo dhan iyo cashuurqaadayaashiiba waxay caddeeyeen inuu Ilaah yahay xaq, iyagoo ah kuwii lagu baabtiisay baabtiiskii Yooxanaa.

³⁰ Laakiin Farrisiintii iyo kuwii sharciga yiqiin ayaa waanadii Ilaah naftooda darteed u diiday iyagoo aan Yooxanaa baabtiisin.

7:31

7:38

³¹ Haddaba maxaan nimanka qarnigan u ekaysiiyaa? Maxay u eg yihiin?

³² Waxay u eg yihiin carruur suuqa fadhida oo isu yeedhyeedhaysa iyagoo leh, Biibiile baannu idiin yeedhinay, oo waad cayaari weydeen, waannu baroorannay oo waad ooyi weydeen. ³³ Waayo, Yooxanaa Baabtiisaha waa yimid isagoo aan kibis cunaynin oo aan khamri cabbaynin; waxaadna tidhaahdaan, Jinni buu qabaa.

³⁴ Wiilka Aadanahu waa yimid isagoo wax cunaya oo cabbaya, waxaadna tidhaahdaan, Eeg, waa nin cir weyn oo khamriyacab ah oo saaxiib la ah cashuurqaadayaal iyo dembilayaal.

³⁵ Xigmaddu inay xaq tahay waa laga caddeeyey xaggii carruurteeda oo dhan.

*Cagasubkintii Ciise Iyo Masaalka Ku Saabsan
Labadii Nin Oo Daynka Qabtay*

³⁶ Farrisiinta midkood ayaa weyddiistay inuu wax la cuno, wuuna galay gurigii Farrisiga oo cunto u fadhiistay.

³⁷ Bal eeg, naag magaalada joogtay oo dembi lahayd goortay ogaatay inuu gurigii Farrisiga cunto u fadhiyo, waxay soo qaadatay weel *alabastar ah oo cadar ku jiro.

³⁸ Way isdaba taagtay caghiisa agtooda iyadoo ooyaysa, waxayna bilaabtay inay ilmada caghiisa ku qoyso, oo ay timaha madaxeeda ku tirtirto, oo caghiisay dhunkatay, oo cadarkii marisay.

* 7:37 alabastar = dhagax cad.

7:39

7:49

³⁹ Farrisigii u yeedhay isaga, goortuu arkay, ayuu isla hadlay isagoo leh, Ninkan hadduu nebi yahay, wuu ogaan lahaa naagtan taataabatay cid ay tahay iyo waxay tahay inay tahay dembile.

⁴⁰ Ciise baa u jawaabay oo ku yidhi, Simoonow, hal baan ku leeyahay. Wuxuu yidhi, Dheh, Macallimow.

⁴¹ Waxaa jiray amaahiye laba nin amaah ku lahaa, mid wuxuu ku lahaa shan boqol oo dinaar, midka kalena konton.

⁴² Goortii ay waayeen waxay bixiyaan, ayuu labadoodiiba u dhaafay. Haddaba iyamaa ahaan doona kan jacayl badan?

⁴³ Simoon baa u jawaabay oo ku yidhi, Waxaan u malaynayaa, kan uu wax badan u

dhaafay. Wuxuu ku yidhi, Si hagaagsan baad u qiyaastay.

⁴⁴ Kolkaasuu naagtii u jeestay, oo wuxuu Simoon ku yidhi, Naagtan ma aragtaa? Anigu gurigaagaan galay; biyo cagahayga iima aad siin, laakiin iyadu cagahayga ayay ilmadeeda ku qoysay oo ay timaheeda ku tirtirtay.

⁴⁵ Dhunkasho ima aad dhunkan, iyaduse tan iyo wakhtigaan soo galay kama dayn inay cagahayga dhunkato.

⁴⁶ Madaxaygana saliid ma aad marin, iyaduse cagahayga ayay cadar marisay.

⁴⁷ Sidaa darteed waxaan kugu leeyahay, Dembiyadeedii badnaa waa cafiyan yihiin, waayo, aad bay u jeclayd. Kii wax yar loo dhaafay, ayaa wax yar jecel.

⁴⁸ Wuxuu iyada ku yidhi, Dembiyadaadii waa cafiyan yihiin.

⁴⁹ Kuwii cunto ula fadhiyey waxay bilaabeen

inay isku yidhaahdaan, Yuu yahay kan dembiyo cafiya haddana?

⁵⁰ Wuxuu naagtii ku yidhi, Rumaysadkaaga ayaa ku badbaadiyey ee nabad ku tag.

8

Dumarkii Ciise U Adeegay

¹ Markii dambe waxaa dhacay inuu magaalooyinka iyo tuulooyinka dhex marayay isagoo dadka ku wacdiyaya oo u sheegaya injiilka boqortooyadii Ilaah; waxaana la jiray laba-iyto-bankii,

² iyo naago laga bogsiiyey jinniyo shar leh iyo cudurro. Waxay ahaayeen Maryantii la odhan jiray tii reer Magdala, ee toddoba jinni ka baxeen,

³ iyo Yo'anna afadii Khusas ee wakiilkii Herodos ahaa, iyo Susanna, iyo qaar badan oo kale oo waxooda ugu adeegi jiray. *Masaalka Ku Saabsan Beerreyga*

(Mat. 13:1-9; Mar. 4:1-9)

⁴ Goortii dad badan isu soo urureen, iyo kuwa magaalo walba uga yimid, wuxuu ku hadlay masaal.

⁵ Beerrey baa baxay inuu abuurkiisa beero, oo intuu beerayay, qaar baa jidka geestiisa ku

dhacay, oo waa lagu tuntay, oo shimbirrihii cirka ayaa cunay.

⁶ Qaar kalena waxay ku dhaceen dhagax; kol alla kolkii ay soo baxeen way engegeen, waayo, qoyaan ma lahayn.

⁷ Qaar kalena waxay ku dhex dhaceen qodxan, qodxantiina waa la soo baxday oo ceejisay.

8:8

8:15

⁸ Qaar kalena dhul wanaagsan bay ku dhaceen oo soo baxeen, waxayna midho dhaleen boqol jibbaar. Goortuu waxan yidhi, ayuu qayliyey oo yidhi, Kan dhego wax lagu maqlo lahu ha maqlo.

Micnayntii Masaalka

(Mat. 13:10-23; Mar. 4:10-20)

⁹ Markaasaa xertiisii weyddiisay oo ku tidhi, Muxuu yahay masaalkan?

¹⁰ Wuxuu ku yidhi, Idinka waa laydin siiyaa inaad waxa qarsoon ee boqortooyadii Ilaah garataan, kuwa kalese masaallo ayaa loogu sheegaa, si ay goortay arkayaan ayan u arkin, oo si ay goortay maqlayaan ayan u garan.

¹¹ Masaalku waa kan: Abuurku waa ereygii Ilaah.

¹² Kuwii jidka yiil waa kuwa maqla, markaasaa Ibliisku yimaadaa, oo hadalka ayuu

qalbigooda ka qaadaa, si aanay u rumaysan oo aanay u badbaadin.

¹³ Kuwii dhagaxa yiilna waa kuwa goortay maqlaan, hadalka farxad ku qaata, kuwanna xidid ma leh; laakiin wakhti yar ayay rumaystaan, wakhtiga duufsashadana way iska noqdaan.

¹⁴ Kuwii godxanta ku dhex dhacayna waa kuwan maqla oo intay socdaan waxaa ceejiya welwelidda iyo hodantinimada iyo farxadda ifkan, midho bisilna ma dhalaan.

¹⁵ Kuwa dhulka wanaagsanna waxay yihiin kuwa, intay maqlaan, qalbi wanaagsan oo fiican hadalka ku haysta, oo dulqaadasho ayay midho ku dhalaan.

8:16

8:23

Waxa Ilayska Laga Barto

(Mar. 4:21-25)

¹⁶ Ma jiro nin, goortuu ilays shido, weel ku daboolaa, ama sariir hoos geliya, laakiin wuxuu saaraa meeshii ilayska si ay kuwa soo galaa iftiinka u arkaan.

¹⁷ Waayo, wax qarsoon ma jiro oo aan soo muuqan doonin, wax daboolanna ma jiro oo aan la garan doonin oo aan bannaan soo bixi doonin.

¹⁸ Sidaa darteed u fiirsada sidaad u

maqlaysaan, waayo, ku alla kii wax haysta waa la siin doonaa, ku alla kii aan waxba haysanse waa laga qaadi doonaa wixii loo maleeyo inuu haysto. *Walaalnimada Runta Ah*
(*Mat. 12:46-50; Mar. 3:31-35*)

¹⁹ Markaasaa waxaa isaga u yimid hooyadiis iyo walaalihiis, wayna soo gaadhi kari waayeen dadkii badnaa aawadood.

²⁰ Oo waxaa lagu yidhi, Hooyadaa iyo walaalahaa ayaa dibadda taagan oo doonaya inay ku arkaan.

²¹ Laakiin wuxuu ugu jawaabay, Hooyaday iyo walaalahay waa kuwan ereyga Ilaah maqla oo yeela.

Ciisaa Duufaankii Dejiyey

(*Mat. 8:23-27; Mar. 4:35-41*)

²² Maalmahaas middood waxaa dhacay inuu doonni fuulay isaga iyo xertiisiiba, wuxuuna iyaga ku yidhi, Dhanka kale oo badda aan u gudubno, goortaasay dhaqaaqeen.

²³ Laakiin intay socdeen ayuu seexday, oo waxaa baddii ku soo dhacay duufaan weyn oo

8:24

8:29

dabayl ah; doonnidiina ayaa buuxsamaysay, oo halis bay ku jireen.

²⁴ Markaasay isaga u yimaadeen oo intay toosiyeen ayay ku yidhaahdeen, Macallimow,

Macallimow, waa lumaynaaye. Kolkaasuu kacay oo canaantay dabayshii iyo hirarkii biyaha. Goortaasay degeen oo xawaal baa dhacday.

²⁵ Markaasuu wuxuu iyaga ku yidhi, Rumaysadkiinnii meeh? Iyagoo baqaya oo yaabban waxay isku yidhaahdeen, Haddaba yuu yahay kan amra xataa dabaysha iyo biyaha oo ay yeelaan?

Jinnoolihii Reer Gadareni Oo La Bogsiiyey

(Mat. 8:28-34; Mar. 5:1-20)

²⁶ Waxay gaadheen dalka Gadareni ee ka soo hor jeeday Galili.

²⁷ Goortuu dhulka u degay waxaa la kulmay nin magaalada ka yimid oo jinniyo qaba. Wakhti dheer dhar ma sidan jirin, gurina ma joogi jirin, laakiin xabaalaha ayuu dhex joogi jiray.

²⁸ Goortuu arkay Ciise, ayuu qayliyey, hortiisana ayuu isku tuuray oo cod weyn ayuu ku yidhi, Maxaa inoo dhexeeya, Ciisow, adigoo ah Wiilka Ilaaha sarow? Waxaan kaa baryayaa, Ha i silcin.

²⁹ Waayo, wuxuu jinnigii wasakhda lahaa ku amray inuu ninka ka baxo, maxaa yeelay, marar badan ayuu qaban jiray, oo waxaa lagu xidhi jiray silsilado iyo bircago, oo waa la ilaalin

jiray; silsiladihiina wuu iska gooyn jiray oo jinniguna cidlada ayuu u kaxayn jiray.

8:30

8:39

³⁰ Markaasaa Ciise weyddiiyey oo ku yidhi, Magacaa? Oo wuxuu ku yidhi, Liijon; waayo, jinniyo badan ayaa galay.

³¹ Markaasay ka baryeen inaanu amrin inay yamayska tagaan.

³² Halkaa waxaa joogay daaqsin doofaarro badan ah oo buurta daaqaysa. Waxayna ka baryeen inuu u fasaxo inay kuwaas galaan. Kolkaasuu u fasaxay.

³³ Markaasay jinniyadii ninkii ka baxeen oo doofaarradii galeen. Daqsintiina jarka hoos bay uga yaacday ilaa badda, wayna ku bakhtiyeen.

³⁴ Kuwii daajin jiray markay arkeen waxa dhacay, ayay carareen oo dadkii magaalada iyo beerahaba ayay u warrameen.

³⁵ Kolkaasaa dadkii u soo baxay inay arkaan wixii dhacay. Markaasay u yimaadeen Ciise, oo waxay arkeen ninkii jinniyadu ka baxeen, isagoo ag fadhiya Ciise cagihiiisa oo dhar sita oo miyir qaba; wayna baqeen.

³⁶ Kolkaasaa kuwii arkay waxay iyaga u sheegeen sida jinnoolihii loo bogsiiyey.

³⁷ Dadkii oo dhan oo dalka Gadareni ku

wareegsanaa ayaa baryay inuu ka noqdo iyaga, waayo, baqdin weyn ayay baqeen. Markaasuu doonni fuulay, waana noqday.

³⁸ Laakiin ninkii jinniyadii ka baxeen ayaa ka baryay isaga inuu raaco, laakiin wuu diray isagoo ku leh,

³⁹ Gurigaaga ku noqo oo dadka ogeysii waxa weyn oo Ilaah kuu sameeyey. Markaasuu tegey oo wuxuu magaalada oo dhan ku naadiyey waxa weyn oo Ciise u sameeyey.

8:40

8:48

Yayros Gabadhiis Iyo Naagtii Dhiigbixidda Qabtay

(Mat. 9:18-26; Mar. 5:21-43)

⁴⁰ Markii Ciise noqday ayaa dadkii badnaa farxad ku qaatay, waayo, way wada sugayeen.

⁴¹ Oo bal eeg, waxaa yimid nin Yayros la odhan jiray, oo taliyaha sunagogga ahaan jiray. Wuxuuna isku riday Ciise cagihisa oo ka baryay inuu gurigiisa galo.

⁴² Waayo, gabadh keliya buu lahaa, iyadoo abbaaraha laba iyo toban sannadood jirtay, wayna sakaraadaysay. Laakiin intuu socday dadkii badnaa ayaa cidhiidhiyey.

⁴³ Naag laba iyo toban sannadood dhiigbixid qabtay, oo wixii ay ku noolaan lahayd oo dhan dhakhtarro ku bixisay, oo ku bogsan kari weyday, midna xaggiisa,

⁴⁴ ayaa dhabarkiisa timid oo taabatay
maradiisa darafteeda. Kolkiiba bixiddii
dhiiggeeda ayaa joogsatay.

⁴⁵ Markaasaa Ciise yidhi, Yuu yahay kan i
taabtay? Markay wada dafireen, Butros iyo
kuwa la jiray waxay ku yidhaahdeen,
Macallimow, dadkii badnaa ayaa ku jiidhaya oo
ku cidhiidhinaya.

⁴⁶ Laakiin Ciise wuxuu yidhi, Qof baa i
taabtay, waayo, waxaan gartay in xoog iga
baxay.

⁴⁷ Naagtii goortay aragtay inaanay
qarsoonaan karin ayay timid iyadoo gariiraysa,
oo hortiisay isku ridday, oo u caddaysay dadkii
oo dhan hortooda waxay u taabatay iyo siday
markiiba u bogsatay.

⁴⁸ Kolkaasuu wuxuu iyada ku yidhi,
Gabadhoy, rumaysadkaaga ayaa ku bogsiiyey ee
nabad ku

8:49 LUUKOS 9:2 tag.

⁴⁹ Intuu weli hadlayay, waxaa gurigii taliyaha sunagogga ka yimid nin ku leh, Gabadhaadii waa dhimatay, ee Macallinka ha dhibin.

⁵⁰ Laakiin Ciise goortuu maqlay, wuxuu ugu jawaabay, Ha baqin ee iska rumayso, wayna bogsan doontaa.

⁵³² Markuu guriga yimid, ninna uma oggolaanin inuu la galo, Butros, iyo Yooxanaa, iyo Yacquub, iyo gabadha aabbeheed, iyo hooyadeed maahee.

⁵³³ Kulligood waxay u ooyayeen oo u barooranayeen iyada, laakiin wuxuu ku yidhi, Ha ooyina, iyadu ma dhiman, waase huruddaa.

⁵³ Wayna ku qosleen, iyagoo og inay dhimatay.

⁵⁴ Markaasuu dadkii oo dhan dibadda u saaray, oo uu gacanteeda qabtay oo qayliyey isagoo leh, Yartoy, kac.

³² Laba-iyto-bankii ayuu isugu yeedhay, wuxuuna siiyey xoog iyo amar ay jinniyada oo dhan ku saaraan oo ay cudurro ku bogsiiyaan.

³³ Wuuna diray inay boqortooyadii Ilaah ku wacdiyaan dadka oo ay bogsiiyaan kuwa buka.

⁵⁵ Ruuxeedii ayaa ku soo noqday, oo markiiba way kacday, oo wuxuu amray in cunto la siiyo iyada.

⁵⁶ Waalidkeedii waa yaabeen, wuxuuse amray inaanay ninna u sheegin waxa dhacay.

9

Laba-iyto-bankii Rasuul Iyo Shuqulladoodii
(Mat. 10:5-15; Mar. 6:7-13)

9:3

9:11

³ Wuxuuna ku yidhi, Waxba safarka ha u qaadanina, ama ul, ama qandi, ama kibis, ama lacag. Laba khamiisna ha qaadanina.

⁴ Guri alla gurigaad gashaan jooga, meeshaasna ka baxa.

⁵ Kuwa alla kuwii aan idin soo dhowayn, markaad magaaladaas ka baxdaan siigada cagihinna ka dhabaandhaba inay marag ka gees ah ku ahaato.

⁶ Markaasay baxeen, oo tuulooyinka ayay dhex mareen, iyagoo injiilka ku wacdiyaya oo meel walbaba kuwa buka ku bogsiiyaya.

Herodos Waa Welwelay

(Mat. 14:1-12; Mar. 6:14-16)

⁷ Markaasaa taliye Herodos maqlay waxa dhacay oo dhan, wuuna shakiyey, waayo, qaar

baa yidhi, Yooxanaa ayaa kuwii dhintay ka soo sara kacay,

⁸ qaarna waxay yidhaahdeen, Eliyaas ayaa soo muuqday, qaar kalena waxay yidhaahdeen, Nebi nebiyadii hore ah ayaa soo sara kacay.

⁹ Markaasaa Herodos wuxuu yidhi, Yooxanaa madaxaan ka gooyay, Yuu yahay kan aan waxan ka maqlayo? Oo wuxuu doonayay inuu arko. *Waxaa Cunto La Siyey Shan Kun Oo Nin*

(Mat. 14:13-21; Mar. 6:30-44; Yoox. 6:1-13)

¹⁰ Rasuulladii markay soo noqdeen ayay isaga u sheegeen wixii ay sameeyeen. Wuuna waday oo keli ahaan u kaxeeyey magaalada Beytsayda la odhan jiray.

¹¹ Laakiin dadkii badnaa, goortay ogaadeen, way soo raaceen. Markaasuuna iyaga soo

9:12

9:19

dhoweeyey, oo wuxuu kala hadlay wax ku saabsan boqortooyadii. Ilaah, oo kuwii u baahnaa in la bogsiiyona wuu bogsiiyey.

¹² Goortii maalintii dhammaanaysay laba-iytoobankii ayaa yimid iyagoo ku leh, Dadka badan dir si ay u tagaan tuulooyinka iyo beeraha ku wareegsan, oo ay ugu hoydaan oo cunto uga helaan, waayo, meeshan cidlada ah ayaynu joognaa.

¹³ Wuxuuse ku yidhi, Idinku siiya waxay cunaan. Waxay ku yidhaahdeen, Annagu wax ka badan shan kibsood iyo laba kalluun ma hayno, inaannu tagno oo dadkan oo dhan cunto u soo iibinno maahee.

¹⁴ Waayo, waxay ku dhowaayeen shan kun oo nin. Wuxuu xertiisii ku yidhi, U fadhiisiya koox koox konton konton ah.

¹⁵ Sidaasay yeeleen oo wada fadhiisiyeen.

¹⁶ Markaasuu wuxuu qaaday shantii kibsood iyo labadii kalluun, oo intuu cirka eegay, ayuu barakeeyey, oo kala jebebiyey, oo xertiisii siiyey, inay dadkii badnaa hortooda dhigaan.

¹⁷ Markaasay cuneen oo ka wada dhergeen; waxaana la guray jajabkii ka hadhay oo laba iyo toban dambiilood ah.

*Butros Wuxuu Qiray Inuu Ciise Yahay Masiixa
(Mat. 16:13-19; Mar. 8:27-29)*

¹⁸ Intuu keli ahaan u tukanayay, ayaa xertiisii la joogtay, markaasuu weyddiiyey isagoo leh, Dadkii badnaa yay igu sheegaan?

¹⁹ Way u jawaabeen oo ku yidhaahdeen, Yooxanaa Baabtiisaha; qaar kalena waxay yidhaahdeen, Eliyaas, qaarna waxay

yidhaahdeen, Nebi nebiyadii hore ah oo soo sara kacay.

²⁰ Markaasuu wuxuu ku yidhi, Idinkuse yaad igu sheegtaan? Butros ayaa u jawaabay oo wuxuu ku yidhi, Masiixii Ilaah. *Ciise Wuxuu Sii Sheegay Dhimashadiisa Iyo Sarakiciddiisa*

(Mat. 16:21-23; Mar. 8:30-31)

²¹ Laakiin wuu waaniyey oo wuxuu ku amray inaanay ninna waxaas u sheegin,

²² isagoo leh, Waxay waajib ugu tahay Wiilka Aadanahu inuu wax badan ku xanuunsado, oo ay waayeellada iyo wadaaddada sare iyo culimmadu diidaan, oo la dilo, oo maalinta saddexaad la sara kiciyo. *Waa In Nafta La Diido*

(Mat. 16:24-28; Mar. 8:34--9:1)

²³ Markaasuu wuxuu kulligood ku yidhi, Mid uun hadduu doonayo inuu iga daba yimaado, ha dayriyo doonistiisa, iskutallaabtiisana maalin walba ha soo qaato oo ha i soo raaco.

²⁴ Waayo, kan doonaya inuu naftiisa badbaadiyo, waa lumin doonaa, laakiin kan naftiisa u lumiya aawaday, kaasaa badbaadin doona.

²⁵ Waayo, nin maxay u taraysaa hadduu dunida oo dhan helo oo uu islumiyo oo khasaaro?

²⁶ Maxaa yeelay, ku alla kii ka xishooda aniga iyo ereygaygaba, Wiilka Aadanaha ayaa ka xishoon doona isaga, goortuu ku yimaado ammaantiisa iyo ammaanta Aabbihis iyo tan malaa'igaha quduuska ah.

9:27

9:35

²⁷ Laakiin run baan idiin sheegayaa, Kuwa halkan taagan qaarkood sinaba dhimasho uma dhadhamin doonaan ilaa ay arkaan boqortooyada Ilaah.

Ciise Muuqiisu Waa Isbeddelay

(Mat. 17:1-8; Mar. 9:2-8)

²⁸ Abbaaraha siddeed maalmood hadalladan dabadood waxaa dhacay inuu waday Butros, iyo Yooxanaa, iyo Yacquub, oo buurtuu fuulay inuu ku tukado,

²⁹ oo intuu tukanayay, araggii wejigiisa ayaa si kale noqday, dharkiisuna caddaan ayuu la dhalaalayay.

³⁰ Oo bal eeg, laba nin ayaa la hadlayay isaga, waxayna ahaayeen Muuse iyo Eliyaas,

³¹ oo ammaan ku soo muuqday, oo waxay kala hadlayeen dhimashadiisa uu Yerusaaalem dhowaan ku dhammayn lahaa.

³² Laakiin Butros iyo kuwii la jiray ayaa hurdo la cuslaaday; oo goortay tooseen ayay arkeen ammaantiisa iyo labadii nin oo la taagan.

³³ Kolkay ka tegayeen waxaa dhacay in Butros ku yidhi Ciise, Macallimow, waxaa inoo wanaagsan inaynu halkan joogno, haddaba saddex waab aannu ka dhisno, mid adaan ku dhisaynaa, midna Muuse, midna Eliyaas, waayo, ma uu garanaynin wuxuu leeyahay.

³⁴ Intuu waxaas lahaa, waxaa timid daruur oo iyagay hadhaysay, wayna baqeen kolkay daruurtii galeen.

³⁵ Daruurtiina waxaa ka yimid cod leh, Kanu waa Wiilkayga aan jeclahay ee maqla isaga.

9:36

9:43

³⁶ Goortii codkii ahaaday Ciise keliya ayaa la arkay; markaasay iska aamuseen, oo maalmahaas ninna uma ay sheegin wixii ay arkeen.

Wiilkii Jinniga Qabay Waa La Bogsiiyey
(Mat. 17:14-18; Mar. 9:14-27)

³⁷ Maalintii xigtay, goortay buurta ka soo degeen, waxaa dhacay in dad badni la kulmay isaga.

³⁸ Oo bal eeg, nin dadkii badnaa ka mid ah ayaa qayliyey isagoo leh, Macallimow, waxaan kaa baryayaa inaad wiilkayga eegto, waayo, waa madigayga,

³⁹ oo bal eeg, jinni baa qabsada, oo dhaqsiba wiilkaa qayliya, jinniguna waa gilgilaa, oo wiilku afkuu ka xumbeeyaa; dhib ayaa jinnigu kaga baxaa, isagoo aad u burburinaya.

⁴⁰ Waxaan xertaada ka baryay inay ka saaraan, wayna kari waayeen.

⁴¹ Markaasaa Ciise u jawaabay oo ku yidhi, Qarni yahow rumaysadka daranu oo madaxa adagu, ilaa goormaan idinla jiri doonaa, oo ilaa goormaan idiin dulqaadan doonaa? Wiilkaaga halkan keen.

⁴² Intuu weli soo socday, jinnigii ayaa jeexjeexay oo gilgilay. Markaasaa Ciise jinnigii wasakhda lahaa canaantay, wiilkiina ayuu bogsiiyey oo aabbihis ku celiyey.

⁴³ Kulli way ka wada yaabeen Ilaah weynaantiisa.

*Ciise Baa Mar Labaad Dhimashadiisa Sii Sheegay
(Mat. 17:22-23; Mar. 9:30-32)*

Laakiin intay kulligood la wada
yaabsanaayeen wixii uu sameeyey oo dhan,
wuxuu xertiisii ku yidhi,

⁴⁴ Hadalladanu ha galeen dhegihiinna,
waayo, Wiilka Aadanaha ayaa dadka loo
gacangelin doonaa.

⁴⁵ Laakiin hadalkaas ayay garan waayeen,
waana laga qariyey si ayna u garan, wayna ka
cabsadeen inay hadalkas wax ka weyddiiyaan.

Is-hoosaysiinta

(Mat. 18:1-5; Mar. 9:33-37)

⁴⁶ Waxaa ka dhex kacday dood ay
islahaayeen, Kee baa ahaan doonaa kan inoo
weyn.

⁴⁷ Laakiin Ciise markuu gartay fikirrada
qalbigooda ayuu ilmo qaaday oo is-ag joojiyey,

⁴⁸ markaasuu ku yidhi iyaga, Ku alla kii
magacayga ku aqbala ilmahan, wuu i aqbalaa,
oo ku alla kii i aqbalaa, wuxuu aqbalaa kii i soo
diray, waayo, kii idiinku wada yar, kaas ayaa u
weyn.

Midba Midka Kale Ha U Dulqaato

(Mar. 9:38-40)

⁴⁹ Yooxanaa baa u jawaabay oo ku yidhi,
Macallimow, waxaannu aragnay qof magacaaga
jinniyo ku saaraya, oo waannu u diidnay,
waayo, isagu nama uu soo raaco.

⁵⁰ Laakiin Ciise wuxuu ku yidhi, Ha u diidina, waayo, kan aan idinka gees ahayn waa idinla gees.

Ciise Wuxuu U Kacay Yeruusaalem; Dadka Reer Samaariya Sooma Ay Dhowayn

9:51

9:60

⁵¹ Goortii wakhtigii isaga kor loo qaadi lahaa uu dhowaaday, wuxuu wejigiisa u jeediyey inuu Yeruusaalem tago.

⁵² Markaasuu hortiisa cid u diray, oo intay tageen ayay galeen tuulo reer Samaariya ah inay wax u diyaariyaan isaga.

⁵³ Iyaguse ma ay dhowayn, waayo, wejigiisa ayaa u jeeday xagga Yeruusaalem.

⁵⁴ Markaasaa xertiisii Yacquub iyo Yooxanaa goortay arkeen, waxay ku yidhaahdeen, Sayidow, ma doonaysaa inaannu dab amarno inuu cirka ka soo dego oo baabbi'iyoo?

⁵⁵ Isaguse waa ku jeestay oo canaantay iyaga, oo ku yidhi, Garan maysaan caynkii ruuxa aad ka tihiin.

⁵⁶ Markaasay waxay aadeen tuulo kale.

Sida Loo Imtixaamo Kuwa Doonaya Inay Xer Noqdaan
(Mat. 8:19-22)

⁵⁷ Oo intay jidka ku socdeen nin baa ku yidhi isaga, Waan ku raacayaa meel alla meeshaad tagtidba.

⁵⁸ Markaasaa Ciise wuxuu ku yidhi, Dawacooyinku godad bay leeyihiin, shimbirraha cirkuna buulal bay leeyihiin, laakiin Wiilka Aadanahu meel uu madaxiisa dhigo ma leh.

⁵⁹ Mid kalena ayuu ku yidhi, I soo raac. Laakiin isagu wuxuu ku yidhi, Sayidow, horta ii oggolow inaan tago oo aabbahay soo aaso.

⁶⁰ Laakiin wuxuu ku yidhi, Iska daa, meydadku ha aaseen meydadkooda, laakiin adigu bax oo boqortooyadii Ilaah ku naadi.

9:61

10:7

⁶¹ Mid kale ayaa yidhi, Sayidow, waan ku raacayaa, laakiin horta ii oggolow inaan kuwa gurigayga jooga ku soo idhaahdo, Nabadgelyo.

⁶² Ciise ayaa ku yidhi, Ma jiro nin gacantiisa mixaraatka saara oo dib u eega, oo u qalma boqortooyada Ilaah.

10

Toddobaatankii Xerta Ahaa Shuqulladoodii

¹ Waxaa dabadeed Rabbigu wuxuu soo bixiyey toddobaatan kale, oo laba laba ayuu

hortiisa u diray ilaa magaalo walba iyo meel
walba oo uu tegi lahaa.

² Wuxuuna ku yidhi, Waxa beerta laga
goohnayaa way badan yihiin, shaqaalayaashuse
waa yar yihiin. Sidaa darteed Sayidka
beergooyaska barya inuu shaqaalayaal beertiisa
u soo diro.

³ Socda, oo ogaada, waxaan idiin dirayaa
sida baraar oo yeey ku dhex jira.

⁴ Ha qaadanina kiish, ama qandi, ama
kabo, ninnaba jidka ha ku nabdaadinina.

⁵ Guri alla gurigaad gashaan, horta waxaad
ku tidhaahdaan, Gurigan nabad ha u ahaato.

⁶ Ina nabdeed hadduu halkaas joogo,
nabaddiinnu waxay ahaan doontaa dushiisa,
haddii kalese way idinku soo noqon doontaa.

⁷ Gurigaas qudhiisa jooga, idinkoo cunaya
oo cabbaya waxay haystaan, waayo, shaqaaluhu
waa istaahilaa abaalgudkiisa. Guriba guri ha u
dhaafina.

⁸ Magaalo alla magaaladaad gashaan oo laydinka soo dhoweeya, waxa laydin soo hor dhigo cuna.

⁹ Bogsiiya kuwa buka oo halkaas jooga, oo ku dhaha, Boqortooyada Ilaah waa idinku soo dhow dahay.

¹⁰ Laakiin magaalo alla magaaladaad gashaan, oo aan laydinka soo dhowayn, u soo baxa jidadkeeda, oo dhaha,

¹¹ Xataa siigada magaaladiinna ee cagahayaga soo raacday, waannu idinku tirtiraynaa, laakiin kan ogaada, Boqortooyadii Ilaah waa dhow dahay.

¹² Waxaan idinku leeyahay, Maalintaas Sodom ayaa ka xisaab fududaan doonta magaaldaas.

*Waxaa Hoog Leh Dadka Aan Ilaah Rumaysnayn
Magaalooyinkooda*

(Mat. 11:20-24)

¹³ Waa kuu hoog, Khorasinay. Waa kuu hoog, Beytsayday, waayo, shuqulladii xoogga lahaa oo laydinku dhex sameeyey haddii Turos iyo Siidoon lagu samayn lahaa, goor horay toobadkeeni lahaayeen, iyagoo dhar joonyad ah gashan oo dambas ku fadhiya.

¹⁴ Laakiin maalinta xisaabta Turos iyo Siidoon waa idinka xisaab fududaan doonaan.

¹⁵ Adiguna Kafarna'umay, samada ma lagu sarraysiin doonaa? Waxaa lagu dejin doonaa *Haadees.

* **10:15** Haadees = Meeshii kuwii dhintay.

10:16

10:22

¹⁶ Kan idin maqlaa waa i maqlaa, kan idin diidaana, waa i diidaa, kan i diidaana, wuxuu diidaa kii i soo diray.

Toddobaatankii Ayaa Soo Noqday

¹⁷ Toddobaatankii farxad ayay la soo noqdeen, iyagoo leh, Sayidow, xataa jinniyadu magacaaga ayay nooga dambeeyaan.

¹⁸ Markaasuu wuxuu ku yidhi, Waxaan arkay Shayddaankoo sida hillaac samada uga soo dhacaya.

¹⁹ Bal ogaada, waxaan idin siiyey amar aad kula tumataan abeesooyin iyo dabaqalloocyo iyo xoogga oo dhan ee cadowga; innaba waxba idinma yeeli doono.

²⁰ Laakiin tan ha ku farxina in jinniyadu ay idinka dambeeyaan, laakiin ku farxa in magacyadiinnu ay jannada ku qoran yihiin.

Ciise Waa Mahadnaqay

(Mat. 11:25-27; 13:16-17)

²¹ Saacaddaas qudheeda ayuu Ruuxa Quduuska ah ku reyreeyey oo yidhi, Waan kugu mahadnaqayaa, Aabbow, Rabbiga samada iyo dhulkow, waayo, waxyaalahan ayaad kuwa caqliga iyo garashada leh ka qarisay, oo waxaad u muujisay ilmo yaryar. Haah, Aabbow, waayo, sidaas ayaa kaa farxisay.

²² Aabbahay wax walbaba waa ii dhiibay; oo ninna Wiilka garan maayo cid uu yahay Aabbaha maahee, oo ninna Aabbaha garan maayo cid uu yahay, Wiilka maahee, iyo kii Wiilku doonayo inuu u muujiyo.

10:23

10:30

²³ Wuxuuna u jeestay xertiisa oo keli ahaan ugu yidhi, Waxaa barakaysan indhaha arka waxaad aragtaan;

²⁴ waayo, waxaan idinku leeyahay, Nebiyo iyo boqorro badan ayaa doonay inay arkaan waxaad aragtaan, mana arkin, iyo inay maqlaan waxaad maqashaan, mana ay maqlin.

Sida Loo Helo Nolosha Weligeed Ah

(Mat. 22:34-40; Mar. 12:28-31)

²⁵ Mid sharciga yaqaan ayaa istaagay oo jirrabay, isagoo leh, Macallimow, maxaan sameeyaa si aan ku dhaxlo nolosha weligeed ah?

26 Wuxuu ku yidhi, Maxaa sharciga ku qoran? Sidee baad u akhridaa?

27 Isagaa u jawaabay oo ku yidhi, Waa inaad Rabbiga Ilaahaaga ah ka jeclaataa qalbigaaga oo dhan, iyo naftaada oo dhan, iyo xooggaaga oo dhan, iyo caqligaaga oo dhan, deriskaagana waa inaad u jeclaataa sida naftaada.

28 Wuxuu ku yidhi, Si hagaagsan ayaad u jawaabtay. Sidaas yeel oo waad noolaan doontaa.

Masaalka Ku Saabsan Ninkii Wanaagsanaa Oo Reer Samaariya

29 Laakiin isagoo doonaya inuu iscaddeeyo inuu xaq yahay, ayuu Ciise ku yidhi, Yaa deriskayga ah?

30 Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Nin baa Yerusaleem ka soo degayay oo Yerixoo ku socday; wuxuuna ku dhex dhacay tuugag, oo intay dharka ka furteen oo garaaceen ayay ka tageen oo daayeen isagoo bestiis ah.

10:31

10:40

31 Waxay noqotay in wadaad jidkaas ku soo degayay, oo markuu arkay ayuu dhinaca kale maray.

32 Sidaas oo kalena nin reer Laawi ah goortuu meeshaas yimid oo arkay, ayuu dhinaca kale maray.

³³ Laakiin nin reer Samaariya ah intuu socday ayuu meeshiisa yimid, oo markuu arkay ayuu u naxariistay.

³⁴ Wuuna u dhowaaday, oo nabrihiisii ka duudduubay, oo saliid iyo khamri ku shubay, markaasuu saaray neefkiisii, oo hudheel geeyey, waana u dadaalay.

³⁵ Maalintii dambe wuxuu soo bixiyey laba dinaar, oo siiyey ninkii hudheelkii lahaa, oo ku yidhi, U dadaal, oo wixii dambe oo kaaga baxa, soo noqodkayga ayaan kuu celin doonaa.

³⁶ Saddexdaas kee bay kula tahay inuu deris u ahaa kii tuugagga ku dhex dhacay?

³⁷ Wuxuu ku yidhi, Kii u naxariistay. Markaasaa Ciise ku yidhi, Tag oo sidaas oo kale yeel.

Maarta Iyo Maryan

³⁸ Intay socdeen wuxuu galay tuulo. Markaasaa qof dumar ah oo Maarta la odhan jiray ayaa gurigeeda gelisay.

³⁹ Waxayna lahayd walaal Maryan la odhan jiray, oo iyaduna waxay ag fadhiisatay cagihii Sayidka oo ereygiisa maqashay.

⁴⁰ Laakiin Maarta waxaa jiidanaysay hawl badan, oo intay u timid ayay ku tidhi, Sayidow, miyaanay waxba kula ahayn in walaashay i

daysay inaan keligay adeego? Haddaba la hadal inay ila qabato.

⁴¹ Laakiin Sayidku waa u jawaabay oo ku yidhi, Maarta, Maartay, wax badan ayaad ka welwelaya oo isku dhibaysaa.

⁴² Laakiin mid baa loo baahan yahay, Maryanna waxay dooratay intii roonayd oo aan laga qaadi doonin.

11

Tukashaduu Ciise Xertiisa Baray

(Mat. 6:9-13)

¹ Meel buu ku tukanayay, oo goortuu dhammeeyey, mid xertiisa ka mid ah ayaa ku yidhi, Sayidow, na bar si loo tukado, sida Yooxanaa xertiisa u baray.

² Wuxuu ku yidhi, Goortaad tukanaysaan dhaha, Aabbahayaga jannada ku jiro, magacaagu quduus ha ahaado, boqortooyadaadu ha timaado.

³ Maalinba maalin kibistayada nagu filan na sii.

⁴ Oo naga cafi dembiyadayada, waayo, annaguba waa u cafinnaa mid walba oo aannu qaan ku leennahay, oo jirrabaaddana ha noo kaxayn.

*Tukasho Joojinla'aan Ah Iyo Masaalka Ku**Saabsan**Saaxiibkii Saqdadhexe Yimid**(Mat. 7:7-11)*

⁵ Wuxuuna ku yidhi, Kiinnee baa saaxiib leh oo saqdadhexe u tegaya oo ku odhanaya, Saaxiibow, saddex kibsood i amaahi,

11:6

11:13

⁶ waayo, saaxiibkay ayaa safar iiga yimid, oo waxaan hor dhigo ma hayo.

⁷ Kaasaana gudaha ka jawaabaya oo odhanaya, Ha i dhibin. Albaabka waa la xidhay; carruurtayduna sariirtay ila jiiftaa; umana kici karo inaan wax ku siiyo.

⁸ Waxaan idinku leeyahay, In kastoo aanu kici doonin oo aanu siin doonin saaxiibnimadiisa aawadeed, weliba baryo badnaantiisa aawadeed ayuu u kici doonaa oo u siin doonaa in alla intuu u baahan yahay.

⁹ Waxaan idinku leeyahay, Weyddiista oo waa laydin siin doonaa; doona oo waad heli doontaan; garaaca oo waa laydinka furi doonaa.

¹⁰ Waayo, mid kasta oo weyddiista waa la siiyaa; kii doonaana waa helaa; kii garaacana waa laga furi doonaa.

¹¹ Midkiinnee baa oo aabbe ah haddii wiilkiisu

kibis weyddiisto, dhagax siinaya? Ama hadduu kalluun weyddiisto, kalluunka meeshiis abeeso siinaya?

¹² Ama hadduu ukun weyddiisto, dabaqallooc siinaya?

¹³ Haddaba idinka oo shar leh haddaad garanaysaan inaad hadiyado wanaagsan carruurtiinna siisaan, intee ka badan ayaa Aabbihiinna jannada ku jiraa Ruuxa Quduuska ah uu siin doonaa kuwa isaga weyddiista?

Ciise Jawaabtiisii Markii Lagu Ashtakeeyey Inuu Caawimaadda Shayddaanka Ku Shaqeeyey
(Mat. 12:22-30; Mar. 3:22-27)

11:14

11:23

¹⁴ Wuxuu saarayay jinni carrab la'. Waxaana dhacay goortuu jinnigii baxay inuu kii carrabka la'aa hadlay, dadkiina way yaabeen.

¹⁵ Laakiin qaarkood ayaa yidhi, wuxuu jinniyada ku saaraa Be'elsebul oo ah madaxda jinniyada.

¹⁶ Markaasaa kuwa kale oo jirrabaya waxay ka doonayeen inuu calaamo cirka ka tuso.

¹⁷ Laakiin isagoo garanaya fikirradooda ayuu ku yidhi, Boqortooyo walba oo kala qaybsantaa, cidla' bay noqotaa, guri guri ka qaybsamaana waa dumaa.

¹⁸ Shayddaankuna hadduu kala qaybsamo, boqortooyadiisu sidee bay u taagnaan doontaa? Waayo, waxaad tidhaahdaan, Waxaad jinniyo ku saartaa Be'elsebul.

¹⁹ Anigu haddii aan jinniyada ku saaro Be'elsebul, wiilashiinna yay ku saaraan? Sidaa darteed iyagu waxay ahaanayaan xaakinnadiinna.

²⁰ Laakiin haddaan jinniyada ku saaro farta Ilaah, waxaa idiin timid boqortooyada Ilaah.

²¹ Nin xoog leh oo hubaysan markuu ilaalinayo barxaddiisa, alaabtiisu waa nabad gelayaa.

²² Laakiin mid ka xoog badan goortuu ku soo baxo oo ka adkaado, wuxuu ka qaadaa hubkiisii uu isku halleeyey, oo wuu qaybiyaa wuxuu ka dhacay.

²³ Kan aan ila jirin waa iga gees, oo kan aan ila ururin waa firdhiyaa.

Jinnigu Waa Ku Noqday Meeshuu Ka Baxay
(Mat. 12:43-45)

11:24

11:31

²⁴ Jinniga wasakhda leh goortuu ninka ka baxo, wuxuu maraa meelo aan biyo lahayn, isagoo nasasho doonaya, oo markuu heli waayo, wuxuu yidhaahdaa, Waxaan ku noqonayaa gurigaygii aan ka baxay.

25 Oo goortuu yimaado wuxuu helaa isagoo xaaqan oo hagaagsan.

26 Markaasuu tagaa oo wuxuu wataa toddoba jinni oo kale oo ka xunxun isaga, wayna galaan oo halkaas joogaan. Ninkaas wakhtigiisa dambe ayaa ka darnaada wakhtiga hore.

27 Waxaa dhacay goortuu waxyaalahaas yidhi, in qof dumar ah oo dadka ka mid ah codkeeda kor u qaadday oo ku tidhi, Waxaa barakaysan uurka ku siday iyo naasihii aad nuugtay.

28 Laakiin wuxuu ku yidhi, Runtaa, laakiin waxaa barakaysan kuwa ereyga Ilaah maqla oo xajiya.

*Ciise Waa Ka Digay In Calaamooyin La Doono
(Mat. 12:38-42; Mar. 8:12)*

29 Goortii dadkii badnaa isugu soo ururayeen, wuxuu bilaabay inuu yidhaahdo, Qarniganu waa qarni shareed; calaamo bay doonayaan, lamana siin doono, calaamada Yoonis maahee.

30 Waayo, sida Yoonis calaamo ugu noqday reer Nineweh, sidaas oo kale ayuu Wiilka Aadanahu calaamo ugu ahaan doonaa qarnigan.

³¹ Boqoradda koonfureed waxay xisaabta la kici doontaa dadka qarnigan, wayna xukumi doontaa, waayo, waxay ka timid meesha dhulka ugu shishaysa inay xigmadda Sulaymaan

11:32

11:38

maqasho, oo bal eeg, mid Sulaymaan ka weyn ayaa halkan jooga.

³² Nimanka Nineweh waxay xisaabta isla taagi doonaan dadka qarnigan, wayna xukumi doonaan, waayo, waxay ku toobadkeeneen wacdigii Yoonis, oo bal eeg, mid Yoonis ka weyn ayaa halkan jooga.

Waxa Ilayska Laga Barto

(Mat. 5:15; 6:22-23)

³³ Ma jiro nin, goortuu ilays shido, dhiga meel qarsoon ama weel hoostiisa, laakiin wuxuu saaraa meeshii ilayska si ay kuwa soo galaa iftiinka u arkaan.

³⁴ Ilayska jidhkaagu waa ishaada, ishaaduna markay hagaagsan tahay, jidhkaaga oo dhammu waa iftiimaa, laakiin goortay xun tahay, jidhkaaguna waa gudcur.

³⁵ Haddaba iska jir si iftiinka kugu jiraa aanu gudcur u ahaan.

³⁶ Haddaba haddii jidhkaaga oo dhammu iftiimo, aanuna lahayn meel gudcur ah, waa

wada iftiimaa, sida goortii ilayska dhalaalayaa
uu kuu iftiimiyo.

*Ciise Wuxuu Canaantay Farrisiintii Iyo Kuwii
Sharciga Yiqiin*

(Mat. 23:1-36; Mar. 12:38-40; Luuk. 20:45-47)

³⁷ Goortuu hadlayay, nin Farrisi ah ayaa
weyddiistay inuu wax la cuno; wuuna galay
gurigiisa, oo cunto u fadhiistay.

³⁸ Farrisigii markuu arkay waa yaabay,
waayo, cuntada horteed ma uu faraxalan.

11:39

11:48

³⁹ Sayidka ayaa ku yidhi, Haddeer idinkoo
Farrisiin ah waxaad dusha ka nadiifisaan
koobka iyo xeedhada, laakiin xaggiinna hoose
waxaa ka buuxa dulun iyo shar.

⁴⁰ Doqonno yahow, kii dusha sameeyey
miyaanu gudahana samaynin?

⁴¹ Laakiin waxa gudaha ah sadaqad u
bixiya, oo bal eeg, wax walba waa idiin
nadiifsan yihiin.

⁴² Laakiin waa idiin hoog, Farrisiin yahay,
waayo, reexaanta iyo kabsarta iyo khodaarta oo
dhan toban meelood ayaad meel ka bixisaan, oo
waxaad dhaaftaan xukunka iyo jeclaanta Ilaah.
Waxaad lahaydeen inaad waxan samaysaan oo
aydnaan kuwa kale dhaafin.

⁴³ Waa idiin hoog, Farrisiin yahay, waayo, waxaad jeceshihiin kursiyada hore oo sunagogyada, iyo salaanta suuqa.

⁴⁴ Waa idiin hoog, waayo, waxaad tihiin sida xabaalo aan muuqanaynin; nimanka dul marayaana aanay garanaynin.

⁴⁵ Kuwa sharciga yaqaan midkood ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Macallimow, markaad waxaas leedahay, annagana waad na caayaysaa.

⁴⁶ Markaasuu ku yidhi, Idinkana waa idiin hoog, sharciga sheegayaal yahow, waayo, waxaad nimanka ku rartaan wax culus oo qaadiddoodu dhib leedahay; idinkuse farihiinna middood kuma taabataan culaabta.

⁴⁷ Waa idiin hoog, waayo, waxaad dhistaan xabaalaha nebiyada, awowayaashiinse way dileen.

⁴⁸ Haddaba waxaad tihiin markhaatiyaal oo aad oggoshihiin shuqulkii awowayaashiin,

waayo, iyagaa dilay, idinkuna waad dhistaan xabaalahooda.

⁴⁹ Sidaa darteed xigmadda Ilaah ayaa tidhi, Waxaan u diri doonaa nebiyo iyo rasuullo; qaarkood waa la dili doonaa oo la silcin doonaa,

⁵⁰ in qarnigan la weyddiiyo dhiiggii nebiyada oo dhan oo daatay tan iyo aasaaskii dunida,

⁵³⁴ oo laga bilaabo dhiiggii Haabiil ilaa dhiiggii Sakariyas kii ku dhintay meeshii allabariga iyo meesha quduuska ah dhexdooda. Runtii, waxaan idinku leeyahay, Qarnigan ayaa la weyddiin doonaa.

⁵³⁵ Waa idiin hoog, sharciga sheegayaal yahow, waayo, furihii garashada ayaad qaaddeen. Idinka qudhiinnu ma gelin, oo kuwii gelayayna ayaad ka hor joogsateen.

³⁴ Markii dadkii badnaa oo tirola'aanta ahaa isa

soo tubeen, ilaa ay qaarba qaar ku joogjoogsadeen, wuxuu bilaabay inuu kolkii hore xertiisa ku yidhaahdo, Iska jira khamiirka Farrisiinta kan ah labawejiilenimada.

³⁵ Ma jiro wax daboolan oo aan soo muuqan doonin ama wax qarsoon oo aan la garan doonin.

⁵³⁶ Oo kolkuu meeshaas ka baxay, culimmada iyo Farrisiintu waxay bilaabeen inay aad ugu dhirfaan iyo inay wax badan kaga hadlisiin, ⁵⁴ iyagoo gaadaya inay ku qabtaan wixii afkiisa ka soo baxa.

12

Ciise wuxuu xertiisii uga digay labawejiilenimada

12:4

12:11

doonaa, oo wixii aad dhegta iskagala hadasheen qoolal qarsoon ayaa guryaha dushooda lagaga dhawaaqi doonaa.

Kuwii Laga Baqi Lahaa

(Mat. 10:28-33)

⁴ Waxaan idinku leeyahay, saaxiibbadayow, Ha ka baqina kuwa jidhka dila, oo aan dabadeed wax kale samayn karin.

⁵ Laakiin waxaan idinkaga digayaa kaad ka baqi lahaydeen. Ka baqa kan kolkuu dilo dabadeed amar u leh inuu jahannamada ku tuuro. Runtii, waxaan idinku leeyahay, Kaas ka baqa.

³⁶ Sidaa darteed wax kasta oo aad gudcurka ku dhex tidhaahdeen, iftiinka ayaa laga maqli

⁶ Shan shimbirrood miyaan laba
beesadood lagu iibin? Oo midna lagama
illaawin Ilaah hortiisa.

⁷ Laakiin timaha madaxiinna oo dhan waa
tirsan yihiin. Ha baqina; waad ka qiima badan
tihin shimbirro badan.

⁸ Weliba waxaan idinku leeyahay, Mid
walba oo igu qirta dadka hortiisa, ayaa Wiilka
Aadanahu ku qiran doonaa malaa'igaha Ilaah
hortooda.

⁹ Laakiin kii igu diida dadka hortiisa,
malaa'igaha Ilaah hortooda ayaa lagu diidi
doonaa,

¹⁰ oo mid walba oo ku hadla hadal Wiilka
Aadanaha ka gees ah, waa loo cafiyi doonaa,
laakiin kii caaya Ruuxa Quduuska ah looma
cafiyi doono.

¹¹ Goortay idin hor keenayaan sunagogyada,
iyo taliyayaasha, iyo kuwa amarka leh, ha ka

12:12

12:20

welwelina sidii iyo wixii aad ku jawaabi
doontaan ama waxaad odhan doontaan,

¹² waayo, Ruuxa Quduuska ah ayaa
saacaddaas idin bari doonaa wixii aad leedihiin
inaad tidhaahdaan.

*Damac Badnaanta Iyo Masaalka Ku Saabsan
Taajirkii Nacaska Ahaa*

¹³ Oo mid dadka ka mid ah ayaa ku yidhi, Macallimow, walaalkay u sheeg inuu dhaxalka ila qaybsado.

¹⁴ Laakiin wuxuu ku yidhi, Ninkow, yaa iiga kiin dhigay xukume ama qaybiye?

¹⁵ Wuxuu iyaga ku yidhi, Fiiriya oo iska ilaaliya damacnimada oo dhan, waayo, qof goortuu maal badnaado, noloshiisu kama timaado maalkuu leeyahay.

¹⁶ Markaasuu masaal kula hadlay oo ku yidhi, Nin hodan ah dhulkiisa ayaa wax badan bixiyey.

¹⁷ Kolkaasuu isla tashaday isagoo leh, Maxaan sameeyaa, waayo, ma haysto meel aan ku ururiyo wixii ii baxay?

¹⁸ Markaasuu yidhi, Sidan ayaan samayn doonaa. Maqsinadaydii ayaan dumin doonaa oo kuwa ka waaweyn ayaan dhisan doonaa; halkaasna ayaan ku urursan doonaa sarreenkayga iyo alaabtayda oo dhan,

¹⁹ oo waxaan naftayda ku odhan doonaa, Nafay, waxaad leedahay alaab badan oo sannado badan loo dhigay. Naso oo wax cun oo cab oo farax.

²⁰ Laakiin Ilaah wuxuu ku yidhi, Kaaga doqonka ahow, caawa naftaada waa lagu

weyddiisan doonaa, wixii aad diyaarsatayna yaa lahaan doonaa?

²¹ Sidaas oo kale weeye kan maal urursada oo aan Ilaah u hodan ahayn.

Welwelka, Iyo Aamminaadda Ilaah La Aamino (Mat. 6:25-34)

²² Markaasuu xertiisii ku yidhi, Sidaa darteed waxaan idinku leeyahay, Ha ugu welwelina naftiinna waxaad cuni doontaan, jidhkiinnana waxaad huwin doontaan.

²³ Waayo, naftu waa ka roon tahay cuntada, jidhkuna waa ka roon yahay dharka.

²⁴ Tukayaasha fiiriya, waayo, waxba ma beeraan, waxna ma gurtaan, mana haystaan maqsin ama meel ay wax ku urursadaan, oo Ilaah baa cunto siiya. Intee baad ka roon tihiin shimbirraha!

²⁵ Midkiinee intuu welwelo, dhererkiisa dhudhun ku dari kara?

²⁶ Haddaba haddii aanad samayn karin xataa waxa u yar, maxaad ugu welweshaan intii kale?

²⁷ Fiiriya ubaxyada, siday u baxaan, ma ay shaqeeyaan, ma ayna miiqdaan. Weliba waxaan idinku leeyahay, Xataa Sulaymaan wakhtiga ammaantiisii oo dhan dhar uma uu gashan jirin sida kuwan midkood.

²⁸ Laakiin haddii Ilaah sidaa u huwiyo cawska maanta duurka ku yaal oo berrito moofada lagu ridayo, sidee ka badan ayuu idiin huwinayaa, rumaysad yarayaalow?

²⁹ Ha doondoona waxaad cuntaan iyo waxaad cabtaan, oo ha shakiyina,

12:30

12:38

³⁰ waayo, quruumaha dunidu waxaas oo dhan ayay doondoonaan; laakiin Aabbihiin waa og yahay inaad waxaas u baahan tihiin.

³¹ Laakiin doondoona boqortooyadiisa, oo waxaas oo dhan waa laydiinku dari doonaa.

³² Ha baqina, idoyahow yari, waayo, Aabbihiin waxaa ka farxiya inuu boqortooyada idin siiyo.

³³ Ibiya waxaad leedihiin oo sadaqo bixiya. Samaysta kiishash aan duugoobaynin, oo maal aan dhammaanaynin ku urursada jannada, meesha aan tuug ku soo dhowaan oo aan aboor ku baabbi'in.

³⁴ Waayo, meesha maalkiinnu ku jiro, meeshaasaa qalbigiinnuna ku jiri doonaa.

*Soojeedid Baa Loo Baahan Yahay; Masaalka Ku
Saabsan Addoommadii Aaminka Ahaa Iyo Kuwii
Aan Aamminka Ahayn
(Mat. 24:45-51)*

35 Dhexdiinnu ha xidhnaato,
laambadihiinnuna ha baxaan.

36 Idinkuna ahaada sida niman sayidkooda
sugaya, goortuu arooska ka soo noqdo, inay
markiiba ka furaan markuu yimaado oo
garaaco.

37 Waxaa barakaysan addoommadaas, kuwa
sayidku goortuu yimaado, uu helo iyagoo soo
jeeda. Runtii waxaan idinku leeyahay, Isagu
waa guntan doonaa, oo cunto ayuu u fadhiisan
doonaa, oo intuu iyaga u dhowaado ayuu u
adeegi doonaa.

38 Hadduu yimaado wakhtigii gaadhka
labaad ama kan saddexaad oo uu helo iyagoo
sidaas ah, kuwaas ayaa barakaysan.

12:39

12:47

39 Laakiin tan ogaada, odayga reerku
hadduu ogaan lahaa saacadda tuuggu imanayo,
wuu soo jeedi lahaa, oo uma uu daayeen in
gurigiisa la jebiyo.

40 Idinkuna diyaar ahaada, waayo, saacad
aydnaan u malaynaynin ayaa Wiilka Aadanahu
imanayaa.

41 Butros ayaa ku yidhi, Sayidow, ma annaga
ayaad masaalkan nagula hadlaysaa ama dadka
oo dhan?

42 Sayidkuna wuxuu yidhi, Haddaba yuu
yahay wakiilka aaminka ah oo caqliga leh, kan

uu sayidkiisu u sarraysiin doona dadka gurigiisa, inuu qaybtooda oo cuntada ah siiyo wakhtigeeda?

⁴³ Waxaa barakaysan addoonkaas kan sayidkiisu goortuu yimaado uu helayo isagoo sidaas samaynaya.

⁴⁴ Runtii waxaan idinku leeyahay. Wuxuu leeyahay oo dhan ayuu ka sarraysiin doonaa isaga.

⁴⁵ Laakiin haddii addoonkaas qalbigiisa ka yidhaahdo, Sayidkayga imaatinkiisii waa raagay, oo uu bilaabo inuu garaaco midiidinyada ragga iyo dumarka ahaa, iyo inuu wax cuno oo wax cabbo oo sakhraamo,

⁴⁶ addoonkaas sayidkiisu wuxuu iman doonaa maalin aanu filayn oo saacad aanu ogayn, oo waa kala jeexi doonaa, oo wuxuu ka dhigi doonaa mid qayb la hela kuwa aan aaminka ahayn.

⁴⁷ Addoonkaas ogaa doonista sayidkiisa, oo aan diyaargarayn, oo aan yeelin sidii doonistiisu ahayd, wax badan waa la garaaci doonaa.

12:48

12:55

⁴⁸ Laakiin kii aan ogayn oo yeelayse wixii garaacid istaahila, wax yar baa la garaaci doonaa. Mid kasta oo wax badan la siiyey, wax

badan ayaa laga dooni doonaa, oo kan wax badan loo sii dhiibtay, wax ka badan ayaa la weyddiisan doonaa.

Calaamooyinkii Wakhtiyada

(Mat. 10:34-36; 16:1-4; Mar. 8:11-13; Mat. 5:25-26)

⁴⁹ Waxaan u imid inaan dab dhulka ku tuuro,

oo maxaan doonayaa hadduu durba shidan yahay?

⁵⁰ Anigu waxaan leeyahay baabtiis in laygu baabtiisayo oo sidee lay cidhiidhiyey ilaa uu dhammaado!

⁵¹ Miyaad u malaynaysaan inaan u imid inaan nabad dhulka siiyo? Waxaan idinku leeyahay, Maya, laakiinse kalasoocid.

⁵² Waayo, intii haddeer ka dambaysa waxaa guri ku jiri doona shan kala soocan, saddex laba ka gees ah iyo laba saddex ka gees ah.

⁵³ Waa kala soocmayaan, aabbe wiil ka gees ah iyo wiil aabbe ka gees ah, hooyo gabadh ka gees ah iyo gabadh hooyadeed ka gees ah, soddoh afadii wiilkeeda ka gees ah iyo afadii wiilkii soddohdeed ka gees ah.

⁵⁴ Weliba wuxuu dadkii badnaa ku yidhi, Goortaad aragtaan daruur gabbaldhac ka soo baxaysa, kolkiiba waxaad tidhaahdaan, Roob baa soo socda, oo sidaasuu noqdaa.

55 Oo goortaad aragtaan dabayl koonfureed
oo dhacaysa waxaad tidhaahdaan, Kulaylku
waa iman doonaa, waana noqda.

⁵⁶ Labawejiilayaal yahow, waxaad kala garanaysaan muuqashada dhulka iyo cirka, laakiin wakhtigan sidee baad u kala garan weydaan?

⁵⁷ Maxaad qudhiinnu waxa xaqa ah u xukumi weydaan?

⁵⁸ Goortaad cadowgaaga u raacdo xaakinka, intaad jidka maraysaan ku dadaal si aad uga baxsato, inaanu xaakinka kuu jiidin, xaakinkuna askariga kuu dhiibin, askariguna xabsiga kugu tuurin.

⁵⁹ Waxaan kugu leeyahay, Halkaas ka soo bixi maysid ilaa aad siisid lacagta u yar oo ugu dambaysa.

13

Toobadkeen Baa Lagu Waaniyey

¹ Wakhtigaas qudhiisa waxaa joogay qaar wax uga sheegay dadka reer Galili oo Bilaatos dhiiggooda ku daray allabarigooda.

² Kolkaasaa Ciise u jawaabay oo wuxuu ku yidhi, Ma waxay idinla tahay in kuwii reer Galili ahaa ay ka dembi badnaayeen kuwii kale oo reer Galili oo dhan waxyaalahaas ay ku silceen aawadood?

³ Waxaan idinku leeyahay, Maya, laakiin haddaanad toobadkeenin, kulligiin sidaas oo kale ayaad u lumi doontaan.

⁴ Ama siddeed iyo tobankii oo munaaradda Siloo'am ay ku soo dhacday oo ay dishay, ma waxay idinla tahay, inay ka gef badnaayeen dadka Yeruusaalem joogay oo dhan?

13:5

13:14

⁵ Waxaan idinku leeyahay, Maya, laakiin haddaydnan toobadkeenin, kulligiin sidaas oo kale ayaad u lumi doontaan.

Masaalka Ku Saabsan Geedkii Berdaha Ahaa Oo Aan Waxba Dhalin

⁶ Markaasuu masaalkan ku hadlay, Nin baa wuxuu lahaa geed berde ah oo beertiisii canabka ahayd lagu beeray. Waa u yimid isagoo midho ka doonaya, waxbana kama uu helin.

⁷ Wuxuu beer-ka-shaqeeyihii ku yidhi, Bal eeg, saddex sannadood ayaan imanayay oo berdahan midho ka doonayay, kamana helin. Jar, muxuu dhulka u khasaarinayaa?

⁸ Markaasuu u jawaabay oo wuxuu ku yidhi, Sayidow, sannaddanna daa ilaa aan hareerihisa qodqodo oo aan digeeyo.

⁹ Dabadeed hadduu midhaysto, wanaag; haddii kalese waad jari doontaa.

Maalin Sabti Ah Naag Baa La Bogsiiyey

¹⁰ Maalin sabti ah sunagogyada midkood ayuu wax ku barayay.

¹¹ Oo bal eeg, waxaa joogtay naag siddeed iyo toban sannadood cudur qabtay, wayna isku soo jabnayd, mana ay kari karin inay istoosiso.

¹² Ciise goortuu arkay, ayuu u yeedhay oo ku yidhi, Haweentoy, cudurkaaga waad ka furan tahay.

¹³ Kolkaasuu gacmihiisa saaray, oo kolkiiba way toosnaatay, oo Ilaah bay ammaantay.

¹⁴ Kii sunagogga u sarreeyey ayaa cadho ku jawaabay, waayo, Ciise maalintii sabtida ahayd ayuu wax bogsiiyey, wuxuuna dadkii badnaa ku

13:15

LUUKOS 13:21

yidhi, Waxaa jira lix maalmood oo dadkii leeyihiin inay shaqeeyaan. Maalmahaas haddaba kaalaya, ha laydin bogsiiye, ee ha imanina maalinta sabtida ah.

¹⁵ Laakiin Sayidka ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Labawejiilayaal yahow, mid kasta oo idinka mid ah miyaanu sabtida dibigiisa ama dameerkiisa ka soo furin golaha oo u wadin inuu soo waraabiyo?

¹⁶ Oo naagtan oo ina Ibraahim ah oo Shayddaanku siddeed iyo toban sannadood xidhay, miyaanay lahayn in maalinta sabtida ah laga fura xidhmaddaas?

¹⁷ Goortuu waxaas yidhi cadaawayaashiisii oo dhan way wada ceeboobeen, dadkii oo dhanna ayaa ku reyreeyey wax walba oo ammaanta lahaa oo uu falay.

¹⁸ Haddaba wuxuu yidhi, Boqortooyada Ilaah maxay u eg tahay oo maxaan u ekaysiiyaa?

Masaalka Ku Saabsan Iniin Khardal Ah Iyo

Masaalka Ku Saabsan Khamiir

(Mat. 13:31-33; Mar. 4:30-32)

¹⁹ Waxay u eg tahay iniin khardal ah, oo nin qaaday oo beertiisii ku riday, oo ay baxday oo geed dheer noqotay, shimbirraha cirkuna laamaheeday ku degeen.

²⁰ Haddana wuxuu yidhi, Maxaan boqortooyada Ilaah u ekaysiiyaa?

²¹ Waxay u eg tahay khamiir naag intay qaadday ay saddex qiyaasood oo bur ah ku dhex qooshtay ilaa ay wada khamiireen.

13:22

13:30

Irida Cidhiidhiga Ah Ee Nolosha Laga Galo

(Mat. 7:13-14, 21-23)

²² Oo wuxuu dhex marayay magaalooyin iyo tuulooyin isagoo wax baraya, Yerusaleemna ayuu ku socday.

23 Mid baa wuxuu ku yidhi, Sayidow, ma yar yihiin kuwa badbaadayaa?

24 Wuxuuna ku yidhi, Aad u dadaala inaad iridda cidhiidhsan ka gashaan, waayo, waxaan idinku leeyahay, Qaar badan ayaa dooni doona inay galaan, mana kari doonaan.

25 Goortii ninkii guriga lahaa kaco oo albaabka xidho, oo aad bilowdaan inaad dibadda istaagtaan oo aad albaabka garaacdaan, idinkoo leh, Sayidow, naga fur; isaguna waa u jawaabi doonaa oo idinku odhan doonaa, Garan maayo meeshaad ka timaadeen.

26 Markaasaad bilaabi doontaan inaad tidhaahdaan, Hortaada ayaannu wax ku cuni jirnay oo ku cabbi jirnay, oo jidadkayaga ayaad wax ku bari jirtay.

27 Markaasuu odhan doonaa, Waxaan idinku leeyahay, Garan maayo meeshaad ka timaadeen; iga taga kulligiin oo xaqdarrada ka shaqeeya.

28 Halkaa waxaa jiri doonta baroor iyo ilko jirriqsi goortaad boqortooyada Ilaah ku aragtaan Ibraahim iyo Isxaaq iyo Yacquub iyo nebiyada oo dhan, oo idinkana dibadda laydiin tuuray.

29 Waxay ka iman doonaan bari iyo galbeed iyo woqooyi iyo koonfur, waxayna dhex fadhiisan doonaan boqortooyada Ilaah.

³⁰ Ogaada, kuwa ugu dambeeya ayaa ugu horrayn doona, kuwa ugu horreeyaana way ugu 13:31 LUUKOS 14:1 dambayn doonaan.

Herodos Cadownimadiisii

³³⁷ Markaas qudhiisa ayaa waxaa yimid qaar Farrisiin ah iyagoo ku leh, Bax oo ka tag meeshan, waayo, Herodos ayaa doonaya inuu ku dilo.

³² Wuxuu iyaga ku yidhi, Idinku u taga oo dawacaas u sheega, Bal eeg, maanta iyo berriba ayaan jinniyo saarayaa oo dad bogsiinayaa, maalinta saddexaadna ayaan kaamilmayaa.

³³ Laakiin waa inaan socdo maanta iyo berri iyo maalinta ku xigtaba, waayo, ma noqon karto nebi inuu ku dhinto Yeruusaalem dibaddeeda.

Ciise Waa U Ooyay Yeruusaalem

(Mat. 23:37-39)

³⁴ Yeruusaalemay, Yeruusaalemay, tan nebiyada dishoy, oo kuwa loo soo diray dhagxisoy! Intee baan marar badan jeclaaday inaan carruurtaada u soo ururiyo xataa sida dooradu carruurteeda baalasheeda hoostooda ugu ururiso, laakiin idinku ma aydnaan jeclayn.

³⁷ Maalin sabti ah markuu galay mid ka mid ah kuwa Farrisiinta u sarreeya gurigiisa inuu kibis cuno, waxaa dhacay inay fiirinayeen.

³⁵ Ogaada, gurigiinnii waa laydiin daayay, isagoo cidla ah. Waxaan idinku leeyahay, Ima arki doontaan ilaa aad tidhaahdaan, Waxaa barakaysan kan Rabbiga magiciisa ku imanaya.

14

Ninkii Uurweynaadka Qabay Ayaa Sabti La Bogsiiyey

14:2

14:11

² Oo bal eeg, waxaa hortiisa joogay nin uurweynaad qaba.

³ Markaasaa Ciise u jawaabay oo kuwii sharciga yiqiin iyo Farrisiintii ku yidhi, isagoo leh, Ma xalaal baa in sabtida wax la bogsiiyo, mise maya?

⁴ Laakiin way aamuseen. Isaguse, intuu ninkii qabtay, ayuu bogsiiyey, markaasuu sii daayay.

⁵ Wuxuu iyaga ku yidhi, Kiinnee baa leh dameer ama dibi ceel ku dhacay oo aan maalin sabti ah dhaqso uga soo bixinaynin?

⁶ Wayna uga jawaabi kari waayeen waxyaalahaas.

Is-hoosaysiinta Iyo Marti-soo-dhowaynta

⁷ Goortuu arkay kuwii loo yeedhay siday kursiyada hore u doorteen, ayuu masaal kula hadlay oo ku yidhi,

⁸ Markii nin kuugu yeedho aroos, kursiga hore ha fadhiisan, waaba intaasoo isagu nin kaa murwad weyn ugu yeedho,

⁹ oo kii isaga iyo adiga idiin yeedhay uu yimaado oo kugu yidhaahdo, Kan meel sii, oo markaasaad bilaabaysaa inaad meesha dambe ceeb ku fadhiisato.

¹⁰ Laakiin goortii lagu yeedho, tag oo meesha u hoosaysa fadhiiso, si kii kuu yeedhay kolkuu yimaado uu kuugu yidhaahdo, Saaxiibow, sare u soco. Markaasaad ammaan ku lahaan doontaa kuwa cuntada kula fadhiya oo dhan hortooda.

¹¹ Waayo, mid kasta oo isa sarraysiiya waa la hoosaysiin doonaa; oo kii is-hoosaysiiyana waa la sarraysiin doonaa.

14:12

LUUKOS 14:19

¹² Wuxuuna ku yidhi kii u yeedhay, Goortaad qado ama casho samayso, ha u yeedhin saaxiibbadaada ama walaalahaa ama xigaalkaa ama derisyadaada hodanka ah, waaba intaasoo iyaguna ay markooda kuu yeedhaan, oo ay abalgud kugu noqotaa.

¹³ Laakiin goortaad diyaafad samayso waxaad u yeedhaa masaakiinta iyo kuwa laxaadka la' iyo curyaannada iyo indhoolayaasha,

¹⁴ oo aad barakaysnaan doontaa, waayo, iyagu maleh waxa ay kuugu abaalgudaan, laakiin waxaa lagu abaalgudi doonaa wakhtiga sarakicidda kuwa xaq ah.

Masaalka Ku Saabsan Iidda Weyn

¹⁵ Kuwa cuntada ula fadhiyey midkood, goortuu waxaas maqlay, wuxuu isaga ku yidhi, Waxaa barakaysan kan kibis ku cuni doona boqortooyada Ilaah.

¹⁶ Wuxuuse ku yidhi, Nin baa casho weyn sameeyey, oo dad badan u yeedhay,

¹⁷ oo saacaddii cashada ayuu addoonkiisii u diray inuu kuwii loo yeedhay ku yidhaahdo, Kaalaya, waayo, haatan wax waluba waa diyaar.

¹⁸ Markaasay kulligood waxay bilaabeen inay fikir keliya ku marmarsiiyoodaan. Kii u horreeyey ayaa ku yidhi, Beer baan iibsaday, oo waa inaan tago oo aan soo arko. Waxaan kaa baryayaa inaad iga raalli ahaato.

¹⁹ Mid kale ayaa yidhi, Waxaan iibsaday shan qindi oo dibi ah, oo waan tegayaa inaan imtixaamo. Waxaan kaa baryayaa inaad iga raalli ahaato.

14:20

14:28

²⁰ Mid kale ayaa yidhi, Naag baan guursaday, sidaa darteed ma iman karo.

²¹ Markaasaa addoonkii yimid, oo waxaas ayuu sayidkiisii u sheegay. Kolkaasaa sayidkii gurigu cadhooday, oo wuxuu addoonkiisii ku yidhi, Dhaqso jidadka iyo surimmada magaalada u bax oo soo kaxee masaakiinta iyo kuwa laxaadka la' iyo indhoolayaasha iyo curyaannada.

²² Kolkaasaa addoonkii ku yidhi, Sayidow, waxaad amartay waa la yeelay, oo weli meel baa bannaan.

²³ Markaasaa sayidkii wuxuu addoonkii ku yidhi, Jidadka iyo wadiiqooyinka oodaha u bax, oo dadka ku qasab inay soo galaan, si uu gurigaygu u buuxsamo.

²⁴ Waayo, waxaan idinku leeyahay, Nimankaas loo yeedhay midkoodna cashadayda dhadhamin maayo.

Xernimada Micneheeda

²⁵ Waxaa isaga la socday dad badan. Markaasuu u jeestay, oo wuxuu ku yidhi,

²⁶ Haddii qof ii yimaado oo aanu nicin aabbihis iyo hooyadiis iyo afadiisa iyo carruurtiisa iyo walaalihiis, xataa naftiisana xer iima ahaan karo.

²⁷ Ku alla kii aan iskutallaabtiisa soo qaadan oo aan iga daba iman, xer iima ahaan karo.

²⁸ Waayo, midkiinnee doonaya inuu noobiyad dhiso oo aan kolkii hore fadhiisan inuu xisaabo intay ku kacayso, inuu ogaado inuu haysto wax uu ku dhammeeyo iyo in kale?

14:29

LUUKOS 15:3

²⁹ Waaba intaasoo markuu aasaaska dhigo oo uu dhammayn kari waayo, kuwa eegaya oo dhammu ay bilaabaan inay ku qoslaan,

³⁰ iyagoo leh, Ninkanu wuxuu bilaabay inuu wax dhiso, waana dhammayn kari waayay.

³³⁸ Ama boqorkee u tegaya inuu boqor kale dagaal u baxo, isagoo aan kolkii hore fadhiisan oo tashan inuu toban kun kala hor tegi karo kan labaatan kun ula imanaya?

³³⁹ Ama haddii kale intuu kan kale weli fog yahay, ayuu ergo soo diraa oo uu weyddiistaa wax lagu heshiiyo.

³⁸ Waxaa Ciise u soo dhowaanayay cashuurqaadayaasha iyo dembilayaasha oo dhan inay maqlaan.

³⁹ Kolkaasay Farrisiintii iyo culimmadiiba gunuunaceen, iyagoo leh, Ninkanu dembilayaashuu soo dhoweeyaa oo wax la cunaa.

³⁴⁰ Sidaa darteed midkiin walba oo aan ka tegin wuxuu leeyahay oo dhan, xer iima ahaan karo.

³⁴ Haddaba cusbadu waa wanaagsan tahay, laakiin haddii cusbadu dhadhan beesho, maxaa lagu cusbaynayaa?

³⁵ Uma ay wanaagsana dhulka ama meeshii digada, waase la tuuraa. Kan dhego wax lagu maqlo lahu, ha maqlo.

15

Laxdii Hallowday

(Mat. 18:12-14)

15:4

15:12

⁴ Ninkiiinnee baa tiro ido ah leh, oo middood ka hallowday, aan sagaal iyo sagaashanka cidlada kaga tegin, oo aan tii hallowday ka daba tegin, ilaa uu soo helo?

⁵ Oo goortuu soo helo, aan garbihiisa saarin, isagoo faraxsan.

⁶ Oo goortuu guriga yimaado, aan isugu yeedhin saaxiibbadiisa iyo derisyadiisa, isagoo

⁴⁰ Markaasuu masaalkan kula hadlay, oo ku yidhi,

ku leh, Ila farxa, waayo, waxaan helay laxdaydii iga hallowday?

⁷ Waxaan idinku leeyahay, Sidaas oo kale, farxad ayaa jannada kaga jiri doonta dembile toobadkeena in ka badan sagaal iyo sagaashan xaq ah oo aan toobadkeen u baahnayn. *Lacagtii Luntay*

⁸ Ama naagtee baa toban *daraakmo oo lacag ah leh, oo hadday daraakmo lumiso, aan laambad shidin, oo aan guriga xaaqin, oo aan dadaal ku doonin ilaa ay hesho?

⁹ Oo markay hesho, aan saaxiibbadeeda iyo derisyadeeda isugu yeedhin iyadoo ku leh, Ila farxa, waayo, waxaan helay daraakmadii iga luntay.

¹⁰ Waxaan idinku leeyahay, Sidaas oo kale markii mid dembi leh toobadkeenoba, farxad ayaa kaga jirta malaa'igaha Ilaah hortooda.

Wiilkii Wixiisii Khasariyey

¹¹ Wuxuuna yidhi, Nin baa laba wiil lahaa.

¹² Kii yaraa ayaa aabbihii ku yidhi, Aabbow, waxaaga qaybtii aan heli lahaa i sii. Markaasuu iyaga u qaybiyey wuxuu ku noolaa.

* 15:8 daraakmo = lacag.

¹³ Maalmo aan badnayn dabadeed wiilkii yaraa waa wada urursaday wax walbaba, oo dhul fog ayuu u safray, halkaas ayuuna wixiisii ku khasariyey, isagoo iska tumaya.

¹⁴ Goortuu wada bixiyey dabadeed ayaa abaar daran dhulkaas ka dhacday, wuuna bilaabay inuu baahdo.

¹⁵ Goortaasuu tegey oo isku daray nin dadka dhulkaas ah, kan u diray beerihiisa inuu doofaarro daajiyo.

¹⁶ Wuxuu damcay inuu calooshiisa ka buuxiyo buunshihii doofaarradu ay cunayeen, ninnana waxba ma uu siin.

¹⁷ Goortuu isgartay ayuu yidhi, Intee baa kuwa aabbahay kiraystay haysata kibis ka badan in ku filan, aniguna macaluul baan halkan ugu bakhtiyayaa.

¹⁸ Waan kici oo aan aabbahay u tegi, oo waxaan ku odhan, Aabbow, waxaan ku dembaabay jannada iyo hortaadaba.

¹⁹ Kol dambe ma istaahilo in laygu yeedho wiilkaaga, ee iga dhig sida kuwa aad kiraysatay midkood oo kale.

²⁰ Markaasuu kacay, oo wuxuu u yimid aabbihii, laakiin intuu weli ka fogaa ayaa aabbihis arkay, waana u naxariistay, oo ku soo orday oo goortuu iskaga duubay, oo dhunkaday.

21 Markaasaa wiilkii ku yidhi, Aabbow, waxaan ku dembaabay jannada iyo hortaadaba; kol dambe ma istaahilo in laygu yeedho wiilkaaga.

22 Laakiin aabbihii ayaa addoommadiisii ku yidhi, Dhaqso u soo bixiya khamiiska ugu wanaagsan oo u geliya, kaatunna gacanta u 15:23 15:32 geliya, kabona cagaha u geliya.

23 Dibigii yaraa ee la shishleeyey keena oo gowraca, aynu cunno oo faraxno,

24 waayo, wiilkaygan wuu dhintay, wuuna soo noolaaday; wuu lumay, waana la helay. Markaasay bilaabeen inay farxaan.

25 Laakiin wiilkiisii weynaa beerta buu ku jiray, oo intuu soo socday oo guriga u soo dhowaanayay, wuxuu maqlay muusika iyo cayaar.

26 Markaasuu midiidinyada midkood u yeedhay oo weyddiiyey, Waa maxay waxaas?

27 Markaasuu ku yidhi, Walaalkaa ayaa yimid, aabbahaana dibigii yaraa ee la shishleeyey ayuu u gowracay, waayo, ladnaan buu ku helay.

28 Laakiin wuu cadhooday, oo inuu galo ma doonayn, markaasaa aabbihis soo baxay oo baryay.

29 Laakiin wuu u jawaabay, oo wuxuu aabbihis ku yidhi, Bal eeg, intaas oo sannadood ayaan kuu shaqaynayay, oo weligay amarkaaga

kama aan xadgudbin, oo weligaa waxar iima
aad siin inaan saaxiibbadayda la farxo,

³⁰ Laakiin goortii uu yimid wiilkaagani
waxaagii aad ku noolayd dhillooyin la cunay,
waxaad u gowracday dibigii yaraa ee la
shishleeyey.

³¹ Markaasuu ku yidhi, Wiilkaygiyow,
weligaa waad ila joogtaa, oo waxayga oo dhan
adigaa leh,

³² laakiin waxaa inoo wanaagsanayd inaynu
rayrayno oo faraxno, waayo, waalaalkaagani
waa dhintay, wuuna soo noolaaday; wuu lumay,
waana la helay.

16

Wakiilkii Aan Aamminka Ahayn

¹ Haddana wuxuu xertii ku yidhi, Waxaa
jiri jiray nin hodan ah oo wakiil lahaa, kan
loogu ashtakeeyey inuu alaabtiisa
khasaarinayay.

² Markaasuu u yeedhay oo ku yidhi, Waa
maxay waxan kugu saabsan ee aan maqlayo? I
sii xisaabtii wakiilnimadaada, waayo, hadda ka
dib wakiil sii ahaan kari maysid.

³ Markaasaa wakiilkii isku yidhi, Maxaan
sameeyaa, waayo, sayidkayga ayaa
wakiilnimadii iga qaadaya? Itaal aan wax ku

qodo ma lihi, inaan dawarsadona waan ka xishoonayaa.

⁴ Waan garanayaa waxaan samaynayo, in goortii wakiilnimada layga saaro ay dadku guryahooda iigu dhowayn doonaan.

⁵ Markaasuu u yeedhay mid walba oo sayidkiisu dayn ku lahaa. Kii hore ayuu ku yidhi, Sayidkaygu immisuu kugu leeyahay?

⁶ Wuxuu yidhi, Boqol qiyaasood oo saliid ah. Markaasuu ku yidhi, Wixii lagu qoray soo qaad, oo dhaqso u fadhiiso oo qor, Konton.

⁷ Markaasuu wuxuu mid kale ku yidhi, Immisuu kugu leeyahay? Isaguna wuxuu yidhi, Boqol qiyaasood oo sarreen ah. Markaasuu ku yidhi. Wixii lagu qoray soo qaad, oo qor, Siddeetan.

⁸ Sayidkiisii ayaa wakiilkii xaq darna faaniyey, waayo, si caqli leh ayuu u sameeyey, waayo, wiilashii wakhtigan waxay wiilasha [16:9](#) [16:16](#) iftiinka kaga caqli badan yihiin waxa qarnigooda ku saabsan.

Sida Qumman Oo Maalka Loo Isticmaalo

⁹ Oo waxaan idinku leeyahay, Saaxiibbo ku samaysta maalka xaqdarrada in goortuu dhammaado ay idiinku dhoweeyaan degmooyinka weligood ah.

¹⁰ Kan waxa u yar aamin ku ah, ayaa weliba wax badan aamin ku ah. Kan waxa u yar ku xaqdaran, ayaa waxa badanna ku xaqdaran.

¹¹ Haddii aydnaan maalka xaqdaran aamin ku ahayn, waxa run ah yaa idinku aaminaya?

¹² Haddii aydnaan wixii qof kale leeyahay aamin ku ahayn, yaa idin siinaya wixiinna?

¹³ Midiidinna laba sayid uma shaqayn karo, waayo, mid buu nacayaa, kan kalena wuu jeclaanayaa, ama mid buu la jirayaa, kan kalena wuu quudhsanayaa. Uma wada shaqayn kartaan Ilaah iyo maal.

Farrisiintii Waa La Canaantay

¹⁴ Farrisiintii lacagta jeclayd ayaa waxaas oo dhan maqashay, wayna ku qosleen.

¹⁵ Markaasuu wuxuu ku yidhi, Idinku waxaad tihiin kuwa dadka hortooda isku soo caddeeya inaad xaq tihiin, laakiin Ilaah waa garanayaa qalbiyadiinna, waayo, wixii dadka dhexdooda lagu sarraysiiyaa, Ilaah hortiisa waa ka karaahiyo.

¹⁶ Sharciga iyo nebiyadu waxay jireen ilaa Yooxanaa; tan iyo wakhtigaas injiilka boqortooyada Ilaah waa lagu wacdiyey, oo mid walbaba xoog buu ku galaa.

¹⁷ Laakiin in sharciga dhibic keliya ka dhacdo waxaa ka hawl yar in cirka iyo dhulku ay idlaadaan.

¹⁸ Mid walba oo naagtiisa fura oo mid kale guursadaa wuu sinaystaa, oo kii guursadaa mid nin laga furay wuu sinaystaa.

Ninkii Hodanka Ahaa Iyo Miskiinkii Laasaros La Odhan Jiray

¹⁹ Waxaa jiri jiray nin hodan ah oo dhar gududan oo jilicsan sidan jiray, maalin walbana barwaaqo aad buu ugu farxi jiray.

²⁰ Oo waxaa albaabkiisa la dhigi jiray miskiin Laasaros la odhan jiray, isagoo boogo miidhan leh,

²¹ oo doonaya in la siiyo jajabkii miiska ninkii hodanka ahaa ka dhacay. Eeyduna way iman jireen oo boogihiiisa leefleefi jireen.

²² Waxaa dhacay inuu miskiinkii dhintay, oo malaa'igahu waxay u qaadeen laabtii Ibraahim. Ninkii hodanka ahaana waa dhintay, waana la aasay.

²³ Intuu Haadees ku jiray ayuu indhihiisa kor u qaaday isagoo aad u silcaya; wuxuuna meel fog ka arkay Ibraahim, iyo Laasaros oo laabtiisa ku tiirsan.

²⁴ Markaasuu qayliyey oo yidhi, Aabbe Ibraahimow, ii naxariiso, oo Laasaros ii soo dir inuu fartiisa caaraddeeda biyo ku tiinbiyo oo carrabkayga ku qabowjiyo, waayo, anigu ololkan ayaan ku silcayaa.

²⁵ Laakiin Ibraahim wuxuu ku yidhi, Wiil yahow, xusuuso inaad waxaagii wanaagsanaa heshay intii aad noolayd, si la mid ah ayuu

16:26

LUUKOS 17:2

Laasaros waxa xun helay, laakiin haddeer isaga halkan ayaa lagu raaxaysiiyey, adiguse waad silcaysaa.

²⁶ Weliba annaga iyo idinka waxaa layna dhex dhigay bohol aad u weyn, si kuwa doonaya inay halkan ka sii tallaabaan inay idiin yimaadaan aanay u karin, oo kuwa xaggaasna ayna noogu soo tallaabin.

²⁷ Markaasuu wuxuu ku yidhi, Aabbow, waxaan kaa baryayaa haddaba inaad guriga aabbahay isaga u dirtid,

²⁸ waayo, shan walaalo ah baan leeyahay, si uu ugu warramo inaanay iyaguna meeshan silaca leh iman.

²⁹ Laakiin Ibraahim wuxuu ku yidhi, Waxay leeyihiin Muuse iyo nebiyada ee ha maqleen.

³⁰ Markaasuu wuxuu ku yidhi, Maya, Aabbe Ibraahimow, laakiin haddii qof kuwii dhintay uga tago, way toobadkeeni doonaan.

³¹ Wuxuuse ku yidhi, Haddii ay maqli waayaan Muuse iyo nebiyada, in kastoo qof kuwii dhintay ka soo sara kaco, la oggolaysiin kari maayo inay rumaystaan.

17

Waxoogaa Hadalkii Ciise Ah

(Mat. 18:6-7, 21-22; Mar. 9:42)

¹ Wuxuu xertiisii ku yidhi, Ma suurtoowdo inaan xumaantu iman, laakiin waa u hoog kan ay xumaantu ka timaado.

² In qof yaryarkan midkood xumeeyo, waxaa uga roon in dhagaxshiid luqunta looga lalmiyo oo badda lagu tuuro.

17:3

17:13

³ Iska dhawra. Walaalkaa hadduu dembaabo, canaano; hadduuna toobadkeeno, cafi.

⁴ Hadduu toddoba goor maalintii kugu dembaabo, oo toddoba goor kuu soo jeesto, isagoo leh, Waa toobadkeenay, waa inaad cafido.

⁵ Markaasay rasuulladii waxay Rabbiga ku yidhaahdeen, Rumaysad noo kordhi.

⁶ Rabbiguna wuxuu ku yidhi, Haddaad leedihiin rumaysad iniin khardal le'eg, waxaad

ku odhan lahaydeen geedkan sukamin, Ruq, oo badda ku beeran, wuuna idin addeeci lahaa.

⁷ Laakiin kiinnee baa leh addoon dhulka jaraya ama adhi jiraya, oo ku odhan doona goortuu beerta ka yimaado, Dhaqso u kaalay oo cunto u fadhiiso?

⁸ Laakiin miyaanu ku odhan doonin, Diyaari waxaan ku casheeyo, oo gunto, oo ii adeeg intaan wax cunayo oo cabbayo, kolkaa dabadeed ayaad wax cuni oo cabbi?

⁹ Miyuu addoonkii u mahadnaqayaa, waayo, wuxuu sameeyey wixii la amray?

¹⁰ Sidaas oo kale idinkuna goortaad samaysaan wixii laydinku amray oo dhan, waxaad tidhaahdaan, Addoommo aan waxtar lahayn baannu nahay; wixii aannu lahayn inaannu samayno ayaannu samaynay.

Ciise Wuxuu Bogsiiyey Toban Nin Oo Baras Qaba

¹¹ Waxaa dhacay intay Yeruusaalem ku sii socdeen inuu Samaariya iyo Galili dhex marayay.

¹² Oo goortuu tuulo galay, waxaa la kulmay toban nin oo baras leh oo meel fog ka istaagay.

¹³ Markaasay codka kor u qaadeen iyagoo leh, Ciisow, Macallimow, noo naxariiso.

¹⁴ Goortuu arkay, wuxuu ku yidhi, Taga oo istusa wadaaddada. Oo waxaa dhacay, intay sii socdeen, inay daahirsameen.

¹⁵ Midkood goortuu arkay inuu bogsaday, ayuu soo jeestay oo cod weyn Ilaah ku ammaanay.

¹⁶ Oo wejigiisa ayuu cagihiisa ag dhigay oo u mahadnaqay. Wuxuuna ahaa reer Samaariya.

¹⁷ Ciisena waa u jawaabay oo ku yidhi, Tobankii miyaanay daahirsamin? Laakiin meeye sagaalkii?

¹⁸ Miyaan la arag kuwa u soo noqday inay Ilaah ammaanaan, shisheeyahan maahee?

¹⁹ Markaasuu ku yidhi, Kac oo soco. Rumaysadkaaga ayaa ku bogsiiyey.

Imaatinka Boqortooyada

(Mat. 24:26-28, 37-41)

²⁰ Farrisiintii goortay weyddiiyeen oo ku yidhaahdeen, Goormay boqortooyada Ilaah imanaysaa? wuxuu ugu jawaabay, Boqortooyada Ilaah dhawrid ku iman mayso.

²¹ Lamana odhan doono, Waa tan! ama, Waa taas! waayo, bal eega, boqortooyada Ilaah waa idinku dhex jirtaa.

²² Markaasuu xertii ku yidhi, Maalmuhu waa iman doonaan goortaad dooni doontaan inaad aragtaan maalmaha Wiilka Aadanaha middood, mana arki doontaan.

23 Waxaana laydinku odhan doonaa, Waa taas!

Waa tan! Ha bixina, hana raacina.

24 Waayo, sida hillaacu markuu dhinaca hoose oo cirka ka hillaaco oo ilaa dhinaca kale oo hoose oo cirka u ifiyo, sidaas oo kale ayuu Wiilka Aadanahuna ahaan doonaa maalintiisa.

17:25

17:35

25 Laakiin kolka hore waxay waajib ugu tahay inuu wax badan ku xanuunsado oo uu qarniganu diido isaga.

26 Oo sidii wakhtigii Nuux ahaa, sidaas oo kale ayay noqon doontaa maalmaha Wiilka Aadanaha.

27 Wax bay cuni jireen oo cabbi jireen, wayna guursan jireen oo guur baa la siin jiray, ilaa maalintii Nuux uu doonnida galay, oo daadkii yimid oo wada baabbi'iyey.

28 Sidaas oo kale ayay weliba ahayd maalmihii Luud. Wax bay cuni jireen oo cabbi jireen, wax bayna iibsan jireen oo iibin jireen, oo beeran jireen, oo dhisan jireen.

29 Laakiin maalintii Luud ka baxay Sodom ayay dab iyo baaruud cirka kaga soo daateen oo wada baabbi'iyeen.

30 Si la mid ah ayay noqon doontaa maalinta Wiilka Aadanahu soo muuqdo.

³¹ Maalintaas kii guriga fuushanu, oo alaabtiisu guriga ku jirto, yaanu u soo degin inuu soo qaato; kii beerta joogaana sidaas oo kale yaanu dib u noqon.

³² Naagtii Luud xusuusta.

³³ Kan doona inuu naftiisa badbaadiyo waa lumin doonaa, laakiin kan lumiya ayaa badbaadin doona.

³⁴ Waxaan idinku leeyahay, Habeenkaas laba nin ayaa sariir wada joogi doona; mid waa la qaadi doonaa, kan kalena waa laga tegi doonaa.

³⁵ Waxaana jiri doona laba naagood oo wax isla shiidi doona, mid waa la qaadi doonaa, tan kalena waa laga tegi doonaa.

17:36

LUUKOS 18:8

³⁴¹ Waxaana beerta ku jiri doona laba nin, mid waa la qaadi doonaa, kan kalena waa laga tegi doonaa.

⁴¹ Markaasaa Rabbigu yidhi, Maqla wixii xaakinkii xaq darnaayidhi.

³⁴²⁴³ Markaasay u jawaabeen oo ku yidhaahdeen, Xaggee, Sayidow? Wuxuuna ku yidhi, Meeshii bakhtigu yaal, halkaas ayaa gorgorraduna isugu ururi doonaan.

18

Masaalka Ku Saabsan Carmalka Iyo Xaakinka

¹ Si Ciise u tuso inay waajib ku tahay iyaga inay mar walba tukadaan oo aanay ka qalbi jabin, wuxuu iyaga kula hadlay masaal isagoo leh,

² Waxaa magaalo joogay xaakin aan Ilaah ka baqi jirin, ninnana aan danayn jirin.

³ Waxaana magaaladaas joogtay carmal ninkeedii ka dhintay, marar badanna way u timid, iyadoo ku leh, Cadowgayga iga xaq sii.

⁴ Intii wakhti ah ayuu yeeli waayay, laakiin dabadeed wuxuu isku yidhi, In kastoo aanan Ilaah ka baqin, oo aanan ninna danayn,

⁴² Ilaahna miyaanu xaq siin doonin kuwuu doortay oo habeen iyo maalinba u qayliya; oo miyaanu u dulqaadan doonin?

⁴³ Waxaan idinku leeyahay, Dhaqsoba wuu u xaq siin doonaa; hase ahaatee goortuu Wiilka Aadanahu yimaado, markaas rumaysad ma ka heli doonaa dhulka?

⁵ weliba dhibta ay carmalkan i dhibayso
aawadeed, waan xaq siin doonaa, si aanay
marar badan iigu soo noqnoqon oo ii daalin.

18:9

18:16

Farrisigii Iyo Cashuurqaadihii

⁹ Masaalkan ayuu kula hadlay qaar
ismoodayay inay xaq yihiin oo kuwa kale
quudhsaday.

¹⁰ Laba nin ayaa tegey inay macbudka ku
tukadaan; mid Farrisi buu ahaa, kan kalena
cashuurqaade.

¹¹ Farrisigii intuu istaagay ayuu
waxyaalahan isugu tukaday, Ilaahow, waxaan
kuugu mahadnaqayaa inaan ahayn sida
nimanka kale oo wax dulma, iyo kuwa xaq
daran, iyo dhillayaasha, ama xataa sida
cashuurqaadahan.

¹² Toddobaadkiiba laba kol ayaan soomaa,
waxaan haysta oo dhanna toban meelood ayaan
meel ka bixiyaa.

¹³ Laakiin cashuurqaadihii meel fog ayuu ka
istaagay, ma uuna doonaynin inuu indhihiisa
cirka u qaado, laakiin laabtiisa ayuu garaacay
isagoo leh, Ilaahow, ii naxariiso anigoo dembi
leh.

¹⁴ Waxaan idinku leeyahay, Kan iyo kii kale,
kan baa gurigiisa tegey isagoo la caddeeyey
inuu xaq yahay; waayo, mid kasta oo isa

sarraysiia waa la hoosaysiin doonaa, oo kii is-hoosaysiiyana waa la sarraysiin doonaa.

Ciise Wuxuu UDuceeyey Carruur Yaryar

(Mat. 19:13-15; Mar. 10:13-16)

¹⁵ Ilmo yaryar ayay u keeneen inuu taabto, laakiin goortii xertii aragtay, ayay canaanteen.

¹⁶ Laakiin Ciise ayaa u yeedhay oo ku yidhi, Ilmaha yaryar daaya, ha ii yimaadeene, hana

18:17

LUUKOS 18:24

diidina, waayo, kuwan oo kale ayaa ka mid ah boqortooyada Ilaah.

¹⁷ Runtii waxaan idinku leeyahay, Ku alla kii aan boqortooyada Ilaah u aqbalin sida ilmo yar oo kale, meeshaas ma uu geli doono.

Nolosha Weligeed Ah Iyo Ninkii Maalka Jeclaa

(Mat. 19:16-30; Mar. 10:17-31)

¹⁸ Taliye ayaa weyddiiyey isagoo leh, Macallin wanaagsanow, maxaan sameeyaa inaan nolosha weligeed ah dhaxlo?

¹⁹ Markaasaa Ciise ku yidhi, Maxaad iigu yeedhaysaa wanaagsanow? Mid wanaagsan ma jiro mid maahee, kaasuna waa Ilaah.

²⁰ Qaynuunnada waad taqaan, Waa inaanad sinaysan, Waa inaanad qudh gooyin, Waa

inaanad wax xadin, Waa inaanad marag been ah furin, Aabbahaa iyo hooyadaana maamuus.

²¹ Markaasuu yidhi, Kuwaas oo dhan tan iyo yaraantaydii waan dhawray.

²² Ciise goortuu waxaas maqlay ayuu ku yidhi, Weli wax keliya ayaa kuu dhiman. Waxaad haysatid oo dhan iibi, oo masaakiinta u qaybi, oo waxaad jannada ku lahaan doontaa maal, ee kaalay oo i soo raac.

²³ Laakiin goortuu waxaas maqlay ayuu aad uga caloolxumaaday, waayo, aad buu hodan u ahaa.

²⁴ Ciise goortuu arkay, wuxuu yidhi, Kuwa hodanka ah waa ku adag tahay inay boqortooyada Ilaah galaan,

18:25

18:34

²⁵ waayo, nin hodan ah inuu boqortooyada Ilaah galo waxaa ka hawl yar in awr irbad daloolkeeda ka duso.

²⁶ Markaasaa kuwa maqlay waxay ku yidhaahdeen, Haddaba yaa badbaadi kara?

²⁷ Wuxuuse ku yidhi, Waxa aan dadka u suurtoobin, Ilaah waa u suurtoobaan.

²⁸ Butros ayaa ku yidhi, Bal eeg, waxayagii ayaannu ka tagnay, waana ku raacnay.

²⁹ Wuxuuna ku yidhi, Runtii waxaan idinku leeyahay. Ma jiro nin boqortooyada Ilaah

aawadeed uga tegey guri, ama afo, ama walaalo,
ama waalid, ama carruur,

³⁰ oo aan haatan helayn labanlaab badan,
wakhtiga imanayana nolosha weligeed ah.

Mar Saddexaad Ayaa Ciise Sii Sheegay

Dhimashadiisa

(Mat. 20:17-19; Mar. 10:32-34)

³¹ Laba-iyto-bankii ayuu watay oo ku yidhi,
Waxaynu ku soconnaa Yeruusaalem, oo wax
walba oo nebiyadu qoreen ayaa Wiilka
Aadanaha u noqon doona.

³² Waayo, isaga waxaa loo dhiibi doonaa
dadka aan Yuhuudda ahayn, waana lagu kajami
doonaa, oo la caayi doonaa, oo lagu tufi doonaa,

³³ wayna karbaashi doonaan oo dili
doonaan, maalinta saddexaadna wuu soo sara
kici doonaa.

³⁴ Laakiin waxyaalahaas waxba kama ay
garan, hadalkaasna waa ka qarsoonaa, mana ay
garan wixii la yidhi.

Ciise Wuxuu Bogsiiyey Nin Indhala'

(Mat. 20:29-34; Mar. 10:46-52)

³⁵ Waxaa noqotay markuu Yerixoo ku soo
dhowaaday, in nin indha la' jidka ag fadhiyey oo
dawarsanayay,

LUUKOS

cdi

LUUKOS

³⁶ oo goortuu maqlay dadka badan oo ag maraya ayuu weyddiiyey waxaas waxay ahaayeen.

³⁷ Waxay u sheegeen in Ciisihii Reer Naasared ag marayo.

³⁸ Markaasuu qayliyey isagoo leh, Ciise, ina Daa'uudow, ii naxariiso.

³⁹ Kuwa hor marayay ayaa canaantay si uu u aamuso, laakiin si ka badan ayuu ugu qayliyey, Ina Daa'uudow, ii naxariiso.

⁴⁰ Markaasaa Ciise joogsaday oo wuxuu ku amray in loo keeno, oo goortuu u soo dhowaaday ayuu weyddiiyey, oo ku yidhi,

⁴⁴⁴ Maxaad doonaysaa inaan kuu sameeyo? Wuxuu ku yidhi, Sayidow, inaan wax arko.

⁴⁴⁵ Markaasaa Ciise ku yidhi, Wax arag; rumaysadkaaga ayaa ku bogsiiyey.

⁴⁴ Ciise wuxuu galay oo dhex marayay Yerixoo.

⁴⁵ Oo bal eeg, waxaa jiray nin Sakhayos la odhan jiray; kan ahaa madaxda cashuurqaadayaasha, oo hodan buuna ahaa.

⁴⁴⁶ Kolkiiba ayuu wax arkay, wuuna raacay oo Ilaah ammaanay. Dadkii oo dhanna goortay arkeen, ayay Ilaah ammaaneen.

19

Sakhayos

19:4

19:12

⁴ Hore buu u orday, oo wuxuu fuulay geed sukomoor inuu isaga arko, waayo, goor dhow jidkaas ayuu soo mari lahaa.

⁵ Ciise goortuu meeshii yimid, ayuu kor u eegay, oo wuxuu ku yidhi, Sakhayosow, dhaqso u soo deg, waayo, maanta waa inaan gurigaaga joogo.

⁶ Dhaqso ayuu u soo degay, oo farxad ayuu ku soo dhoweeyey.

⁷ Dadkii goortay arkeen, kulligood way wada gunuunaceen, iyagoo leh, Nin dembi leh ayuu u marti galay.

⁸ Sakhayos waa istaagay oo Rabbiga ku yidhi, Bal eeg, Sayidow, maalkayga badhkiisa ayaan masaakiinta siinayaa, oo haddii aan nin wax ka dulmay, waxaan u celinayaa afar laab.

⁴⁶ Wuxuuna doonayay inuu Ciise arko cid uu yahay, wuuna kari waayay dadkii badnaa aawadood, waayo, wuu gaabnaa.

⁹ Ciise wuxuu ku yidhi, Maanta badbaadinta ayaa gurigan timid, waayo, isaguna waa ina Ibraahim.

¹⁰ Waayo, Wiilka Aadanahu wuxuu u yimid inuu kii hallaabay doondoono oo badbaadiyo.

Masaalka Ku Saabsan Lacagta La Yidhaahdo

Mina

(Mat. 25:14-30)

¹¹ Goortay waxaas maqleen, masaal buu ku daray oo ku hadlay, waayo, wuxuu ku dhowaa Yerusaaalem, waxayna u maleeyeen boqortooyada Ilaah inay markiiba soo muuqan doonto.

¹² Sidaa darteed wuxuu yidhi, Nin sharaf leh ayaa dal fog tegey inuu boqortooyo soo helo oo soo noqdo.

¹³ Wuxuu u yeedhay tobankiisa addoon, oo wuxuu u dhiibay toban *mina, oo ku yidhi, Ku baayacmushtara ilaa aan soo noqdo.

¹⁴ Laakiin dadkii magaaladiisa ayaa nacay, oo waxay ka daba direen ergo iyagoo leh, Dooni mayno ninkaas inuu boqor noo ahaado.

¹⁵ Goortuu soo noqday isagoo boqortooyadii qaatay, wuxuu ku amray in loo yeedho addoommadii uu lacagtii u dhiibay inuu ogaado mid kasta intuu ka faa'iiday baayacmushtarigii.

¹⁶ Kii hore ayaa u yimid oo ku yidhi, Sayidow, minahaagii ayaa toban kale laga faa'iiday.

¹⁷ Markaasuu ku yidhi, Si wanaagsan baad yeeshay, addoon yahow wanaagsan. Wax yar ayaad aamin ku ahayd, ee toban magaalo u sarree.

¹⁸ Markaasaa kii labaad yimid isagoo leh, Sayidow, minahaagii waxaa laga faa'iiday shan mina.

¹⁹ Kaasna wuxuu ku yidhi, Adna shan magaalo u sarree.

²⁰ Kii kalena waa yimid isagoo leh, Sayidow, waa kaa minahaagii aan maro yar ku guntay oo meel dhigay.

²¹ Waayo, waan kaa baqay, maxaa yeelay, nin ba'an baad tahay; waxaad qaadataa waxaanad dhigan, oo waxaad gurataa waxaanad beeran.

²² Wuxuu ku yidhi, Waxaa afkaaga ka soo baxay ayaan kugu xukumayaa, addoon yahow sharka leh. Waad ogayd inaan ahay nin ba'an oo qaato wixii aanan dhigan oo gurto wixii aanan beeran.

* **19:13** mina = boqol daraakmo oo lacag ah.

19:23

19:32

²³ Maxaad haddaba lacagtaydii baangiga u dhigi weyday, si, markaan imaado, aan u soo qaato lacagtaydii iyo faa'iidadeediiba?

²⁴ Markaasuu ku yidhi kuwii ag taagnaa, Minaha ka qaada oo u dhiiba kan tobanka mina haya.

²⁵ Waxay ku yidhaahdeen, Sayidow, toban mina ayuu hayaa.

²⁶ Waxaan idinku leeyahay, Mid walba oo wax haysta waa la siin doonaa, kii aan waxba haysanse waa laga qaadi doonaa xataa wuxuu haysto.

²⁷ Laakiin cadowyadaydan oo aan doonin inaan boqor u ahaado halkan keena oo hortayda ku laaya.

*Ciise Guul Buu Ku Galay Yeruusaalem**(Mat. 21:1-11; Mar. 11:1-11; Yoox. 12:12-19)*

²⁸ Goortuu waxaas ku hadlay ayuu hore u socday oo Yeruusaalem tegey.

²⁹ Goortuu Beytfaage iyo Beytaniya ku dhowaaday ilaa buurta Buur Saytuun la yidhaahdo ayuu laba xer ah diray,

³⁰ isagoo leh, Tuulada idinka soo hor jeedda taga, tan goortaad gashaan aad ka helaysaan qayl xidhan oo aan ninna weligii fuulin; soo fura oo keena.

³¹ Haddii laydin weyddiiyo oo laydinku yidhaahdo, Maxaad u furaysaan? waxaad ku tidhaahdaan, Sayidkaa u baahan.

³² Markaasay kuwii la diray tageen oo heleen sidii lagu yidhi.

19:33

19:43

³³ Kolkay qaylka furayeen ayaa kuwii lahaa ku yidhaahdeen, Maxaad qaylka u furaysaan?

³⁴ Waxay ku yidhaahdeen, Sayidkaa u baahan.

³⁵ Markaasay Ciise u keeneen, oo dharkoodii bay qaylkii dusha ka saareen, oo Ciise ayay fuusheen.

³⁶ Oo intuu socday, dharkoodii ayay jidka ku gogleen.

³⁷ Goortuu ku soo dhowaanayay xataa meeshii Buur Saytuun laga dego, dadkii oo dhan

oo xertii ahaa ayaa bilaabay inay farxaan, oo
cod weyn Ilaah ku ammaanaan waxa xoogga
leh oo dhan oo ay arkeen aawadood,

³⁸ iyagoo leh, Waxaa barakaysan Boqorka
Rabbiga magiciisa ku imanaya. Nabadi jannada
ha ku jirto, ammaantuna meelaha ugu sarreeya.

³⁹ Farrisiintii qaarkood oo dadkii badnaa ku
dhex jiray ayaa ku yidhi, Macallimow, xertaada
canaano.

⁴⁰ Markaasuu u jawaabay oo ku yidhi,
Waxaan idinku leeyahay, Kuwani hadday
aamusaan, dhagaxyada ayaa qaylin doona.

Ciise Waa U Ooyay Yeruusaalem

⁴¹ Oo markuu ku soo dhowaaday, ayuu
magaalada arkay oo u ooyay,

⁴² isagoo leh, Adigu haddii aad maalintan
garan lahayd waxa nabad ah! Laakiin hadda
waa laga qariyey indhahaaga.

⁴³ Waayo, maalmuhu way kuu iman
doonaan markii cadowyadaadu ay xaggaaga
dhufays u soo qodan doonaan, oo ay kugu
wareegi doonaan oo ay dhinac walba kaa celin
doonaan.

⁴⁴ Way ku dumin doonaan, adiga iyo carruurtaada kugu jirta, oo kuguma dayn doonaan dhagax dhagax dul saaran, waayo, waad garan weyday wakhtigii booqashadaada.
Ciise Macbudkuu Nadiifyey
(Mat. 21:12-17; Mar. 11:15-19)

⁴⁵ Wuxuu galay macbudka oo bilaabay inuu ka eryo kuwii wax ku iibinayay,

⁴⁶ isagoo ku leh, Waa qoran tahay, Gurigaygu wuxuu ahaan doonaa guriga tukashada, laakiin idinku waxaad ka dhigteen god tuugo.

⁴⁷ Maalin walba ayuu macbudka ku jiri jiray isagoo wax baraya; laakiin wadaaddada sare iyo culimmada iyo madaxda dadku waxay dooneen inay dilaan,

⁴⁸ oo ay waayeen waxay ku sameeyaan, waayo, dadka oo dhan ayaa aad u dhegaysanayay.

20

Ciise Amarkiisii Waa La Weyddiiyey

(Mat. 21:23-27; Mar. 11:27-33)

¹ Maalmahaa middood intuu Ciise dadka

LUUKOS

cdix

LUUKOS

macbudkii wax ku barayay oo injiilka kaga dhex wacdiyeyey, waxaa dhacay in wadaaddada sare iyo culimmada ula yimaadeen waayeellada

² oo la hadleen oo ku yidhaahdeen, Noo sheeg, Amarkee baad waxan ku samaysaa? Oo yuu yahay kan amarkan ku siiyey?

³ Markaasuu u jawaabay oo ku yidhi, Aniguna hal baan idin weyddiinayaa, iina sheega.

⁴ Baabtiiskii Yooxanaa ma wuxuu ka yimid xagga jannada mase dadka?

20:5

20:14

⁵ Dhexdooda ayay iskala hadleen iyagoo leh, Haddaynu nidhaahno, Xagga jannada, wuxuu odhanayaa, Maxaad u rumaysan weydeen?

⁶ Laakiin haddii aynu nidhaahno, Xagga dadka, dadka oo dhan ayaa ina dhagxinaya, waayo, waa la aaminsiiyey inuu Yooxanaa nebi ahaa.

⁷ Markaasay waxay ugu jawaabeen inaanay garan meeshuu ka yimid.

⁸ Ciisena wuxuu ku yidhi, Aniguna idiin sheegi maayo amarka aan waxan ku sameeyo.

*Masaalka Ku Saabsan Beerta Canabka Ah
(Mat. 21:33-46; Mar. 12:1-12)*

⁹ Wuxuu bilaabay inuu masaalkan dadka kula hadlo. Nin baa wuxuu beertay beer canab ah, oo niman beerrey ah u kiraystay, markaasuu dal kale tegey, oo wax badan ku maqnaa.

¹⁰ Goortii xilligii yimid, ayuu addoon u soo diray beerreydii inay isaga siiyaan midhaha beerta, laakiin beerreydii ayaa garaacday oo waxla'aan ku dirtay.

¹¹ Haddana wuxuu diray addoon kale, kaasna way garaaceen, oo ceebeeyeen, oo waxla'aan ku direen.

¹² Haddana mid saddexaad ayuu diray, kaasna way dhaawaceen oo iska tuureen.

¹³ Markaasaa sayidka beerta wuxuu yidhi, Maxaan sameeyaa? Waxaan dirayaa wiilkaygaan jeclahay, malaha way maamuusi doonaan.

¹⁴ Laakiin beerreydii goortay arkeen, waxay isku yidhaahdeen, Kanu waa kii dhaxalka lahaa; aan dilnee, si aynu dhaxalka u lahaanno.

20:15

20:22

¹⁵ Markaasay beertii canabka ahayd dibaddeeda ku tuureen, wayna dileen. Haddaba sayidkii beerta canabka ah muxuu iyaga ku samayn doonaa?

¹⁶ Wuu iman doonaa oo beerreydaas dili doonaa, oo dad kale ayuu beerta canabka ah u

dhiibi doonaa. Goortay taas maqleen waxay yidhaahdeen, Yaanay noqon.

¹⁷ Laakiin wuu eegay oo ku yidhi, Haddaba muxuu yahay waxan la qoray, Dhagaxii kuwa wax dhisaa ay diideen, Kaasu wuxuu noqday madaxa rukunka? ¹⁸ Mid kasta oo dhagaxaas ku dhacaa, wuu jejebi doonaa, laakiin kan uu ku dhoco, wuu burburin doonaa.

¹⁹ Saacaddaas qudheeda ayaa culimmadii iyo wadaaddadii sare dooneen inay isagii qabtaan; laakiin dadkay ka baqeen; waayo, waxay garteen inuu masaalkan iyaga kaga hadlay.

*Wax Ku Saabsan Cashuurta Kaysar La Siinayo
(Mat. 22:15-22; Mar. 12:13-17)*

²⁰ Wayna dayayeen, oo ay u soo direen jaajuusiin iska dhigaya dad xaq ah, si ay hadalkiisa ugu qabtaan, oo ay ugu gacangeliyaan talada iyo amarka taliyaha.

²¹ Markaasay weyddiiyeen oo ku yidhaahdeen, Macallimow, waxaannu og nahay inaad si hagaagsan wax u tidhaahdo oo wax u bartid, oo aanad ninna u eexan, laakiin aad jidka Ilaah run ku bartid.

²² Ma xalaal baa inaannu cashuur Kaysar siinno ama inaannan siin?

23 Laakiin khiyaanadooda wuu gartay, oo wuxuu ku yidhi,

24 Dinaar i tusa. Yaa leh masawirkan iyo qorniinkan ku yaal? Waxay yidhaahdeen, Kaysar baa leh.

25 Markaasuu ku yidhi, Haddaba Kaysar siiya wixii Kaysar leeyahay, Ilaahna siiya wixii Ilaah leeyahay.

26 Hadalkiisa way ku qaban kari waayeen dadka hortiisa, wayna ka yaabeen jawaabtiisa, oo way aamuseen.

Sarakicidda Kuwii Dhintay

(Mat. 22:23-33; Mar. 12:18-27)

27 Waxaa u yimid qaar Sadukiin ah, kuwii odhan jiray, Sarakicidda kuwii dhintay ma jirto.

28 Oo waxay weyddiiyeen oo ku yidhaahdeen, Macallimow, Muuse wuxuu noo qoray, Nin walaalkiis hadduu dhinto isagoo naag leh oo aan carruur lahayn, walaalkiis naagtiisa waa inuu dumaalo oo uu carruur walaalkiis u dhalo.

29 Haddaba waxaa jiray toddoba walaalo ah. Kii ugu horreeyey naag buu qabay, wuuna dhintay carruurla'aan.

30 Kii labaadna wuu guursaday,

31 oo kii saddexaadna waa dumaalay. Sidaasay toddobadii u wada guursadeen, carruurna kama ay tegin, wayna dhinteen.

³² Kulligood dabadeed naagtiina waa dhimatay.

³³ Haddaba wakhtiga sarakicidda kuwii dhintay, iyaga kee bay naagtiisa ahaan doontaa? Waayo, toddobadu way wada guursadeen.

³⁴ Ciise wuxuu ku yidhi, Wiilashii wakhtigan waa guursadaan, guurna waa la siiyaa,

20:35

20:44

³⁵ laakiin kuwa loo xisaabay inay istaahilaan inay gaadhaan wakhtigaas iyo ka soo sarakicidda kuwii dhintay ma guursadaan, guurna lama siiyo,

³⁶ waayo, kol dambe ma dhiman karaan, maxaa yeelay, waxay yihiin sida malaa'igaha, oo waxay yihiin wiilashii Ilaah iyagoo ah wiilashii sarakicidda.

³⁷ Laakiin in kuwii dhintay la sara kiciyo Muuse ayaa tilmaamay xaggii geedka markuu Rabbiga ugu yeedhay Ilaaha Ibraahim iyo Ilaaha Isxaaq iyo Ilaaha Yacquub.

³⁸ Laakiin isagu ma aha Ilaaha kuwa dhintay, laakiin waa Ilaaha kuwa nool, waayo, dhammaan isagay u nool yihiin.

³⁹ Culimmada qaarkood ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Macallimow, si wanaagsan ayaad u hadashay.

⁴⁰ Kol dambe kuma ay dhicin inay wax weyddiiyaan.

Wax Masiixa Ku Saabsan

(Mat. 22:41-46; Mar. 12:35-37)

⁴¹ Wuxuuna ku yidhi, Sidee bay u yidhaahdaan, Masiixu waa ina Daa'uud?

⁴² Daa'uud qudhiisa ayaa kitaabkii Sabuurrada ku leh, Rabbigu wuxuu Sayidkayga ku yidhi, Midigtayda fadhiiso,

⁴³ Ilaa aan cadaawayaashaada cagahaaga hoostooda geliyo.

⁴⁴ Haddaba Daa'uud ayaa ugu yeedhay Sayid, ee sidee buu wiilkiisa u yahay?

Waano Culimmada Ka Gees Ah

(Mat. 23:1-36; Mar. 12:38-40; Luuk. 11:37-54)

⁴⁷⁴⁸ Dadkii oo dhan oo maqlaya, ayuu xertiisii ku yidhi,

⁴⁶ Iska jira culimmada oo doonaya inay khamiisyo dhaadheer ku socdaan, oo jecel salaanta suuqa, iyo kursiyada hore oo sunagogyada, iyo meelaha hore oo diyaafadaha,

⁴⁷ kuwa wada laasta guryaha carmallada, oo tukashooyin dhaadheer istusid u tukada. Kuwaas waxay heli doonaan xisaab aad u daran.

21

Sadaqada Carmalku Macbudka Ku Bixisay

(Mar. 12:41-44)

⁴⁷ Waayo, kuwaas oo dhan waxoodii badnaa ayay wax kaga rideen hadiyadaha, iyaduse miskiinnimadeeda waxay kaga ridday wixii ay ku noolaan lahayd oo dhan.

Ciise Wuxuu Sii Sheegay Dumidda Macbudka

(Mat. 24:1-2; Mar. 13:1-2)

⁴⁸ Oo qaar kolkay macbudka ka hadlayeen in dhagaxyo wanaagsan iyo hadiyado lagu qurxiyey, wuxuu yidhi,

¹ Kor buu u eegay, oo wuxuu arkay kuwa hodanka ah oo hadiyadahoodii khasnadda ku ridaya.

² Wuxuuna arkay carmal miskiin ah oo meeshaas laba lacag ah oo yaryar ku ridaaya.

³ Markaasuu yidhi, Runtii waxaan idinku leeyahay, Carmalkan miskiinta ah waxay ku ridday wax ka badan wixii ay dhammaan ku rideen.

21:6

21:14

⁶ Waxaa imanaya maalmo goortii kuwaas aad arkaysaan aan dhagax dhagax kale dushiisa lagu dul dayn doonin oo aan la dumin doonin.

Belaayoyinka Imanaya

(Mat. 24:3-25; Mar. 13:3-23)

⁷ Markaasay weyddiiyeen oo ku yidhaahdeen, Macallimow, goormay waxyaalahanu ahaan doonaan, oo calaamadu maxay ahaan doontaa goortii waxyaalahanu ay dhowaan doonaan?

⁸ Markaasuu yidhi, Iska eega yaan laydin khiyaanayn, waayo, qaar badan ayaa magacayga ku iman doona, oo waxay odhan doonaan, Anigu waxaan ahay isaga; iyo, Wakhtigu waa soo dhowaaday. Ha raacina.

⁹ Oo markaad dagaallo iyo rabshooyin maqashaan ha baqanina, waayo, kolka hore

waxyaalahanu waa inay dhacaan, laakiin dhammaadku kolkiiba ma aha.

¹⁰ Markaasuu ku yidhi, Quruunba quruun bay ku kici doontaa, boqortooyona boqortooyo.

¹¹ Waxaa meelo kala duwan ka dhici doona dhulgariir iyo abaaro iyo cudurro, samadana waxaa laga arki doonaa waxyaalo cabsi leh iyo calaamooyin waaweyn.

¹² Waxyaalahan oo dhan hortood gacmahooday idin saari doonaan oo idin silcin doonaan oo idiin dhiibi doonaan sunagogyada iyo xabsiyada, oo waxaa magacayga aawadiis laydiin hor geeyn doonaa boqorro iyo taliyayaal.

¹³ Waxayna idinku noqon doontaa marag.

¹⁴ Sidaa darteed qalbiyadiinna geliya inaydnaan hore ugu fikirin waxaad ku jawaabi doontaan.

21:15

LUUKOS 21:25

¹⁵ Waayo, waxaan idin siin doonaa af iyo xigmad aanay cadaawayaashiinna oo dhammu ka adkaan karin oo aanay ka gees hadli karin.

¹⁶ Laakiin idinka waxaa idin gacangelin doona waalidkiinna, iyo walaalahiinna, iyo xigaalkiinna, iyo saaxiibbadiinna, qaarkiinnana waa la dili doonaa.

¹⁷ Dadka oo dhan ayaa magacayga aawadiis idiin necbaan doona.

18 Tinna madaxiinna kama lumi doono.

19 Waa inaad naftiinna ku haysataan
dulqaadashadiinna.

20 Laakiin goortaad aragtaan Yeruusaalem
oo colal ku wareegsan yihiin, markaas ogaada
in hallaynteedu dhow dahay.

21 Markaas kuwa Yahuudiya joogaa buuraha
ha u carareen, kuwa gudaheeda ku jiraana ha
ka baxeen, kuwa beeraha joogaana yaanay
gelin.

22 Waayo, kuwanu waa maalmo aargudasho
in wixii la qoray oo dhammu ay noqdaan.

23 Laakiin waa u hoog kuwa uurka leh iyo
kuwa wakhtigaas ilmo nuujinaya, waayo,
dhulka dhib weyn ayaa ka dhici doonta,
dadkanna cadho.

24 Waxayna ku dhici doonaan seef afkeeda,
oo waa la qabsan doonaa, oo quruumaha oo
dhan la geeyn doonaa; quruumuhuna
Yeruusaalem ayay ku tuman doonaan ilaa
wakhtiga quruumuhu ka dhammaado.

Wakhtiga Dhammaadkiisa

(Mat. 24:29-31; Mar. 13:24-27)

25 Calaamooyin ayaa laga arki doonaa
qorraxda, iyo dayaxa, iyo xiddigaha; dhulkana

waxaa ku jiri doona dhib quruumahu ka
welwelaan guuxa badda iyo hirarka aawadood.

²⁶ Dadkuna waxay la suuxi doonaan baqdin
iyo filasho waxa dunida iman doona, waayo,
xoogagga cirka ayaa la gariirin doonaa.

²⁷ Markaasay arki doonaan Wiilka
Aadanaha oo daruur ku imanaya, isagoo leh
xoog iyo ammaan weyn.

²⁸ Laakiin goortii ay waxaasu bilaabaan
inay dhacaan, kor eega, madaxyadiinnana kor u
qaada, waayo, madaxfurashadiinnu waa dhow
dahay.

Soo Jeedid Baa Loo Baahan Yahay

(Mat. 24:32-35; Mar. 13:28-31)

²⁹ Markaasuu masaal kula hadlay, Bal eega
berdaha iyo dhirta oo dhan;

³⁰ goortay caleemo bixiyaan waad
arkaysaan oo garanaysaan inuu roobku
haddaba dhow yahay.

³¹ Sidaas oo kale idinkuna goortaad
aragtaan waxaas oo dhacaya, garta in
boqortooyadii Ilaah dhow dahay.

³² Runtii waxaan idinku leeyahay,
Qarniganu ma idlaan doono intaanay wax
walba dhicin.

³³ Cirka iyo dhulku waa idlaan doonaan,
laakiinse ereyadaydu ma idlaan doonaan.

³⁴ Laakiin iska jira, yaan qalbiyadiinnu la cuslaan dhereg badan iyo sakhraannimo iyo ka welwelidda ifkan, oo yaan maalintaasu idiin soo kedin sida dabin oo kale.

³⁵ Waayo, sidaas oo kale ayaa ku dhacaysa kulli kuwa dunida oo dhan jooga.

21:36

LUUKOS 22:6

³⁶ Laakiin wakhti walbaba soo jeeda, idinkoo Ilaah baryaya inaad xoog yeelataan si aad uga baxsataan waxaas dhici doonaa oo dhan, oo aad Wiilka Aadanaha isu hor taagtaan.

³⁷ Maalin walba ayuu macbudka wax ku bari jiray, habeen walbana dibadda ayuu u bixi jiray, oo wuxuu baryi jiray buurta la odhan jiray Buur Saytuun.

³⁸ Dadka oo dhammuna aroortii ayay macbudka ugu iman jireen inay dhegaystaan.

22

Yuudas Khiyaanadiisa

(Mat. 26:1-5, 14-16; Mar. 14:1-2, 10-11)

¹ Waxaa soo dhowaatay Iiddii Kibistii-aan-khamiirka-lahayn oo la yidhaahdo Kormaridda.

² Markaasaa wadaaddadii sare iyo culimmadii waxay dooneen si ay u dilaan isaga, waayo, dadka ayay ka baqeen.

³ Markaasaa Shayddaanku wuxuu galay Yuudas, kan Iskariyod la odhan jiray, isagoo ka mid ah tirada laba-iyto-banka.

⁴ Markaasuu tegey, oo wuxuu la hadlay wadaaddada sare iyo madaxdii askarta si uu ugu gacangeliyo.

⁵ Goortaasay farxeen oo kula heshiiyeen inay lacag siiyaan,

⁶ wuuna oggolaaday, oo wuxuu doonayay goor wanaagsan inuu u soo gacangeliyo intii dadka maqnaayeen.

22:7

22:16

*Diyaargarayskii Cashadii Ugu Dambaysay
(Mat. 26:17-19; Mar. 14:12-16)*

⁷ Waxaa timid maalintii Iidda Kibista-aan-khamiirka-lahayn, tan la leeyahay in neefka Kormaridda la gowraco.

⁸ Markaasaa Ciise wuxuu diray Butros iyo Yooxanaa isagoo ku leh, Taga oo Kormaridda inoo soo diyaargareeya aan cunnee.

⁹ Waxay ku yidhaahdeen, Xaggee baad doonaysaa inaannu ku diyaargarayno?

¹⁰ Wuxuu ku yidhi, Bal eega, goortaad magaalada gashaan waxaa idinla kulmi doona nin ashuun biyah sita. Isaga raaca oo ka daba gala guriguu galo.

¹¹ Waxaad ninka guriga leh ku tidhaahdaan, Macallinkii wuxuu kugu leeyahay, Meeday

qooladdii martidu oo aan xertayda kula cuni doono cashada Iidda Kormaridda?

¹² Wuxuu idin tusayaa qoolad weyn oo sare oo goglan, halkaa ku diyaargareeya.

¹³ Markaasay tageen, oo waxay heleen siduu u sheegay, oo cashada Iidda Kormaridda way diyaargareeyeen.

Cashadii Ugu Dambaysay

(Mat. 26:20-30; Mar. 14:22-26; 1 Kor. 11:23-25)

¹⁴ Goortii saacaddii timid ayuu fadhiistay, isaga iyo rasuulladiiba.

¹⁵ Markaasuu wuxuu ku yidhi, Aad baan u doonayay inaan cashadan Iidda Kormaridda idinla cuno intaanan xanuunsan.

¹⁶ Waayo, waxaan idinku leeyahay, Mar dambe tan ma cuni doono ilaa ay ku dhammaystiranto boqortooyada Ilaah dhexdeeda.

¹⁷ Markaasuu koob qaaday, oo goortuu mahadnaqay ayuu yidhi, Kan qaata oo qaybsada,

¹⁸ waayo, waxaan idinku leeyahay, Hadda dabadeed anigu midhaha geedka canabka ah kama cabbi doono ilaa ay boqortooyada Ilaah timaado.

¹⁹ Kibisna wuu qaaday, oo goortuu mahadnaqay, ayuu kala jejebiyey, oo iyaga siiyey, isagoo leh, Tanu waa jidhkaygii laydiin bixiyey. Waxan xusuustayda u sameeya.

²⁰ Sidaas oo kale cashada dabadeed koobkuu qaaday isagoo leh, Koobkanu waa axdiga cusub oo dhiiggayga aawadiin loo daadshay,

²¹ laakiin eega, gacanta kan i gacangelinaya miiskay ila saaran tahay,

²² waayo, Wiilka Aadanahu waa baxayaa sidii loo gooyay, laakiin hoog waxaa leh ninkaas gacangelinaya.

²³ Markaasay waxay bilaabeen inay dhexdooda isweyddiiyaan midkood waxan yeeli doona.

Weynaanta Runta Ah

²⁴ Dhexdoodana waxaa ku jirtay dood ku saabsanayd midkood lagu tirinaya inuu ugu weyn yahay.

²⁵ Markaasuu ku yidhi, Quruumaha boqorradoodu ay u taliyaan iyaga, kuwa xukun ku lehna waxaa la yidhaahdaa, Wanaagfalayaal.

²⁶ Idinkuse sidaas ma ahaan doontaan, laakiin kan dhexdiinna ugu weyn, ha noqdo sida kan yar; kan u sarreeyaana, ha noqdo sida kan adeega.

22:27

22:36

²⁷ Waayo, kee baa weyn, ma kan cuntada u fadhiya baa mise waa kan adeega? Miyaanu ahayn kan cuntada u fadhiya? Aniguse sida kan adeega ayaan idiin dhex joogaa.

²⁸ Idinku waxaad tihiin kuwa ila sii joogay markii lay jirrabayay.

²⁹ Waxaan idiin yeelayaa boqortooyo sida aabbahay iigu yeelay,

³⁰ si aad wax uga cuntaan oo uga cabtaan miiskayga oo boqortooyadayda ku jira, oo waxaad ku fadhiisan doontaan carshiyo idinkoo xukumaya laba-iytoobanka qolo oo Israa'iil.

Butros Dafiriddiisii Horaa Loo Sii Sheegay

(Mat. 26:31-35; Mar. 14:27-31; Yoox. 13:36-38)

³¹ Simoonow, Simoonow, ogow,
Shayddaanka ayaa ku doonay inuu kuu haadiyo
sida sarreen,

³² laakiin waan kuu baryootamay si aanu
rumaysadkaagu u baabbi'in, adiguna goortaad
hadaysantid walaalaha adkee.

³³ Markaasuu wuxuu ku yidhi, Sayidow,
diyaar baan u ahay inaan kuu raaco xabsiga iyo
dhimashadaba.

³⁴ Isaguse wuxuu ku yidhi, Waxaan kuu
sheegayaa, Butrosow, maanta diiqu ciyi maayo
ilaa aad saddex kol dafirtid inaad i taqaan.

³⁵ Wuxuuna ku yidhi, Goortaan idin diray
kiishadla'aan iyo qandila'aan iyo kabola'aan,
wax ma u baahnaydeen? Waxay yidhaahdeen,
Maya, waxba.

³⁶ Markaasuu ku yidhi, Laakiin haddeer kii
kiishad qabaa ha qaato, sidaas oo kalena qandi

22:37

22:46

ha qaato. Kii aan midna qabinna, dharkiisa ha
iibiyo, oo seef ha iibsado.

³⁷ Waayo, waxaan idinku leeyahay, Waa
inuu igu dhammaado qorniinkan leh, Waxaa
isaga lagu tiriyeey sharcilaawayaasha. Waayo,
waxa igu saabsani dhammaad bay leeyihiin.

³⁸ Markaasay waxay yidhaahdeen, Sayidow,
bal eeg, laba seefood ayaa halkan yaale. Wuxuu

ku yidhi, Waa ku filan tahay. *Ciise Wuxuu Ku Tukaday Beer Getsemane*

(Mat. 26:36-46; Mar. 14:32-42)

³⁹ Markaasuu baxay oo Buur Saytuun tegey sidii caadadiisu ahayd, xertiina waa raacday.

⁴⁰ Markuu meeshii joogay ayuu ku yidhi, Tukada inaydnaan jirrabaadda gelin.

⁴¹ Markaasuu intii dhagax la tuuro ka durkay, wuuna jilba joogsaday oo tukaday,

⁴² isagoo leh, Aabbow, haddaad doonaysid, koobkan iga fogee, hase ahaatee, doonistaydu yaanay noqon, taaduse ha noqoto.

⁴³ Markaasaa waxaa samada kaga muuqatay malaa'ig isaga xoogaynaysa.

⁴⁴ Isagoo aad u xanuunsan ayuu dadaal ku tukaday, dhididkiisuna wuxuu noqday sida dhibicyo dhiig ah oo dhulka ku dhacaya.

⁴⁵ Goortuu tukashadiisii ka soo kacay, ayuu xertii u yimid oo wuxuu arkay iyagoo caloolxumo la hurda.

⁴⁶ Markaasuu ku yidhi, Maxaad u huruddaan? Kaca oo tukada inaydnaan jirrabaadda gelin.

Ciise Waa La Qabtay

(Mat. 26:47-56; Mar. 14:43-50; Yoox. 18:2-11)

⁴⁷ Intuu weli hadlayay, bal eeg, waxaa yimid dad badan, oo kii Yuudas la odhan jiray oo laba-iyto-banka ka mid ahaa ayaa hortooda socday. Wuxuuna u soo dhowaaday Ciise inuu dhunkado.

⁴⁸ Laakiin Ciise wuxuu ku yidhi, Yuudasow, ma waxaad Wiilka Aadanaha ku gacangelinaysaa dhunkasho?

⁴⁹ Kuwii ag joogay goortay garteen waxa dhici doona, waxay yidhaahdeen, Sayidow, seef miyaannu ku dhufannaa?

⁵⁰ Markaasaa midkood wuxuu ku dhuftay wadaadka sare addoonkiisii, oo dhegta midigta ka gooyay.

⁵¹ Laakiin Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Sii daaya. Markaasuu dhegtiisa taabtay oo bogsiiyey.

⁵² Kuwa u yimid, waxa weeye, wadaaddadii sare, iyo madaxdii askarta oo macbudka, iyo waayeelladii, waxaa Ciise ku yidhi, Ma waxaad iila soo baxdeen seefo iyo ulo sidaan tuug ahay?

⁵³ Goortaan maalin walba macbudka idinkula jiri jiray, gacmo iguma aydaan soo taagi jirin, laakiin tanu waa saacaddiinna iyo xoogga gudcurka.

Butros Waa Dafiray Ciise

(Mat. 26:57-58, 69-75; Mar. 14:53-54, 66-72; Yoox. 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Markaasay isagii qabteen oo kaxeeyeen,
oo wadaadkii sare gurigiisa ayay geliyeen.

Laakiin

Butros baa meel fog ka daba socday,

22:55

22:65

⁵⁵ oo goortay barxadda dhexdeeda dab ka
shideen, oo ay wada fadhiisteen, ayaa Butros
dhexdooda fadhiistay.

⁵⁶ Laakiin gabadh baa intay aragtay isagoo
dabka iftiinkiisa fadhiya, aad bay u dayday oo
tidhi, Kanuna waa la jiray isagii.

⁵⁷ Isaguse waa dafiray oo ku yidhi, Naag
yahay, anigu garanba maayo isagii.

⁵⁸ Waxoogaa yar dabadeed qof kale ayaa
arkay oo yidhi, Adiguna midkood baad tahay.
Butros baase yidhi, Nin yahow, anigu ma ihi.

⁵⁹ Goortii saacad dhaaftay mid kale ayaa
adkeeyey isagoo leh, Run weeye, kanuna waa la
jiray, waayo, waa reer Galili.

⁶⁰ Laakiin Butros wuxuu ku yidhi, Nin
yahow, anigu garan maayo waxaad leedahay.
Kolkiiba intuu weli hadlayay, diiqii baa ciyey.

⁶¹ Markaasaa Rabbigu soo jeestay oo Butros
eegay; Butrosna wuxuu xusuustay ereygii
Rabbiga siduu ku yidhi, Maanta intaanu diiqu
ciyin, saddex kol ayaad i dafiri doontaa.

⁶² Markaasuu dibadda u baxay oo aad u ooyay.

Ciise Waa Lagu Kajamay Oo Garaacay

(Mat. 26:67-68; Mar. 14:65)

⁶³ Nimankii Ciise qabtay way ku kajameen oo garaaceen.

⁶⁴ Oo intay indhaha ka xidheen ayay weyddiiyeen oo ku yidhaahdeen, Noo sheeg, yuu yahay kan kugu dhuftay?

⁶⁵ Wax badan oo kalena ayay ku lahaayeen iyagoo caayaya.

*Ciise Oo Wadaaddadii Sare Hor Taagan**(Mat. 26:59-66; Mar. 14:55-64; Yoox. 18:19-24)*

⁶⁶ Kolkuu waagii beryay, waxaa ururay waayeelladii dadka oo ahaa wadaaddadii sare iyo culimmadiiba, oo waxay isagii geeyeen shirkoodii iyagoo leh,

⁶⁷ Haddii aad Masiixa tahay, noo sheeg. Wuxuuse ku yidhi, Haddaan idiin sheego ma rumaysan doontaan.

⁶⁸ Haddaan idin weyddiiyona, iima jawaabi doontaan.

⁶⁹ Laakiin hadda dabadeed Wiilka Aadanahu wuxuu fadhiisan doonaa midigta xoogga Ilaah.

⁷⁰ Markaasay waxay wada yidhaahdeen, Haddaba miyaad tahay Wiilka Ilaah? Wuxuu ku yidhi, Waad tidhaahdeen inaan ahay.

⁷¹ Markaasay yidhaahdeen, Maxaannu markhaati weli ugu baahan nahay? Waayo, qudheenna ayaa afkiisa ka maqalnay.

23

*Ciise Oo Hor Taagan Bilaatos Oo Ahaa Taliyaha Reer Rooma**(Mat. 27:1-2, 11-14; Mar. 15:1-5; Yoox. 18:28-38)*

¹ Markaasaa dadkoodii oo dhan kacay, oo waxay isagii hor geeyeen Bilaatos.

² Kolkaasay bilaabeen inay ku ashtakeeyaan iyagoo leh, Waxaannu aragnay ninkan oo quruuntayada rogaya, oo diidaya in Kaysar cashuur la siiyo, oo odhanaya inuu qudhiisu yahay Masiix oo boqor ah.

23:3

23:12

³ Bilaatos ayaa weyddiiyey, isagoo leh, Ma Boqorka Yuhuudda baad tahay? Wuu u jawaabay oo ku yidhi, Waad tidhi.

⁴ Dabadeed Bilaatos wuxuu wadaaddadii sare iyo dadkii ku yidhi, Anigu ninkan eed kuma aan helin.

⁵ Laakiin way ku sii adkeeyeen iyagoo leh, Dadkuu kiciyaa, oo dalka Yahuudiya oo dhan ayuu wax baraa; dalka Galili ayuu ka soo bilaabay ilaa halkan.

Ciise Oo Herodos Hor Taagan

⁶ Bilaatos goortuu maqlay, wuxuu weyddiiyey inuu ninku reer Galili yahay.

⁷ Goortuu ogaaday inuu ka mid ahaa kuwii Herodos xukumo, wuxuu u diray Herodos, kan qudhiisu Yeruusaalem joogay wakhtigaas.

⁸ Herodos goortuu Ciise arkay, aad buu u farxay, maxaa yeelay, ilaa wakhti dheer ayuu doonayay inuu arko, waayo, wax buu ka

maqlay, oo wuxuu rajaynayay inuu calaamo ka arko.

⁹ Markaasuu su'aalo badan weyddiiyey, laakiin waxba uma uu jawaabin.

¹⁰ Wadaaddadii sare iyo culimmadii ayaa istaagay, oo aad iyo aad bay u ashtakeeyeen.

¹¹ Herodos ayaa fududaystay oo ku majaajilooday, isaga iyo askartiisiiba, oo intuu dhar dhalaalaya u geliyey ayuu Bilaatos u celiyey.

¹² Maalintaas qudheeda Herodos iyo Bilaatos saaxiibbo bay noqdeen, intii ka horraysayse cadaawe bay isu ahaayeen.

Bilaatos, Iyo Baraabbas, Iyo Ciise

(Mat. 27:15-26; Mar. 15:6-15; Yoox. 18:39--19:16)

23:13

23:25

¹³ Bilaatos ayaa isugu yeedhay wadaaddadii sare iyo taliyayaashii iyo dadkii.

¹⁴ Markaasuu wuxuu ku yidhi, Ninkan waxaad iigu keenteen sidii mid dadka rogaya. Bal ogaada, hortiinna ayaan wax ku weyddiiyey, oo ninkan kuma aan helin eed ku saabsan waxaad ku ashtakaynaysaan.

¹⁵ Herodosna kuma uu helin, wuuna noo soo celiyey, oo ma jiro wax dhimasho istaahila oo uu sameeyey.

16 Taas aawadeed waan edbinayaa oo sii daynayaa.

17 Waayo, waajib bay ahayd inuu iidda mid u sii daayo iyaga.

18 Markaasay wada qayliyeen, iyagoo leh, Wad kan, Baraabbas noo sii daa,

19 kan xabsiga loogu riday fallaagadu magaalada ka riday iyo dilid aawadeed.

20 Mar kale Bilaatos ayaa iyaga la hadlay isagoo doonaya inuu Ciise sii daayo.

21 Laakiin way qayliyeen, iyagoo leh, Iskutallaabta ku qodob, iskutallaabta ku qodob.

22 Markaasuu wuxuu kolkii saddexaad ku yidhi, Waayo? Waa maxay sharka kanu sameeyey? Kuma aan helin sabab lagu dilo, taas aawadeed waan edbinayaa oo sii daynayaa.

23 Laakiin cod weyn ayay ku adkaysteen iyagoo weyddiisanaya in iskutallaabta lagu qodbo, oo waxaa xoog batay codadkoodii iyo codadkii wadaaddada sare.

24 Markaasaa Bilaatos wuxuu xukumay in loo yeelo waxay weyddiiseen.

25 Wuuna sii daayay kii fallaagada iyo dilidda

xabsiga loogu riday oo ay weyddiiseen, laakiin Ciise buu u dhiibay iyaga siday doonayeen.

*Ciise Waa Lagu Qodbay Iskutallaabta**(Mat. 27:32-44; Mar. 15:21-32; Yoox. 19:17-27)*

²⁶ Kolkay wadeen, waxay qabteen Simoon reer Kuranaya ah isagoo beeraha ka soo socda, waxayna saareen iskutallaabtii inuu Ciise ka daba qaado.

²⁷ Waxaana la socday dad badan iyo dumar laabta garaacaya oo barooranaya.

²⁸ Laakiin Ciise intuu u soo jeestay, wuxuu ku yidhi, Gabdhaha Yeruusaalemow, ha ii ooyina, laakiin u ooya qudhiinna iyo carruurtiinna,

²⁹ waayo, bal eega, wakhtigu waa imanayaa goortay odhan doonaan, Waxaa barakaysan madhashada iyo uurarka aan weligood dhalin iyo naasaha aan weligood la nuugin.

³⁰ Markaasay bilaabi doonaan inay buuraha ku yidhaahdaan, Nagu soo dhaca, oo ay gumburahana ku yidhaahdaan, Na qariya.

³¹ Waayo, hadday geedka qoyan waxaas ku sameeyaan, maxaa ku dhici doona kan engegan?

³² Waxaana lala waday laba kale oo xumaanfalayaal ah in lala dilo.

³³ Markay yimaadeen meeshii la yidhaahda dhakada, halkaasay iskutallaabo ku qodbeen isaga iyo xumaanfalayaashii, mid midigta, kan kalena bidixda.

³⁴ Markaasaa Ciise wuxuu yidhi, Aabbow, iyaga cafi, waayo, garan maayaan waxay samaynayaan. Markaasay dharkiisii qaybsadeen, wayna saami riteen.

23:35

23:45

³⁵ Dadkuna way taagnaayeen iyagoo daawanaya. Taliyayaashuna way ku qosleen iyagoo leh, Kuwa kale ayuu badbaadiyey, kanu ha isbadbaadiyo, hadduu yahay Masiixa Ilaah, kan uu doortay.

³⁶ Askartiina waa ku majaajiloodeen, oo intay u yimaadeen, ayay khal siiyeen,

³⁷ oo waxay ku yidhaahdeen, Haddii aad tahay boqorka Yuhuudda, isbadbaadi.

³⁸ Meel ka korraysay isagana waxaa ku qorraa gorniin leh, KANU WAA BOQORKA YUHUUDDA.

³⁹ Xumaanfalayaashii deldelnaa midkood ayaa caayay isagoo leh, Miyaanad ahayn Masiixa?

Annaga iyo qudhaadaba badbaadi.

⁴⁰ Laakiin kii kale ayaa jawaabay oo canaantay isagoo leh, Miyaanad xataa Ilaah ka baqin, waayo, isku xukun baad tihiin?

⁴¹ Waayo, innaga waa inoo xaq, maxaa yeelay, waxaynu helnay abaalkii wixii aynu falnay, ninkanuse wax aan jid ahayn ma uu falin.

⁴² Markaasuu ku yidhi, Ciisow, i xusuuso goortaad boqortooyadaada ku timaado.

⁴³ Wuxuu ku yidhi, Runtii waxaan kugu leeyahay, Maanta Firdooska ayaad igula jiri doontaa.

Ciise Waa Dhintay

(Mat. 27:45-56; Mar. 15:33-41; Yoox. 19:28-30)

⁴⁴ Haddaba waxay ahayd abbaaraha saacaddii lixaad, dhulka oo dhammuna gudcur buu noqday ilaa saacaddii sagaalaad.

⁴⁵ Qorraxdu way madoobaatay, daahii macbudkuna dhexda ayuu ka kala dillaacay.

23:46

23:55

⁴⁶ Markaasaa Ciise cod weyn ku dhawaaqay oo yidhi, Aabbow, gacmahaaga ayaan ruuxayga u dhiibayaa. Goortuu waxaas yidhi, ayuu ruuxii bixiyey.

⁴⁷ Boqol-u-taliyihii goortuu arkay wixii dhacay, ayuu Ilaah ammaanay oo yidhi, Hubaal ninkanu xaq buu ahaa.

⁴⁸ Dadkii oo dhan oo daawasho isugu yimid, goortay arkeen wixii dhacay, ayay noqdeen iyagoo laabta garaacaya.

⁴⁹ Waxaa meel fogna ka taagnaayeen kuwii Ciise yiqiin oo dhan iyo dumarkii Galili ka soo raacay, iyagoo waxaas dayaya.

*Ciise Waa La Aasay**(Mat. 27:57-61; Mar. 15:42-47; Yoox. 19:38-42)*

⁵⁰ Oo bal eeg, waxaa jiray nin Yuusuf la odhan jiray oo taliye ahaa, wuxuuna ahaa nin wanaagsan oo xaq ah,

⁵¹ (isaguna raalli kama ahayn waanidoodii iyo falniinkoodii), wuxuuna ahaa reer Arimataya oo ahayd magaalo Yuhuudda, kan boqortooyada Ilaah sugayay.

⁵² Kanu wuxuu u tegey Bilaatos oo ka baryay
Ciise meydkiisii.

⁵³ Markaasuu soo dejiyey oo kafan ku duudduubay, oo wuxuu geliyey xabaal dhagax ka qodnayd, meel aan weligeed ninna la dhigin.

⁵⁴ Waxay ahayd Maalintii Diyaargarayska, sabbidiina waa soo dhowaanaysay.

⁵⁵ Dumarkii kala yimid Galili ayaa daba socday oo arkay xabaashii iyo sida meydkiisii loo dhigay.

⁵⁶ Markaasay noqdeen, oo dhir udgoon iyo cadar soo diyargareeyeen.

Sabtidiina way nasteen sida qaynuunka u ahaa.

24

*Ciise Waa Ka Soo Sara Kacay Kuwii Dhintay
(Mat. 28:1-10; Mar. 16:1-8; Yoox. 20:1-10)*

¹ Maalintii ugu horraysay ee toddobaadka, goortii waagii beryayay, ayay xabaashii yimaadeen, iyagoo wada dhirtii udgoonayd oo ay diyaargareeyeen.

² Oo waxay arkeen dhagixii oo xabaashii laga giringiriyey.

³ Markaasay galeen, laakiin kama ay helin meydkaa Rabbi Ciise.

⁴ Waxaa dhacay, intay waxaas ka sii welwelsanaayeen, in laba nin oo dhar dhalaalaya sitaa ag taagnaayeen.

⁵ Dumarkii iyagoo cabsanaya ayay wejigooda hoos ugu foororiyeen dhulka. Markaasay ku yidhaahdeen iyaga, Maxaad kan nool uga dhex doondoonaaysaan kuwii dhintay?

⁶ Isagu halkan ma joogo, laakiinse waa sara kacay. Xusuusta siduu idiinla hadlay intuu Galili weli joogay,

⁷ isagoo leh, Wiilka Aadanaha waa in loo gacangeliyo dembilayaasha, oo iskutallaabta lagu qodbo, oo maalinta saddexaad uu soo sara kaco.

⁸ Markaasay hadalladiisii xusuusteen.

24:9

24:17

⁹ Wayna ka soo noqdeen xabaashii, oo waxaas oo dhan ayay u sheegeen koob-iyotobankii iyo kuwii kale oo dhan.

¹⁰ Waxay ahaayeen Maryantii reer Magdala, iyo Yo'anna, iyo Maryan oo ahayd Yacquub hooyadii; dumarkii kalena oo la jiray ayaa waxaas rasuulladii u sheegay.

¹¹ Hadalladaas waxay la noqdeen wax aan micne lahayn, wayna rumaysan waayeen.

¹² Laakiin Butros ayaa kacay oo xabaashii u orday, markaasuu foororsaday oo wuxuu arkay maryihii keligood oo meel yaal; markaasuu ka tegey oo gurigiis ku noqday isagoo ka yaabban wixii dhacay.

Ciise Wuxuu U Muuqday Xertii Emma'us Ku Socotay

(Mar. 16:12-13)

¹³ Laba ka mid ah iyaga waxay maalintaas qudheeda ku socdeen tuulo la odhan jiray Emma'us, tan Yeruusaalem u jirtay lixdan *istaadiyon.

YOOXANAA

cdxl

YOOXANAA

14 Waxay ka wada hadlayeen wixii dhacay oo dhan,

15 oo waxay noqotay intay wada hadlayeen oo wax isweyweyddiinayeen, in Ciise qudhiisa u soo dhowaaday oo la socday.

16 Laakiin waa la indhasaabay si aanay u garanayn.

17 Markaasuu ku yidhi, Maxay yihiin hadalladan aad isku haysaan intaad socotaan? Wayna istaageen iyagoo fool qulubsan.

* 24:13 istaadiyon = mayl toban meelood oo meel.

24:18

24:27

18 Midkood oo Kale'obas la odhan jiray, ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Ma adigoo keliya oo Yerusaaalem deggan oo aan ogayn wixii ayaamahan meeshaas ka dhacay?

19 Wuxuu ku yidhi, Wax maxay ah? Waxay ku yidhaahdeen, Wixii ku saabsanaa Ciisihii Reer Naasared, kii ahaa nin nebi ah oo xoog u lahaa wax falniin iyo hadal ah Ilaah iyo dadka oo dhan hortooda,

20 iyo sidii wadaaddada sare iyo taliyayaasheennii ugu dhiibeen in dhimasho lagu xukumo, oo iskutallaabta ayay ku qodbeen.

21 Laakiin waxaannu rajaynaynay inuu yahay kan Israa'iil soo furan lahaa, laakiin waxaas oo dhan weliba maanta waa u maalintii

saddexaad markii ay waxaas oo dhammi dhaceen.

²² Weliba dumar annaga naga mid ah ayaa naga yaabsiiyey, kuwii aroortii hore xabaashii tegey.

²³ Goortii ay meydkiisii waayeen ayay yimaadeen iyagoo leh, Waxaannu weliba aragnay muuqad malaa'igo kuwa yidhi, Wuu nool yahay.

²⁴ Qaarkood oo nala joogay ayaa xabaashii tegey, oo waxay arkeen sidii dumarku yidhi, laakiin isagase ma ay arkin.

²⁵ Markaasuu ku yidhi, Nacasyo yahow oo qalbigoodu ka raagay inuu rumaysto wixii nebiyada oo dhammi ay ka hadleen.

²⁶ Masiixa miyaanay waajib ku ahayn inuu waxaas oo dhan ku silco oo uu ammaantiisa galo?

²⁷ Markaasuu ka bilaabay Muuse iyo nebiyada oo dhan, Qorniinka oo dhanna ayuu uga

^{24:28} ^{24:37} micneeyey wixii isaga qudhiisa ku saabsanaa.

²⁸ Goortaasay ku soo dhowaadeen tuuladay ku socdeen, isaguna wuxuu iska dhigay mid sii fogaanaya,

²⁹ laakiin way oggolaysiiyeen iyagoo leh, Nala joog, waayo, makhribku waa dhow yahay, maalintiina durba waa dhammaatay. Markaasuu la galay inuu la joogo.

³⁰ Waxaa dhacay kolkuu cunto ula fadhiistay inuu kibista qaaday, oo barakeeyey, oo intuu kala jejebiyey ayuu siiyey.

³¹ Markaasaa indhahoodu furmeen, oo isagay garteen, wuuna ka libdhay.

³² Markaasay isku yidhaahdeen, Miyaan qalbigeennu gubanin intuu jidka inagula hadlayay iyo intuu Qorniinkii inoo furayay?

³³ Saacaddaas qudheeda ayay kaceen oo Yerusaaalem ku noqdeen, waxayna arkeen koob-iyto-bankii iyo kuwii la jiray oo isu ururay,

³⁴ iyagoo leh, Hubaal Sayidku waa sara kacay, oo wuxuu u muuqday Simoon.

³⁵ Iyaguna waxay ka warrameen wixii jidka ka dhacay iyo siday isaga ugu garteen kala jehebintii kibista.

Ciise Wuxuu U Muuqday Rasuulladii

(Mat. 28:16-20; Mar. 16:14-18; Yoox. 20:19-23)

³⁶ Intay waxyaalahaas ku hadlayeen, isaga qudhiisa ayaa dhexdooda taagnaa, oo wuxuu ku yidhi, Nabadi ha idinla jirto.

³⁷ Laakiin way argaggexeen oo cabsadeen, waxayna u maleeyeen inay ruuxaan arkeen.

24:38

24:49

³⁸ Markaasuu ku yidhi, Maxaad u naxaysaan? Fikirro maxay qalbigiinna uga kacayaan?

³⁹ Gacmahayga iyo cagahayga arka inaan anigu isagii ahay, i taabta oo arka, waayo, ruuxaan jiidh iyo lafo ma leh sidaad igu arkaysaan inaan leeyahay.

⁴⁰ Goortuu waxaas yidhi, ayuu tusay gacmihiisa iyo cagihisa.

⁴¹ Intay yaabsanaayeen iyagoo aan weli rumaysan farxad aawadeed, wuxuu ku yidhi, Halkan wax la cuno ma ku haysaan?

⁴² Kolkaasay waxay siiyeen in kalluun duban ah.

⁴³ Markaasuu qaaday oo hortooda ku cunay.

⁴⁴ Wuxuu ku yidhi, Kuwani waa hadalladaydii aan idinkula hadlay intii aan weli idinla jiray. Waa inay noqdaan wax walba oo sharciga Muuse iyo nebiyadii iyo sabuurrada laygaga qoray oo igu saabsanaa.

⁴⁵ Markaasuu garashadooda u furay si ay u gartaan Qorniinka.

⁴⁶ Wuxuuna ku yidhi, Sidaasay u qoran tahay, Waa inuu Masiixu silco, oo uu maalinta saddexaad kuwa dhintay ka soo sara kaco,

⁴⁷ iyo in toobaddii iyo dembidhaafka
magiciisa lagu wacdiyo quruumaha oo dhan oo
laga bilaabo Yeruusaalem.

⁴⁸ Idinkuna waxyaalahaas ayaad markhaati
ka tihiin.

⁴⁹ Oo bal eega, waxaan idiin soo dirayaa
ballankii Aabbahay, laakiin magaalada jooga
ilaa xoog laydinka huwiyo xagga sare.

24:50

24:53

Ciise Kor Buu U Baxay

(Mar. 16:19-20)

⁵⁰ Markaasuu iyaga kaxeeyey ilaa meel ku
dhow Beytaniya, oo intuu gacmihii kor u
qaaday ayuu barakeeyey.

⁵¹ Waxaa dhacay intuu barakaynayay inuu
ka tegey, oo waxaa kor loogu qaaday samada.

⁵² Markaasay isaga caabudeen, oo waxay
Yeruusaalem kula noqdeen farxad weyn;

⁵³ oo goor walbaba macbudka ayay ku
jireen iyagoo Ilaah ammaanaya.

INJIILKASIDA YOOXANAA UQORAY

Bilowgii

¹ Bilowgii waxaa jiray Ereyga, Ereyguna wuxuu la jiray Ilaah, Ereyguna wuxuu ahaa Ilaah.

² Isagu Ilaah buu la jiray bilowgii.

³ Wax walba waxaa laga sameeyey xaggiisa, oo wixii la sameeyey lama samayn isaga la'aantiis.

⁴ Isaga waxaa ku jirtay nolol, nolosuna waxay ahayd nuurka dadka.

⁵ Nuurkuna wuxuu ka ifayaa gudcurka, gudcurkuna kama badin.

⁶ Waxaa jiray nin xagga Ilaah laga soo diray, magiciisuna wuxuu ahaa Yooxanaa.

⁷ Isagu wuxuu u yimid markhaati furid, inuu u marag furo nuurka, inay dhammaan xaggiisa ka wada rumaystaan.

⁸ Isagu nuurka ma uu ahayn, laakiin wuxuu u yimid inuu nuurka u marag furo.

⁹ Kaasu wuxuu ahaa nuurka runta ah oo iftiimiya nin walba oo dunida yimaada.

¹⁰ Wuxuu ku jiray dunida, dunidana waxaa laga sameeyey xaggiisa, oo duniduna ma ay garanayn isaga.

¹¹ Wuxuu u yimid kuwiisii, kuwiisiina ma ay aqbalin isaga.

1:12

1:21

¹² Laakiin in alla intii aqbashay, wuxuu siiyey amar ay carruurtii Ilaah ku noqdaan, kuwaasu waa kuwii magiciisa rumaystay,

¹³ oo aan ka dhalan dhiigga, ama doonistii jidhka, ama dad doonistiis, laakiin waxay ka dhasheen Ilaah.

¹⁴ Ereyguna jidh buu noqday, oo waa ina dhex joogay, oo waxaannu aragnay ammaantiisii, taas oo ahayd ammaantii u ekayd tan Wiilka keliya ee Aabbaha, ee nimco iyo run ka buuxa.

¹⁵ Yooxanaa waa u marag furay isaga, wuxuuna ku qayliyey oo yidhi, Kanu waa kii aan idhi, Kan iga daba imanayaa waa iga horreeyey, waayo, hortay buu jiray.

¹⁶ Dhammaanteen waxaynu buuxnaantiisa ka helnay nimco ka nimco.

¹⁷ Waayo, sharciga waxaa loo soo dhiibay Muuse, laakiinse nimcada iyo runtu waxay ku yimaadeen Ciise Masiix.

¹⁸ Ninna ma arkin Ilaah marnaba, Wiilka keliya oo laabta Aabbaha ku jira kaasaa inoo sheegay.

*Maraggii Yooxanaa Baabtiisihii Uu Ciise U Furay
(Mat. 3:1-12; Mar. 1:7-8; Luuk. 3:15-17)*

¹⁹ Kanu waa maraggii Yooxanaa furay, markii Yuhuuddu Yeruusaalem uga soo direen wadaaddo iyo kuwo reer Laawi ah inay weyddiidaan oo ku yidhaahdaan, Yaad tahay?

²⁰ Isagu waa qirtay, mana uu inkirin, oo wuxuu qirtay oo yidhi, Anigu ma ihi Masiixa.

²¹ Markaasay weyddiyeen, Haddaba yaad tahay? Ma Eliyaas baad tahay? Wuxuuna yidhi,

1:22

1:31

Ma ihi. Ma nebigii baad tahay? Wuxuuna ku jawaabay, Maya.

²² Waxay haddaba ku yidhaahdeen, Yaad tahay? si aannu jawaab ugu celinno kuwii na soo diray. Yaad isku sheegaysaa?

²³ Wuxuu yidhi, Waxaan ahay codka kan cidlada kaga qaylinaya, Jidka Rabbiga toosiya, siduu nebi Isayos u yidhi.

24 Kuwa la soo diray waxay ka yimaadeen
Farrisiinta.

25 Markaasay weyddiiyeen oo ku
yidhaahdeen, Haddaba maxaad dadka u
baabtiistaa haddaanad ahayn Masiixa ama
Eliyaas ama nebigii?

26 Yooxanaa wuxuu ugu jawaabay oo ku
yidhi, Anigu waxaan dadka ku baabtiisaa biyo,
laakiin dhexdiinna waxaa jooga mid aydnaan
garanaynin

27 oo ah kan iga daba imanaya, kan aanan
istaahilin inaan yeelmaha kabtiisa furo.

28 Waxyaalahaasu waxay ka dhaceen
Beytaniya taas oo ku taal Webi Urdun
shishadiisa, oo ahayd meeshii Yooxanaa dadka
ku baabtiisayay.

29 Maalintii labaad Yooxanaa wuxuu arkay
Ciise oo ku soo socda, oo wuxuu yidhi, Bal eega
Wanka Ilaah ee dembiga dunida qaadaya.

30 Kanu waa kii aan idhi, Waxaa iga daba
imanaya nin iga horreeyey, waayo, hortay buu
jiray.

31 Anigu ma aan aqoonin isaga, laakiin inuu
Israa'iil u soo muuqdo sidaa daraaddeed ayaan
u imid anigoo dadka biyo ku baabtiisa.

32 Yooxanaa waa marag furay isagoo leh,

Waxaan arkay Ruuxa oo samada uga soo degaya
sidii qoolley oo kale, wuuna dul joogsaday isagii.

³³ Anigu ma aan aqoonin isaga, laakiin kii ii
soo diray inaan dadka biyo ku baabtiiso, wuxuu
igu yidhi, Kii aad ku aragtid Ruuxa oo ku soo
degaya oo ku dul joogsanaya, kaasuu waa kan
dadka ku baabtiisa Ruuxa Quduuska ah.

³⁴ Anigu waan arkay, waana u marag furay
in kanu yahay Wiilka Ilaah. *Xertii Ugu*

Horraysay

³⁵ Mar kale maalintii dambe Yooxanaa waa
taagnaa isaga iyo laba xertiisa ahayd.

³⁶ Oo wuxuu arkay Ciise oo socda,
markaasuu yidhi, Bal eega Wanka Ilaah.

³⁷ Labadii xerta ahaydna way maqleen
isagoo hadlaya, wayna raaceen Ciise.

³⁸ Markaasaa Ciise soo jeestay, waana arkay
iyagoo raacaya, kolkaasuu ku yidhi, Maxaad
doonaysaan? Waxay ku yidhaahdeen, Rabbi
(waxaa lagu fasiraa Macallin), Xaggee baad
deggan tahay?

³⁹ Wuxuu ku yidhi, Kaalaya oo arka,
Markaasay yimaadeen oo arkeen meeshuu
degganaa, wayna la joogeen maalintaas.
Goortaas waxay ahayd abbaaraha saacaddii
tobnaad.

⁴⁰ Mid ka mid ah labadii maqashay
Yooxanaa oo raacday, wuxuu ahaa Andaros,
Simoon Butros walaalkiis.

⁴¹ Isagu wuxuu hortii doonay walaalkiis
Simoon oo ku yidhi, Waannu helnay Masiixa
(kan lagu fasiro Kiristooska).

1:42

1:50

⁴² Markaasuu wuxuu u geeyey Ciise. Ciisena
intuu eegay ayuu wuxuu ku yidhi, Adigu
waxaad tahay Simoon ina Yoonis. Waxaa lagu
odhan doonaa Keeyfas (oo fasirkiisu yahay
Butros).

⁴³ Maalintii labaad wuxuu doonayay inuu
Galili tago, oo wuxuu helay Filibos. Ciisena
wuxuu ku yidhi, I soo raac.

⁴⁴ Filibos wuxuu ahaa reer Beytsayda taas
oo ah magaaladii Andaros iyo Butros.

⁴⁵ Markaasaa Filibos wuxuu doonay
Nataana'el oo ku yidhi, Waxaannu helnay kii
Muuse sharciga ku qoray wax isaga ku saabsan,
oo nebiyadiina ay qoreen wax isaga ku saabsan,
waana Ciisihii reer Naasared oo ah ina Yuusuf.

⁴⁶ Nataana'el wuxuu ku yidhi, Ma wax
wanaagsan baa ka iman kara Naasared?
Markaasaa Filibos wuxuu ku yidhi, Kaalay oo
arag.

⁴⁷ Ciise wuxuu arkay Nataana'el oo ku soo
socda, oo wuxuu ku yidhi, Bal eeg, kanu waa
mid reer Israa'iil oo run ah oo aan khiyaano
lahayn.

⁴⁸ Markaasaa Nataana'el wuxuu ku yidhi,
Xaggee baad igu tiqiin? Ciise ayaa u jawaabay

YOOXANAA

cdli

YOOXANAA

oo ku yidhi, Intaan Filibos kuu yeedhin,
markaad geedkii berdaha hoostiisa joogtay,
ayaan ku arkay.

⁴⁹ Kolkaasaa Nataana'el u jawaabay oo ku
yidhi, Macallimow, waxaad tahay Wiilka Ilaah,
oo waxaad tahay boqorkii Israa'iil.

⁵⁰ Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Ma
waxaad u rumaysatay odhaatinkii aan kugu
idhi, Geedka berdaha hoostiisa ayaan kugu
arkay?

Waxaad arki doontaa wax waxyaalahaas ka

⁵¹ Markaasuu ku yidhi, Runtii, runtii, waxaan idinku leeyahay, Waxaad arki doontaan samadoo furan iyo malaa'igaha Ilaah oo kor u kacaya oo ku soo degaya Wiilka Aadanaha.

2

Arooskii Magaalada Kaana Lagu Sameeyey

¹ Maalintii saddexaad waxaa Kaana tii Galili

jiray aroos, Ciise hooyadiisna halkaasay joogtay.

² Waxaana arooska loogu yeedhay Ciise iyo xertiisii.

³ Markii khamrigu dhammaaday Ciise hooyadiis waxay isaga ku tidhi, Khamri ma ay qabaan.

⁴ Markaasaa Ciise wuxuu iyada ku yidhi, Islaan yahay, aniga iyo adiga maxaa inoo dhexeeya?
Saacaddaydu weli ma iman.

⁵ Kolkaasaa hooyadiis waxay midiidinyadii ku tidhi, Wax kastuu idinku yidhaahdo, yeela.

⁶ Meeshaas waxaa yiil lix ashuun oo dhagax ah, oo loo dhigay caadada Yuhuudda oo daahirinta, mid kastaana wuxuu qaadi jiray qiyaas laba ama saddex *metritas.

⁷ Markaasaa Ciise wuxuu ku yidhi,
Ashuummada biyo ka buuxiya, goortaasay
buuxiyeen ilaa girgirka.

⁸ Kolkaasuu wuxuu ku yidhi, Ka soo dhura
oo u geeya ka miiska arooska madaxda u ah,
wayna u geeyeen.

* **2:6**metritas=labaamasaddexmetritasabbaarahashanamalix
teneg.

2:9

2:16

⁹ Kii madaxda ahaa markuu dhadhamiyey
biyihii khamriga noqday ma uu ogayn meel ay
ka yimaadeen, laakiin midiidinyadii oo soo
dhuray way ogaayeen; markaasaa kii madaxda
ahaa u yeedhay ninkii arooska ahaa,

¹⁰ oo ku yidhi, Nin kastaa marka hore
wuxuu soo saaraa khamriga wanaagsan, oo
markay u cabbaan siday doonayaan
dabadeedna ayuu keenaa kan liita; adiguse
khamriga wanaagsan ilaa haddeer ayaad dib u
dhigtay.

¹¹ Calaamooyinka Ciise tii ugu horraysay
waxay ahayd tan uu ku sameeyey Kaana tii
Galili, oo wuxuu ku muujiyey ammaantiisii,
xertiisiina way rumaysteen.

¹² Waxaas dabadeed wuxuu tegey
Kafarna'um, waxaana la socday hooyadiis iyo
walaalihiis iyo xertiisii, oo maalmo aan
badnayn ayay meeshaas joogeen.

*Ciise Macbudkuu Nadiifiyey**(Mat. 21:12-13; Mar. 11:15-18; Luuk. 19:45-46)*

¹³ Iiddii Kormaridda oo Yuhuudda waa dhowayd, oo Ciisena wuxuu u kacay Yeruusaalem.

¹⁴ Wuxuu macbudka ku arkay kuwa ku iibinaya dibiyo iyo ido iyo qoolleyo, iyo kuwa fadhiya oo lacagta bedbeddelaya.

¹⁵ Markaasuu xadhko karbaash ka sameeyey, kulligoodna ayuu macbudka ka eryay, dibiyada iyo idaha labadaba, lacagtiina wuu ka daadiyey kuwii bedbeddelayay, miisaskoodiina wuu rogay.

¹⁶ Kuwii qoolleyaha iibinayayna wuxuu ku yidhi, Waxyaalahan halkan ka qaada. Guriga Aabbahay ha ka dhigina guri baayacmushtari.

2:17

YOOXANAA 3:1

¹⁷ Xertiisii waxay xusuusteen in la qoray. Qiiradaan gurigaaga u qabo ayaa i gubaysa.

¹⁸ Sidaa aawadeed Yuhuuddu waa u jawaabtay oo ku tidhi isaga, Calaamadee baad na tusaysaa waxaad waxyaalahaas u samaynayso?

¹⁹ Ciisena waa u jawaabay oo ku yidhi, Macbudkan dumiya, oo saddex maalmood dabadeed ayaan kicin doonaa.

²⁰ Yuhuuddu haddaba waxay yidhaahdeen, Lix iyo afartan sannadood ayaa macbudkan la

dhisayay, adiguna ma waxaad ku kicinaysaa saddex maalmood?

²¹ Isaguse wuxuu ka hadlayay macbudka jidhkiisa ah.

²² Sidaa aawadeed markuu ka soo sara kacay kuwii dhintay, xertiisii way soo xusuusteen inuu taas ka hadlay, wayna rumaysteen Qorniinka iyo hadalkii Ciise yidhi.

²³ Markuu Yeruusaalem joogay wakhtigii Iiddii Kormaridda dad badan ayaa magiciisa rumaystay markay arkeen calaamooyinkuu sameeyey.

²⁴ Laakiin Ciise qudhiisu iskuma hallayn iyaga, waayo dadka oo dhan ayuu yiqiin,

²⁵ oo uma baahnayn in laga marag furo dadka, waayo, isaga qudhiisu waa yiqiin waxa dadka ku jira.

3

Ciise Baa Nikodemos La Sheekaystay

¹ Waxaa jiray nin ka mid ahaa Farrisiinta oo la odhan jiray Nikodemos oo Yuhuudda taliye u ahaa.

3:2

3:12

² Isagu habeenkuu u yimid Ciise, wuxuuna ku yidhi, Macallimow, waannu og nahay inaad tahay macallin ka yimid Ilaah, waayo, ninna ma

samayn karo calaamooyinkan aad samayso haddaan Ilaah la jirin.

³ Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Runtii, runtii waxaan kugu leeyahay, Qof haddaanu mar kale dhalan, boqortooyadii Ilaah arki kari maayo.

⁴ Nikodemos wuxuu ku yidhi, Sidee baa nin mar kale u dhalan karaa isagoo duq ah? Miyuu mar kale uurkii hooyadiis geli karaa oo ka dhalan karaa?

⁵ Ciise baa ugu jawaabay, Runtii, runtii, waxaan kugu leeyahay, Qof haddaanu ka dhalan biyo iyo Ruuxa, boqortooyadii Ilaah geli kari maayo.

⁶ Waxa jidhka ka dhashaa waa jidh, waxa Ruuxa ka dhashaana waa ruux.

⁷ Ha la yaabin haddaan ku leeyahay, Waa inaad mar kale dhalataan.

⁸ Dabayshu way u dhacdaa meeshay doonto, waxaadna maqashaa xiinkeeda, laakiin ma ogid meeshay ka timaado iyo meeshay u kacdo; waa sidaas oo kale qof kasta oo Ruuxa ka dhasha.

⁹ Nikodemos ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Sidee baa waxyaalahaas u noqon karaan?

¹⁰ Markaasaa Ciise u jawaabay oo ku yidhi, Ma waxaad tahay macallinka Israa'iil, oo aadan weliba waxyaalahaasna garanayn?

¹¹ Runtii, runtii, waxaan ku leeyahay,

Waxaannu naqaan ayaannu ka hadalnaa, oo waxaannu aragnay ayaannu ka marag furnaa, idinkuna maraggayaga ma aqbashaan.

¹² Haddaan wixii dunida idiin sheegay oo aad

3:13

YOOXANAA 3:21

rumaysan weydeen, sidee baad u rumaysanaysaan haddaan waxa jannada idiin sheego?

¹³ Ninna jannada kor uma tegin, kii jannada ka soo degay maahee, waana Wiilka Aadanaha oo jannada jooga.

¹⁴ Sidii Muuse abeesadii kor ugu qaaday cidlada, sidaasoo kale Wiilka Aadanaha waa in kor loo qaado,

¹⁵ in mid kastoo isaga rumaystaa uu lahaado nolosha weligeed ah.

¹⁶ Ilaah intuu dunida jacayl u qabay ayuu siiyey Wiilkiisa keliya oo dhashay in mid kastoo isaga rumaystaa uusan lumin laakiinse uu lahaado nolosha weligeed ah.

¹⁷ Ilaah Wiilka uguma soo dirin dunida inuu xukumo dunida, laakiin wuxuu u soo diray inay dunidu ku badbaaddo isaga.

¹⁸ Kii isaga rumaystaa ma xukumna, laakiinse kii aan isaga rumaysan, hore ayaa loo xukumay, maxaa yeelay, wuxuusan rumaysan magaca Wiilka Ilaah oo keliya oo dhashay.

¹⁹ Kanu waa xukunka, nuurka ayaa dunida yimid, dadkiise waxay nuurkii ka jeclaadeen gudcurka, maxaa yeelay, shuqulladoodu shar bay ahaayeen.

²⁰ Nin kastoo shar falaa nuurkuu nebcaadaa, umana yimaado nuurka, si aan shuqulladiisa loogu canaanan.

²¹ Laakiinse kii runta falaa, nuurkuu yimaadaa si shuqulladiisu u muuqdaan in Ilaah laga sameeyey.

3:22

3:30

Yooxanaa Baabtiisihii Mar Labaad Ayuu Ciise U Sii

Marag Furay

²² Waxaas dabadeed Ciise iyo xertiisii waxay yimaadeen dalka Yahuudiya, oo meeshaas ayuu iyaga la joogay oo dad ku baabtiisay.

²³ Yooxanaana wuxuu dad ku baabtiisayay Caynoon oo ku dhow Saalim, waayo, meeshaasu waxay lahayd biyo badan, iyaguna way yimaadeen, waana la baabtiisay.

²⁴ Waayo, Yooxanaa weli xabsiga laguma tuurin.

²⁵ Sidaa aawadeed waxaa ka dhex kacay Yooxanaa xertiisii iyo nin Yuhuudi ahaa weyddiis oo daahirinta ku saabsan.

²⁶ Markaasay u yimaadeen Yooxanaa oo ku yidhaahdeen, Macallimow, kii kula jiray Webi Urdun shishadiisa oo aad marag u furtay ayaa dad baabtiisaya, oo dadka oo dhan way u imanayaan.

²⁷ Yooxanaa waa u jawaabay oo ku yidhi, Ninna waxba ma heli karo haddaan jannada laga siin.

²⁸ Idinka qudhiinnu markhaatiyaal baad tihiin inaan idhi, Anigu ma ihi Masiixa, laakiin hortiiisa ayaa lay soo diray.

²⁹ Kii aroosadda qabaa waa arooska, laakiin saaxiibka arooska oo ag taagan oo maqla isaga, aad buu ugu farxaa codkii arooska daraaddiis. Sidaa aawadeed farxaddaydu waa dhan tahay.

³⁰ Isagu waa inuu kordho, aniguse waa inaan yaraado.

Kan Jannada Ka Yimid

3:31

YOOXANAA 4:5

³¹ Kii xagga sare ka yimaadaa, dhammaan ayuu ka sarreeyaa; kii dunida ka yimaadaana waa kii dunida, oo wuxuu ka hadlaa dunida. Kii

¹ Kolkii Ciise ogaaday inay Farrisiintu maqleen inuu yeelanayay oo baabtiisayay xer ka badan intii Yooxanaa

jannada ka yimaadaa, dhammaan ayuu ka sarreeyaa.

³¹ Wuxuu arkay oo maqlay waxaas ayuu ka marag furaa, ninnana maraggiisa ma aqbalo.

³² Kii maraggiisa aqbalay wuxuu xaqiijiyey in Ilaah run yahay.

³³ Waayo, kii Ilaah soo diray ayaa ereygii Ilaah ku hadla, maxaa yeelay, isagu qiyaas kuma siiyo Ruuxa.

³⁴ Aabbuhu wuu jecel yahay Wiilka, oo wax walba ayuu gacanta u geliyey.

³⁶ Kii Wiilka rumaystaa, wuxuu leeyahay nolosha weligeed ah, kii aan Wiilka rumaysanse, nolosha ma arki doono, laakiin cadhadii Ilaah ayaa ku taal isaga.

4

Ciise Iyo Naagtii Reer Samaariya

¹ (in kastoo Ciise qudhiisu uusan baabtiisin, laakiin xertiisu way baabtiisayeen),

² ayuu Yuhuudiya ka tegey, wuxuuna mar kale u kacay Galili.

³ Oo wuxuu lahaa inuu Samaariya dhex maro.

⁴ Haddaba wuxuu yimid magaalada Samaariya, oo Sukhar la odhan jiray, oo ku dhowayd dalkii Yacquub siiyey wiilkiisii Yuusuf.

⁶ Waxaana meeshaas jiray ceelkii Yacquub. Haddaba Ciise oo sodcaal ku soo daalay, wuxuu fadhiistay ceelka agtiisa. Saacaddiina waxay ku qiyaasnayd lixda.

⁷ Markaasaa waxaa timid naag reer Samaariya ah inay biyo dhaansato. Kolkaasaa Ciise wuxuu ku yidhi iyada, I waraabi.

⁸ Maxaa yeelay, xertiisii magaaladay ku maqnaayeen inay cunto soo iibsadaan.

⁹ Naagtii reer Samaariya ahayd waxay haddaba ku tidhi isaga, Sidee baad, adigoo Yuhuudi ah, biyo ii weyddiisanaysaa, anigoo naag reer Samaariya ah? (Waayo, dan iskuma leh Yuhuudda iyo reer Samaariya.)

¹⁰ Ciise waa u jawaabay oo ku yidhi iyada, Haddaad garanaysid hadiyaddii Ilaah iyo kuu yahay kan kugu leh, I waraabi, adigu waad weyddiisan lahayd isaga, oo wuxuu ku siin lahaa biyaha nool.

¹¹ Naagtii waxay ku tidhi, Sayidow, waxaad biyo ku dhaansato ma haysatid, ceelkuna wuu dheer yahay. Haddaba xaggee baad ka helaya biyaha nool?

¹² Miyaad ka weyn tahay awowahayagii Yacquub oo ceelka na siiyey oo isaga qudhiisu ka cabbay iyo wiilashiisii iyo xoolihiisuba?

¹³ Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi iyada,
Kii kasta oo biyahan ka cabbaa, mar kale wuu
harraadi doonaa,

¹⁴ laakiin ku alla kii ka cabba biyahaan siin
doono, weligiis ma harraadi doono, laakiin
biyahaan siin doono waxay gudihiisa ku noqon

doonaan il biyo ka duulayaan tan iyo nolosha weligeed ah.

¹⁵ Naagtii waxay ku tidhi, Sayidow, biyahan i sii inaan haddana harraadin oo aanan halkan iman inaan ka dhaansado.

¹⁶ Markaasaa Ciise wuxuu ku yidhi, Tag oo ninkaagii u soo yeedh, oo halkan kaalay.

¹⁷ Naagtii ayaa u jawaabtay oo ku tidhi, Nin ma lihi. Ciise wuxuu ku yidhi, Run baad ku hadashay, Nin ma lihi.

¹⁸ Waayo, shan nin baad lahayd, kan aad haddeer haysatidna ninkaagii ma aha. Taas run baad ku sheegtay.

¹⁹ Naagtii waxay ku tidhi, Sayidow, waan gartay inaad nebi tahay.

²⁰ Awowayaashayo buurtan ayay ku caabudi jireen, idinkuse waxaad tidhaahdaan, Yeruusaalem waa meeshii la leeyahay in lagu caabudo.

²¹ Markaasaa Ciise wuxuu ku yidhi, Naag yahay, i rumee, saacaddu waa imanaysaa markii aydnaan Aabbaha ku caabudi doonin ama buurtan ama Yeruusaalem midnaba.

²² Idinku waxaad caabuddaan waxaydnaan oqoon, annaguse waxaannu caabudnaa waxaannu naqaan, waayo, badbaadintu waxay ka timaadaa Yuhuudda.

²³ Laakiin saacaddii baa imanaysa, waana joogtaa imminkada, markii caabudayaasha runta ihi ay Aabbaha ku caabudi doonaan ruuxa iyo runta, waayo, Aabbuhu wuxuu doonayaa caabudayaashaas oo kale.

²⁴ Ilaah waa Ruux, kuwa caabudaa isagana
^{4:25} ^{4:35} waa inay ku caabudaan ruuxa

iyo runta.

²⁵ Naagtii waxay ku tidhi, Waa ogahay Masiixu inuu imanayo (kan Kiristoos la yidhaahdo); oo markuu yimaado, wax walba ayuu noo sheegi doonaa.

²⁶ Markaasaa Ciise wuxuu ku yidhi, Anigoo kula hadlaya ayaa ah isaga.

²⁷ Isla markii waxaa timid xertiisii, wayna la yaabeen markay arkeen inuu naag la hadlayo. Weliba ninna ma odhan, Maxaad doonaysaa? amase, Maxaad ula hadlaysaa iyada?

²⁸ Sidaa aawadeed naagtii ayaa ashuunkeedii ka tagtay, oo magaaladay u baxday, oo waxay ku tidhi dadkii,

²⁹ Kaalaya oo arka ninkii ii sheegay wax walba oo aan sameeyey. Miyaanu kani ahayn Masiixa?

³⁰ Markaasay magaaladii ka soo baxeen, wayna u imanayeen isagii.

³¹ Kolkaasay xertiisii baryeen iyagoo leh, Macallimow, wax cun.

³² Laakiin wuxuu iyagii ku yidhi, Anigu waxaan haystaa cunto aan cuno oo aydnaan ogayn.

³³ Haddaba xertiisii waxay isku yidhaahdeen, Ma loo keenay wuxuu cuno?

³⁴ Ciise wuxuu ku yidhi, Cuntadaydu waa inaan sameeyo doonistii kii i soo diray oo aan shuqulkiisa dhammeeyo.

³⁵ Miyaydnaan odhanin, Waxaa weli hadhay afar bilood oo markaas ayaa beerta la gooynayaa? Bal eega, waxaan idin leeyahay, Indhihiinna kor u qaada oo daya beeraha inay u cad yihiin beergoyska.

4:36

4:45

³⁶ Kii gooyaa mushahaaruu helaa, wuxuuna midho u ururiyaa nolosha weligeed ah, inay kii beera iyo kii gooyaaba isla farxaan.

³⁷ Hadalku waa ku run kan, Mid baa beera, mid kalena waa gooyaa.

³⁸ Waxaan idiin diray inaad gooyaan wixii aydnaan ku hawshoon. Kuwa kale baa hawshooday, hawshoodiina waad gasheen.

³⁹ Waxaa magaaladaas ka rumaystay isaga dad badan oo reer Samaariya ah, hadalkii naagta aawadiis, markay marag furtay oo tidhi, Wuxuu ii sheegay wax walba oo aan sameeyey.

⁴⁰ Sidaa darteed markii dadka reer
Samaariya ah u yimaadeen isaga, way baryeen
inuu la joogo, wuxuuna halkaas joogay laba
maalmood.

⁴¹ Markaasaa kuwo kale oo badani
rumaysteen hadalkiisii aawadiis,

⁴² oo waxay naagtii ku yidhaahdeen,
Imminka waxaannu u rumaysanaynaa ma aha
hadalkaaga aawadiis, maxaa yeelay, qudhayadu
waannu maqalnay, waannuna naqaan kanu
inuu runtii yahay Badbaadiyaha dunida.

Ciise Wuxuu Bogsiiyey Sirkaalkii Wiilkiisii

(Mat. 8:5-13; Luuk. 7:1-10)

⁴³ Labadaas maalmood dabadeed meeshaas
ayuu ka tegey oo Galili aaday.

⁴⁴ Oo Ciise ayaa ka marag kacay inaan nebi
waddankiis murwad ku lahayn.

⁴⁵ Haddaba markuu Galili yimid, dadkii
Galili way soo dhoweeyeen, iyagoo arkay
wuxuu ku sameeyey Yeruusaalem oo dhan
wakhtigii iidda, waayo, iyaguna iiddii way
tageen.

4:46

4:54

⁴⁶ Haddaba mar kale ayuu yimid Kaana tii
Galili oo ahayd meeshuu biyihii khamriga kaga
dhigay. Meeshaasna waxaa joogay sirkaal
wiilkiisii ku bukay Kafarna'um.

⁴⁷ Isagu markuu maqlay inuu Ciise Yahuudiya ka yimid oo Galili gaadhay, ayuu u tegey oo ka baryay inuu u yimaado oo wiilkiisa bogsiiyo, waayo, dhimashuu u dhowaa.

⁴⁸ Haddaba Ciise wuxuu ku yidhi, Haddaanad calaamooyin iyo yaabab arkin, marnaba ma rumaysan doontaan.

⁴⁹ Sirkaalkii wuxuu ku yidhi, Sayidow, kaalay intaan wiilkaygu dhiman.

⁵⁰ Ciise wuxuu ku yidhi, Soco, wiilkaagii waa nool yahay. Markaasaa ninkii rumaystay hadalkii Ciise ku yidhi, wuuna socday.

⁵¹ Intuu socday ayaa addoommadiisii ka hor yimaadeen, iyagoo leh, Wiilkaagii waa nool yahay.

⁵² Markaasuu wuxuu iyagii weyddiiyey saacadduu ladnaaday. Waxay ku yidhaahdeen, Shalayto saacaddii toddobaad ayaa qandhadii daysay.

⁵³ Markaasaa aabbuhu gartay inay saacaddaas ahayd saacaddii Ciise ku yidhi, Wiilkaagii waa nool yahay. Markaasaa isagii qudhiisu rumaystay iyo kuwii gurigiisii joogay oo dhan.

⁵⁴ Haddaba tanu waa calaamadii labaad oo Ciise sameeyey markuu Yahuudiya ka tegey oo Galili yimid.

Curyaankii War Beytesda Ag Joogay

5:1

5:11

¹ Waxaas dabadeed waxaa jirtay iiddii Yuhuudda, oo Ciise ayaa Yeruusaalem u kacay.

² Waxaa Yeruusaalem jirtay, Albaabka Idaha agtiisa, war biyo ah oo af Cibraani lagu yidhaahda Beytesda oo leh shan balbaladood.

³ Meelahaas waxaa jiifay dad badan oo buka oo indha la' oo laxaad la' oo curyaan ah. Waxay sugayeen biyuhu inay dhaqaaqaan.

⁴ Maxaa yeelay, malaa'igta Rabbiga ayaa marmar warta ku soo degi jirtay oo biyaha qasi jirtay; oo kii ugu hor galay biyihii markii la qasay dabadeed wuu ka bogsaday cudur kastuu qabay.

⁵ Oo waxaa meeshaas joogay nin siddeed iyo soddon sannadood bukey.

⁶ Markii Ciise arkay isagoo jiifa, oo gartay inuu wakhti dheer bukey, wuxuu ku yidhi, Ma doonaysaa inaad bogsato?

⁷ Ninkii bukey wuxuu u jawaabay, oo ku yidhi, Sayidow, nin ma lihi inuu warta igu rido markii biyaha la qaso, laakiin markaan imaado, mid kale ayaa iga hor gala.

⁸ Markaasaa Ciise wuxuu ku yidhi, Kac oo sariirtaada qaado oo soco.

⁹ Markiiba ninkii waa bogsaday, wuuna qaatay sariirtiisii oo socday.

Maalintaas waxay ahayd sabtidii.

¹⁰ Sidaas daraaddeed Yuhuuddu waxay kii la bogsiiyey ku yidhaahdeen, Waa sabti, oo xalaal kuuma aha inaad sariirtaada qaadatid.

¹¹ Laakiin wuu u jawaabay, oo ku yidhi, Kii i bogsiiyey ayaa igu yidhi, Sariirtaada qaado oo soco.

5:12

5:19

¹² Oo waxay weyddiiyeen, oo ku yidhaahdeen, Yuu yahay ninkii kugu yidhi, Sariirtaada qaado oo soco?

¹³ Kii la bogsiiyeyse ma uu oqoonin kuu ahaa, waayo, Ciise waa tegey, maxaa yeelay, dad badan ayaa meeshaas joogay.

¹⁴ Waxaas dabadeed Ciise wuxuu isaga ka helay macbudka oo ku yidhi, Bal eeg, waad bogsatay, mar dambe ha dembaabin inaan wax ka sii xumi kugu dhicin.

¹⁵ Markaasaa ninkii tegey, wuuna u sheegay Yuhuuddii inuu ninkii bogsiiyey Ciise ahaa.

¹⁶ Sidaa aawadeed Yuhuuddu Ciise way silciyeen, maxaa yeelay, wuxuu waxyaalahaas sameeyey sabtidii.

¹⁷ Laakiin Ciise wuxuu ugu jawaabay, Aabbahay tan iyo imminka ayuu shaqeeyaa, aniguna waa shaqeeyaa.

¹⁸ Sidaa aawadeed ayaa Yuhuuddu aad u sii dooneen inay dilaan, sababtu ma ahayn sabtidii

uu jebiyey keliya, laakiin waxay ahayd inuu
Ilaah ugu yeedhay Aabbihis, iyo inuu isagu
Ilaah iskala mid dhigay.

Ciise Wuxuu Caddeeyey Inuu Aabbihis Isku Halleeyo

¹⁹ Haddaba Ciise ayaa u jawaabay oo ku
yidhi, Runtii, runtii, waxaan idinku leeyahay,
Wiilku keli ahaantiis waxba ma samayn karo,
wuxuu arko Aabbahoo samaynaya mooyaane.
Wax kastoo isagu sameeyo ayaa Wiilkuna
sidiisa u sameeyaa.

5:20

5:29

²⁰ Waayo, Aabbuhu Wiilkuu jecel yahay, oo
wuxuu tusaa wuxuu isagu sameeyo oo dhan, oo
wuxuuna tusi doonaa shuqullo kuwan ka
waaweyn inaad la yaabtaan.

²¹ Sida Aabbuhu kuwa dhintay u kiciyo oo u
nooleeyo ayuu Wiilkuna sidaas oo kale u
nooleeyaa kuwuu doonayo.

²² Aabbuhu ninna ma xukumo, laakiin
xukunka oo dhan wuxuu siiyey Wiilka,

²³ in dadka oo dhammu Wiilka maamuuso
siday Aabbaha u maamuusaan. Kii aan Wiilka
maamuusi, ma maamuuso Aabbaha soo diray.

²⁴ Runtii, runtii, waxaan idinku leeyahay, Kii
ereygayga maqla oo rumaysta kii i soo diray,

wuxuu leeyahay nolosha weligeed ah, xukunna geli maayo, laakiin dhimashadii ayuu ka soo gudbay oo nolosha u soo gudbay.

²⁵ Runtii, runtii, waxaan idinku leeyahay, Saacaddu waa imanaysaa, waana joogtaa, markii kuwii dhintay codkii Wiilka Ilaah ay maqli doonaan, oo kuwa maqlaana way noolaan doonaan.

²⁶ Sida Aabbuhu nolol isugu leeyahay, sidaasuu Wiilka u siiyey inuu nolol isugu lahaado.

²⁷ Wuxuuna siiyey amar uu wax ku xukumo, maxaa yeelay, waa Wiilka Aadanaha.

²⁸ Taas ha la yaabina, waayo, saacaddu waa imanaysaa markii kuwa xabaalaha ku jiraa dhammaantood ay codkiisa maqli doonaan,

²⁹ wayna ka soo bixi doonaan, kuwa wanaagga falay ilaa sarakicidda nolosha, kuwa sharka falayna ilaa sarakicidda xukunka.

5:30

5:39

Maragga Ciise Loo Furo

³⁰ Waxba keli ahaantayda ma samayn karo. Sidaan wax u maqlo ayaan u xukumaa, xukunkayguna waa xaq, waayo, doonistayda ma doono, waxaanse doonaa doonista kii i soo diray.

³¹ Haddaan isu marag furo, maraggaygu run ma aha.

³² Laakiin waxaa jira mid kale oo ii marag fura, waanan ogahay maragguu ii furaa inuu run yahay.

³³ Waxaad cid u soo dirteen Yooxanaa, wuuna

u marag furay runta.

³⁴ Aniguse xagga dadka marag kama aan qaato, laakiin waxyaalahan waxaan u idhaahdaa inaad badbaaddaan.

³⁵ Isagu wuxuu ahaa laambad baxaysa oo ifaysa, idinkuna waxaad doonayseen inaad saacad ku faraxdaan nuurkiisa.

³⁶ Laakiin maraggaan leeyahay waa ka weyn yahay kii Yooxanaa, waayo, shuqullada Aabbuhu i siiyey inaan dhammeeyo waa kuwaan hadda samaynayo, wayna ii marag furayaan in Aabbuhu i soo diray.

³⁷ Aabbihii i soo dirayna waa ii marag furay. Idinkuna codkiisa ma maqlin goornaba, mana aydnaan arkin muuqiisa.

³⁸ Mana haysataan ereygiisa oo idinku sii jira, waayo, kii uu soo diray waad rumaysan weydeen.

³⁹ Qorniinka ayaad baadhaan, waayo, waxaad u malaynaysaan inaad nolosha weligeed ah ka helayaan, waana iyaga kuwa ii marag furayaa.

⁴⁰ Idinkuna dooni maysaan inaad ii timaadaan inaad nolol lahaataan.

⁴¹ Anigu dadka ammaan kama qaato. ⁴² Laakiin waan idin aqaan inaan jacaylka Ilaah idinku jirin.

⁴³ Waxaan ku imid Aabbahay magiciis, idinkuna waad i aqbali weydeen. Haddiise mid kale magiciisa ku yimaado, kaasaad aqbalaysaan.

⁴⁴ Sidee baad u rumaysan kartaan, idinkoo dhexdiinna ammaan iska aqbalaya, oo aydnaan doonayn ammaanta ka timaada Ilaaha keligiis ah?

⁴⁵ Ha u malaynina inaan Aabbaha idinku ashtakaynayo: kan idin ashtakaynayaa waa Muuse, kii aad isku hallayseen.

⁴⁶ Waayo, haddaad Muuse rumaysateen, anigana waad i rumaysan lahaydeen, waayo, wax buu iga qoray.

¹ Waxaas dabadeed Ciise wuxuu u kacay dhinaca kale oo badda Galili oo ahayd baddii Tiberiyas.

² Dad badanna way raaceen, waayo, waxay arkeen calaamooyinkii uu ku sameeyey kuwii bukay.

⁴⁷ Laakiin haddaydnan rumaysan wuxuu qoray, sidee baad u rumaysan doontaan ereyadayda?

6

Waxaa Cunto La Siiyey Shan Kun Oo Nin
(*Mat. 14:13-21; Mar. 6:30-44; Luuk. 9:10-17*)

6:3

6:13

³ Kolkaasaa Ciise buurta u baxay, halkaasna ayuu xertiisii la fadhiistay.

⁴ Markaasna waxaa dhowayd Iiddii Kormaridda ee ahayd iiddii Yuhuudda.

⁵ Haddaba Ciise intuu indhihiisii kor u qaaday, ayuu wuxuu arkay dad badan oo soo socda, wuxuuna Filibos ku yidhi, Xaggee baynu kibis ka soo iibinnaa inay kuwanu cunaan?

⁶ Wuxuu waxaas ugu yidhi inuu jirrabo isaga, waayo, isaga qudhiisu waa ogaa wuxuu samayn lahaa.

⁷ Filibos wuxuu ugu jawaabay, Laba boqol oo dinar oo kibis ahi kuma filla in nin walba wax yar qaato.

⁸ Markaasaa xertiisii midkood oo Andaros la odhan jiray oo Simoon Butros walaalkiis ahaa wuxuu ku yidhi,

⁹ Halkan waxaa jooga wiil qaba shan kibsood oo shaciir ah iyo laba kalluun, laakiin waxaasi maxay u tarayaan dad sidan u badan?

¹⁰ Markaasaa Ciise yidhi, Dadka fadhiisiya. Meeshaasina waxay lahayd doog badan. Haddaba nimankii waa fadhiisteen, tiradooduna qiyaastii waxay ahayd shan kun.

¹¹ Haddaba Ciise kibistuu qaaday, oo goortuu mahadnaqay ayuu u qaybiyey kuwii fadhiyey, sidaas oo kalena kalluunkii intay doonayeen.

¹² Markay wada dhergeen, wuxuu xertiisii ku yidhi, Ururiya jajabkii hadhay, waxba yaanay ka hallaabin.

¹³ Sidaa aawadeed ayay ururiyeen, oo laba iyo toban dambiilood ayay ka buuxiyeen jajabkii ka hadhay kuwii shantii kibsood oo shaciirka ahayd

^{6:14} ^{6:22} cunay.

¹⁴ Haddaba dadkii markay arkeen calaamadii uu sameeyey, waxay yidhaahdeen, Runtii, kanu waa nebigii dunida iman lahaa.

Ciise Keli Buu U Baxay; Dabadeed Badduu Ku Dul Socday

(Mat. 14:22-27; Mar. 6:45-52)

¹⁵ Ciise wuxuu gartay inay imanayaan inay qabtaan oo boqor ka dhigaan, sidaas

daraaddeed ayuu mar kale keligiis buurta u baxay.

¹⁶ Markii makhribkii la gaadhay ayaa xertiisii badda u baxday.

¹⁷ Waxayna fuuleen doonni, oo badday ka tallaabayeen ilaa Kafarna'um. Oo markiiba gudcur bay ahayd, Ciisena weli uma uu iman.

¹⁸ Badduna way isku kacday, dabayl weyn oo dhacday aawadeed.

¹⁹ Haddaba markay seeb ku wadeen qiyaas shan iyo labaatan ama soddon *istaadiyon, waxay arkeen Ciise oo badda ku dul socda oo doonnida u soo dhowaanaya, wayna baqeen.

²⁰ Laakiin wuxuu ku yidhi, Waa aniga ee ha baqina.

²¹ Sidaa aawadeed waxay doonayeen inay doonnida ku qaadaan, oo markiiba doonnidu waxay joogtay dhulkay u socdeen.

Dadku Waxay Doonayeen Calaamo

²² Maalintii labaad dadkii badnaa oo badda dhankeeda kale taagnaa, waxay arkeen inaan doonni kale joogin mid maahee, oo aan Ciisena

* **6:19** istaadiyon = mayl toban meelood oo meel.

6:23

6:30

taas la fuulin xertiisii, laakiin in xertiisii keligood baxeen.

²³ Laakiin waxaa Tiberiyas ka yimid doonniyo, wayna u soo dhowaadeen meeshii kibistii lagu cunay markuu Rabbigu mahadnaqay dabadeed.

²⁴ Markii dadkii badnaa arkeen inaan Ciise halkaas joogin iyo xertiisiiba, waxay fuuleen doonniyihii, wayna yimaadeen Kafarna'um, iyagoo Ciise doondoonaaya.

²⁵ Oo markay isaga ka heleen badda dhinaceeda kale, waxay ku yidhaahdeen, Macallimow, goormaad halkan timid?

Kibista Nolosha

²⁶ Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Runtii, runtii, waxaan idinku leeyahay, Iima doondoontaan calaamooyinkii aad aragteen aawadood ee waa kibistii aad cunteen oo aad ka dheregteen aawadeed.

²⁷ Ha u shaqaynina cuntada hallaabaysa, laakiin u shaqeeya cuntada sii jiraysa ilaa nolosha weligeed ah ee Wiilka Aadanahu idin siin doono, waayo, isaga Aabbaha Ilaaha ah ayaa caddeeyey.

²⁸ Sidaas aawadeed waxay ku yidhaahdeen, Maxaannu yeelnaa si aannu shuqullada Ilaah u samayno?

²⁹ Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Kanu waa shuqulkii Ilaah inaad rumaysataan kii uu soo diray.

³⁰ Sidaa darteed waxay ku yidhaahdeen, Haddaba calaamadee baad samaynaysaa inaannu aragno oo ku rumaysanno? Maxaad, samaynaysaa?

6:31

6:40

³¹ Awowayaasheen waxay cidlada ku cuneen †maannada sidii loo qoray, Wuxuu samada ka siiyey kibis ay cunaan.

³² Haddaba Ciise wuxuu ku yidhi, Runtii, runtii, waxaan idinku leeyahay, Muuse samada idinkama siin kibistii, laakiin Aabbahay baa samada idinka siiya kibista runta ah.

³³ Waayo, kibista Ilaah waa kan samada ka soo degay oo dunida nolosha siiya.

³⁴ Haddaba waxay ku yidhaahdeen, Sayidow, kibistan mar walba na sii.

³⁵ Markaasaa Ciise wuxuu ku yidhi, Anigu waxaan ahay kibista nolosha. Kii ii yimaadaa ma gaajoon doono, kii i rumaystaana ma harraadi doono weligiis.

³⁶ Laakiin waxaan idiin sheegay inaad i aragteen, mase rumaysataan.

³⁷ Dhammaan wuxuu Aabbuhu i siiyo way ii iman doonaan, oo kii ii yimaadana ma eryi doono.

³⁸ Waayo, waxaan samada uga soo degay ma aha inaan doonistayda yeelo, laakiinse inaan yeelo doonista kii i soo diray.

³⁹ Tanu waa doonistii kii i soo diray in kuwii uu dhammaan i siiyey aanan midna ka lumin, laakiin inaan maalinta u dambaysa soo sara kiciyo.

⁴⁰ Waayo, tanu waa doonistii Aabbahay in mid kasta oo Wiilka arka oo rumaysta uu nolosha weligeed ah lahaado, aniguna maalinta u dambaysa waan soo sara kicin doonaa.

† **6:31** maanna = cunto.

6:41

6:52

⁴¹ Sidaas aawadeed Yuhuuddu way gunuuneceen, maxaa yeelay, wuxuu yidhi, Anigu waxaan ahay kibista samada ka soo degtay.

⁴² Waxayna yidhaahdeen, Kanu miyaanu ahayn Ciise, ina Yuusuf, kaannu aabbihii iyo hooyadiis naqaan? Hadda sidee buu u leeyahay, Samada baan ka soo degay?

⁴³ Markaasaa Ciise u jawaabay oo ku yidhi, Ha ka gunuunecina dhexdiinna.

⁴⁴ Ninna iima iman karo hadduusan Aabbihii i

soo diray soo jiidin, aniguna maalinta u dambaysa waan soo sara kicin doonaa.

⁴⁵ Waxaa ku qoran kitaabbadii nebiyada,

Kulligood Ilaah baa wax bari doona. Mid kasta oo Aabbaha wax ka maqlay oo ka bartay waa ii yimaadaa.

⁴⁶ Ma aha in nin arkay Aabbaha, kii Ilaah ka yimid mooyaane. Isagu waa arkay Aabbaha.

⁴⁷ Runtii, runtii, waxaan idinku leeyahay, Kii i rumaystaa, wuxuu leeyahay nolosha weligeed ah.

⁴⁸ Anigu waxaan ahay kibista nolosha.

⁴⁹ Awowayaashiin waxay cidlada ku cuneen maannada, oo ay dhinteen.

⁵⁰ Tanu waa kibistii samada ka soo degtay, in qof kasta cuno oo uusan dhiman.

⁵¹ Anigu waxaan ahay kibista nool ee samada ka soo degtay. Haddii qof uun kibistan cuno, weligiis wuu noolaan doonaa. Oo kibistaan siin doonaa waa jidhkayga, nolosha dunida aawadeed.

⁵² Sidaa aawadeed Yuhuuddu way isla murmeen iyagoo leh, Kanu sidee buu jidhkiisa [6:53](#) [6:62](#) inoo siin karaa inaannu cunno?

⁵³ Ciise haddaba wuxuu ku yidhi, Runtii, runtii, waxaan idinku leeyahay, Haddaydnan jidhkii Wiilka Aadanaha cunin oo dhiiggiisa cabbin nolosha kuma lihidin gudihiinna.

54 Oo kii jidhkayga cuna oo dhiiggayga
cabba wuxuu leeyahay nolosha weligeed
ah, oo maalinta u dambaysa waan soo
sara kicin doonaa.

55 Waayo, runtii jidhkaygu waa cunto,
dhiiggayguna runtii waa wax la cabbo.

56 Kii jidhkayga cuna oo dhiiggayga
cabba wuu igu jiraa, anna waan ku jiraa
isaga.

57 Sida Aabbaha nool ii soo diray,
aniguna Aabbahaan u noolahay
daraaddiis, sidaasaa kii i cunaa isaguna u
nolaan doonaa daraadday.

58 Tanu waa kibista samada ka soo
degtay, ma aha sida tii awowayaashiin
cuneen oo ay dhinteen. Kii kibistan
cunaa, weligiis wuu noolaan doonaa.

59 Waxyaalahaas ayuu ‡sunagogga
kaga dhex hadlay intuu Kafarna'um wax
ku barayay. *Xerta Shakiyaysa*

60 Sidaa aawadeed xertiisii badidood
markay maqleen, waxay yidhaahdeen,
Hadalkaasu waa adag yahay. Yaa maqli
kara?

61 Laakiin Ciise qudhiisu wuu ogaa in
xertiisu taas ka gunuunacday, wuxuuna
ku yidhi, Taas ma ka xun tihiin?

YOOXANAA

cdlxxxii

YOOXANAA

62 Haddaba maxay noqon haddaad
aragtaan Wiilka Aadanaha oo kor ugu
baxaya meeshuu markii hore joogi jiray?

‡ 6:59 sunagog = guri lagu tukado.

⁶³ Waa ruuxa kan wax nooleeyaa, jidhkuse waxba ma taro. Erayadii aan idinkula hadlayna waxay yihiin ruux iyo nololba.

⁶⁴ Laakiin waxaa dhexdiina jira qaar idinka mid ah oo aan rumaysan. Waayo, tan iyo bilowgii Ciise waa garanayay kuway ahaayeen kuwa aan rumaysan iyo kuu ahaa kii gacangelin lahaa.

⁶⁵ Markaasuu yidhi, Taas aawadeed waxaan idinku idhi, Qofna iima iman karo haddaan Aabbuhu awood siin.

⁶⁶ Taas dabadeed xertiisii intii badnayd dib bay uga noqdeen, oo mar dambe lama ay socon.

Butros Qirashadii Uu Ciise Qiray

⁶⁷ Haddaba Ciise wuxuu laba-iyotobankii ku yidhi, Idinkuna ma doonaysaan inaad tagtaan?

⁶⁸ Markaasaa Simoon Butros wuxuu ugu jawaabay, Sayidow, yaannu u tagnaa? Adigaa haya erayadii nolosha weligeed ahe.

⁶⁹ Annaguna waa rumaysannay, waana og nahay inaad tahay Kan Quduuska ah ee Ilaah.

⁷⁰ Ciise wuxuu ugu jawaabay,
Miyaanan idin dooran idinkoo laba iyo
toban ah? Mid idinka mid ahna waa
cifriid.

⁷¹ Wuxuu ka hadlay Yuudas ina
Simoon Iskariyod, waayo, isaguu ahaa
kan gacangelin lahaa, isagoo laba-iyo-
tobankii ka mid ahaa.

7

Ciise Iyo Walaalihiis

¹ Waxyaalahaas dabadeed Ciise ayaa
Galili ku dhex wareegay, waayo, ma u
doonaynin inuu

^{7:2} ^{7:12} Yahuudiya ku wareego, maxaa
yeelay, Yuhuuddu waxay doonayeen inay
dilaan.

² Iiddii Yuhuudda oo tii waababka
ahayd way dhowayd.

³ Walaalihiis haddaba waxay ku
yidhaahdeen, Halkan ka bax oo
Yahuudiya tag in xertaadiina aragto
shuqullada aad samaynaysid.

⁴ Ma jiro nin si qarsoon wax u
sameeyaa markuu doonayo in bayaan loo
ogaado. Haddaad waxyaalahan samayso,
dunida isu muuji.

5 Xataa walaalihiis ma ay rumaysan isaga.

6 Sidaa aawadeed Ciise wuxuu ku yidhi iyaga, Wakhtigaygu weli ma iman, laakiin wakhtigiinnu goor walba wuu joogaa.

7 Dunidu idinma nebcaan karto, anigase way i neceb tahay, waayo, waxaan ka marag furaa in shuqulladeedu ay shar yihiin.

8 Idinku iidda u kaca, anigu iiddan weli u kici maayo, waayo, wakhtigaygu weli ma dhammaan.

9 Markuu waxyaalahaas iyagii ku yidhi, weli wuxuu sii joogay Galili.

10 Markii walaalihiis iiddii u kaceen, ayuu isaguna markaas xaggeeda u kacay, bayaan kuma tegin, laakiin sidii mid isqarinaya buu u tegey.

11 Yuhuuddu haddaba iidday ka dooneen, oo waxay yidhaahdeen, Xaggee buu joogaa?

12 Dadkii badnaa aad bay uga gunuuneceen isaga, qaarkood waxay yidhaahdeen, Waa nin wanaagsan; qaar kalena waxay yidhaahdeen, Sidaas ma aha, laakiin dadkii badnaa ayuu khiyaaneeyaa.

13 Haddaba ninna bayaan isaga
ugama hadlin cabsiday ka cabsanayeen
Yuhuudda aawadeed. *Ciise Wuxuu Dadkii
Baray Inuu Ilaah Ka Yimid*

14 Laakiin markay ahayd iidda
dhexdeeda Ciise wuxuu u kacay
macbudka, wax ayuuna ku baray.

15 Sidaa aawadeed Yuhuuddii ayaa la
yaabtay iyagoo leh, Sidee baa kanu
qorniinka u yaqaan isagoo aan weligiis
baran?

16 Ciise ayaa haddaba u jawaabay oo
ku yidhi, Waxbariddaydu tayda ma aha,
laakiin waxaa leh kan i soo diray.

17 Haddii nin doonayo inuu doonistii
Ilaah sameeyo, wuu garan doonaa
waxbaridda, inay tahay tii Ilaah amase
aan qudhaydu iska hadlayo.

18 Kan qudhiisu iska hadlaa,
ammaantiisuu doonaa, laakiin kan doona
ammaanta kan soo diray, kaasaa run ah,
oo xaqdarro kuma jirto.

19 Miyaan Muuse sharciga idin siin?
Midkiinnana sharciga ma yeelo. Maxaad
u doonaysaan inaad i dishaan?

20 Dadkii badnaa waxay ugu
jawaabeen, Jinni baad qabtaa. Yaa
doonaya inuu ku dilo?

21 Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi,
Shuqul keliya ayaan sameeyey,
kulligiinna waad la yaabteen.

22 Sidaa aawadeed Muuse wuxuu idin
siiyey gudniinta (kamana iman Muuse,
waxayse ka timid awowayaashii); idinku
sabtida ayaad nin guddaan.

23 Haddii sabtida nin la gudo, si aan
sharciga Muuse u jabin, ma waxaad iigu
cadhoonaysaan nin aan dhammaantiis
sabtiddii bogsiiyey?

7:24

7:33

24 Aragtida waxba ha ku xukumina,
laakiin ku xukuma xukunka xaq ah.

25 Sidaa aawadeed qaar ka mid ah
kuwa Yerusaaalem waxay yidhaahdeen,
Kanu miyaanu ahayn kay doonayaan inay
dilaan?

26 Bal fiiriya, bayaan buu u hadlaa,
waxbase kuma yidhaahdaan.
Taliyayaashu runtii ma og yihiin inuu
kanu yahay Masiixa?

27 Laakiin kani meeshuu ka yimid
waannu og nahay, markuuse Masiixu
yimaado, ninna garan maayo meeshuu ka
imanayo.

28 Ciise haddaba macbudkuu ka dhex
gayliyey isagoo wax baraya oo leh, Waad
i taqaanniin, waana og tihiin meeshaan

ka imid; anigu qudhayda kuma aan iman, laakiin kii i soo diray waa run, kan aydnaan garanaynin.

²⁹ Anigu waa aqaan, waayo, isagaan ka imid, wuuna i soo diray.

³⁰ Sidaa aawadeed waxay dooneen inay qabtaan, laakiin ninna faro ma uu saarin, waayo, saacaddisii weli ma iman.

³¹ Laakiin qaar badan oo dadkii ahi way rumaysteen, waxayna yidhaahdeen, Masiixu markuu yimaado miyuu samayn doonaa calaamooyin ka badan kuwii kanu sameeyey?

³² Farrisiintu way maqleen dadkii badnaa oo ka gunuunacayay waxaas ku saabsanaa isaga, wadaaddadii sarena iyo Farrisiintii waxay u direen saraakiil inay soo qabtaan isaga.

³³ Ciise haddaba wuxuu ku yidhi, Weli in yar baan idinla joogayaa, markaasaan u tegayaa kii i soo diray.

7:34

7:42

³⁴ Waad i doondooni doontaan, imana heli

doontaan, meeshaan joogona iman kari maysaan.

³⁵ Sidaa aawadeed Yuhuuddu waxay isku yidhaahdeen, Kanu xaggee buu tegi

YOOXANAA

cdlxxxix

YOOXANAA

doonaa oo aynaan ka heli doonin? Ma wuxuu u tegi doonaa kuwa ku kala firidhsan dadka Gariigta ah, oo wax bari doonaa dadka Gariigta ah?

³⁶ Waa maxay hadalkan uu yidhi? Waad i doondooni doontaan, imana heli doontaan, meeshaan joogona ma iman kari doontaan.

Biyaha Nool

³⁷ Maalintii u dambaysay, oo ahayd maalintii weynayd ee iidda, Ciise ayaa istaagay oo qayliyey isagoo leh, Haddii qof uun harraado, ha ii yimaado, hana cabbo.

³⁸ Kii i rumaysta, calooshiisa waxaa ka duuli doona webiyo biyaha nool ah, sida Qorniinku u yidhi.

³⁹ Waxaas ayuu kaga hadlay Ruuxa oo ay kuwii isaga rumaystay heli doonaan, waayo, Ruuxa weli lama bixin, maxaa yeelay, Ciise weli ma ammaanmin.

⁴⁰ Sidaa aawadeed dadkii badnaa qaarkood, goortay hadalladaas maqleen, waxay yidhaahdeen, Runtii kanu waa nebigii.

⁴¹ Qaar kalena waxay yidhaahdeen, Kanu waa Masiixii. Qaarse waxay

YOOXANAA

cdxc

YOOXANAA

yidhaahdeen, Laakiin Masiixii ma wuxuu
ka imanayaa Galili?

⁴² Qorniinku miyaanu odhan, Masiixu
wuxuu ka iman doonaa farcanka Daa'uud
iyo tuuladii Beytlaxam oo Daa'uud
joogay?

43 Sidaa daraaddeed dadkii badnaa
waa kala
qaybsamay aawadiis.

44 Qaarkood baa doonay inay
qabtaan, laakiinse ninna faro ma uu
saarin.

45 Saraakiishii haddaba waxay u
yimaadeen wadaaddadii sare iyo
Farrisiintii, iyaguna waxay ku
yidhaahdeen, Maxaad u keeni weydeen?

46 Saraakiishii waxay ugu jawaabeen,
Ninna weligiis uma hadlin sida ninkaasi u
hadlay.

47 Farrisiintii haddaba waxay iyaga
ugu jawaabeen, Idinkana ma laydin
khiyaaneeyey?

48 Miyaa taliyayaasha midkood ama
Farrisiinta rumaystay isaga?

49 Laakiin dadkan badan oo aan
sharciga garanaynin waa inkaaran yihiin.

¹ Markaasaa nin kastaa wuxuu u baxay
gurigiisii.

⁵⁰ Nikodemos (kii markii hore Ciise u yimid, isagoo ah midkood) wuxuu iyaga ku yidhi,

⁵¹ Miyaa sharcigeennu xukumaa nin, iyadoo aan marka hore laga maqlin isaga oo aan la garanaynin wuxuu sameeyo?

⁵ ² Kolkaasay u jawaabeen oo waxay ku yidhaahdeen, Adiguna ma reer Galili baad tahay? Doondoona, oo arag inaan nebi ka kacayn Galili.

Naagtii Sinada Lagu Qabtay

8:3

8:12

³ Culimmadii iyo Farrisiintii waxay u keeneen naag sino lagu qabtay. Markaasay dhexda joojiyeen,

⁴ oo waxay isagii ku yidhaahdeen, Macallimow, naagtan waxaa lagu qabtay sino.

⁵ Hadda Muuse wuxuu sharciga nagu amray in la dhagxiyo tan oo kale, adiguse maxaad ka leedahay iyada?

¹ Ciisese wuxuu u baxay **8** Buur Saytuun.

² Aroortii hore ayuu haddana macbudka yimid, dadkii oo dhammuna way u yimaadeen, oo intuu fadhiistay, ayuu wax baray.

⁶ Waxay waxaas u yidhaahdeen, iyagoo jirrabaya, si ay u helaan wax ay ku ashtakeeyaan. Laakiin Ciise waa foororsaday, oo farta ayuu dhulka wax ku qoray.

⁷ Laakiin goortay sii wadeen inay weyddiidaan, wuu istaagay, oo wuxuu ku yidhi, Kii idinka mid ah oo aan dembi lahayn, isagu horta dhagax ha ku tuuro.

⁸ Mar kale ayuu foororsaday, oo haddana dhulka wax ku qoray.

⁹ Iyagu markay waxaas maqleen, ayay iska daba baxeen midba mid, waayeelladii ka bilaabato ilaa kii u dambeeyey. Ciisena keligiis ayuu hadhay iyo naagtii dhexda joogtay.

¹⁰ Ciise ayaa istaagay oo ku yidhi iyadii, Naag yahay, xaggee bay joogaan? Ninna miyaanu ku xukumin?

¹¹ Waxay ku tidhi, Ninna, Sayidow. Ciisena wuxuu ku yidhi, Anna ku xukumi maayo. Soco, oo hadda ka dib ha dembaabin. *Nuurka Dunida*

¹² Haddaba Ciise ayaa mar kale la hadlay iyaga, oo wuxuu ku yidhi, Anigu waxaan ahay nuurka dunida. Kii i soo raacaa, gudcurka kuma socon doono, wuxuuse lahaan doonaa nuurka nolosha.

¹³ Sidaa aawadeed Farrisiintu waxay ku yidhaahdeen, Marag baad isu furaysaa, maraggaagguna run ma aha.

¹⁴ Ciise baa u jawaabay oo wuxuu ku yidhi, In kastoo aan marag isu furo, maraggaygu waa run, waayo, waxaan garanayaa meeshaan ka imid iyo meeshaan tegayo, idinkuse garan maysaan meeshaan ka imid ama meeshaan tegayo.

¹⁵ Idinku waxaad wax ka xukuntaan xagga jidhka, aniguse ninna ma xukumo.

¹⁶ Haddaan xukumo, xukunkaygu waa run, waayo, anigu keligay ma ihi, laakiin waa aniga iyo Aabbahaygii i soo diray.

¹⁷ Sharcigiinna waxaa ku qoran, Laba nin maraggoodu waa run.

¹⁸ Anigu waxaan ahay kii isu marag fura, oo Aabbahaygii i soo dirayna ayaa ii marag fura.

¹⁹ Sidaas aawadeed waxay ku yidhaahdeen, Aabbahaa xaggee buu joogaa? Ciise ayaa ugu jawaabay, I garan maysaan, Aabbahayna garan maysaan. Haddaad i garanaysaan, Aabbahayna waad garan lahaydeen.

²⁰ Hadalladaas ayuu kaga hadlay meeshii khasnaddu tiil intuu macbudka

wax ku barayay. Oo ninna ma uu qaban isaga, waayo, saacaddiisii weli ma iman.

Digidda Ku Saabsan Xukunka Imanaya

²¹ Sidaas aawadeed wuxuu haddana ku yidhi iyaga, Waan tegayaa, waadna i doondooni doontaan, waadna ku dhiman doontaan dembigiinna. Meeshaan tegayo iman kari maysaan.

8:22

8:30

²² Sidaas daraaddeed Yuhuuddu waxay yidhaahdeen, Miyuu isdilayaa? Waayo, isagaa yidhi, Meeshaan tegayo iman kari maysaan.

²³ Wuxuu ku yidhi iyaga, Idinku waxaad tihiin kuwa hoosta, aniguse waxaan ka mid ahay kuwa sare. Idinku waxaad tihiin kuwa dunidan, aniguse mid kama ihi kuwa dunidan.

²⁴ Haddaba waxaan idinku idhi, Dembiyadiinna waad ku dhiman doontaan, waayo, haddaydnan rumaysan inaan isagii ahay, dembiyadiinna ayaad ku dhiman doontaan.

²⁵ Haddaba waxay ku yidhaahdeen, Yaad tahay? Ciise wuxuu ku yidhi, Kii aan tan iyo bilowgii idinkala hadlay.

²⁶ Waxaan hayaa wax badan oo aan idinkala hadlo oo aan idinku xukumo,

laakiin kii i soo diray waa run, aniguna
waxaan ka maqlay isaga, waxaas ayaan
dunida kula hadlayaa.

²⁷ Ma ayna garan inuu iyaga kala
hadlay Aabbaha.

²⁸ Sidaas aawadeed Ciise ayaa ku
yidhi, Markaad Wiilka Aadanaha kor u
qaaddaan, markaasaad garan doontaan
inaan isagii ahay iyo inaan keligay
waxba samaynaynin, laakiin sida
Aabbuhu ii baray ayaan waxyaalahaas
ugu hadlaa.

²⁹ Oo kii i soo diray ayaa ila jira,
keligay igama uu tegin, waayo, mar kasta
waxaan sameeyaa waxa ka farxiya isaga.

³⁰ Intuu waxyaalahaas ku hadlayay,
dad badan ayaa rumaystay isaga.

Ciise Wuxuu La Dooday Yuhuuddii

8:31

8:41

³¹ Sidaas aawadeed Ciise wuxuu ku
yidhi Yuhuuddii isaga rumaysatay,
Haddaad ereyga ku sii socotaan, runtii
waxaad tihiin xertayda.

³² Oo waxaad garan doontaan runta;
runtiina waa idin xorayn doontaa.

³³ Waxay ugu jawaabeen, Farcankii
Ibraahim baannu nahay, oo weligayo

addoommo ninna uma ahayn. Maxaad u leedahay, Waa laydin xorayn doonaa?

³⁴ Ciise ayaa ugu jawaabay, Runtii, runtii, waxaan idinku leeyahay, Kii kasta oo dembi sameeyaa waa addoonkii dembiga.

³⁵ Oo addoonkuna guriga kuma sii jiro, wiilkuse waa ku sii jiraa weligiis.

³⁶ Sidaas aawadeed haddii Wiilku idin xoreeyo, runtii xor baad ahaan doontaan.

³⁷ Waan garanayaa inaad farcankii Ibraahim tihiin, laakiin waxaad doonaysaan inaad i dishaan, waayo, hadalkaygu meel idinkuma haysto.

³⁸ Waxaan xaggii Aabbahay ku soo arkay ayaan ka hadlaa, idinkuna waxaad samaysaan wixii aydin aabbihiiin ka maqasheen.

³⁹ Markaasay u jawaabeen oo waxay ku yidhaahdeen, Aabbahayo waa Ibraahim. Ciise ayaa ku yidhi, Haddaad carruurtii Ibraahim tihiin, shuqullada Ibraahim waad samayn lahaydeen.

⁴⁰ Laakiin hadda waxaad doonaysaan inaad i dishaan, anoo ah ninkii idiin sheegay runtii aan xaggii Ilaah ka maqlay. Waxaas Ibraahim ma uu samayn jirin.

⁴¹ Waxaad samaysaan shuqullada aabbihiiin.

Markaasay ku yidhaahdeen, Annagu kuma aannu dhalan sino. Aabbe keliya ayaannu leennahay oo waa Ilaah.

⁴² Ciise wuxuu ku yidhi, Haddii Ilaah aabbiihin yahay, waad i jeclaan lahaydeen, maxaa yeelay, Ilaah baan ka soo baxay oo ka imid, aniguna iskama iman, ee isagaa i soo diray.

⁴³ Maxaad hadalkayga u garan weydeen? Waayo, hadalkayga ma maqli karaysaane.

⁴⁴ Idinku waxaad tihiin kuwo aabbahood Ibliiska yahay, oo waxaad doonaysaan inaad samaysaan damacyada aabbiihin. Tan iyo bilowgii wuxuu ahaa mid dhiig qaba, runtana kuma uu joogsan, waayo, runtu kuma jirto isaga. Markuu been ku hadlo, tiisuu ku hadlaa, waayo, waa beenaaleh, waana beenta aabbaheed.

⁴⁵ Laakiin runta aan ku hadlo aawadeed waad i rumaysan weydeen.

⁴⁶ Midkiinnee baa dembi igu caddaynaya? Haddaan runta sheego, maxaad ii rumaysan weydaan?

⁴⁷ Kii Ilaah kuwiisa ka mid ah, erayada Ilaah ayuu maqlaa, sidaas

daraaddeed idinku maqli maysaan,
waayo, Ilaah kuwiisii ma ihidin.

⁴⁸ Yuhuuddu waxay ugu jawaabeen,
Miyaannan run ku hadlin markaannu nidhi,
Reer Samaariya baad tahay, oo jinni baad
qabtaa?

⁴⁹ Ciise wuxuu ugu jawaabay, Jinni
ma qabo, laakiin Aabbahay baan
murweeyaa, idinkuna waad i murwad
jebisaan.

⁵⁰ Anigu ammaantayda ma doono,
waxaase jira mid doona oo xukuma.

8:51

8:59

⁵¹ Runtii, runtii, waxaan idinku
leeyahay, Haddii qof uun ereygayga
xajiyo, weligiis dhimasho ma arki doono.

⁵² Yuhuuddu waxay ku yidhaahdeen
isaga, Imminka waxaannu garanaynaa
inaad jinni qabto. Ibraahim waa dhintay
iyo nebiyadiiba, adiguna waxaad
leedahay, Haddii qof uun hadalkayga
xajiyo, weligiis dhimasho ma dhadhamin
doono.

⁵³ Miyaad ka sii weyn tahay
aabaheen Ibraahim oo dhintay, iyo
nebiyadii dhintay? Yaad iska dhigaysaa?

⁵⁴ Ciise wuxuu ugu jawaabay,
Haddaan is-ammaano, ammaantaydu

YOOXANAA

d

YOOXANAA

waxba ma aha. Waa Aabbahay kan i
ammaanaa, kaad ku sheegtaan
Ilaahiinna.

⁵⁵ Mana aydnaan garan isaga,
laakiinse anigu waa garanayaa, oo
haddaan idhaahdo, Garan maayo isaga,
sidiinna oo kalaan beenaaleh noqonayaa,
laakiinse waan aqaan isaga, ereygiisana
waan xajiyaa.

⁵⁶ Aabbihii Ibraahim waa ku
reyreeyey inuu maalintayda arko, wuuna
arkay oo ku farxay.

⁵⁷ Sidaa aawadeed Yuhuuddii waxay
ku yidhaahdeen, Weli konton sannadood
ma aadan gaadhin, oo Ibraahim ma
aragtay?

⁵⁸ Ciise wuxuu ku yidhi, Runtii, runtii,
waxaan idinku leeyahay, Intaan Ibraahim
jirin anaa ah.

⁵⁹ Markaasay dhagaxyo u gurteen
inay ku tuuraan, laakiin Ciise waa
dhuuntay, wuuna ka baxay macbudka.

9

9:1

9:10

*Ciise Wuxuu Bogsiiyey Nin Indhala'aan Ku
Dhashay*

YOOXANAA

di

YOOXANAA

¹ Ciise intuu socday, wuxuu arkay
nin indhala'aan ku dhashay.

² Xertiisu waxay weyddiiyeen oo ku
yidhaahdeen, Macallimow, yaa
dambaabay, ma kan baa mise waa
waalidkiis, inuu indhala'aan ku dhasho?

³ Ciise ayaa ugu jawaabay, Ninkan
iyo waalidkiis midna ma dembaabin,
laakiin waa in shuqullada Ilaah lagu
muujiyo isaga.

⁴ Waa inaan samayno shuqullada kii
i soo diray intay maalin tahay; habeen
baa imanaya mar aan ninna shaqayn
karin.

⁵ Intaan dunida joogo, waxaan ahay
nuurkii dunida.

⁶ Markuu sidaas yidhi, ayuu dhulka
candhuuf ku tufay, oo candhuuftii dhoobo
ka sameeyey,

markaasuu dhoobadii wuxuu mariyey ninkii
indhahiisii,

⁷ oo ku yidhi, Bax oo ku soo maydho
balliga Siloo'am la yidhaahdo (oo
fasirkiisii yahay, Waa la diray). Wuu tegey
haddaba oo soo maydhay, markaasuu
yimid isagoo wax arkaya.

⁸ Sidaa daraaddeed derisyadii iyo
kuwii hortii arki jiray inuu miskiin yahay,

YOOXANAA

dii

YOOXANAA

waxay yidhaahdeen, Kanu miyaanu
ahayn kii fadhiyi jiray oo dawarsan jiray?
⁹ Qaar baa yidhi, Waa isagii, Qaarna
waxay yidhaahdeen, Maya, laakiin waa u
eg yahay.

Isagaa yidhi, Isagii baan ahay.

¹⁰ Sidaa daraaddeed waxay ku
yidhaahdeen, Haddaba sidee bay
indhahaagu u furmeen?

9:11

9:19

¹¹ Wuxuu ugu jawaabay, Ninka Ciise
la yidhaahdo ayaa dhoobo sameeyey oo
indhahayga mariyey, oo wuxuu igu yidhi,
Siloo'am u kac, oo ku soo maydho, Sidaa
aawadeed ayaan tegey, oo markaan soo
maydhay ayaan arag helay.

¹² Kolkaasay waxay ku yidhaahdeen,
Xaggee buu joogaa? Isaguse wuxuu ku
yidhi, Ma ogi.

¹³ Markaasaa kii markii hore indhaha
la'aa

waxaa loo geeyey Farrisiintii.

¹⁴ Waxayna ahayd sabti maalintii
Ciise dhoobada sameeyey oo indhihiisii
furay.

¹⁵ Mar kale haddaba Farrisiintii
waxay weyddiiyeen siduu araggiisa ku
helay. Markaasuu wuxuu ku yidhi,

YOOXANAA

diii

YOOXANAA

Dhoobuu indhahayga mariyey, oo aan
maydhay, oo wax baan arkayaa.

¹⁶ Sidaa aawadeed Farrisiinta
qaarkood waxay yidhaahdeen, Ninkan
xaggii Ilaah kama iman, waayo, sabtida
ma dhawro. Qaar kalese waxay
yidhaahdeen, Sidee baa nin dembi leh
calaamooyinkan oo kale u samayn karaa?
Markaasay kala qaybsameen dhexdoodii.

¹⁷ Waxay haddaba ninkii indhaha
la'aa ku yidhaahdeen, Maxaad ka
leedahay isaga, waayo, waa kan
indhahaaga furaye? Wuxuu ku yidhi,
Waa nebi.

¹⁸ Sidaa aawadeed Yuhuuddu kama
rumaysanin inuu indha la'aa, oo uu araggiisa
helay, ilaa ay u yeedheen waalidkii kii araggiisa
helay,

¹⁹ oo weyddiiyeen, iyagoo leh, Kanu
ma wiilkiinnii baa aad leedihiin, Wuxuu
ku dhashay ^{9:20} ^{9:28} indhala'aan? Sidee
buu hadda wax ku arkaa?

²⁰ Waalidkiis waxay haddaba ugu
jawaabeen, Waannu garanaynaa kani
inuu wiilkayagii yahay oo uu indhala'aan
ku dhashay,

²¹ laakiin siduu hadda wax ku arko
garan mayno, kii indhihiisii furayna

YOOXANAA

div

YOOXANAA

garan mayno. Isaga weyddiia. Waa nin weyn. Waa isu hadli doonaaye.

²² Waxyaalahaas waxay waalidkiis u yidhaahdeen, waayo, Yuhuudday ka baqeen. Maxaa yeelay, Yuhuuddu waxay mar hore ku heshiiyeen in qof uun hadduu u qirto inuu yahay Masiixa, sunagogga laga saaro.

²³ Sidaa aawadeed waalidkiis waxay ku yidhaahdeen, Waa nin weyn ee weyddiia isaga.

²⁴ Haddaba mar labaad ayay ninkii indhaha la'aa u yeedheen oo ku yidhaahdeen, Ilaah ammaan. Waxaannu garanaynaa inuu ninkanu dembi leeyahaye.

²⁵ Wuxuu haddaba ugu jawaabay, Inuu dembi leeyahay garan maayo, waxa keli ahoo aanse garanayaa, inaan indha la'aa, oo aan haddana wax arkayo.

²⁶ Waxay haddaba ku yidhaahdeen, Muxuu kugu sameeyey? Sidee buu indhahaaga u furay?

²⁷ Wuxuu ugu jawaabay, Horaan idiinku sheegay, mana aydnaan maqlin. Maxaad u doonaysaan inaad mar kale maqashaan? Idinkuna ma waxaad doonaysaan inaad xertiisa noqotaan?

28 Markaasay caayeen oo waxay ku yidhaahdeen, Adigu xertiisa baad tahay, annaguse waxaannu nahay xertii Muuse.

9:29

9:40

29 Waxaannu garanaynaa inuu Ilaah la hadlay Muuse, laakiinse ninkanu meeshuu ka yimid garan mayno.

30 Ninkii baa u jawaabay oo ku yidhi, Waxakanu waa yaab inaydnaan garanaynin meeshuu ka yimid, isaguna uu indhaha ii furay.

31 Waannu garanaynaa inaan Ilaah dembilayaashii maqlayn, laakiin wuxuu maqlaa kii Ilaah caabuda oo doonistiisa sameeya.

32 Tan iyo dunida bilowgeedii lama maqlin nin indhaha u furay qof indhala'aan ku dhashay.

33 Ninkanu haddaanu xaggii Ilaah ka iman, waxba ma uu samayn kareen.

34 Markaasay u jawaabeen oo ku yidhaahdeen, Dhammaantaaba dembiyo waad ku dhalatay ee ma wax baad na baraysaa? Kolkaasay dibadda ku tuureen.

35 Ciise ayaa maqlay inay dibadda ku tuureen, wuuna helay oo ku yidhi, Wiilka Ilaah ma rumaysan tahay?

36 Markaasuu u jawaabay oo ku yidhi, Yuu yahay, Sayidow, aan rumaystee?

YOOXANAA

dvi

YOOXANAA

³⁷ Ciise ayaa ku yidhi, Waad aragtay, waana isaga kan kula hadlayaa.

³⁸ Markaasuu ku yidhi, Waa rumaysnahay, Sayidow. Wuuna caabuday.

³⁹ Ciise wuxuu yidhi, Waxaan dunidan u imid xukun, kuwa aan wax arkin inay wax arkaan, kuwa wax arkaana inay indho beelaan.

⁴⁰ Kuwii Farrisiinta ahaa oo la joogay ayaa waxyaalahaas maqlay, oo waxay ku yidhaahdeen, Annaguna ma indha la' nahay?

9:41

10:9

⁴¹ Ciise ayaa ku yidhi, Haddaad indhala'aan lahaydeen, dembi ma aydin lahaateen, laakiinse haatan waxaad tidhaahdaan, Wax baannu aragnaa. Dembigiinnu waa sii jiraa.

10

Xerada Adhiga

¹ Runtii, runtii, waxaan idinku leeyahay, Kii aan xerada idaha illinka ka soo gelin ee meel kale ka soo fuulaa, kaasi waa tuug iyo waxdhace.

² Laakiin kii illinka ka soo galaa waa adhijirka idaha.

³ Illinjoogaha ayaa isaga illinka ka fura, iduhuna codkiisay maqlaan, idihiisana magacyadooda ayuu ugu yeedhaa, oo dibadduu u kaxeeyaa.

⁴ Markuu kuwiisa wada saaro, wuu hor kacaa, iduhuna way raacaan, waayo, codkiisay garanayaan.

⁵ Nin qalaadna raaci maayaan, laakiin way ka cararayaan, waayo, codka kuwa qalaad garan maayaan.

⁶ Masaalkaas Ciise ayaa kula hadlay iyaga, laakiin ma ay garan waxyaaluhuu kala hadlayay xaggooda.

Adhijirka Wanaagsan

⁷ Haddaba Ciise ayaa mar kale ku yidhi, Runtii, runtii, waxaan idinku leeyahay, Waxaan ahay illinka iduhu ka soo galaan.

⁸ Kuwii hortay yimid oo dhammu waa tuugag iyo waxdhacayaal, iduhuse ma maqlin.

⁹ Waxaan ahay illinka, haddii qof uun xaggayga ka soo galo, wuu badbaadi doonaa,

wuuna soo geli doonaa oo bixi doonaa, daaq buuna heli doonaa.

¹⁰ Tuuggu wax kale uma yimaado inuu wax xado oo dilo oo halleeyo mooyaane, aniguse waxaan u imid inay nolosha haystaan oo ay badnaan u haystaan.

¹¹ Waxaan ahay adhijirka wanaagsan. Adhijirka wanaagsanu wuxuu naftiisa u bixiyaa idaha daraaddood.

¹² Kan ciidanka ah oo aan adhijirka ahayn, iduhuna aanay kuwiisa ahayn, kolkuu arko yeeyda oo soo socota, wuu ka tagaa idaha oo ka cararaa. Markaasay yeeydu qabsataa oo kala firdhisaa iyaga.

¹³ Wuu cararaa, waayo, isagu waa ciidan uun, oo idaha waxba kama gelin.

¹⁴ Waxaan ahay adhijirka wanaagsan; waan garanayaa kuwayga, kuwayguna waa i garanayaan,

¹⁵ sida Aabbuhu ii garanayo, anna aan Aabbaha u garanayo; oo naftaydana waan u bixiyaa idaha daraaddood.

¹⁶ Ido kale ayaan leeyahay oo aan kuwa xeradan ahayn, kuwaasna waa inaan keenaa, waxayna maqli doonaan codkayga, oo waxaa jiri doona adhi keliya iyo adhijir keliya.

YOOXANAA

dix

17 Sidaas daraaddeed Aabbuhu waa i jecel yahay, waayo, naftaydaan bixiyaa inaan mar kale qaato.

18 Ninna igama qaado, laakiin anaa iska bixiya. Waxaan leeyahay amar aan ku bixiyo, waanan leeyahay amar aan haddana ku soo qaato.

Amarkan waxaan ka helay Aabbahay.

10:19

YOOXANAA 10:29

19 Yuhuuddu haddana way kala qaybsameen hadalladaas aawadood.

20 Badidood waxay yidhaahdeen, Jinni buu qabaa, wuuna waalan yahay, ee maxaad u maqlaysaan?

21 Qaar kale waxay yidhaahdeen, Hadalladaasu ma aha kuwa nin jinni qaba. Jinni miyuu indhaha u furi karaa nin indha la'?

Ciise Oo Yeruusaalem Joogay Wakhtigii Iidda Daahirinta Macbudka

22 Waxay ahayd Iidda Daahirinta Macbudka xagga Yeruusaalem, waxayna ahayd wakhtiga qabowga.

23 Ciisena wuxuu dhex socday macbudka xagga Balbalada Sulaymaan.

24 Yuhuuddu haddaba waxay isugu soo urureen hareerhiisa oo ku yidhaahdeen, Tan iyo goormaad shaki nagu sii wadi doontaa? Haddii aad Masiixa tahay bayaan noogu sheeg.

YOOXANAA

dx

YOOXANAA

25 Ciise ayaa ugu jawaabay, Waan idiin sheegay, idinkuse ma rumaysnidin. Shuqullada aan magaca Aabbahay ku sameeyo ayaa ii marag fura,

26 laakiin ma rumaysnidin, waayo, idahayga ka mid ma ihidin.

27 Idahaygu codkaygay maqlaan, waanan garanayaa iyaga, wayna i raacaan.

28 Oo waxaan iyaga siiyaa nolosha weligeed ah, weligoodna ma lumi doonaan, oo ninna kama dhufsan doono gacantayda.

29 Aabbahaygii i siiyey iyaga ayaa wax walba ka weyn, oo ninna kama dhufsan karo gacanta Aabbahay.

10:30

10:40

30 Aniga iyo Aabbuhu mid baannu nahay.

Colaaddii Yuhuudda

31 Markaasay Yuhuuddu haddana dhagaxyo u gurteen inay dhagxiyaan.

32 Ciise ayaa ugu jawaabay, Shuqullo badan oo wanaagsan ayaan idinka tusay xagga Aabbahay. Shuqulladaas kee baad igu dhagxinaysaan?

33 Yuhuuddu waxay ugu jawaabeen, Shuqul wanaagsan aawadiis kugu dhagxin mayno, laakiin caytanka aawadiis iyo inaad adigoo nin ah Ilaah iska dhigayso.

³⁴ Ciise wuxuu ugu jawaabay, Miyaanay ku qorrayn sharcigiinna, Waxaan idhi, Idinku waxaad tihiin ilaahyo?

³⁵ Hadduu Ilaah kuwii ereygiisu u yimid ku sheegay ilaahyo (oo Qorniinkana lama jebin karo),

³⁶ ma waxaad ku leedihiin kii Aabbuhu quduus ka dhigay oo xagga dunida u soo diray, Waad caytanta, waayo, waxaan idhi, Wiilka Ilaah baan ahay?

³⁷ Haddaanan samayn shuqullada Aabbahay, ha i rumaysanina.

³⁸ Laakiin haddaan sameeyo, in kastoo aydnaan i rumaysanayn, shuqullada rumaysta, inaad ogaataan oo garataan in Aabbuhu igu jiro, anna Aabbaha aan ku jiro.

³⁹ Sidaa aawadeed mar kale ayay dooneen inay qabtaan, wuuna ka baxsaday gacantooda.

⁴⁰ Haddana wuxuu u baxay Webi Urdun shishadiisa ilaa meeshii Yooxanaa markii hore

10:41

YOOXANAA 11:8

ku jiray, isagoo dad ku baabtiisaya, meeshaasuuna joogay,

⁴¹ oo qaar badan baa u yimid isaga, waxayna ku yidhaahdeen, Runtii Yooxanaa calaamo ma samayn, laakiin wax walba oo Yooxanaa ka yidhi ninkan run bay ahaayeen.

⁴² Kuwa badan baana halkaa ku rumaystay isaga.

11

Ciise Baa Laasaros Soo Nooleeyey

¹ Waxaa jiray nin buka oo ah Laasaros reer Beytaniya ee joogay tuulada Maryan iyo walaasheed Maarta.

² Maryantaasu waxay ahayd tii Rabbiga cadar marisay oo cagihisa timaheeda ku tirtirtay, oo walaalkeed Laasaros bukay.

³ Sidaa aawadeed walaalihii farriin bay Rabbiga u direen iyagoo leh, Sayidow, ogow, kii aad jeclayd waa bukaaye.

⁴ Laakiin Ciise markuu taas maqlay wuxuu yidhi, Bukaankanu kan dhimashada ma ahaa, laakiin waa ammaanta Ilaah aawadeed in Wiilka Ilaah lagu ammaano.

⁵ Ciise ayaa jeclaa Maarta iyo walaasheed iyo Laasaros.

⁶ Sidaa aawadeed markuu maqlay inuu buko, laba maalmood oo kale ayuu meeshuu joogay iska sii joogay.

⁷ Markaas dabadeed ayuu xertii ku yidhi, Yahuudiya aan haddana tagno.

⁸ Xertii waxay ku yidhaahdeen, Macallimow,

Yuhuuddu waxay haddana doonayeen inay ku

dhagxiyaan, ma waxaad mar kale u kacaysaa meeshaas?

⁹ Ciise ayaa ugu jawaabay, Maalintu miyaanay laba iyo toban saacadood ahayn? Qof hadduu maalinta socdo ma turunturoodo, waayo, wuxuu arkaa iftiinka dunidan.

¹⁰ Laakiin qof hadduu habeenka socdo, wuu turunturooodaa, waayo, iftiinku kuma jiro isaga.

¹¹ Waxyaalahaas ayuu ku hadlay, oo dabadeedto wuxuu ku yidhi iyaga, Saaxiibkeen Laasaros waa hurdaa, laakiin waan u tegayaa inaan soo toosiyo.

¹² Sidaa daraaddeed xertii waxay ku yidhaahdeen, Sayidow, hadduu hurdo wuu bogsanayaa.

¹³ Ciise wuxuu ka hadlayay dhimashadiisa, iyaguse waxay u maleeyeen inuu ka hadlayo nasashada hurdada.

¹⁴ Ciise haddaba ayaa bayaan ugu yidhi, Laasaros waa dhintay.

¹⁵ Anigu waa ku faraxsanahay aawadiin inaanan halkaas joogin si aad u rumaysataan, laakiin aan u tagno.

¹⁶ Sidaa aawadeed Toomas, kii Didumos la odhan jiray, wuxuu ku yidhi xertii la socotay, Innaguna aan tagno si aynu ula dhimanno.

¹⁷ Haddaba markuu Ciise yimid wuxuu ogaaday inuu afar maalmood xabaasha ku jiray.

18 Haddana Beytaniya waa u dhowayd
Yeruusaalem, oo waxay u jirtay qiyaas shan iyo
toban istaadiyon.

19 Yuhuud badan waxay u yimaadeen
Maarta iyo Maryan inay walaalkood uga
tacsiyeeyaan.

²⁰ Maarta haddaba markay maqashay in Ciise imanayo, ayay ka hor tagtay, Maryanse gurigay iska fadhiday.

²¹ Markaasaa Maarta waxay Ciise ku tidhi, Sayidow, haddaad halkan joogtid, walaalkay ma uu dhinteen.

²² Hadda waxaan garanayaa in wax alla waxaad Ilaah weyddiisatid uu ku siinayo.

²³ Markaasaa Ciise wuxuu ku yidhi, Walaalkaa waa sara kici doonaa.

²⁴ Maartaa ku tidhi, Waan garanayaa inuu kici doono wakhtiga sarakicidda ee maalinta u dambaysa.

²⁵ Ciise ayaa ku yidhi, Anigu waxaan ahay sarakicidda iyo nolosha. Kii i rumaystaa, in kastoo uu dhinto, wuu noolaan doonaa.

²⁶ Kii kasta oo nool oo i rumaystaa weligii ma dhiman doono. Waxan ma rumaysan tahay?

²⁷ Waxay ku tidhi, Haah, Sayidow, waan rumaysnahay inaad tahay Masiixa oo ah Wiilka Ilaah ee dunida iman lahaa.

²⁸ Markay taas tidhi, way tagtay oo hoos ahaan ugu soo yeedhay walaasheed Maryan, oo waxay ku tidhi, Macallinkii halkan buu joogaa, waana kuu yeedhayaa.

²⁹ Iyaduna kolkay maqashay, dhaqso bay u kacday oo u tagtay.

30 Ciise weli ma iman tuulada, laakiin
wuxuu

weli joogay meeshii Maarta kaga hor tagtay.

31 Haddaba Yuhuuddii iyada guriga la
joogtay oo u tacsiiyaynaysay, markay arkeen
Maryan inay dhaqso u kacday oo baxday, ayay
raaceen, iyagoo u malaynaya inay xabaashii
tegayso inay

11:32 11:42 meeshaas ku baroorato.

32 Haddaba Maryan markay timid meeshii
Ciise joogay oo ay aragtay isaga, waxay ku
dhacday cagihisa iyadoo ku leh, Sayidow,
haddaad halkan joogtid, walaalkay ma uu
dhinteen.

33 Ciise haddaba markuu arkay iyadoo
barooranaysa, iyo Yuhuuddii la socotay oo la
barooranaysa, ayuu ka qalbi xumaaday, wuuna
murugooday.

34 Markaasuu yidhi, Xaggee baad dhigteen?
Waxay ku yidhaahdeen, Sayidow, kaalay oo
arag.

35 Ciise waa ooyay.

36 Sidaa daraaddeed Yuhuuddu waxay
yidhaahdeen, Bal eega, siduu u jeclaa.

37 Qaarkoodse waxay yidhaahdeen, Ninkan
oo indhaha u furay kii indha la'aa, miyuusan
wax ka samayn karin inuusan ninkaasu
dhiiman?

38 Sidaa daraaddeed Ciise oo mar kale qalbi xumaaday ayaa xabaashii yimid. Waxay ahayd god, dhagax baana saarnaa.

39 Ciise ayaa yidhi, Dhagaxa ka qaada. Maarta oo ahayd kii dhintay walaashiis, waxay ku tidhi, Sayidow, hadda wuu urayaa, waayo, afar maalmood buu mootanaa.

40 Ciise wuxuu ku yidhi, miyaanan kugu odhan, Haddaad rumaysatid, waxaad arki lahayd ammaanta Ilaah?

41 Markaasay dhagaxii ka qaadeen. Ciisena indhihiisuu kor u taagay oo yidhi, Aabbow, waan kuugu mahadnaqayaa inaad i maqashay.

42 Waana ogaa inaad mar kasta i maqasho, laakiin dadkan badan oo hareerahayga taagan

11:43

11:51

aawadood ayaan taas u idhi inay rumaystaan inaad adigu i soo dirtay.

43 Markuu sidaas ku hadlay dabadeed wuxuu ku dhawaaqay cod weyn, Laasarosow, soo bax.

44 Markaasaa kii dhintay soo baxay, isagoo gacmaha iyo cagaha ay kafan kaga xidhan tahay, wejigana maro kaga xidhan tahay. Kolkaasuu Ciise wuxuu ku yidhi iyaga, Fura oo daaya, ha socdee.

*Wadaaddadii Sare Shirqool Bay Ciise U Dhigeen
(Mat. 26:1-5; Mar. 14:1-2; Luuk. 22:1-2)*

⁴⁵ Sidaa aawadeed qaar badan oo
Yuhuuddii ah oo Maryan u yimid oo arkay
wuxuu sameeyey ayaa rumaystay.

⁴⁶ Qaarkoodse way u tageen Farrisiintii, oo
waxay u sheegeen wuxuu Ciise sameeyey.

⁴⁷ Sidaa aawadeed wadaaddadii sare iyo
Farrisiintii shir bay isugu yimaadeen oo
yidhaahdeen, Maxaynu samaynaa? Waayo,
ninkanu calaamooyin badan buu sameeyeye.

⁴⁸ Haddaynu sidaa u dayno, dhammaan way
rumaysan doonaan isaga, oo dadka Roomana
way iman doonaan, oo waxay qaadan doonaan
meesheenna iyo quruunteenna.

⁴⁹ Midkood Kayafas la odhan jiray, oo
wadaadka sare ahaa sannaddaas, wuxuu iyagii
ku yidhi, Waxba garan maysaan,

⁵⁰ oo ka fiirsan maysaan inay idiin roon
tahay in nin keli ahu dadka u dhinto oo aan
quruunta oo dhammu lumin.

⁵¹ Waxaas iskama odhan, laakiin isagoo ah
wadaadka sare sannaddaas, wuxuu sii sheegay
in Ciise quruunta u dhiman doono,

⁵² guruuntii oo keliya uma aha, laakiin inuu mid keliya isugu soo ururiyo carruurtii Ilaah oo kala firidhsan.

⁵³ Haddaba maalintaas wixii ka dambeeyey waxay ku tashadeen inay dilaan.

⁵⁴ Sidaa daraaddeed mar dambe Ciise bayaan uma dhex marin Yuhuudda, wuuse ka tegey meeshaas, ilaa meel u dhowayd cidlada, ilaa magaalo la yidhaahdo Efrayim, halkaasuuna xertii la joogay.

⁵⁵ Hadda Iidda Yuhuudda ee Kormaridda la yidhaahdaa waa dhowayd, kuwa badanna waxay u kaceen Yeruusaalem iyagoo dalka ka yimid Iiddii Kormaridda horteed inay isdaahiriyaan.

⁵⁶ Sidaa daraaddeed ayay Ciise doondooneen, oo waxay isku yidhaahdeen, iyagoo macbudka dhex taagan, Maxay idinla tahay? Ma inuusan iidda imanaynin baa?

⁵⁷ Wadaaddadii sare iyo Farrisiintii waxay amar ku bixiyeen, Hadduu qof ogaado meeshuu joogo waa inuu sheego, ha la qabtee.

12

Maryan Baa Ciise Beytaniya Ku Subagtay

(Mat. 26:6-13; Mar. 14:3-9)

¹ Haddaba lix maalmood ka hor Iidda Kormaridda, Ciise wuxuu yimid Beytaniya, meeshuu joogay Laasaros, kii Ciise kuwa dhintay ka soo sara kiciyey.

² Sidaas daraaddeed halkaasaa casho loogu sameeyey, Maartana waa adeegaysay, oo Laasaros wuxuu ka mid ahaa kuwa cuntada ula fadhiistay.

12:3

12:12

³ Maryan haddaba waxay qaadday rodol cadar ah oo naaradiin qaaliya ah, waxayna marisay cagaha Ciise, oo timaheedii ayay cagihiisa ku tirtirtay. Gurigiina waxaa ka buuxsamay udgoonkii cadarka.

⁴ Laakiin Yuudas Iskariyod, oo ahaa mid xertiisii ka mid ah, oo gacangelin lahaa, wuxuu yidhi,

⁵ Maxaa cadarkan loogu iibin waayay saddex boqol oo dinar, oo loo siin waayay masaakiinta?

⁶ Sidaas uma uu odhan dan uu ka lahaa masaakiinta, laakiin wuxuu u yidhi wuxuu ahaa tuug, oo kiishadda lacagta ayuu hayn jiray, wuuna kala bixi jiray wixii lagu rido.

⁷ Haddaba Ciise ayaa yidhi, Daaya. Waxay u haysay maalinta aasniintayda.

YOOXANAA

dxxi

YOOXANAA

⁸ Waayo, masaakiintu mar walba way idinla jiraan, aniguse idinlama joogo mar walba.

⁹ Haddaba dad badan oo Yuhuud ah baa waxay ogaadeen inuu halkaas joogo, wayna u yimaadeen, ma aha Ciise aawadii oo keliya laakiin inay arkaan Laasarosna, kii uu kuwii dhintay ka soo sara kiciyey.

¹⁰ Wadaaddadii sare waxay ku tashadeen inay Laasarosna dilaan.

¹¹ Waayo, aawadiis ayaa Yuhuud badani ku tagtay oo Ciise rumaysatay.

Ciise Guul Buu Ku Galay Yeruusaalem

(Mat. 21:1-11; Mar. 11:1-11; Luuk. 19:28-40)

¹² Maalintii xigtay dad badan oo u yimid iiddii, markay maqleen inuu Ciise Yeruusaalem imanayo,

12:13

12:21

¹³ waxay qaateen laamihii geedaha timirta ah, oo ay baxeen inay ka hor tagaan, iyagoo ku dhawaaqaya *Hoosanna, waxaa barakaysan kan Rabbiga magiciisa ku imanaya oo boqorka Israa'iil ah.

¹⁴ Ciise wuxuu helay dameer yar oo fuulay, siday ugu qoran tahay,

¹⁵ Ha biqin, gabadhii Siyoonay; bal eeg, Boqorkaagu waa imanayaa isagoo fuushan qayl dameereed.

¹⁶ Markii hore xertiisii waxyaalahaas ma ay garan, laakiin markii Ciise ammaanmay dabadeed ayay xusuusteen in waxyaalahaas xaggiisa laga qoray iyo in waxyaalahaas lagu sameeyey isaga.

¹⁷ Haddaba waxaa marag furay dadkii badnaa ee la joogay markuu Laasaros xabaasha uga yeedhay oo uu kuwa dhintay ka soo sara kiciyey.

¹⁸ Sidaa daraaddeed dadkii badnaa waa u kaceen inay ka hor tagaan, waayo, waxay maqleen inuu calaamadaas sameeyey.

¹⁹ Haddaba Farrisiintii waxay dhexdoodii isku yidhaahdeen, Waad arkaysaan sidaydnaan waxba u taraynin. Eega, dunidii oo dhan baa raacdaye.

Dadka Gariigta Ah Weyddiiskoodii

²⁰ Kuwa wakhtiga iidda u kacay inay Ilaah caabudaan, waxaa ku dhex jiray qaar Gariig ah.

²¹ Kuwaas haddaba waxay u yimaadeen Filibos oo ahaa reer Beytsayda ee Galili, wayna weyddiisteen oo waxay ku yidhaahdeen,

* **12:13** Hoosanna = hadal ammaan ah.

Sayidow, waxaannu doonaynaa inaannu Ciise aragno.

²² Markaasaa Filibos u yimid oo Andaros u sheegay, oo haddana Andaros iyo Filibos baa wada yimid, oo ay Ciise u sheegeen.

²³ Kolkaasaa Ciise u jawaabay, oo wuxuu ku yidhi, Saacaddii way timid uu Wiilka Aadanahu ammaanmi lahaa.

²⁴ Runtii, runtii, waxaan idinku leeyahay, Xabbad sarreen ah haddaanay dhulka ku dhicin oo dhiman, keligeed bay iska jiraysaa, laakiin hadday dhimato, midho badan bay dhashaa.

²⁵ Kan naftiisa jecel, waa lumiya, kan dunidan naftiisa ku nebcaadaase, wuu hayn doonaa tan iyo nolosha weligeed ah.

²⁶ Qof uun hadduu ii adeego, ha i soo raaco, meeshaan joogona, midiidinkayguna wuu joogi doonaa. Qof uun hadduu ii adeego, Aabbuhu waa murwayn doonaa isaga.

²⁷ Haatan naftaydu waa murugootay, oo maxaan idhaahdaa? Aabbow, saacaddan iga badbaadi. Laakiin taas aawadeed ayaan saacaddan u soo gaadhay.

²⁸ Aabbow, magacaaga ammaan. Haddaba waxaa samada ka yimid cod leh, Waan ammaanay, waanan ammaani doonaa mar kale.

²⁹ Haddaba dadkii badnaa oo ag taagnaa, way maqleen, oo waxay yidhaahdeen, Waa

onkod. Qaar kale waxay yidhaahdeen, Malaa'ig baa la hadashay isaga.

³⁰ Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Codkaasu aawaday uma imanin, laakiin wuxuu u yimid aawadiin.

12:31

12:40

³¹ Imminka weeye markii dunidan la xukumi lahaa, imminka kan madaxda dunida ah dibaddaa lagu tuuri doonaa.

³² Aniguna haddii kor layga qaado dhulka, dhammaan xaggaygaan u soo jiidi doonaa.

³³ Wuxuu waxaas u yidhi inuu tuso siduu u dhiman doono.

³⁴ Haddaba dadkii badnaa waxay ugu jawaabeen, Waxaannu sharciga ka maqallay in Masiixu weligiis jiri doono. Sidee baad u leedahay, Wiilka Aadanaha waa in kor loo qaado? Waa ayo Wiilka Aadanahu?

³⁵ Ciise haddaba ayaa ku yidhi, Weli in yar nuurka ayaa idinla jiraya. Socda intaad nuurka haysataan, si aan gudcurku idiin soo gaadhin. Kan gudcurka ku socdaana ma yaqaan meeshuu u socdo.

³⁶ Intaad nuurka haysataan, rumaysta nuurka, inaad noqotaan wiilasha nuurka.

Qaar Badan Baa Rumaysan Waayay, Laakiin

Qaar

Baa Si Qarsoon U Rumaystay

Waxyaalahaas Ciise ayaa ku hadlay,
markaasuu ka tegey oo ka dhuuntay iyaga.

³⁷ Laakiin in kastuu calaamooyin badan ku
sameeyey hortooda, weli ma ay rumaysan isaga;

³⁸ inuu noqdo hadalka nebi Isayos oo uu ku
hadlay,

Rabbiyow, yaa warkayagii rumaystay,

Oo yaa gacantii Rabbiga loo muujiyey? ³⁹ Sidaa
aawadeed ayay rumaysan kari waayeen, waayo,
Isayos ayaa haddana yidhi,

⁴⁰ Wuu indhatiray, qalbigoodana ayuu
engejiyey,

12:41

12:50

Si aanay indhahooda wax ugu arkin, oo
aanay qalbigoodana wax ugu garan, Oo
aanay u soo noqon, Oo aanan u bogsiiin.

⁴¹ Waxyaalahaas Isayos ayaa yidhi, maxaa
yeelay, ammaantiisuu arkay, wuuna ka hadlay
isaga.

⁴² Hase ahaatee qaar badan oo taliyayaasha
ka mid ahaa way rumaysteen, laakiin
Farrisiintii
aawadood ma ay qiran si aan sunagogga looga
saarin,

⁴³ waayo, waxay ammaanta Ilaah ka
jeclaayeen ammaanta dadka.

Ciise Waxbariddiisii La Soo Koobay

⁴⁴ Ciise ayaa ku dhawaaqay oo yidhi, Kii i rumaystaa, ima rumaysto, wuxuuse rumaystaa kan i soo diray.

⁴⁵ Kii i arkaana, wuxuu arkaa kan i soo diray.

⁴⁶ Waxaan dunida u imid inaan nuur u ahaado,
in mid kasta oo i rumaystaa uusan gudcurka ku sii jirin.

⁴⁷ Nin uun hadduu erayadayda maqlo oo uusan xajin, xukumi maayo, waayo, uma iman inaan dunida xukumo, waxaanse u imid inaan dunida badbaadiyo.

⁴⁸ Kii i diida oo aan erayadayda aqbalin, wuxuu haystaa mid xukuma; ereygaan ku hadlay baa xukumi doona isaga maalinta u dambaysa.

⁴⁹ Waayo, anigu amarkayga kuma hadlin, laakiinse Aabbihii i soo diray isagaa i amray waxaan idhaahdo iyo waxaan ku hadlooba.

⁵⁰ Oo waanan garanayaa inuu amarkiisu yahay nolosha weligeed ah. Sidaa daraaddeed waxaan

ku hadlayaa, sidii Aabbuhu igu yidhi, sidaasaan ku hadlayaa.

13

Ciise Xertuu U Cago Maydhay

¹ Iidda Kormaridda horteed Ciise wuxuu garanayay inay timid saacaddiisii uu dunidan ka tegi lahaa ilaa Aabbaha, oo siduu u jeclaa kuwiisii dunida joogay, ayuu u jeclaa tan iyo dhammaadka.

² Ibliiska ayaa markii hore qalbiga Yuudas Iskariyod ina Simoon geliyey inuu Ciise gacangeliyo.

³ Oo wakhtiga cashada Ciise oo garanaya in Aabbuhu wax walba gacanta u geliyey iyo inuu Ilaah ka yimid oo Ilaah ku noqonayo,

⁴ ayuu cashadii ka kacay oo dharkii iska dhigay, tuwaalna wuu qaatay oo guntaday.

⁵ Markaasuu biyo weel ku shubay oo bilaabay inuu xertiisa cagaha u maydho oo ku tirtiro tuwaalkii uu guntanaa.

⁶ Wuxuu haddaba u yimid Simoon Butros. Kaasaa ku yidhi, Sayidow, ma adaa cagaha ii maydhaya?

⁷ Markaasaa Ciise u jawaabay oo ku yidhi, Waxaan samaynaya, garan maysid imminka, laakiinse dabadeed waad garan doontaa.

⁸ Butros ayaa ku yidhi, Weligaa cagaha ii maydhi maysid. Ciise wuxuu ugu jawaabay, Haddaanan kuu maydhin, qayb iguma lihid.

⁹ Markaasaa Simoon Butros ku yidhi, Sayidow, cagaha keliya ha ii maydhin, laakiin gacmaha iyo madaxana ii maydh.

13:10

13:20

¹⁰ Ciise ayaa ku yidhi, Kii maydhni uma baahna inuu maydho cagihisa mooyaane, laakiin waa wada nadiifsan yahay, idinkuna waa nadiifsan tihiiin, laakiin dhammaantiin ma aha.

¹¹ Waayo, wuu garanayay kii gacangelin lahaa. Sidaa daraaddeed ayuu u yidhi, Dhammaantiin ma wada nadiifsanidin.

¹² Haddaba markuu cagihii u maydhay iyagii, oo dharkiisa qaatay, oo haddana fadhiistay, markaasuu ku yidhi, Ma garanaysaan waxaan idinku sameeyey?

¹³ Waxaad iigu yeedhaan, Macallin iyo Sayid, waadna ku hagaagsan tihiiin, waayo, waan ahay.

¹⁴ Haddaba haddaan cagaha idiin maydhay anigoo ah Sayidka iyo Macallinka, idinkuna waa inaad cagaha isu maydhaan.

¹⁵ Waxaan idin siiyey masaal inaad samaysaan sidaan idinku sameeyey.

¹⁶ Runtii, runtii, waxaan idinku leeyahay, Addoon kama weyna sayidkiis, mid la soo dirayna kama weyna kii soo diray.

¹⁷ Haddaad waxyaalahan garanaysaan, waad barakaysan tihiin haddaad yeeshaan.

¹⁸ Dhammaantiin ka hadli maayo; waan garanayaa kuwaan doortay. Laakiin Qorniinka leh, Kan kibistayda cuna ayaa cedhibtiisa ii qaaday, waa inuu ahaado.

¹⁹ Hadda dabadeed waxaas ayaan idiin sheegayaa intaanay dhicin, in markay dhacaan aad rumaysataan inaan ahay isagii.

²⁰ Runtii, runtii, waxaan idinku leeyahay, Kan aqbala ku alla kaan soo diro ayaa i aqbala, oo kan i aqbalaana wuxuu aqbalaa kii i soo diray.

13:21

13:30

*Ciise Wuxuu Muujiyey Kan Gacangelin Doona
(Mat. 26:20-25; Mar. 14:17-21; Luuk. 22:21-23)*

²¹ Ciise markuu sidaas yidhi, ayuu ka qalbi xumaaday, wuxuuna bayaan u sheegay oo yidhi, Runtii, runtii, waxaan idinku leeyahay, Midkiin ayaa i gacangelin doona.

²² Markaasay xertii is-eegeegen iyagoo aan garanaynin kii uu ka hadlayay.

²³ Waxaa joogay oo laabta Ciise ku tiirsanaa xertiisa midkood oo uu Ciise jeclaa.

²⁴ Sidaa daraaddeed ayaa Simoon Butros calaamo u sameeyey oo ku yidhi, Noo sheeg yuu yahay kan uu ka hadlayo.

²⁵ Isagoo sidii ugu tiirsan laabta Ciise, ayuu ku yidhi, Sayidow, waa kuma?

²⁶ Markaasaa Ciise ugu jawaabay, Waa kii aan koosaarta u dari doono oo aan siin doono. Haddaba markuu koosaarta u daray ayuu qaaday oo siiyey Yuudas Iskariyod ina Simoon.

²⁷ Markuu koosaarta qaatay dabadeed, Shayddaan baa galay isagii. Sidaa daraaddeed Ciise wuxuu ku yidhi, Waxaad samaynayso dhaqso u samee.

²⁸ Kuwa la fadhiyey midkoodna ma garanaynin sababta uu sidaas ugula hadlay isaga.

²⁹ Yuudas baa kiishaddii lacagta hayay, taas aawadeed qaar waxay u maleeyeen in Ciise ku yidhi, Soo iibi waxaynu iidda u baahan nahay, ama, Masaakiinta wax sii.

³⁰ Isagu haddaba markuu koosaartii qaatay, markiiba ayuu baxay, oo waxayna ahayd habeennimo.

Qaynuunka Cusub Oo Jacaylka

³¹ Haddaba markuu baxay, Ciise ayaa yidhi, Hadda Wiilka Aadanahu waa ammaanmay, Ilaahna waa ku ammaanmay isaga.

³² Haddii Ilaahu ku ammaanmay isaga, Ilaahna waa ammaani doonaa isaga gudhiisa, oo markiiba wuu ammaani doonaa.

³³ Carruur yahay yaryari, weli in yar baan idinla joogayaa. Waad i dooni doontaan, oo sidaan Yuhuuddii ku idhi, Meeshaan tegayo iman kari maysaan, idinkana hadda sidaasaan idinku leeyahay.

³⁴ Waxaan idin siinayaa gaynuun cusub oo ah, Waa inaad isjeclaataan; sidaan idiin jeclaaday, idinkuna waa inaad isu jeclaataan.

³⁵ Sidaasay dadka oo dhammi idinku garan doonaan inaad xertaydii tihiin, haddaad jacayl isu qabtaan.

Waxaa La Sii Sheegay In Butros Ciise Dafiri

Doono

(Mat. 26:31-35; Mar. 14:27-31; Luuk. 22:31-34)

³⁶ Simoon Butros ayaa ku yidhi, Sayidow, xaggee baad tegaysaa? Ciise wuxuu ugu jawaabay, Meeshaan tegayo hadda ii raaci kari maysid, laakiin mar dambe waad i soo raaci doontaa.

³⁷ Butros ayaa ku yidhi, Sayidow, maxaan hadda kuu raaci kari waayay? Naftaydaan aawadaa u bixin doonaaye.

³⁸ Ciise ayaa ugu jawaabay, Miyaad naftaada u bixin doontaa aawaday? Runtii, runtii, waxaan kugu leeyahay, Diiqu ciyi maayo ilaa aad saddex kol i dafirtid.

14:1

14:10

14

Jidka Loo Maro Aabbaha

¹ Qalbigiinnu yuusan murugoon. Ilaah waad rumaysan tihiin, anigana i rumaysta.

² Guriga Aabbahay wuxuu leeyahay hoyaal badan. Haddaanay sidaas ahayn waan idiin sheegi lahaa, maxaa yeelay, waxaan u tegayaa inaan meel idiin sii diyaariyo.

³ Oo haddaan tago oo meel idiin diyaariyo, mar dambe waan soo noqon doonaa, oo xaggaygaan idiin qaadan doonaa, in meeshaan joogo, idinkuna aad joogtaan.

⁴ Oo meeshaan tegayo iyo jidkaba waad taqaaniin.

⁵ Toomas ayaa ku yidhi, Sayidow, ma naqaan meeshaad tegaysid ee sidee baan ku naqaan jidka?

⁶ Markaasaa Ciise wuxuu Toomas ku yidhi,

Anigu waxaan ahay jidka iyo runta iyo nolosha. Ninna Aabbaha uma yimaado, xaggayguu ku yimaado maahee.

⁷ Haddaad i garateen, Aabbahayna waad garan lahaydeen. Hadda ka dib waad garanaysaan, waadna aragteen.

⁸ Filibos baa ku yidhi, Sayidow, Aabbaha na tus, waana nagu filan yahay.

⁹ Markaasaa Ciise wuxuu ku yidhi, Ma intaas badan baan idinla joogay, oo aanad i garanaynin, Filibosow? Kii i arkay wuxuu arkay Aabbaha.

Sidee baad u leedahay, Aabbaha na tus?

¹⁰ Miyaadan rumaysan inaan Aabbaha ku jiro, Aabbuhuna uu igu jiro? Erayadaan idinkula

14:11

14:19

hadlayo, anigu iskagama hadlayo, Aabbahase igu jira ayaa shuqulladiisa sameeya.

¹¹ I rumaysta inaan Aabbaha ku jiro, oo Aabbuhuna aniga igu jiro, haddii kale shuqullada aawadood ii rumaysta.

¹² Runtii, runtii, waxaan idinku leeyahay, Kii i rumaystaa, shuqullada aan sameeyo, isna wuu samayn doonaa, oo shuqullo kuwan ka waaweynna wuu samayn doonaa, maxaa yeelay, Aabbahaan u tegayaa.

¹³ Oo wax alla waxaad magacayga ku weyddiisataan, waan samayn doonaa in Aabbuhu ku ammaanmo Wiilka.

¹⁴ Haddii aad wax igu weyddiisataan magacayga, waan samayn doonaa.

Ciise Wuxuu Ku Ballanqaaday Ruuxa

¹⁵ Haddii aad i jeceshihiin, qaynuunnadayda waad xajin doontaan.

¹⁶ Aniguna Aabbahaan baryi doonaa, isna wuxuu idin siin doonaa Gargaare kale inuu idinla jiro weligiin,

¹⁷ waxaa weeye, Ruuxa runta ah oo aanay dunidu qaadan karin, waayo, ma aragto, garanna mayso, idinkuse waad garanaysaan, waayo, wuu idinla jiraa, wuuna idinku jiri doonaa.

¹⁸ Idiinkama tegi doono agoonnimo, ee waan idiin imanayaa.

¹⁹ In yar dabadeed dunidu i arki mayso mar dambe, idinkuse waad i arkaysaan. Waan noolahay, taas aawadeed idinkuna waad noolaan doontaan.

14:20

14:28

²⁰ Maalintaas waxaad garan doontaan inaan Aabbahay ku jiro, idinna aad igu jirtaan, anna aan idinku jiro.

21 Kii qaynuunnadayda haysta oo xajiya, waa kaas kan i jecel, kan i jecelna Aabbahay waa jeclaan doonaa, anna waan jeclaan doonaa, waana isu muujin doonaa isaga.

22 Yuudas (Yuudas Iskariyod ma aha) ayaa ku yidhi isaga, Sayidow, maxaa dhacay oo annaga aad isugu kaaya muujin doontaa, dunidana aadan isugu muujin doonin?

23 Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Haddii nin i jecel yahay, ereygayguu xajin doonaa, Aabbahayna waa jeclaan doonaa, oo waannu u iman doonnaa, waanna la joogi doonnaa.

24 Kii aan i jeclayn, ereygayga ma xajiyo: ereygaad maqlaysaanna kayga ma aha, laakiin waxaa leh Aabbaha i soo diray.

25 Waxyaalahaas ayaan idinkula hadlay intaan idinla joogay,

26 laakiin Gargaaraha Ruuxa Quduuska ah oo Aabbuhu ku soo diri doono magacayga, wax kasta ayuu idin bari doonaa, wuxuuna idin xusuusin doonaa wax kasta oo aan idinku idhi.

27 Nabad baan idiinka tegayaa, nabaddaydana waan idin siinayaa, sida dunidu u siiso anigu idiin siin maayo. Qalbigiinnu yuusan murugoon, yuusanna biqin.

28 Waad magasheen inaan idinku idhi, Waan tegayaa, waanan idiin imanayaa. Haddaad i jeclaateen, waad farxi lahaydeen,

YOOXANAA

dxxxvi

YOOXANAA

waayo, Aabbahaan u tegayaa, maxaa yeelay,
Aabbuhu waa iga weyn yahay.

²⁹ Haatan waxaan idiinku sheegay intaanay dhicin, in markay dhacaan aad rumaysataan.

³⁰ Mar dambe wax badan idinlama sii hadli doono, maxaa yeelay, kan madaxda dunida ahu wuu imanayaa, isaguna waxba iguma laha.

³¹ Laakiin tani waa in dunidu ku garato inaan Aabbaha jeclahay iyo inaan sameeyo sida Aabbuhu igu amray. Kaca, aynu meeshan ka tagnee.

15

Geedka Canabka Ah Iyo Laamaha

¹ Anigu waxaan ahay geedka canabka ah oo runta ah; Aabbahayna waa beerfalaha.

² Laan walba oo igu taal oo aan midho dhalin, wuu gooyaa, oo mid kasta oo midho dhasha ayuu nadiifiyaa si ay midho ka sii badan u dhasho.

³ Durba waad nadiifsan tihiin hadalkaan idinkula hadlay daraaddiis.

⁴ Igu jira, anna aan idinku jiree. Sida laantu keligeed aanay midho u dhali karin haddaanay geedka canabka ah ku oollin, sidaas oo kale idinkuna ma dhali kartaan haddaydnan igu jirin.

⁵ Anaa ah geedka canabka ah, idinna waxaad tihii laamihii. Kii igu jira oo anna aan ku jiro, kaasaa midho badan dhala, maxaa yeelay, la'aantay waxba ma samayn kartaan.

⁶ Qof uun hadduusan igu jirin waxaa loo tuuraa sida laan oo kale, waana qallalaa, markaasaa la ururiyaa, oo dabka lagu tuuraa, oo la gubaa.

⁷ Haddaad igu jirtaan, oo ay erayadayduna idinku jiraan, weyddiista waxaad doonaysaanba, waana laydiin yeeli doonaa.

15:8

15:17

⁸ Waxaa Aabbahay ku ammaanmaa inaad midho badan dhashaan, waxaadna noqon doontaan xertayda.

⁹ Siduu Aabbuhu ii jeclaaday, ayaan anna idiin jeclaaday. Jacaylkayga ku sii jira.

¹⁰ Haddaad qaynuunnadayda xajisaan, jacaylkaygaad ku jiri doontaan, sidaan qaynuunnada Aabbahay u xajiyey, oo aan jacaylkiisa ugu jiro.

¹¹ Waxaan waxyaalahaas idiinkula hadlay in farxaddaydu idinku jirto, iyo inay farxaddiinnu buuxsanto.

¹² Kanu waa qaynuunkayga inaad isjeclaataan sidaan idiin jeclaaday.

¹³ Ninna ma leh jacayl kan ka weyn inuu nin naftiisa u bixiyo saaxiibbadiis.

¹⁴ Saaxiibbaday baad tihiin haddaad
yeeshaan waxaan idinku amro.

¹⁵ Mar dambe addoommo idiinku yeedhi
maayo, maxaa yeelay, addoonku garan maayo
wuxuu sayidkiisu sameeyo, laakiin saaxiibbo
waan idiinku yeedhay, maxaa yeelay, waxaan
Aabbahay ka soo maqlay oo dhan ayaan idin
ogeysiiyey.

¹⁶ Idinku ima aydnaan dooran, laakiinse
anaa idin doortay, waanan idiin diray inaad
tagtaan oo midho soo dhashaan, iyo in
midhihiinnu sii jiraan, in wax alla waxaad
Aabbaha magacayga ku weyddiisataan uu idin
siiyo.

¹⁷ Waxyaalahaas ayaan idiinku amray inaad
isjeclaataan.

Dunida Iyo Ruuxa Runta

15:18

15:27

¹⁸ Dunidu hadday idin nebcaato, waad
garanaysaan inay hortiin i nebcaatay.

¹⁹ Haddaad kuwa dunida ahaan lahaydeen,
dunidu kuweeda way jeclaan lahayd, laakiin
kuwa dunida ma ihidin, waanse idinka doortay
dunida, taas aawadeed dunidu way idin neceb
tahay.

²⁰ Xusuusta hadalkaan idinku idhi, Addoon
kama weyna sayidkiisa. Hadday i silciyeen,
idinkana way idin silcin doonaan. Hadday

hadalkayga xajiyeen, kiinnana way xajin doonaan.

²¹ Laakiin waxyaalahaas oo dhan waxay idiinku samayn doonaan magacayga aawadii, maxaa yeelay, waxaanay garanayn kii i soo diray.

²² Haddaanan iman oo aanan la hadlin, dembi ma ay lahaadeen, laakiin hadda dembigooda marmarsiinyo uma haystaan.

²³ Kii i neceb, waxaa kaluu neceb yahay Aabbahay.

²⁴ Haddaanan dhexdooda ku samayn shuqullada aan nin kale samayn, dembi ma ay lahaadeen, haddase aniga iyo Aabbahayba way na arkeen oo na nebcaadeen.

²⁵ Laakiin sidaas waxay u noqotay inuu dhammaado hadalka sharcigooda ku qorani, Way ii nebcaadeen sababla'aan.

²⁶ Laakiin markuu yimaado Gargaaraha oo aan xagga Aabbaha ka soo diri doono, isagoo ah Ruuxa runta oo xagga Aabbaha ka soo baxa, ayuu ii marag furi doonaa.

²⁷ Idinkuna waad marag furi doontaan, waayo, tan iyo bilowgii waad ila jirteen.

16

¹ Waxaan waxyaalahaas idiinkula hadlay inaydnaan ka xumaanin.

² Waxay idinka saari doonaan sunagogyada, weliba saacaddaa imanaysa in mid walboo idin dilaa uu u malaynayo inuu Ilaah u adeegayo.

³ Oo waxay waxyaalahaas u samayn doonaan, waayo, waxaanay garanayn Aabbaha iyo aniga toona.

⁴ Laakiin waxaan waxyaalahaas idiinkula hadlay in markii saacaddoodu timaado aad xusuusataan inaan idiin sheegay. Tan iyo bilowgii waxyaalahaas idinkulama hadlin, maxaa yeelay, waan idinla joogay.

⁵ Laakiin hadda waxaan u tegayaa kii i soo diray, midkiinna i weyddiin maayo, Xaggee baad tegaysaa?

⁶ Waxyaalahaas aan idinkula hadlay aawadood, qalbigiinna murug baa ka buuxsantay.

⁷ Laakiin runta ayaan idiin sheegayaa, Waxaa idiin roon inaan tago. Haddaanan tegin, Gargaaruhu idiinma iman doono, laakiin haddaan tago waan idiin soo diri doonaa.

⁸ Isagu markuu yimaado wuxuu dunida ku caddayn doonaa xagga dembiga iyo xaq iyo xukunka;

⁹ xagga dembiga, waayo, way i rumaysan waayeen;

¹⁰ xagga xaqaa, waayo, Aabbahaan u tegayaa, imana arki doontaan mar dambe;

¹¹ xagga xukunka, waayo, kan madaxda dunida ah waa la xukumay.

16:12

16:20

¹² Wax badan oo kalaan leeyahay inaan idiin sheego, laakiin imminka qaadi kari maysaan.

¹³ Laakiin markuu kan Ruuxa runta ahu yimaado, wuxuu idinku wadi doonaa runta oo dhan, waayo, isagu iskama hadli doono, wuxuuse ku hadli doonaa wuxuu maqlo, wuxuuna idiin sheegi doonaa waxa imanaya.

¹⁴ Wuu i ammaani doonaa, waayo, waxayguu qaadi doonaa, wuuna idiin sheegi doonaa.

¹⁵ Wax kasta oo Aabbuhu leeyahay anigaa leh. Sidaa daraaddeed waxaan idhi, Waxayguu qaadaa, wuuna idiin sheegi doonaa.

Wax Ku Saabsan Ciise Tegiddiisa

¹⁶ In yar dabadeed i arki maysaan, oo weliba in yar dabadeed waad i arki doontaan.

¹⁷ Sidaa daraaddeed xertiisa qaarkood waxay isku yidhaahdeen, Waa maxay waxan uu inagu leeyahay, In yar dabadeed i arki maysaan,

oo weliba in yar dabadeed waad i arki
doontaan, iyo, Maxaa yeelay, Aabbahaan u
tegayaa?

¹⁸ Haddaba waxay yidhaahdeen, Waa
maxay waxan uu leeyahay, In yar dabadeed?
Garan mayno wuxuu leeyahay.

¹⁹ Ciise ayaa garanayay inay doonayeen inay
wax weyddiiyaan, oo wuxuu ku yidhi, Ma
waxaad isweyddiinaysaan xaalkan aan idhi, In
yar dabadeed i arki maysaan, oo weliba in yar
dabadeed waad i arki doontaan?

²⁰ Runtii, runtii, waxaan idinku leeyahay,
Waad ooyi doontaan oo barooran doontaan,
duniduse waa farxi doontaa. Waad murugoon
doontaan,

16:21

16:29

laakiin murugaddiinnu waxay u rogman
doontaa farxad.

²¹ Naagtu goortay umulayso, way
murugootaa, waayo, saacaddeedaa timid,
laakiin markay ilmaha umusho, dhibtii dib uma
xusuusato farxad aawadeed, waayo, nin baa
dunida ku dhashay.

²² Haddaba waad murugsan tihiin, laakiin
mar dambe ayaan idin arki doonaa,
qalbigiinnuna wuu farxi doonaa,
farxaddiinnana ninna idinkama qaadi doono.

²³ Oo maalintaasna waxba ima weyddiin
doontaan. Runtii, runtii, waxaan idinku

leeyahay, Haddii aad wax uun weyddiisataan Aabbaha, magacayga ayuu idinku siin doonaa.

²⁴ Tan iyo imminka waxba magacayga kuma weyddiisan. Weyddiista, waanad heli doontaan, inay farxaddiinnu buuxsanto.

²⁵ Waxyaalahaas ayaan masaallo idinkula hadlay. Waxaa imanaysa goortii aanan mar dambe masaallo idinkula hadli doonin, laakiin aan bayaan idiinkaga warrami doono Aabbaha.

²⁶ Maalintaas waxaad ku weyddiisan doontaan magacayga. Idinkuma lihi inaan Aabbaha baryayo daraaddiin.

²⁷ Waayo, Aabbaha qudhiisu wuu idin jecel yahay, maxaa yeelay, waad i jeclaateen, oo waadna rumaysateen inaan xagga Ilaah ka imid.

²⁸ Aabbaha ayaan ka imid oo dunida imid. Haddana waan ka tegayaa dunida oo Aabbahaan u tegayaa.

²⁹ Xertiisii ayaa ku tidhi, Bal eeg, bayaan baad hadda u hadlaysaaye, oo masaal ku hadli maysid.

³⁰ Imminka waannu garanaynaa inaad wax walba taqaan, oo aadan u baahnayn qofna inuu wax ku weyddiiyo. Taas aawadeed waannu rumaysan nahay inaad Ilaah ka timid.

³¹ Ciise ayaa ugu jawaabay, Hadda ma rumaysan tihiin?

³¹ Ogaada, saacaddii baa imanaysa, waana timid, kolkaad u kala firdhi doontaan mid kasta xaggiisa, anna keligay baad iga tegi doontaan, oo weliba keligay ma ihi, waayo, waxaa ila jooga Aabbaha.

³²³ Waxyaalahaas waxaan idiinkula hadlay inaad nabad igu haysataan. Dunida ayaad dhib kala kulantaan, laakiinse kalsoonaada, anaa ka adkaaday dunidaye.

¹ sidaad amar ugu siisay dadka oo dhan inuu nolosha weligeed ah siiyo kuwaad isaga siisay oo dhan.

² Tanu waa nolosha weligeed ah inay ku gartaan, adoo ah Ilaaha runta ah oo keliya, iyo inay gartaan Ciise Masiix, kii aad soo dirtay.

³ Dhulka ayaan kugu ammaanay, anoo dhammeeyey shuqulkaad ii dhiibtay inaan sameeyo.

17

Baryadii Ciise

¹ Waxyaalahaas Ciise ayaa ku hadlay,
markaasuu indhihiisii kor u qaaday xagga
samada oo yidhi, Aabbow, saacaddii way timid.
Ammaan Wiilkaaga inuu Wiilku ku ammaano,

17:5

17:14

⁵ Haddana, Aabbow, adiga qudhaadu igu
ammaan ammaantaan kula lahaa intaan
dunidu jirin.

⁶ Magacaagaan u muujiyey dadkii aad
dunida iga siisay. Kuwaagii bay ahaayeen, oo
anaad i siisay, iyaguna ereygaagay xajiyeen.

⁷ Hadda waxay garanayaan wax kastoo aad
i siisayba inay xaggaaga ka yimaadeen.

⁸ Waayo, erayadaad i siisay ayaan siiyey
iyaga, wayna aqbaleen, run ahaan bayna u
garteen inaan kaa imid, wayna rumaysteen
inaad i soo dirtay.

⁹ Iyaga waan kuu baryayaa; kuu baryi
maayo dunida, laakiin waxaan kuu baryayaa
kuwaad i siisay, waayo, waa kuwaagii.

¹⁰ Waxayga oo dhan adaa leh, waxaagana
anaa leh, iyagana waan ku ammaanmay.

¹¹ Anigu dunida sii joogi maayo; kuwanuse
duniday joogayaan, aniguna waan kuu
imanayaa. Aabbe Quduusow, iyaga ku hay

magacaagii aad i siisay, inay mid ahaadaan sideenna oo kale.

¹² Intaan iyaga la jiray, waxaan iyaga ku hayay magacaagii aad i siisay, waanan ilaaliyey, midkoodna ma lumin, wiilka halaagga maahee, in Qorniinku ahaado.

¹³ Haddana waan kuu imanayaa, oo waxyaalahan ayaan ku hadlayaa intaan dunida joogo inay haystaan farxaddayda oo ay ka buuxsanto iyaga.

¹⁴ Ereygaagii ayaan siiyey, oo dunidu waa nebcaatay, waayo, iyagii kuwa dunida ma aha, sidaanan kan dunida u ahayn.

17:15

17:26

¹⁵ Kaa baryi maayo inaad iyaga dunida ka qaaddid, waxaanse kaa baryayaa inaad ka dhawrtid kan sharka leh.

¹⁶ Iyagu kuwa dunida ma aha, sidaanan kan dunida u ahayn.

¹⁷ Iyaga quduus kaga dhig runta, ereygaagu waa rune.

¹⁸ Sidaad dunida iigu soo dirtay ayaan anna iyaga dunida ugu diray.

¹⁹ Oo aawadood ayaan quduus iskaga dhigaa, in iyagana xagga runta quduus lagaga dhigo.

²⁰ Kuwan oo keliya kuu baryi maayo,
waxaanse weliba kuu baryayaa kuwa igu
rumaysanaya hadalkooda aawadiis,

²¹ inay dhammaan mid ahaadaan, sidaad
adigu, Aabbow, iigu jirtid, aniguna aan kuugu
jiro, inay iyaguna inoogu jiraan, in dunidu
rumaysato inaad i soo dirtay.

²² Oo ammaantaad i siisay iyagaan siiyey,
inay mid ahaadaan sidaynu mid u nahay.

²³ Iyagaan ku jiraa, adna anigaad igu jirtaa,
inay mid ku dhan yihiin, in dunidu garato inaad
i soo dirtay, iyo inaad iyaga u jeclaatay, sidaad ii
jeclaatay.

²⁴ Aabbow, kuwaad i siisay waan doonayaa
inay ila joogaan meeshaan joogo inay arkaan
ammaantaydii aad i siisay, waayo, adaa i jeclaa
intaan dunida la aasaasin.

²⁵ Aabbaha xaq ahow, dunidu kuma ay
garanaynin, laakiinse waan ku garanayay;
kuwanna waxay garanayeen inaad i soo dirtay.

²⁶ Magacaagaan iyagii garansiiyey, waanan
garansiin doonaa, in jacaylkii aad i jeclayd uu
ku

18:1 YOOXANAA 18:8 jiro iyaga, anna aan

iyaga ku jiro.

18

Ciise Waa La Qabtay

(Mat. 26:47-56; Mar. 14:43-50; Luuk. 22:47-53)

¹ Ciise markuu waxyaalahaas yidhi wuu la baxay xertiisii oo kala gudbay Tog Qidroon, meeshay ku tiil beer uu galay, isaga iyo xertiisiiba.

² Yuudasna, kii gacangeliyey, meeshaas wuu garanayay, waayo, Ciise marar badan ayuu meeshaas xertiisii la tegi jiray.

³ Haddaba Yuudas isagoo askar iyo saraakiil ka wada wadaaddadii sare iyo Farrisiintii ayuu meeshaas la yimid laambado iyo siraaddo iyo hub.

⁴ Sidaa daraaddeed Ciise isagoo og waxa ku dhici doona oo dhan ayuu baxay oo ku yidhi iyaga, Kumaad doondoonaaysaan?

⁵ Waxay ugu jawaabeen, Ciisihii reer Naasared. Markaasaa Ciise wuxuu ku yidhi, Isagii baan ahay. Waxaana iyaga la taagnaa Yuudas kii gacangeliyey.

⁶ Sidaa daraaddeed Ciise markuu ku yidhi, Isagii baan ahay, dib bay u socdeen, oo dhulkay ku dhaceen.

YOOXANAA

di

⁷ Mar kale haddaba ayuu weyddiiyey, oo ku yidhi, Kumaad doondoonaaysaan? Oo waxay ku yidhaahdeen, Ciisihii reer Naasared.

⁸ Ciise ayaa ugu jawaabay, Waan idiin sheegay inaan isagii ahay. Haddaba haddaad i doonaysaan, kuwan iska daaya, ha tageene.

18:9

18:17

⁹ Wuxuu saas u yidhi inuu dhammaado hadalkii uu ku hadlay oo ahaa, Kuwii aad i siisay, midkoodna ma lumin.

¹⁰ Simoon Butros haddaba, isagoo seef haysta, ayuu soo bixiyey, oo wuxuu ku dhuftay wadaadka sare addoonkiisii, oo ka gooyay dhegta midigta. Addoonkii magiciisu wuxuu ahaa Malkos.

¹¹ Sidaa daraaddeed Ciise wuxuu Butros ku yidhi, Seefta galkeeda ku celi. Koobka Aabbuhu i siiyey miyaanan cabbayn?

¹² Haddaba askartii iyo ninkii u sarreeyey iyo saraakiishii Yuhuudda ayaa Ciise qabtay, markaasay xidhxidheen,

¹³ oo markii hore waxay u geeyeen Annas, waayo, wuxuu ahaa soddoggii Kayafas oo ahaa wadaadkii sare sannaddaas.

¹⁴ Kayafas wuxuu ahaa kii kula taliyey Yuhuudda inay u roon tahay in nin keliyahu dadka u dhinto.

YOOXANAA

dli

YOOXANAA

*Butros Baa Dafiray Ciise. Wadaadkii Sarena Wax
Buu Ciise Weyddiiyey*

(Mat. 26:59-75; Mar. 14:54-72; Luuk. 22:55-71)

¹⁵ Waxaa Ciise daba socday Simoon Butros iyo mid kale oo xer ah. Ninkaas xerta ahaa wadaadka sare waa garanayay, wuuna la galay Ciise barxadda wadaadkii sare.

¹⁶ Butros se wuxuu taagnaa albaabka agtiisa oo dibadda ah. Sidaa daraaddeed kii kale oo xerta ahaa oo wadaadka sare garanayay ayaa dibadda u soo baxay oo la hadlay tii albaabka ilaalinaysay, oo Butros ayuu soo geliyey.

¹⁷ Gabadhii albaabka ilaalinaysay waxay Butros ku tidhi, Adiguna ma waxaad tahay mid

18:18

YOOXANAA 18:26

ka mid ah ninkan xertiisa? Wuxuu ku yidhi, Ma ihi.

¹⁸ Markaasaa waxaa taagnaayeen addoommadii iyo saraakiishii oo dab dhuxul ah sameeyey, maxaa yeelay, dhaxan bay ahayd, wayna kulaalayeen. Butrosna wuu la joogay, isagoo taagan oo dabka kulaalaya.

¹⁹ Haddaba wadaadkii sare wuxuu Ciise wax

ka weyddiiyey xertiisii iyo waxbariddiisii.

²⁰ Ciise ayaa ugu jawaabay, Bayaan baan dunida ula hadlay, oo weligay wax baan ku bari

YOOXANAA

dlii

jiray sunagogyada iyo macbudka, meesha ay Yuhuudda oo dhammi isugu timaado, oo waxba si qarsoon uma odhan jirin.

²¹ Maxaad ii weyddiinaysaa? Weyddii kuwa maqlay waxaan kula hadlay. Bal eeg, kuwaasaa og waxaan idhi e.

²² Markuu sidaas yidhi saraakiishii midkood oo ag taagnaa ayaa Ciise dharbaaxay isagoo leh, Ma saasaad ugu jawaabaysaa wadaadka sare?

²³ Ciise ayaa ugu jawaabay, Haddii aan si xun u hadlay, xumaanta ka marag fur, haddaan si wanaagsan u hadlayse, maxaad ii dharbaaxaysaa?

²⁴ Annas haddaba wuxuu isagoo xidhxidhan u diray Kayafas oo ahaa wadaadka sare.

²⁵ Simoon Butros ayaa taagnaa oo dabka kulaalayay. Haddaba waxay ku yidhaahdeen, Adiguna ma waxaad tahay xertiisii midkood? Markaasuu inkiray oo yidhi, Ma ihi.

²⁶ Addoommadii wadaadka sare midkood oo qaraabo ay ahaayeen kii Butros uu dhegta ka

18:27

18:35

gooyay wuxuu yidhi, Miyaanan beerta kugula arkin isaga?

²⁷ Haddaba Butros mar kale ayuu inkiray, oo markiiba diiqii baa ciyey.

*Ciise Wuxuu Hor Taagnaa Bilaatos Oo Ahaa
Taliyihii Reer Rooma*

(Mat. 27:1-2, 11-14; Mar. 15:1-5; Luuk. 23:1-5)

²⁸ Haddaba Ciise ayay ka kaxeeyeen Kayafas ilaa guriga taliyaha. Waxay ahayd aroortii hore, oo iyagu ma ay gelin guriga taliyaha si aanay u nijaasobin, laakiinse inay cashadii Iidda Kormaridda wax ka cunaan.

²⁹ Bilaatos haddaba ayaa u soo baxay iyagii oo ku yidhi, Maxaad ku ashtakaynaysaan ninkan?

³⁰ Way u jawaabeen oo ku yidhaahdeen, Ninkanu haddaanu ahayn xumaanfale, kuuma aannu soo gacangelinneen.

³¹ Haddaba Bilaatos wuxuu ku yidhi, Idinku qaata, oo sharcigiinna ku xukuma. Yuhuuddu waxay ku yidhaahdeen, Xalaal nooma aha inaannu nin dillo,

³² inuu ahaado hadalkii Ciise ku hadlay kolkuu sheegay siduu u dhiman doono.

³³ Bilaatos haddaba guriga taliyaha ayuu mar kale galay oo Ciise u yeedhay, oo wuxuu ku yidhi, Adigu ma waxaad tahay Boqorka Yuhuudda?

³⁴ Ciise ayaa ugu jawaabay, Ma adaa iska odhanaya waxaas, mise kuwa kalaa iiga kaa sheegay?

³⁵ Bilaatos ayaa ugu jawaabay, Ma Yuhuudi baan ahay? Quruuntaadii iyo wadaaddadii sare

ayaa ii soo kaa gacangeliyeye. Maxaad samaysay?

³⁶ Ciise ayaa ugu jawaabay, Boqortooyadaydu tan dunidan ma aha. Haddii boqortooyadaydu tan dunidan tahay, midiidinyadaydu waa ii diriri lahaayeen inaan Yuhuudda la ii gacangelin. Imminkase boqortooyadaydu tan halkan ma aha.

³⁷ Sidaa daraaddeed Bilaatos ayaa ku yidhi, Haddaba ma boqor baad tahay? Ciise ayaa ugu jawaabay, Waad tidhaahdaa inaan boqor ahay. Taas ayaan u dhashay, oo taas ayaan dunida u imid, inaan marag u furo runta. Mid kasta oo kan runta ah wuu maqlaa codkayga.

³⁸ Bilaatos ayaa ku yidhi, Waa maxay runtu? Oo markuu sidaa ku yidhi, mar kale ayuu Yuhuudda u baxay oo ku yidhi, Eedna isagii kuma aan helin.

³⁹ Laakiin waxaad leedihiin caado inaan mid

idiin sii daayo Iidda Kormaridda. Haddaba ma doonaysaan inaan idiin sii daayo Boqorkii Yuhuudda?

⁴⁰ Kolkaasay dhammaan mar kale qayliyeen iyagoo leh, Ninkan ma aha, laakiin Baraabbas. Baraabbas wuxuu ahaa waxdhace.

19

Bilaatos Wuxuu Yeelay Sidii Ay Yuhuuddu Doonayeen

(Mat. 27:15-31; Mar. 15:6-20; Luuk. 23:13-25)

¹ Markaasaa Bilaatos haddaba Ciise watay oo karbaashay,

19:2

19:11

² askartiina taaj ayay godxan uga taxeen, oo madaxiisay saareen, oo waxay u geliyeen dhar guduudan.

³ Markaasay u yimaadeen oo ku yidhaahdeen, Nabad Boqorka Yuhuuddow, wayna dharbaaxeen.

⁴ Bilaatos haddana dibadduu u baxay oo ku yidhi iyaga, Eega, isagaan idiin soo bixinayaa inaad ogaataan inaan ee ku helin.

⁵ Ciise haddaba ayaa dibadda u soo baxay isagoo sita taajkii godxanta ahaa iyo dharkii guduudnaa, oo Bilaatos ayaa ku yidhi iyaga, Bal eega ninka.

⁶ Sidaa daraaddeed markii wadaaddadii sare

iyo saraakiishii arkeen, ayay qayliyeen iyagoo leh, Iskutallaabta ku qodob, iskutallaabta ku qodob. Bilaatos ayaa ku yidhi, Idinku wata, oo iskutallaabta ku qodba, waayo, anigu eed kuma aan heline.

⁷ Yuhuuddii ayaa ugu jawaabtay, Sharci baannu leennahay, sharcigaas xaggiisana waa inuu dhinto, waayo, wuxuu iska dhigay Wiilka Ilaah.

⁸ Haddaba Bilaatos markuu hadalkaas maqlay, aad buu u sii baqay,

⁹ oo haddana wuxuu galay guriga taliyaha oo ku yidhi Ciise, Xaggee baad ka timid? Laakiin Ciise jawaabna uma uu celinin.

¹⁰ Sidaa daraaddeed Bilaatos ayaa ku yidhi, Miyaanad ila hadlayn? Miyaanad ogayn inaan leeyahay amar aan kugu sii daayo iyo amar aan iskutallaabta kugu qodbo?

¹¹ Ciise ayaa ugu jawaabay, Amarna iguma aad

lahaateen haddaan xagga sare lagaa siin. Sidaa daraaddeed kii ii soo kaa gacangeliyey ayaa kaa dembi weyn.

¹² Taas dabadeed Bilaatos wuxuu doonayay inuu sii daayo, laakiin Yuhuuddii ayaa qaylisay iyagoo leh, Haddaad ninkan sii daysid, Kaysar saaxiibkiis ma ihid. Nin kasta oo boqor iska dhigaba, wuxuu ku caasiyaa Kaysar.

¹³ Haddaba Bilaatos markuu hadalladaas maqlay, ayuu Ciise dibadda u soo saaray, oo wuxuu ku fadhiistay kursiga xukumaadda, meesha la yidhaahdo Sallaxa Dhagaxa ah oo af Cibraanigana lagu yidhaahdo Gabbata.

¹⁴ Haddaba waxay ahayd Maalintii Diyaargarayskii Kormaridda, abbaaraha saacaddii lixaad. Oo wuxuu Yuhuudda ku yidhi, Bal eega boqorkiinna.

¹⁵ Sidaa daraaddeed waxay ku qayliyeen, Kaxee, kaxee, iskutallaabta ku qodob. Markaasaa Bilaatos wuxuu ku yidhi, Boqorkiinna miyaan iskutallaabta ku qodbaa? Wadaaddadii sare ayaa ugu jawaabay, Boqor ma lihin Kaysar maahee.

Ciise Waa Lagu Qodbay Iskutallaabta

(Mat. 27:32-44; Mar. 15:21-32; Luuk. 23:26-43)

16 Markaasuu haddaba u dhiibay in
iskutallaabta lagu qodbo.

17 Wayna kaxeeyeen Ciise. Markaas isagoo
sita iskutallaabta ayuu u kacay meeshii
Dhakada la yidhaahdo, oo af Cibraaniga lagu
odhan jiray
Golgota,

18 meeshaasay iskutallaabaha ku qodbeen
isaga iyo laba kale, midba gees, Ciisena dhexda.

19:19

19:26

19 Bilaatosna wax buu qoray oo ku dhejiyey
iskutallaabta dusheeda, waxaana ku qorraa,
CIISIHII REER NAASARED, BOQORKA
YUHUUDDA.

20 Haddaba Yuhuudda badideed ayaa
qorniinkaas akhriday, waayo, meeshii Ciise
iskutallaabta lagaga qodbay waa u dhowayd
magaalada, oo qorniinkii wuxuu ku qorraa af
Cibraaniga iyo af Roomaaniga iyo af Gariigga.

21 Sidaa daraaddeed wadaaddadii sare oo
Yuhuudda waxay Bilaatos ku yidhaahdeen, Ha
qorin, Boqorka Yuhuudda, laakiin qor, Kanaa
yidhi, Waxaan ahay Boqorka Yuhuudda.

22 Bilaatos ayaa ugu jawaabay, Waxaan
qoray
ayaan qoray.

23 Haddaba askartii markay Ciise
iskutallaabta ku qodbeen, dharkiisay qaateen

YOOXANAA

dlix

YOOXANAA

oo ay afar meelood ka dhigeen, askari waliba
meel buu qaatay, khamiiskiina way qaateen.
Khamiiskii meella kama tollayn dusha iyo
hoosta.

²⁴ Sidaa daraaddeed waxay isku
yidhaahdeen, Yeynan kala jeexin, laakiin aan u
saami ridanno kii heli doona, inuu noqdo
Qorniinka oo leh, Iyagu waxay qaybsadeen
dharkaygii.

Khamiiskaygiina way u saami riteen.

Haddaba waxyaalahaas askartii baa samaysay.

²⁵ Waxaa Ciise iskutallaabtiisa ag taagnaa
hooyadiis, iyo habaryartiis, Maryan afadii
Kaloobaas, iyo Maryan tii reer Magdala.

²⁶ Sidaa daraaddeed Ciise markuu arkay
hooyadiis iyo kii xerta ahaa oo uu jeclaa oo ag
taagan, ayuu hooyadiis ku yidhi, Islaan yahay,
waa kaa wiilkaagii.

19:27

19:33

²⁷ Markaasuu kii xerta ahaana ku yidhi,
Waa taa hooyadaa. Oo saacaddaas dabadeed kii
xerta ahaa ayaa gurigiisii u kaxeeyey.

Ciise Waa Dhintay

(Mat. 27:45-56; Mar. 15:33-41; Luuk. 23:44-49)

²⁸ Markaas dabadeed Ciise isagoo garanaya
wax kasta inay dhammaadeen, in Qorniinku
ahaado, ayuu yidhi, Waan harraadsanahay.

²⁹ Markaas waxaa meeshaas yiil weel khal ka buuxo. Sidaa daraaddeed geed isbonji la yidhaahdo bay khalkii ka buuxiyeen, markaasay kor saareen geed husob la yidhaahdo oo afkiisa ku dhoweeyeen.

³⁰ Haddaba markii Ciise khalkii qaatay ayuu yidhi, Waa dhammaatay, markaasuu madaxa foororshay oo ruuxii bixiyey.

Ciise Waa La Wareemay; Dabadeedna Waa La Aasay

(Mat. 27:57-61; Mar. 15:42-47; Luuk. 23:50-56)

³¹ Sidaa daraaddeed Yuhuuddii, inaan meydadku sabtida iskutallaabaha sii saarnaan, waxay Bilaatos ka baryeen in lugaha laga jebiyo oo meydadka la qaado, waayo, waxay ahayd Maalintii Diyaargarayska, oo maalinta sabtidaas waxay ahayd maalin weyn.

³² Haddaba askartii waa timid, oo ay lugaha ka jebiyeen kii hore iyo kii kale oo iskutallaabaha lagula qodbay isaga.

³³ Laakiin markay Ciise u yimaadeen oo ay arkeen inuu durba dhintay kama ay jebin lughii.

19:34

19:42

³⁴ Laakiin mid askartii ka mid ah ayaa dhinaca Ciise waran kaga wareemay, oo markiiba waxaa ka soo baxay dhiig iyo biyo.

35 Oo kii arkayna wuu marag furay,
maraggiisuna waa run, wuuna garanayaa inuu
run sheegayo, inaad idinkuna rumaysataan.

36 Waayo, waxyaalahaas waxay u dhaceen
inuu ahaado Qorniinka leh, Lafihiisa midna la
jebin maayo.

37 Oo Qorniin kale wuxuu leeyahay, Way
arki doonaan kii ay wareemeen.

38 Waxyaalahaas dabadeed, Yuusuf kii ahaa
reer Arimataya, isagoo xer u ah Ciise laakiinse
si qarsoon cabsidii uu ka cabsaday Yuhuudda
aawadeed, wuxuu Bilaatos ka baryay inuu
meydka Ciise qaado. Bilaatosna waa u fasaxay.
Sidaa daraaddeed wuu yimid oo meydkiisii
qaaday.

39 Oo waxaa kaloo yimid Nikodemos kii
markii hore habeennimada u yimid, wuxuuna
keenay malmal iyo cuud isku qasan oo qiyaastii
boqol rodol ah.

40 Haddaba waxay qaadeen meydkiisii Ciise oo
ku duudduubeen maryo iyo dhir udgoon siday
caadada aasniinta Yuhuuddu ahayd.

41 Meeshii isaga iskutallaabta lagu qodbay
waxaa ku tiil beer, beerta dhexdeedana waxaa
ku tiil xabaal cusub oo aan ninna weli la dhigin.

42 Haddaba Maalintii Diyaargarayska oo
Yuhuudda aawadeed ayay meeshaas Ciise u
dhigeen, waayo, xabaashii waa dhowayd.

20

Ciise Waa Ka Soo Sara Kacay Kuwii Dhintay
(*Mat. 28:1-10; Mar. 16:1-8; Luuk. 24:1-12*)

¹ Maalintii ugu horraysay ee toddobaadka Maryan tii reer Magdala ayaa aroortii hore xabaashii timid, intay weli gudcur ahayd, oo waxay aragtay dhagaxii oo xabaashii laga qaaday.

² Sidaa daraaddeed way orodday oo u tagtay Simoon Butros iyo kii kale oo xerta ahaa oo Ciise jeclaa, waxayna ku tidhi, Sayidkii ayay xabaashii kala baxeen, oo garan mayno meeshay dhigeen.

³ Saas aawadeed Butros iyo kii kale oo xerta ahaa ayaa baxay, oo waxay tageen xabaashii.

⁴ Way wada ordeen labadoodiiba, oo kii kale oo xerta ahaa ayaa Butros ka dheereeyey, oo uga hor maray xabaashii.

⁵ Markaasuu foororsaday, oo wuxuu arkay maryihii oo yaal, laakiinse ma uu gelin.

⁶ Haddana Simoon Butros oo daba socday baa yimid, markaasuu xabaashii galay, oo wuxuu arkay maryihii oo yaal

⁷ iyo maradii madaxiisa saarnayd oo aan la oollin maryihii, laakiin meel keligeed ku duudduubnayd.

⁸ Markaas haddaba waxaa galay kii kale oo xerta ahaa oo hore u yimid xabaashii, wuuna arkay oo rumaystay.

⁹ Waayo, weli Qorniinka ma ay garan inay tahay inuu kuwa dhintay ka soo sara kaco.

¹⁰ Haddaba xertii ayaa mar kale guryahoodii ku noqotay.

20:11

20:18

*Ciise Wuxuu U Muuqday Maryan Tii Reer
Magdala (Mar. 16:9-11)*

¹¹ Laakiin Maryan ayaa xabaashii dibaddeeda taagnayd iyadoo ooyaysa. Haddaba intay ooyaysay bay xabaashii ku foororsatay.

¹² Waxayna aragtay laba malaa'igood oo dhar cadcad xidhan oo fadhiya meesha meydka Ciise oolli jiray, mid madaxa, midna cagaha.

¹³ Oo waxay ku yidhaahdeen, Haweenay yahay, maxaad u ooyaysaa? Markaasay ku tidhi, Waxaan u ooyayaa, Sayidkaygii bay qaadeen, oo garanna maayo meeshay dhigeen.

¹⁴ Markay sidaa ku tidhi ayay dib u jeesatay oo ay aragtay Ciise oo taagan, mana ay garanaynin inuu Ciise yahay.

¹⁵ Markaasaa Ciise wuxuu ku yidhi, Haweenay yahay, Maxaad u ooyaysaa? Kumaad doondoonaaysaa? Iyadoo u malaynaysa inuu yahay ninkii beerta ka shaqaynayay waxay ku tidhi, Adeerow, haddaad isagii halkan ka

qaadday, ii sheeg meeshaad dhigtay, anna waan ka soo qaadan doonaaye.

¹⁶ Ciise wuxuu ku yidhi, Maryamay. Markaasay jeesatay oo afka Cibraaniga ku tidhi, Rabbooni, ee ah Macallimow.

¹⁷ Ciise ayaa ku yidhi, Ha i taaban, waayo, weli kor uguma aan tegin Aabbaha, laakiin u tag walaalahay oo ku dheh, Wuxuu yidhi, Waxaan kor ugu tegayaa Aabbahay oo ah Aabbihiiin, Ilaahay oo ah Ilaahiin.

¹⁸ Maryan tii reer Magdala ayaa timid oo xertii ku tidhi, Waxaan arkay Sayidkii, oo waxay u sheegtay inuu waxyaalahaas iyada ku yidhi.

20:19

20:26

Ciise Wuxuu Muuqday Rasuulladii

(Mat. 28:16-20; Mar. 16:14-18; Luuk. 24:36-49)

¹⁹ Haddaba maalintaas markay makhribkii ahayd, ayaantii u horraysay ee toddobaadka, oo ay albaabbadu xidhnaayeen meeshay xertu joogtay cabsida ay Yuhuudda ka cabsadeen aawadeed, ayaa Ciise yimid oo isdhex taagay, oo wuxuu ku yidhi, Nabadi ha idinla jirto.

²⁰ Oo markuu waxaas yidhi, wuxuu iyagii tusay gacmihiisii iyo dhinaciisii. Sidaa daraaddeed xertii waa ku farxeen markay Sayidkii arkeen.

²¹ Haddaba Ciise ayaa mar kale ku yidhi, Nabadi ha idinla jirto. Sida Aabbuhu ii soo diray ayaan anna idiin dirayaa.

²² Oo markuu waxaas yidhi ayuu ku neefsaday oo ku yidhi, Aqbala Ruuxa Quduuskaa.

²³ Nin alla ninkaad dembiyadiisa cafidaan way cafiyan yihiin, nin alla ninkaad dembiyadiisa ku celisaan way ceshan yihiin.

Ciise Wuxuu U Muuqday Toomas

²⁴ Laakiin Toomas mid laba iyo tobanka ka mid ah oo Didumos la odhan jiray lama joogin markuu Ciise yimid.

²⁵ Haddaba xertii kale ayaa ku tidhi, Waxaannu aragnay Sayidkii. Laakiin wuxuu ku yidhi, Haddaanan gacmihiisa ku arkin calaamadii musmaarrada, oo aanan fartayda gelin nabarkii musmaarrada, oo aanan gacantayda gelin dhinaciisa, rumaysanba maayo.

²⁶ Oo siddeed maalmood dabadeed xertiisii gudaha ayay mar labaad wada joogeen, oo Toomasna waa la joogay. Markaasaa Ciise yimid,

albaabbadii oo xidhan, oo intuu isdhex taagay ayuu ku yidhi, Nabadi ha idinla jirto.

²⁷ Markaasuu Toomas ku yidhi, Fartaada keen oo arag gacmahayga, oo gacantaadana keen oo geli dhinacayga, oo ha rumaysad la'aanin laakiin rumayso.

²⁸ Toomas ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Rabbigay iyo Ilaahayow.

²⁹ Markaasaa Ciise ku yidhi, Waad i aragtay, taas aawadeed ayaad rumaysatay. Waxaa barakaysan kuwa aan i arag ee rumaystay.

Sababtii Loo Qoray Injiilkan

³⁰ Haddaba waxaa Ciise ku sameeyey xertii hortooda calaamooyin kale oo badan oo aan ku qorrayn kitaabkan.

³¹ Laakiin waxyaalahan waxaa loo qoray inaad rumaysataan inuu Ciise yahay Masiixa, Wiilka Ilaah, iyo inaad nolosha ku lahaataan magiciisa idinkoo rumaysanaya.

21

Ciise Baa Ka Ag Muuqday Bad Tiberiyas

¹ Waxyaalahaas dabadeed Ciise ayaa mar kale xertii isugu muujiyey Bad Tiberiyas agteeda. Oo sidatan ayuu isu tusay.

² Waxaa wada joogay Simoon Butros, iyo Toomas ka la yidhaahda Didumos, iyo

Nataana'el oo ahaa kii Kaana tii Galili, iyo wiilashii Sebedi, iyo laba kale oo xertiisa ah.

³ Simoon Butros wuxuu iyaga ku yidhi, Waa soo kalluumaysanayaa. Markaasay ku yidhaahdeen, Annana waa ku raacaynaa.

21:4

21:11

Markaasay tageen oo doonnida fuuleen; laakiin habeenkaas waxba ma ay qaban.

⁴ Laakiin markii waagu beryay Ciise wuxuu taagnaa xeebta, xertiisiise ma ay garanaynin inuu Ciise yahay.

⁵ Markaasaa Ciise haddaba ku yidhi, Carruur yahay, wax la cuno ma haysaan? Waxay ugu jawaabeen, Maya.

⁶ Markaasuu ku yidhi, Shabagga ku tuura dhinaca midigta ee doonnida, waadna heli doontaane. Haddaba way tuureen, oo ma ayna karin inay soo jiidaan, kalluunka faro badnaantiisa aawadeed.

⁷ Kii xerta ahaa oo Ciise jeclaa ayaa ku yidhi

Butros, Waa Sayidkii. Haddaba markuu Simoon Butros maqlay inuu Sayidka yahay, ayuu dharkiisa guntaday (waayo, wuu qaawanaa), oo wuxuu isku tuuray badda.

⁸ Laakiin xertii kale waxay ku yimaadeen sixiimadda yar (waayo, kama ay fogayn dhulka, laakiin waxay u jireen qiyaastii laba boqol oo

dhudhun), waxayna jiidayeen shabaggii kalluunka.

⁹ Haddaba markay dhulkii u soo degeen waxay arkeen dab dhuxul ah iyo kalluun saaran iyo kibis.

¹⁰ Markaasaa Ciise ku yidhi iyagii, Keena qaar kalluunkaad hadda soo qabateen.

¹¹ Haddaba Simoon Butros ayaa sixiimaddii fuulay, oo wuxuu xagga dhulka u jiiday shabaggii oo ka buuxa boqol iyo saddex iyo konton kalluun oo waaweyn, oo in kastoo ay faro badnaayeen shabaggii ma dillaacin.

21:12

21:18

¹² Markaasaa Ciise wuxuu iyaga ku yidhi, Kaalaya oo quraacda. Oo xertii midkoodna kuma uu dhicin inuu yidhaahdo, Kumaad tahay?

waayo, waxay garanayeen inuu Sayidka yahay.

¹³ Kolkaasaa Ciise yimid oo qaaday kibistii oo siiyey iyaga, kalluunkiina sidoo kale.

¹⁴ Taasu waa markii saddexaad oo Ciise xertii

isu muujiyey markii uu kuwa dhintay ka soo sara kacay dabadeed.

Hadalladii U Dambeeyey Oo Ciise Kula Hadlay Butros

¹⁵ Haddaba markay quraacdeen dabadeed

Ciise wuxuu Simoon Butros ku yidhi, Simoon ina Yoonisow, kuwan ma iga jeceshahay? Wuxuu ku yidhi, Haah, Sayidow, waad og tahay inaan ku jeclahay. Markaasuu ku yidhi, Baraarkayga daaji.

¹⁶ Haddana wuxuu mar labaad ku yidhi isaga, Simoon ina Yoonisow, ma i jeceshahay? Wuxuu ku yidhi, Haah, Sayidow, waad og tahay inaan ku jeclahay. Markaasuu ku yidhi, Idahayga ilaali.

¹⁷ Markii saddexaad ayuu ku yidhi, Simoon ina Yoonisow, Ma i jeceshahay? Butros ayaa ka calool xumaaday, waayo, wuxuu markii saddexaad ku yidhi, Ma i jeceshahay? Markaasuu ku yidhi, Sayidow, wax walba waad og tahay, waadna garanaysaa inaan ku jeclahay. Ciise ayaa ku yidhi, Idahayga daaji.

¹⁸ Runtii, runtii, waxaan kugu leeyahay, Markaad yarayd adigu waad guntan jirtay, oo waxaad mari jirtay meeshaad doonaysay, laakiin markaad gabowdid, gacmahaad kala bixin doontaa, oo mid kalaa kuu guntin doona, oo wuxuu kuu qaadi doonaa meel aadan doonayn.

21:19

21:25

¹⁹ Wuxuu waxaas u yidhi inuu tuso dhimashaduu Ilaah ku ammaani doono. Markuu waxaas yidhi dabadeed, wuxuu ku yidhi, I soo raac.

²⁰ Butros markuu jeestay wuxuu arkay kii xerta ahaa oo Ciise jecclaa oo daba socda; isagu wuxuu ahaa kii laabta Ciise ku tiirsanaa wakhtigii cashada oo ku yidhi, Sayidow, waa kuma kan ku gacangelin doonaa?

²¹ Haddaba Butros markuu arkay, wuxuu Ciise ku yidhi, Sayidow, kanna ka warran?

²² Ciise wuxuu ku yidhi, Haddaan doonayo inuu joogo ilaa aan imanayo, maxaa kaa galay? Adigu i soo raac.

²³ Haddaba waxaa walaalaha ku dhex faafay hadalkaas oo leh, Kaas oo xerta ka mid ahaa ma dhiman doono. Laakiin Ciise kuma odhan, Ma dhiman doono, wuxuuse yidhi, Haddaan doonayo inuu joogo ilaa aan imanayo, maxaa kaa galay?

Dhammaadka

²⁴ Kan weeye kii xerta ahaa oo u marag furay waxyaalahan, oo qoray waxyaalahan, oo waxaannu garanayna maraggiisu inuu run yahay.

²⁵ Waxaana jira waxyaalo badan oo kale oo Ciise sameeyey, oo haddii mid mid loo wada qoro, waxaan u malaynayaa inaan dunidu qaaddeen buugagga laga qoro.